รายงานผลการตรวจสอบ และประเมินผลภาคราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

ครั้งที่ 2

รายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ครั้งที่ 2

ISBN : 978-616-379-041-5

พิมพ์ครั้งที่ : 1

จำนวนพิมพ์ : 500 เล่ม

จำนวนหน้า : 316 หน้า

จัดพิมพ์โดย : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.)
59/1 ถนนพิษณุโลก แขวงดุสิต เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
โทรศัพท์ 0 2356 9999
https://paecthai.opdc.go.th

พิมพ์ที่ : สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา
สี่แยกซังฮี้ ถนนสามเสน แขวงวชิรพยาบาล เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
โทรศัพท์ 0 2243 0613

ลิขสิทธิ์โดย : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.)

คำนำ

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ พ.ศ. 2548 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้กำหนดให้คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ (ค.ต.ป.) มีอำนาจหน้าที่ในการวางนโยบาย แนวทางการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ โดยมีคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลประจำกระทรวง (ค.ต.ป. ประจำกระทรวง) และคณะอนุกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ (อ.ค.ต.ป.) คณะต่าง ๆ เป็นกลไกสำคัญที่ทำหน้าที่ตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการตามแนวทางที่ ค.ต.ป. กำหนด โดยมุ่งเน้นเจตนารมณ์ที่จะสร้างความน่าเชื่อถือ และความมั่นใจแก่สาธารณชนต่อผลการดำเนินงานของส่วนราชการว่าได้มีการตรวจสอบ และกำกับดูแลอย่างรอบคอบเป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

สำหรับการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ได้มีการเปลี่ยนแปลงกรอบแนวคิดในการกำหนดประเด็นการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ที่จะเน้นให้ ค.ต.ป. คณะต่าง ๆ ทำหน้าที่เป็นกลไกหลักในการตรวจสอบและประเมินผลในระดับชาติ (Audit Committee) ที่จะติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลนโยบายที่สำคัญเร่งด่วนของรัฐบาลซึ่งอยู่ระหว่างดำเนินการ (ongoing process) สอดคล้องกับกรอบยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) รวมถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) โดย ค.ต.ป. ประจำกระทรวง และ อ.ค.ต.ป. คณะต่าง ๆ จะคัดเลือกประเด็นการตรวจสอบโดยอิสระ และติดตามตรวจสอบ และประเมินความเสี่ยงในด้านต่าง ๆ เพื่อส่งสัญญาณเตือน (warning signal) เพื่อให้ได้ข้อค้นพบ และข้อเสนอแนะเสนอต่อผู้กำหนดนโยบายในการป้องกันไม่ให้เกิดความผิดพลาดหรือผลกระทบในวงกว้าง

ค.ต.ป. หวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ให้กับส่วนราชการในการมีระบบการกำกับดูแลตนเองที่ดี และผลสำเร็จที่ได้จากการดำเนินงานในครั้งนี้เป็นผลมาจากความร่วมมือของหลายฝ่ายทั้งจากคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ คณะต่าง ๆ และทีมงานสนับสนุนของฝ่ายเลขานุการ ค.ต.ป. จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ
ธันวาคม 2563

มติคณะรัฐมนตรี

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๕๐๕/ว๒๔๕๗

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๓

เรื่อง รายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ และรายงานผลการประเมินตนเอง ของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการคณะต่าง ๆ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ครั้งที่ ๒

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ
กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ

อ้างถึง หนังสือคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ที่ นร ๑๒๐๐/๘๔ ลงวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๓

สิ่งที่ส่งมาด้วย บัญชีสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วย

ตามที่ได้เสนอคณะรัฐมนตรี ดังนี้

๑. รับทราบรายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ครั้งที่ ๒

๒. รับทราบรายงานผลการประเมินตนเองของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการคณะต่าง ๆ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ครั้งที่ ๒

๓. เห็นชอบข้อเสนอแนะของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ โดยให้รัฐมนตรี หัวหน้าส่วนราชการระดับกระทรวง กรม และจังหวัด ที่มีประเด็นสมควรปรับปรุงแก้ไข รับข้อเสนอแนะและพิจารณาดำเนินการ พร้อมทั้งรายงานผลความก้าวหน้าในการดำเนินการต่อคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการคณะต่าง ๆ ต่อไป

ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงการคลัง กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กระทรวงคมนาคม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงยุติธรรม กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข สำนักงบประมาณ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ได้เสนอความเห็นและข้อสังเกตไปเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีด้วย ความละเอียดปรากฏตามบัญชีสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

/คณะ ...

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๓ รับทราบและเห็นชอบทั้ง ๓ ข้อ ตามมติคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ครั้งที่ ๓/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๓ ตามที่สำนักงาน ก.พ.ร. ในฐานะฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการเสนอ และให้สำนักงาน ก.พ.ร. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับความเห็นและข้อสังเกตของกระทรวงการคลัง กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงบประมาณ และสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ไปพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไปด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ ทั้งนี้ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้แจ้งให้รองนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง และกรมทราบด้วยแล้ว

ขอแสดงความนับถือ

(นายปัญญาพล ศรีแสงแก้ว)
รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองพัฒนายุทธศาสตร์และติดตามนโยบายพิเศษ
โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๑๗๒๔ (กานต์พิชชา) ๑๕๒๒ (หิมพ์นภัส)
โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๑๔๔๖ www.soc.go.th
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ spt55@soc.go.th (พิกุล/หิมพ์นภัส)

บัญชีสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วย

เรื่อง รายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ และรายงานผลการประเมินตนเอง ของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการคณะต่าง ๆ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ครั้งที่ ๒

๑. สำเนาหนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๐๙.๒/๑๔๒๔๒ ลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๖๓
๒. สำเนาหนังสือกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ด่วนที่สุด ที่ กก ๐๒๑๔/๓๘๗๓ ลงวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๓
๓. สำเนาหนังสือกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ด่วนที่สุด ที่ พม ๐๒๐๙/๑๑๓๑๘ ลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๖๓
๔. สำเนาหนังสือกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ด่วนที่สุด ที่ อว (ปคร) ๐๒๑๐/๔๔๘๐ ลงวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๓
๕. สำเนาหนังสือกระทรวงคมนาคม ด่วนที่สุด ที่ คค ๐๒๐๐.๑/๖๖๔๙ ลงวันที่ ๓๓ กรกฎาคม ๒๕๖๓
๖. สำเนาหนังสือกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๒๒๐.๒/๓๘๑๓ ลงวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๓
๗. สำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๒๑๘/๑๒๓๓๙ ลงวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๖๓
๘. สำเนาหนังสือกระทรวงยุติธรรม ที่ ยธ ๐๒๐๑๑/๕๒๙๔ ลงวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓
๙. สำเนาหนังสือกระทรวงศึกษาธิการ ที่ ศธ ๐๒๑๑๗/๒๔๗๔ ลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๖๓
๑๐. สำเนาหนังสือกระทรวงสาธารณสุข ด่วนที่สุด ที่ สธ ๐๒๑๕.๐๓/๓๐๐๔ ลงวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๓
๑๑. สำเนาหนังสือสำนักงบประมาณ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๒๙.๑/๖๙๘ ลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๖๓
๑๒. สำเนาหนังสือสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ด่วนที่สุด ที่ นร ๑๑๒๒/๔๔๕๐ ลงวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓
๑๓. สำเนาหนังสือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ด่วนที่สุด ที่ ตช ๐๐๐๗.๑๕/๒๒๔๐ ลงวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๓
๑๔. สำเนาหนังสือสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ด่วนที่สุด ที่ นร ๑๔๑๔/๔๑๐๖ ลงวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๓
๑๕. สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ด่วนที่สุด ที่ สกพอ ๑๐๐๒/๖๓/๑๗๔๖ ลงวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๓

ด่วนที่สุด
ที่ กค ๐๔๐๙.๒/ ๑๐๖๑๖

กระทรวงการคลัง
ถนนพระรามที่ ๖ กทม. ๑๐๔๐๐

๑๑ สิงหาคม ๒๕๖๓

เรื่อง รายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ และรายงานผลการประเมินตนเองของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการคณะต่าง ๆ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ครั้งที่ ๒

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๗/ว(ล) ๒๓๔๓ ลงวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๓

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีขอให้กระทรวงการคลังเสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี กรณีคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ (ค.ต.ป.) ได้เสนอเรื่อง รายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ และรายงานผลการประเมินตนเองของ ค.ต.ป. คณะต่าง ๆ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ครั้งที่ ๒ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงการคลังพิจารณาแล้ว เห็นควรรับทราบรายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ และรายงานผลการประเมินตนเองของ ค.ต.ป. คณะต่าง ๆ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ครั้งที่ ๒ ทั้งนี้ มีข้อคิดเห็นเกี่ยวกับรายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ครั้งที่ ๒ เพิ่มเติมดังนี้

๑. ข้อ ๔.๑.๓ การบริหารจัดการขยะ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถพิจารณาปรับปรุงอัตราและประสิทธิภาพในการจัดเก็บค่าธรรมเนียมการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยภายใต้ข้อบัญญัติของแต่ละท้องถิ่น อย่างไรก็ดี ในส่วนของค่าธรรมเนียมและภาษีประเภทใหม่ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการสิ่งแวดล้อมเป็นการเฉพาะอาจกำหนดขึ้นตามนโยบายของภาครัฐ ซึ่งควรหารือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการดำเนินการต่อไป

๒. ข้อ ๔.๑.๔ ระบบข้อมูลภาครัฐเพื่อการตัดสินใจ ควรจัดให้มีเวทีรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้งานระบบ eMENSCR จากหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐ เพื่อนำข้อมูลไปปรับปรุงและพัฒนาการบูรณาการการทำงานระหว่างระบบการบริหารจัดการภายในของหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐและระบบ eMENSCR ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้หน่วยงานภาครัฐมีระบบข้อมูลเพื่อการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพและมีคุณภาพดียิ่งขึ้น

๓. ข้อ ๔.๑.๗ ภาพรวมผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ค.ต.ป. ประจำกระทรวงด้านบุคลากร เห็นด้วยกับการพัฒนาเพิ่มพูนความรู้และการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับกฎระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการ เพื่อเพิ่มทักษะและความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานให้กับบุคลากร โดยเฉพาะความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเงิน การคลัง พัสดุ และการจัดซื้อจัดจ้าง ซึ่งปัจจุบันกรมบัญชีกลางในฐานะหน่วยงานกลางมีการจัดอบรมให้กับบุคลากรภาครัฐเป็นประจำทุกปี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสันติ พร้อมพัฒน์)
รัฐมนตรีช่วยว่าการฯ รักษาราชการแทน
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

กรมบัญชีกลาง
กองตรวจสอบภาครัฐ
โทร. ๐ ๒๑๒๗ ๗๒๘๕

ด่วนที่สุด
ที่ กก ๐๒๑๙/๗๔๒๑

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
๔ ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐

๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๓

เรื่อง การเสนอความเห็น เรื่อง รายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ และรายงานผลการประเมินตนเองของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการคณะต่างๆ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ครั้งที่ ๒

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๗/ว(ส) ๒๓๘๑๓ ลงวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๓

ตามที่ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีขอให้กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาเสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีโดยด่วน เรื่อง รายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ และรายงานผลการประเมินตนเองของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการคณะต่างๆ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ครั้งที่ ๒ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาพิจารณาแล้ว มีความเห็นว่า เห็นควรรับทราบรายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ และรายงานผลการประเมินตนเองของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการคณะต่างๆ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ครั้งที่ ๒ ตามที่สำนักงาน ก.พ.ร. เสนอ เนื่องจากรายงานฯ ดังกล่าว เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาระบบราชการ อันจะนำไปสู่การบรรลุผลตามเจตนารมณ์ตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และเห็นควรให้ความเห็นชอบข้อเสนอแนะของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ทั้งนี้ ข้อเสนอของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ที่ให้กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาจัดทำยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวในภาพรวมของประเทศ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาขอเรียนว่าปัจจุบันอยู่ระหว่างการจัดทำแผนบูรณาการความปลอดภัยทางการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๓ ตามข้อเสนอของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายพิพัฒน์ รัชกิจประการ)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

สำนักงานปลัดกระทรวง
กลุ่มประสานงานคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา (ปคร.)
โปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ pkr.mots@gmail.com

ด่วนที่สุด

ที่ พม ๐๒๐๙/ ๑๑๗๑๑

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
๓๐๓๙ ถนนกรุงเกษม แขวงมหานาค
เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐

๑๑ สิงหาคม ๒๕๖๓

เรื่อง รายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ และรายงานผลการประเมินตนเองของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการคณะต่างๆ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ครั้งที่ ๒

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๗/ว(ล) ๒๙๘๑๑ ลงวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๓

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี แจ้งขอให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เสนอความเห็น เรื่อง รายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ และรายงานผลการประเมินตนเองของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการคณะต่างๆ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ครั้งที่ ๒ เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พิจารณาแล้วเห็นด้วยกับรายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ และรายงานผลการประเมินตนเองของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการคณะต่างๆ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ครั้งที่ ๒

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายจุติ ไกรฤกษ์)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

สำนักงานปลัดกระทรวงฯ
กองยุทธศาสตร์และแผนงาน
โทร. ๐ ๒๖๕๙ ๖๔๙๔
โทรสาร ๐ ๒๖๕๙ ๖๔๙๘

ด่วนที่สุด

ที่ อว (ปคร) ๐๒๑๐/ ๔๔๘๐

กระทรวงการอุดมศึกษา
วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
ถนนพระรามที่ ๖ ราชเทวี กทม. ๑๐๔๐๐

๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๓

เรื่อง รายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ และรายงานผลการประเมินตนเองของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการคณะต่าง ๆ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ครั้งที่ ๒

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๗/ว(ล) ๒๘๔๑๑ ลงวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๓

ตามที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีขอให้กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมเสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี เรื่อง รายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ และรายงานผลการประเมินตนเองของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการคณะต่าง ๆ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ครั้งที่ ๒ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมพิจารณาแล้ว เห็นควรรับทราบรายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ และรายงานผลการประเมินตนเองของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการคณะต่าง ๆ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ครั้งที่ ๒ ตามที่สำนักงาน ก.พ.ร. เสนอ และยินดีรับประเด็นข้อเสนอแนะไปพิจารณาเพื่อดำเนินการต่อไป ทั้งนี้ มีข้อคิดเห็นเพิ่มเติม ดังนี้

๑. ควรพิจารณาให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันผลักดันและกำหนดตัวชี้วัดในลักษณะ Joint KPIs หรือ Joint OKRs เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามที่มุ่งหวังของการขับเคลื่อนระบบวิจัยและนวัตกรรม โดยคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ควรมีการกำกับ ติดตาม การดำเนินงานของหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายอย่างต่อเนื่อง เพื่อจะได้เห็นถึงความก้าวหน้าและความสำเร็จตามที่มุ่งหวัง

๒. ควรมีการเชื่อมโยงการรายงานผลการประเมิน ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการกับการกำหนดตัวชี้วัดผลการดำเนินงาน โดยเฉพาะตัวชี้วัดในลักษณะ Joint KPIs เพื่อให้เกิดการผลักดันการดำเนินงานเป็นไปอย่างบูรณาการและเกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายเอนก เหล่าธรรมทัศน์)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

สำนักงานปลัดกระทรวง
โทร. ๐ ๒๓๓๓ ๓๙๖๘

ด่วนที่สุด

ที่ คค ๐๒๐๐.๓/๖๖๔๙

กระทรวงคมนาคม
๓๘ ถนนราชดำเนินนอก
กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๒๖ กรกฎาคม ๒๕๖๓

เรื่อง รายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ และรายงานผลการประเมินตนเอง ของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการคณะต่าง ๆ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ครั้งที่ ๒

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๗/ว(ล) ๒๓๘๓๓ ลงวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๓

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีขอให้กระทรวงคมนาคมเสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี เรื่อง รายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ และรายงานผลการประเมินตนเองของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการคณะต่าง ๆ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ครั้งที่ ๒ นั้น

กระทรวงคมนาคมได้พิจารณารายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ และรายงานผลการประเมินตนเองของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการคณะต่าง ๆ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ครั้งที่ ๒ ตามที่คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการเสนอแนะแล้ว โดยกระทรวงคมนาคมเห็นด้วยตามข้อเสนอแนะ จะนำไปดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำความเห็นเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อประกอบการพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายศักดิ์สยาม ชิดชอบ)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม

สำนักงานปลัดกระทรวงคมนาคม
กลุ่มตรวจสอบภายใน
โทร. ๐ ๒๒๘๓ ๓๓๕๖
โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๗๔๘๕
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ duangchai.a@mot.go.th

ด่วนที่สุด
ที่ ทส ๐๒๒๐.๒/ ๑๖๑๗

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๙๒ ซอยพหลโยธิน ๗ ถนนพหลโยธิน
แขวงพญาไท เขตพญาไท
กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๓

เรื่อง รายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ และรายงานผลการประเมินตนเองของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการคณะต่าง ๆ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ครั้งที่ ๒

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๗/ว(ล) ๒๑๘๓๓ ลงวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๓

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ขอให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เสนอความเห็นเรื่อง รายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ และรายงานผลการประเมินตนเองของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการคณะต่าง ๆ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ครั้งที่ ๒ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมพิจารณาแล้ว เห็นชอบกับรายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการดังกล่าว ตามที่คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการเสนอ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นายวราวุธ ศิลปอาชา)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สำนักงานปลัดกระทรวง
โทรศัพท์/โทรสาร ๐ ๒๒๖๕ ๖๑๑๐
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ policy_group@hotmail.com

ด่วนที่สุด
ที่ มท ๐๒๓๑/๒๒๓๙

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๗ สิงหาคม ๒๕๖๓

เรื่อง รายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ และรายงานผลการประเมินตนเองของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการคณะต่าง ๆ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ครั้งที่ ๒

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๗/ว(ล)๒๓๘๑๓ ลงวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๓

สิ่งที่ส่งมาด้วย คำชี้แจงเรื่องที่เสนอคณะรัฐมนตรีฯ จำนวน ๓ ชุด

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีขอให้กระทรวงมหาดไทยเสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ต่อรายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ และรายงานผลการประเมินตนเองของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการคณะต่าง ๆ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ครั้งที่ ๒ นั้น

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้ว มีความเห็น ดังนี้

๑. รับทราบรายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ครั้งที่ ๒

๒. รับทราบรายงานผลการประเมินตนเองของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการคณะต่างๆ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ครั้งที่ ๒

๓. ให้ความเห็นชอบต่อข้อเสนอแนะของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการและแนวทางการดำเนินการให้รัฐมนตรี หัวหน้าส่วนราชการระดับกระทรวง กรม และจังหวัดที่มีประเด็นสมควรปรับปรุงแก้ไข รับข้อเสนอแนะและพิจารณาดำเนินการ พร้อมทั้งรายงานผลความก้าวหน้าในการดำเนินการต่อคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการคณะต่าง ๆ ต่อไป

๔. กระทรวงมหาดไทยมีความเห็นเพิ่มเติมในส่วนของการบริหารงานจังหวัด กลุ่มจังหวัด และภาค ดังนี้

๔.๑ การทบทวนการกำหนดแผนงานตามโครงสร้างงบประมาณตามยุทธศาสตร์ หากประสานแผนงานยุทธศาสตร์กับแผนงานบูรณาการสู่การจัดทำแผนงานเดียวจะช่วยลดอุปสรรคต่อการกำหนดแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด

๔.๒ การปรับปรุงกระบวนการจัดทำงบประมาณของส่วนราชการภายใต้แผนงานบูรณาการในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ ซึ่งคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการเสนอให้จัดทำแผนปฏิบัติราชการระยะ ๓ ปี อาจซ้ำซ้อนกับการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดระยะ ๕ ปี ซึ่งดำเนินการตามกรอบนโยบายและวางระบบในการบริหารงานภาค กลุ่มจังหวัด และจังหวัดแบบบูรณาการที่คณะกรรมการบูรณาการนโยบายพัฒนาภาค (ก.บ.ภ.) กำหนดตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๕๑ และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ พ.ศ ๒๕๖๐ กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบูรณาการนโยบายพัฒนาภาค (ก.บ.ภ.)

/๔.๓ การจัดทำ...

๔.๓ การจัดทำแผนงานโครงการเพื่อของบประมาณภายใต้แผนงานบูรณาการพัฒนาพื้นที่ระดับภาค ควรให้พื้นที่ (Area) หรือจังหวัด/กลุ่มจังหวัด เข้าไปมีส่วนร่วมในการชี้เป้าการพัฒนาเพื่อเชื่อมโยงยุทธศาสตร์การพัฒนาและความต้องการของพื้นที่อย่างแท้จริง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก
(อนุพงษ์ เผ่าจินดา)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

สำนักงานปลัดกระทรวง
กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร
โทรศัพท์/โทรสาร ๐ ๒๖๒๒ ๐๔๖๐
E-mail : kpiasdg@gmail.com

คำชี้แจงเรื่องที่เสนอคณะรัฐมนตรี
เรื่องที่ ..
ชื่อเรื่อง รายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ และรายงานผลการประเมินตนเอง
ของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการคณะต่างๆ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ครั้งที่ ๒
โดย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

กราบเรียน นายกรัฐมนตรี

๑. สรุปความเป็นมาของเรื่องที่เสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา

๑.๑ คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ได้เสนอเรื่อง รายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ และรายงานผลการประเมินตนเองของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการคณะต่าง ๆ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ครั้งที่ ๒ เพื่อดำเนินการจึงเป็นไปตามมติการประชุม คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๓

๑.๒ รายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ และรายงานผลการประเมินตนเองของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการคณะต่าง ๆ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ครั้งที่ ๒ มีประเด็นที่เสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา ดังนี้

๑.๒.๑ รับทราบรายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ครั้งที่ ๒

๑.๒.๒ รับทราบรายงานผลการประเมินตนเองของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการคณะต่าง ๆ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ครั้งที่ ๒

๑.๒.๓ เห็นชอบต่อข้อเสนอแนะของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการและแนวทางการดำเนินการให้รัฐมนตรี หัวหน้าส่วนราชการระดับกระทรวง กรม และจังหวัดที่มีประเด็นสมควรปรับปรุงแก้ไข รับข้อเสนอแนะและพิจารณาดำเนินการ พร้อมทั้งรายงานผลความก้าวหน้าในการดำเนินการต่อคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการคณะต่าง ๆ ต่อไป

๒. สรุปความคิดเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๓. ความเห็นของกระทรวงมหาดไทย

๓.๑ รับทราบรายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ครั้งที่ ๒

๓.๒ รับทราบรายงานผลการประเมินตนเองของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการคณะต่างๆ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ครั้งที่ ๒

๓.๓ ให้ความเห็นชอบต่อข้อเสนอแนะของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการและแนวทางการดำเนินการให้รัฐมนตรี หัวหน้าส่วนราชการระดับกระทรวง กรม และจังหวัดที่มีประเด็นสมควรปรับปรุงแก้ไข รับข้อเสนอแนะและพิจารณาดำเนินการ พร้อมทั้งรายงานผลความก้าวหน้าในการดำเนินการต่อคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการคณะต่าง ๆ ต่อไป

๓.๔ กระทรวงมหาดไทยมีความเห็นเพิ่มเติมในส่วนของการบริหารงานจังหวัด กลุ่มจังหวัด และภาค ดังนี้

/ ๓.๔.๑ การทบทวน ...

๓.๔.๑ การทบทวนการกำหนดแผนงานตามโครงสร้างงบประมาณตามยุทธศาสตร์ หากประสานแผนงบยุทธศาสตร์กับแผนงบบูรณาการสู่การจัดทำแผนงานเดียวจะช่วยลดอุปสรรคต่อการกำหนดแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด

๓.๔.๒ การปรับปรุงกระบวนการจัดทำงบประมาณของส่วนราชการภายใต้แผนงานบูรณาการในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ ซึ่งคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการเสนอให้จัดทำแผนปฏิบัติราชการระยะ ๓ ปี อาจซ้ำซ้อนกับการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดระยะ ๕ ปี ซึ่งดำเนินการตามกรอบนโยบายและวางระบบในการบริหารงานภาค กลุ่มจังหวัด และจังหวัดแบบบูรณาการที่คณะกรรมการบูรณาการนโยบายพัฒนาภาค (ก.บ.ภ.) กำหนดตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๕๑ และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๖๐ กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบูรณาการนโยบายพัฒนาภาค (ก.บ.ภ.)

๓.๔.๓ การจัดทำแผนงานโครงการเพื่อของบประมาณภายใต้แผนงานบูรณาการพัฒนาพื้นที่ระดับภาค ควรให้พื้นที่ (Area) หรือจังหวัด/กลุ่มจังหวัด เข้าไปมีส่วนร่วมในการชี้เป้าการพัฒนาเพื่อเชื่อมโยงยุทธศาสตร์การพัฒนาและความต้องการของพื้นที่อย่างแท้จริง

จึงเรียนมาเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ที่ ยธ ๐๒๐๑๑/ ๕๒๔๕

กระทรวงยุติธรรม
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ
อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ชั้น ๙
ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่
กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐

๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๓

เรื่อง รายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ และรายงานผลการประเมินตนเองของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการคณะต่าง ๆ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ครั้งที่ ๒

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๗/ว(ล) ๒๙๘๑๓ ลงวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๓

ตามหนังสืออ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ขอให้กระทรวงยุติธรรมพิจารณาเสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องกับรายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ และรายงานผลการประเมินตนเองของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการคณะต่าง ๆ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ครั้งที่ ๒ เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีโดยด่วน ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงยุติธรรมพิจารณาแล้ว เห็นด้วยกับรายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการคณะต่าง ๆ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ครั้งที่ ๒ ซึ่งมีข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์สำหรับส่วนราชการเพื่อนำไปใช้ปรับปรุงการดำเนินงานต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมศักดิ์ เทพสุทิน)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม
กลุ่มตรวจสอบภายใน
โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๔๓๓๐ โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๘๒๙๙
E-mail : ia@moj.go.th

ที่ ศธ ๐๒๐๓/๒๔๗๔

กระทรวงศึกษาธิการ
กทม. ๑๐๓๐๐

๑๑ สิงหาคม ๒๕๖๓

เรื่อง รายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ และรายงานผลการประเมินตนเองของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการคณะต่างๆ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ (ครั้งที่ ๒)

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๗/ว (ล) ๒๓๘๓๓ ลงวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๓

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ขอให้กระทรวงศึกษาธิการ พิจารณาเสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องกับรายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ และรายงานผลการประเมินตนเอง ของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการคณะต่างๆ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ (ครั้งที่ ๒) เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงศึกษาธิการ พิจารณาแล้ว มีความเห็นสอดคล้องกับผลการตรวจสอบ ข้อตรวจพบ และข้อเสนอแนะในรายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ และรายงานผลการประเมินตนเอง ของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการคณะต่างๆ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ (ครั้งที่ ๒) ดังกล่าว แต่มีความเห็นเพิ่มเติมในประเด็น

๑. การกำหนดและแปลงนโยบาย มีความสอดคล้องตามพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่กำหนดให้มีการบูรณาการการดำเนินงานด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยใน ๔ กระทรวงหลัก และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตั้งแต่อยู่ในครรภ์มารดาจนถึงก่อนเข้ารับการศึกษาในระดับประถมศึกษา โดยกำหนดให้มีแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย เพื่อเป็นแนวทางในการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย ซึ่งขณะนี้ (ร่าง) แผนพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. ..... ได้รับความเห็นชอบในหลักการจากที่ประชุมคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย เมื่อคราวการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๓ วันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓ เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

๒. การนำนโยบายสู่การปฏิบัติ แม้ว่าสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ไม่มีสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยในกำกับดูแล แต่ได้มีการจัดทำมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ โดยผ่านความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๖๒ เพื่อใช้เป็นมาตรฐานกลางของประเทศ ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริม สนับสนุนให้สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลและรับผิดชอบ มีการบริหารจัดการ ประเมินผลการดำเนินงานเพื่อยกระดับคุณภาพตามมาตรฐาน รวมถึง

/ใช้เป็น ...

ใช้เป็นเครื่องมือประกันคุณภาพทั้งภายในและภายนอก และให้สำนักงานฯ ติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานและรายงานต่อคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัยเป็นระยะ ๆ หรืออย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง ทั้งนี้ การดำเนินงานดังกล่าวเป็นการดำเนินงานของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่ปฏิบัติงานซึ่งไม่ได้อยู่ในอำนาจหน้าที่โดยตรงของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายณัฏฐพล ทีปสุวรรณ)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

สำนักงานปลัดกระทรวง
กลุ่มตรวจสอบภายใน
โทร. ๐ ๒๖๒๘ ๖๓๔๘
โทรสาร ๐ ๒๖๒๘ ๖๓๖๗
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : audit1@moe.go.th

ด่วนที่สุด

ที่ สธ ๐๒๑๕.๐๓/๗๐๘๗

กระทรวงสาธารณสุข
ถนนติวานนท์ จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐

๒๐ สิงหาคม ๒๕๖๓

เรื่อง รายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ และรายงานผลการประเมินตนเองของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการคณะต่างๆ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ครั้งที่ ๒

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๗/ว(ส) ๒๑๘๑๑ ลงวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๓

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ขอให้กระทรวงสาธารณสุขเสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ประเด็นความเห็น เรื่อง รายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ และรายงานผลการประเมินตนเองของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการคณะต่างๆ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ครั้งที่ ๒ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงสาธารณสุข พิจารณาแล้วมีความเห็นว่าเห็นด้วยกับรายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ และรายงานผลการประเมินตนเองของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการคณะต่าง ๆ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ครั้งที่ ๒ ทั้งนี้ กระทรวงสาธารณสุขจะนำข้อเสนอแนะจากรายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ และรายงานผลการประเมินตนเองของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการคณะต่าง ๆ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงสาธารณสุขเป็นข้อมูลสำหรับการพิจารณาดำเนินการต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอนุทิน ชาญวีรกูล)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
กลุ่มตรวจสอบภายในระดับกระทรวง
โทร. ๐ ๒๕๙๐ ๒๓๔๓
โทรสาร ๐ ๒๕๙๐ ๒๓๓๗

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๗๒๙.๑/๖๙๙

สำนักงบประมาณ
ถนนพระรามที่ ๖ กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

๑๑ สิงหาคม ๒๕๖๓

เรื่อง รายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ และรายงานผลการประเมินตนเองของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการคณะต่าง ๆ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ครั้งที่ ๒

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๗/ว(ล) ๒๑๘๑๑ ลงวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๓

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีขอให้สำนักงบประมาณเสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี กรณีสำนักงาน ก.พ.ร. เสนอเรื่อง รายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ และรายงานผลการประเมินตนเองของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการคณะต่าง ๆ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ครั้งที่ ๒ เพื่อให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา ดังนี้

๑. รับทราบรายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ครั้งที่ ๒

๒. รับทราบรายงานผลการประเมินตนเองของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการคณะต่าง ๆ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ครั้งที่ ๒

๓. เห็นชอบข้อเสนอแนะของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ โดยให้รัฐมนตรี หัวหน้าส่วนราชการ ระดับกระทรวง กรม และจังหวัด ที่มีประเด็นสมควรปรับปรุงแก้ไข รับข้อเสนอแนะและพิจารณาดำเนินการ พร้อมทั้งรายงานผลความก้าวหน้าในการดำเนินการต่อคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการคณะต่าง ๆ ต่อไป

ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงบประมาณพิจารณาแล้วขอเรียนว่า รายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการและรายงานผลการประเมินตนเองของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการคณะต่าง ๆ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ครั้งที่ ๒ จัดทำขึ้นเพื่อส่งเสริม ผลักดัน สอบทาน และเสนอแนะมาตรการ พร้อมทั้งให้ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพของการบริหารงาน ตลอดจนการปรับปรุงขีดสมรรถนะและศักยภาพของภาคราชการ ซึ่งคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ (ค.ต.ป.) ได้มีมติเห็นชอบรายงานดังกล่าวแล้วเมื่อวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๓ จึงเห็นสมควรที่คณะรัฐมนตรีจะรับทราบรายงานและเห็นชอบให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับข้อเสนอแนะของ ค.ต.ป. ไปพิจารณาดำเนินการ และรายงานผลต่อคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการคณะต่าง ๆ ตามที่สำนักงาน ก.พ.ร. เสนอ

/อย่างไรก็ดี...

อย่างไรก็ดี สำหรับข้อเสนอเชิงนโยบายในประเด็นการบริหารงานจังหวัด กลุ่มจังหวัดและภาค ตามรายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาครัฐการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ กรณีให้สำนักงบประมาณดำเนินการทบทวนการกำหนดแผนงาน ควรปรับลดจำนวนแผนงานยุทธศาสตร์บูรณาการที่มาดำเนินการในพื้นที่ และมีความซ้ำซ้อนกับแผนงานของพื้นที่ (ภาค กลุ่มจังหวัด จังหวัด) เพื่อใช้แผนงานของพื้นที่ใช้เป็นหลักในการจัดทำงบประมาณและปรับปรุงกระบวนการจัดทำงบประมาณภายใต้แผนงานบูรณาการพัฒนาพื้นที่ระดับภาค โดยทบทวนบทบาทของคณะกรรมการบริหารงานกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.ก.) ให้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งกับกลไกการจัดทำแผนงานบูรณาการพัฒนาพื้นที่ระดับภาค นั้น เห็นควรที่ ค.ต.ป. จะได้กำหนดให้มีการหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย สำนักงบประมาณ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และกระทรวงมหาดไทย ถึงแนวทางการทบทวนและปรับปรุงตามข้อเสนอเชิงนโยบายดังกล่าวในโอกาสแรก เนื่องจากปัจจุบันการจัดทำงบประมาณของจังหวัดและกลุ่มจังหวัดอยู่ภายใต้แผนงานยุทธศาสตร์ส่งเสริมการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการดำเนินการบูรณาการในมิติพื้นที่ให้ครอบคลุมการพัฒนาของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด โดยให้ความสำคัญกับกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน มุ่งเน้นการพัฒนาเพื่อตอบสนองความต้องการและแก้ไขปัญหาในพื้นที่ เพื่อเชื่อมโยงให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาระดับภาคและระดับประเทศ ส่วนการจัดทำงบประมาณของพื้นที่ระดับภาคอยู่ภายใต้แผนงานบูรณาการพัฒนาพื้นที่ระดับภาค โดยมุ่งเน้นให้เกิดการพัฒนาในระดับภาค ที่สอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนระดับชาติ นโยบายรัฐบาล และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ สำหรับแผนงานบูรณาการอื่น ๆ ที่ดำเนินการในพื้นที่ เช่น แผนงานบูรณาการเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก แผนงานบูรณาการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นต้น มีการกำหนดยุทธศาสตร์ เป้าหมาย แนวทาง ตัวชี้วัด ที่แตกต่างกันในแต่ละแผนงานบูรณาการ ซึ่งมีจุดเน้นของการพัฒนาในพื้นที่ที่แตกต่างกัน รวมทั้งประเด็นการทบทวนบทบาทของ ก.บ.ก. ให้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของกลไกการจัดทำแผนงานบูรณาการพัฒนาพื้นที่ระดับภาคด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอความเห็นประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายเศรษฐวิวัฒน์ ณ สงขลา)
ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ

กองประเมินผล ๓
โทร. ๐ ๒๒๖๕ ๑๖๔๓
โทรสาร ๐ ๒๒๗๓ ๙๔๔๓

ส่วนที่สุด
ที่ นร ๑๑๒๒/๔๔๕๐

สำนักงานสภาพัฒนาการ
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๙๖๒ ถนนกรุงเกษม กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐

๔ สิงหาคม ๒๕๖๓

เรื่อง รายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ และรายงานผลการประเมินตนเองของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการคณะต่างๆ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ครั้งที่ ๒

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๗/ว(ล)๒๑๘๑๓ ลงวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๓

ตามที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ขอให้สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี เรื่อง รายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ และรายงานผลการประเมินตนเองของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการคณะต่างๆ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ครั้งที่ ๒ ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (สำนักงาน ก.พ.ร.) ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงานฯ พิจารณาแล้วมีความเห็น ดังนี้

๑. เห็นควรรับทราบรายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ และรายงานผลการประเมินตนเองของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการคณะต่างๆ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ครั้งที่ ๒ เนื่องจากเป็นการดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ พ.ศ. ๒๕๔๘ และสอดคล้องตามเจตนารมณ์ตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

๒. เห็นชอบในหลักการของข้อเสนอแนะตามบันทึกความเห็นของ ค.ต.ป. โดยให้รัฐมนตรีหัวหน้าส่วนราชการระดับกระทรวง กรม และจังหวัด ที่มีประเด็นสมควรปรับปรุงแก้ไข รับข้อเสนอแนะของ ค.ต.ป. ไปพิจารณาดำเนินการ พร้อมทั้งรายงานผลความก้าวหน้าในการดำเนินการต่อคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการคณะต่างๆ ต่อไป อย่างไรก็ตาม มีความเห็นและประเด็นข้อสังเกตสำหรับผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการด้านต่างๆ ดังนี้

๒.๑ ข้อเสนอในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่ EEC ที่เป็นโครงการที่ดำเนินการภายใต้แผนงานบูรณาการทรัพยากรน้ำในพื้นที่ ๓ จังหวัด คือ จังหวัดชลบุรี จังหวัดระยอง และจังหวัดฉะเชิงเทรา ควรมีการกำหนดแผนงานและระยะเวลาในการดำเนินการให้ชัดเจน เพื่อให้สามารถติดตามผลการดำเนินงานตามแผนงานของหน่วยงานได้ โดยต้องจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับแผนงาน/โครงการที่กำหนดในแต่ละปี เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ รวมถึงให้ประชาชนร่วมแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจ และร่วมตรวจสอบแผนงาน/โครงการต่างๆ

๒.๒ ข้อเสนอสำหรับการบริหารจัดการขยะ ต้องมีการบูรณาการการทำงานร่วมกันของหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ทั้งระดับประเทศและระดับท้องถิ่น สนับสนุนการเชื่อมโยงระบบฐานข้อมูลของหน่วยงานต่างๆ เพื่อใช้ประโยชน์ร่วมกัน เพื่อให้เกิดความรวดเร็วในการจัดการขยะ ขยะประเภทไหนควรเร่งดำเนินการ และหน่วยงานไหนควรดำเนินการ เพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนของการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ ควรปลูกจิตสำนึกโดยส่งเสริมให้มีการสอนในสถานศึกษา มีการบังคับกฎหมายอย่างเข้มงวดในทุกพื้นที่ และมีการกำหนดบทลงโทษอย่างจริงจังในการดำเนินการกับผู้ที่ทิ้งขยะไม่ถูกที่

/๒.๓ ระบบข้อมูล ..

๒.๓ ระบบข้อมูลภาครัฐเพื่อการตัดสินใจ ควรมีการวางแผนการเชื่อมโยงฐานข้อมูลที่ชัดเจน เพื่อให้ข้อมูลเป็นเอกภาพและสามารถตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลระหว่างกันได้ เช่น การเชื่อมโยงระบบ eMENSCR ของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) กับระบบฐานข้อมูลของสำนักงบประมาณ เป็นต้น หรืออาจใช้ระบบที่มีการเชื่อมโยงอยู่แล้วนำมาพัฒนาให้เป็นฐานข้อมูลเดียวกัน ทั้งนี้ต้องมีการผลักดันให้เกิดการสนับสนุนด้านงบประมาณเพื่อใช้สำหรับการพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อเชื่อมโยงระบบสารสนเทศกรณีที่ต้องใช้งบประมาณในการดำเนินงาน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายทศพร ศิริสัมพันธ์)
เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร
โทร ๐ ๒๒๘๐ ๔๐๘๕ ต่อ ๕๖๐๘
โทรสาร ๐ ๒๒๘๒ ๑๔๗๕
E-mail : Montathip@nesdc.go.th

ด่วนที่สุด
ที่ ตช ๐๐๐๗.๓๕/๒๒๔๐

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
ถนนพระราม ๑
แขวงปทุมวัน เขตปทุมวัน
กทม. ๑๐๓๓๐

๓๓ สิงหาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอส่งความเห็นเกี่ยวกับผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ และรายงานผลการประเมินตนเองของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการคณะต่าง ๆ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๒ ครั้งที่ ๒

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๗/ว(ล) ๒๑๘๑๑ ลงวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๓

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติเสนอความเห็นเกี่ยวกับผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ และรายงานผลการประเมินตนเองของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการคณะต่าง ๆ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๒ ครั้งที่ ๒ ในส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี นั้น

ขอเรียนว่า สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้พิจารณาแล้ว เห็นชอบและไม่มีความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมแต่อย่างใด โดยได้มีการดำเนินการตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการดังกล่าว ตั้งแต่ปีงบประมาณ ๒๕๖๒

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

พลตำรวจโท
(จารุวัฒน์ ไวคยะ)
ผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ปฏิบัติราชการแทน
ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

สำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ
โทรศัพท์ ๐ ๒๒๐๕ ๓๓๖๘
โทรสาร ๐ ๒๒๕๒ ๗๗๕๖

ด่วนที่สุด
ที่ นร ๑๔๑๔/๔๑๐๖

สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
๘๙/๑๒๘ – ๑๓๐ ถนนวิภาวดีรังสิต
เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๓

เรื่อง รายงานผลของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ และรายงานผลการประเมินตนเองของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการคณะต่าง ๆ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ครั้งที่ ๒

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๗/ว(ส) ๒๑๘๑๑ ลงวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๓

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีขอให้สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติเสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี เรื่อง รายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ และรายงานผลการประเมินตนเองของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการคณะต่าง ๆ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ครั้งที่ ๒ โดยด่วน นั้น

สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ได้ตรวจสอบตามประเด็นและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ (ก.ต.ป.) ประเด็นที่ ๔.๓.๑ ข้อเสนอแนะในภาพราม ข้อ ๓ การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่ EEC แล้ว เห็นชอบตามข้อเสนอแนะในภาพรวมที่คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการเสนอ ทั้งนี้ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติจะดำเนินการประสานกับสำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (สกพอ.) เพื่อบูรณาการการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่ EEC ร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ให้เป็นไปตามแผนงานที่กำหนดไว้ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมเกียรติ ประจำวงษ์)
เลขาธิการสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร
โทร. ๐ ๒๕๕๕ ๑๘๖๘
โทรสาร ๐ ๒๕๒๑ ๙๑๙๐

ด่วนที่สุด

ที่ สกพอ 1002/63/ 1746

สำนักงานคณะกรรมการนโยบาย
เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก
ชั้น 25 อาคาร กสท โทรคมนาคม
72 ซ.วัดม่วงแค ถ.เจริญกรุง
แขวงบางรัก เขตบางรัก
กรุงเทพมหานคร 10500

3 สิงหาคม 2563

เรื่อง รายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ และรายงานผลการประเมินตนเองของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการคณะต่างๆ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ครั้งที่ 2

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร 0507/ว(ล)21811 ลงวันที่ 20 กรกฎาคม 2563

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ขอให้สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (สกพอ.) เสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี เรื่อง รายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ และรายงานผลการประเมินตนเองของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการคณะต่างๆ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ครั้งที่ 2 ของสำนักงาน ก.พ.ร. ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สกพอ. พิจารณาแล้ว เห็นควรรับทราบรายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ครั้งที่ 2 ตามข้อ 4.1 และ 4.2 สำหรับข้อเสนอแนะของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ (ค.ต.ป.) ที่ให้ สกพอ. และสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.) รับผิดชอบแผนบริการจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่ EEC ตามหัวข้อ 4.1.1 นั้น เมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม 2563 ประธานกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (พลเอกประวิตร วงษ์สุวรรณ) ได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการบริหารจัดการน้ำในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) เพื่อวางแผนการพัฒนาและบริหารการจัดสรรน้ำให้เพียงพอต่อทุกภาคส่วนในพื้นที่ภาคตะวันออกแล้ว นอกจากนั้น ที่ผ่านมา สกพอ. ร่วมกับ สทนช. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งภาคเอกชน ได้บูรณาการดำเนินโครงการเพื่อให้เป็นไปตามแผนบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ EEC ที่จัดทำโดย สทนช. ทั้งระยะสั้นและระยะยาว โดยเฉพาะอย่างยิ่งการดำเนินการร่วมกันของทุกภาคส่วนจนสามารถผ่านวิกฤตภัยแล้งปี 2563

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายคณิศ แสงสุพรรณ)
เลขาธิการคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

สำนักแผนภาพรวม
โทร. 0 2033 8029 โทรสาร 0 2033 8002

ที่ นร ๐๕๐๕/ ๒๖๒๗

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๓

เรื่อง รายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ และรายงานผลการประเมินตนเอง ของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการคณะต่าง ๆ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ครั้งที่ ๒

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ
กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/๒๔๕๗๓ ลงวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๖๓

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ด่วนที่สุด ที่ ดศ ๐๓๐๐.๔/๘๖๖๘ ลงวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๖๓

ตามที่ได้แจ้งมติคณะรัฐมนตรี (๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๓) เกี่ยวกับรายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ และรายงานผลการประเมินตนเองของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการคณะต่าง ๆ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ครั้งที่ ๒ มาเพื่อทราบ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมได้เสนอความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีด้วย โดยสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้รับความเห็นดังกล่าวภายหลังวันประชุมคณะรัฐมนตรี ความละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวสุภาพร กิตติเดโช)
ผู้อำนวยการกองพัฒนายุทธศาสตร์และติดตามนโยบายพิเศษ ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองพัฒนายุทธศาสตร์และติดตามนโยบายพิเศษ
โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๑๓๒๔ (กานต์พิชชา) ๑๔๒๒ (พิมพ์นภัส)
โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๑๔๕๖
www.soc.go.th (พิมพ์นภัส)
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ spt55@soc.go.th
(กานต์พิชชา)

ด่วนที่สุด
ที่ ดศ ๐๒๐๐.๙/ฝ๖๗

กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา
อาคารรัฐประศาสนภักดี ถนนแจ้งวัฒนะ
เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๒๑ สิงหาคม ๒๕๖๓

เรื่อง รายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ และรายงานผลการประเมินตนเองของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการคณะต่าง ๆ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ครั้งที่ ๒

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๗/ว(ล) ๒๑๘๑๑ ลงวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๓

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีขอให้กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องเรื่อง รายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ และรายงานผลการประเมินตนเองของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการคณะต่าง ๆ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ครั้งที่ ๒ เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมพิจารณาแล้ว เห็นชอบในหลักการของรายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ และรายงานผลการประเมินตนเองของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการคณะต่างๆ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ครั้งที่ ๒ ตามที่คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการเสนอ จากผลตรวจสอบในภาพรวมของกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม โครงการให้บริการอินเทอร์เน็ตสาธารณะสู่ชุมชน (๑๐,๐๐๐ จุด) ปัจจุบันมีหน่วยงานที่บูรณาการการใช้งานแล้วบางหน่วย และจะได้มีการบูรณาการเพิ่มขึ้นในระยะถัดไป สำหรับอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ที่พบว่าบางส่วนที่เป็นรุ่นเก่านั้น ได้มีการเพิ่มประสิทธิภาพเพื่อรองรับการใช้งานด้วยแล้ว โดยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้

๑. ควรมีการบูรณาการการใช้งานให้ครอบคลุมทุกหน่วยงาน สำหรับในระยะถัดไปหากมีการบูรณาการการใช้งานร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ จะส่งผลให้เกิดความคุ้มค่าในการลงทุน และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อไป

๒. ให้มีการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างการรับรู้ให้กับชุมชนเพื่อให้เกิดความยั่งยืน

๓. ควรมีการกำกับและติดตามผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายอย่างต่อเนื่อง

ทั้งนี้ คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม จะแจ้งให้หน่วยงานในสังกัดทราบและรับไปดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งรายงานความก้าวหน้าในการดำเนินการต่อคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการคณะต่างๆ ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายพุทธิพงษ์ ปุณณกันต์)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

สำนักงานปลัดกระทรวง
กองยุทธศาสตร์และแผนงาน
โทร. ๐ ๒๑๔๒ ๓๓๔๓ โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๗๗๔๓
Email : kwanjit.j@mdes.go.th

ที่ นร ๑๒๐๐/๔๔

คณะกรรมการตรวจสอบและ
ประเมินผลภาคราชการ
สำนักงาน ก.พ.ร.
ถนนพิษณุโลก กทม. ๑๐๓๐๐

๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๓

เรื่อง รายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ และรายงานผลการประเมินตนเองของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการคณะต่าง ๆ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ครั้งที่ ๒

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือสำนักงาน ก.พ.ร. ที่ นร ๑๒๐๑/๑๔๕๓ ลงวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๖๓ เรื่อง รายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการฯ จำนวน ๙๐ ชุด
๒. รายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการฯ พร้อม QR Code จำนวน ๕ ชุด

ด้วยสำนักงาน ก.พ.ร. ขอเสนอเรื่องรายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการและรายงานผลการประเมินตนเองของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการคณะต่าง ๆ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ครั้งที่ ๒ มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑) และ (๑๒) รวมทั้งเป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ พ.ศ. ๒๕๔๘ ข้อ ๑๓ (๔) และข้อ ๑๔ รวมทั้งสอดคล้องและเป็นการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ทั้งนี้ นายกรัฐมนตรีได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

แนวทางการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ จะมุ่งเน้นการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลประเด็นที่สอดคล้องกับกรอบยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) รวมถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) เป็นกรอบในการกำหนดประเด็นการประเมิน โดยประเด็นที่นำมาตรวจสอบจะเป็นประเด็นสำคัญและอยู่ระหว่างการดำเนินการ ซึ่งเป็นการตรวจเชิงรุกเพื่อให้ส่วนราชการรับข้อเสนอแนะนำไปดำเนินการปรับปรุง และเป็นประเด็นที่ต้องการให้คณะรัฐมนตรีตัดสินใจ

ประเด็นการตรวจสอบและประเมินผลของ ค.ต.ป. ประจำกระทรวงมี ๒ ประเด็น คือ ๑) ประเด็นการตรวจสอบโดยอิสระ เป็นประเด็น (issue) สำคัญของกระทรวงที่สะท้อนผลการปฏิบัติงาน (performance) ในภาพรวมของกระทรวง โดยจะต้องสอดคล้องตามยุทธศาสตร์ชาติ หรือแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ และ ๒) ประเด็นเพิ่มเติมซึ่งประเด็นที่ ค.ต.ป. ประจำกระทรวงเห็นว่าสำคัญ เช่น การตรวจสอบการดำเนินงานตามนโยบายสำคัญของรัฐบาล ภาพลักษณ์ (image) ของกระทรวง เป็นต้น และแนวทางการตรวจสอบของ อ.ค.ต.ป. คณะต่าง ๆ จำนวน ๘ คณะ ได้กำหนดประเด็นในการตรวจสอบ ได้แก่ การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่ EEC การพัฒนาเด็กปฐมวัย การบริหารจัดการขยะ ระบบข้อมูล

ภาครัฐเพื่อ...

ภาครัฐเพื่อการตัดสินใจ การพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) การวิจัยและนวัตกรรม การดำเนินงานตาม พ.ร.บ. การจัดซื้อจัดจ้างฯ พ.ศ. ๒๕๖๐ และการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษและการบริหารกลุ่มจังหวัด/ภาค

เมื่อวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ คณะรัฐมนตรีได้มีมติรับทราบและเห็นชอบรายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ครั้งที่ ๑ ตามที่สำนักงาน ก.พ.ร. ในฐานะฝ่ายเลขานุการของ ค.ต.ป. เสนอ และให้กระทรวงการคลัง (กค.) สำนักงาน ก.พ.ร. สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (สกพอ.) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับความเห็นและข้อสังเกตของกระทรวงมหาดไทย (มท.) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน และสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ไปพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป ซึ่ง สศช. มีความเห็นว่า ควรมีการอธิบายภาพรวมของการดำเนินงานที่ผ่านมา สภาพปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น และผลการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาหรือข้อจำกัดในการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดก่อนที่จะเสนอข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปปรับปรุงแนวทางการดำเนินการในระยะต่อไปให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ พ.ศ. ๒๕๔๘ ข้อ ๕ กำหนดให้มีคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ (ค.ต.ป.) เพื่อทำหน้าที่ในการวางนโยบายแนวทางการตรวจสอบและประเมินผลในภาคราชการ กำหนดประเด็นหัวข้อการตรวจสอบและประเมินผล รวมทั้งส่งเสริม ผลักดัน สอบทาน และเสนอแนะมาตรการเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของการกำกับดูแล และควบคุมตนเองที่ดีของส่วนราชการ อันจะนำไปสู่การบรรลุผลตามเจตนารมณ์ตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี นอกจากนี้ ระเบียบฯ ข้อ ๑๓ (๔) กำหนดให้มีการรายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการต่อนายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรี และข้อ ๑๔ กำหนดให้ ค.ต.ป. รายงานผลการประเมินตนเองต่อคณะรัฐมนตรีอย่างน้อยปีละ ๒ ครั้ง

รายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ และรายงานผลการประเมินตนเองของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการคณะต่าง ๆ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ครั้งที่ ๒ จัดทำขึ้นเพื่อส่งเสริม ผลักดัน สอบทาน และเสนอแนะมาตรการ พร้อมทั้งให้ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพของการบริหารงาน ตลอดจนการปรับปรุงขีดสมรรถนะและศักยภาพของภาคราชการ

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

- ไม่มี -

๔. สาระสำคัญ

ค.ต.ป. ในคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๓ โดยมีรองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) เป็นประธานกรรมการ มีมติเห็นชอบรายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ครั้งที่ ๒ และรายงานผลการประเมินตนเองของ ค.ต.ป. คณะต่าง ๆ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ครั้งที่ ๒ และให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ และ ๒ โดยสรุปสาระสำคัญดังนี้

๔.๑ รายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ครั้งที่ ๒

ประเด็น	ข้อเสนอแนะในภาพรวม
๔.๑.๑ การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่ EEC	๑. ให้ สกพอ. และ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.) รับผิดชอบแผนบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่ EEC รวมทั้งให้คณะกรรมการลุ่มน้ำที่เป็นกลไก

ในการบูรณาการ...

ประเด็น	ข้อเสนอแนะในภาพรวม
	ในการบูรณาการระหว่างหน่วยงานในพื้นที่ EEC และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กรมโยธาธิการและผังเมือง บริษัท จัดการและพัฒนาทรัพยากรน้ำภาคตะวันออก จำกัด (มหาชน) และการประปาส่วนภูมิภาค (กปภ.) เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ ๒. ให้บริษัท จัดการและพัฒนาทรัพยากรน้ำฯ และ กปภ. มีระบบบริหารจัดการความเสี่ยงในการหาสถานที่การจัดเก็บน้ำสำรอง โดยรับภาระต้นทุนในการจัดหาสถานที่เก็บน้ำสำรองของตนเอง เนื่องจากไม่มีสถานที่ในการจัดเก็บน้ำสำรอง ส่งผลให้กรมชลประทานต้องรับภาระในเรื่องสถานที่จัดเก็บน้ำ และงบประมาณที่เพิ่มขึ้น ๓. ให้กรมทรัพยากรน้ำบาดาล และ กปภ. กำหนดแผนงานและระยะเวลาในการดำเนินการให้ชัดเจนเป็นรูปธรรม และจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับแผนงาน/โครงการที่กำหนดในแต่ละปี ๔. รัฐบาลควรให้ความสำคัญและส่งเสริม สนับสนุนอุตสาหกรรมการผลิตน้ำจืดที่ใช้น้ำทะเลมาผลิต อุตสาหกรรมที่มีนโยบายการประหยัดน้ำ หรือนโยบายการบำบัดน้ำเสีย และอุตสาหกรรมที่ใช้น้ำน้อย รวมทั้งเชิญชวนให้ภาคเอกชนสร้างอ่างเก็บน้ำ เพราะเป็นการลดต้นทุนการผลิตของภาคอุตสาหกรรม และช่วยให้การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของภาครัฐเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมทั้งควรออกกฎหมายเป็นการเฉพาะสำหรับการจัดทำโครงการขนาดใหญ่ เพื่อให้มีช่องทางในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ทำให้การดำเนินงานมีความรวดเร็ว และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการบูรณาการระหว่างหน่วยงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
๔.๑.๒ การพัฒนาเด็กปฐมวัย	๑. การกำหนดและแปลงนโยบาย ให้คณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย คณะอนุกรรมการบูรณาการพัฒนาเด็กปฐมวัย และสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.) ในฐานะฝ่ายเลขานุการบูรณาการการทำงานเรื่องเด็กปฐมวัยทั้งด้านบริการสาธารณสุข การจัดการศึกษา การจัดสวัสดิการ และด้านการคุ้มครองสิทธิแก่เด็กปฐมวัย เนื่องจากมีคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องตามกฎหมายหลายฉบับ รวมถึงกำหนดมาตรการเฉพาะสำหรับกลุ่มเปราะบางและยากจน และมาตรการที่เหมาะสมตามบริบทในเชิงพื้นที่ ตลอดจนจัดทำแนวทางการพัฒนาในรูปแบบ policy package แบบบูรณาการ เนื่องด้วยปัจจุบันมีแนวทางการพัฒนาเด็กปฐมวัยหลายรูปแบบ อาทิ HighScope Montessori และ Waldorf โดยสังเคราะห์ภาพรวมให้เห็นถึงความแตกต่างและทรัพยากรที่ต้องใช้ในแต่ละรูปแบบ รวมถึงมีกฎระเบียบที่เอื้อให้ท้องถิ่นสามารถเลือกดำเนินการในรูปแบบที่เหมาะสมกับท้องถิ่นได้ ๒. การนำนโยบายสู่การปฏิบัติ ๒.๑ ให้ศูนย์รับเลี้ยงเด็กและสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยร่วมกับมหาวิทยาลัยราชภัฏในพื้นที่จัดให้มีระบบฝึกอบรมและระบบให้คำปรึกษาแนะนำ และระบบพี่เลี้ยงที่มีคุณภาพให้ครูและผู้ดูแลเด็กอย่างต่อเนื่อง และยกระดับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เป็น Learning center ตลอดจนพัฒนาออกแบบกลไกการตรวจสอบที่มีคุณภาพ และพิจารณานำเครื่องมือใหม่ ๆ มาปรับใช้ในการพัฒนาการเด็กปฐมวัย ๒.๒ ให้คณะกรรมการด้านการศึกษาในพื้นที่และเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นที่รับผิดชอบกำกับดูแลศูนย์เด็กเล็ก พัฒนาระบบฝึกอบรมและแนะแนวเพื่อยกระดับศักยภาพเจ้าหน้าที่ในท้องถิ่น และให้ผู้บริหารท้องถิ่นเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยในพื้นที่ รวมทั้งจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และกระตุ้นพัฒนาการเด็กปฐมวัย
๔.๑.๓ การบริหารจัดการขยะ	๑. ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น มท. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.) กระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) และกรุงเทพมหานคร (กทม.) รณรงค์ประชาสัมพันธ์ สร้างจิตสำนึกในการทิ้งขยะ คัดแยกขยะ และมีการปลูกฝังให้

เด็กนักเรียน...

ประเด็น	ข้อเสนอแนะในภาพรวม
	เด็กนักเรียนรู้จักการคัดแยกขยะให้ถูกวิธี ซึ่งองค์กรต่าง ๆ ต้องกำหนดการแบ่งประเภทถังขยะให้ตรงกันเพื่อให้ประชาชนไม่สับสน อีกทั้งหาวิธีจูงใจให้ประชาชนได้คัดแยกขยะ เช่น การลดค่าบริการเก็บขยะสำหรับครัวเรือนที่ดำเนินการหรือเพิ่มค่าบริการในกรณีไม่มีการคัดแยกขยะ เป็นต้น รวมทั้งกำหนดแผนระยะยาวในการบริหารจัดการขยะอย่างเป็นระบบ และครอบคลุมกับพฤติกรรมหรือสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการกำจัดขยะติดเชื้อซึ่งปัจจุบันเตาเผาที่มีระบบบำบัดยังไม่เพียงพอ และให้ศึกษาและวิเคราะห์องค์ประกอบของขยะเพื่อให้การบริหารจัดการขยะมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เป็นต้น ๒. รัฐบาลกำหนดนโยบายการบริหารจัดการขยะให้ท้องถิ่นดำเนินการอย่างจริงจัง โดยมีแผนการบริหารจัดการขยะที่สามารถดำเนินการได้อย่างเป็นรูปธรรม รวมถึงการบูรณาการกฎหมายที่เกี่ยวข้องของทุกหน่วยงานให้เป็นกฎหมายฉบับเดียว ครอบคลุมการจัดการขยะทุกประเภท (ขยะชุมชน ขยะติดเชื้อ ขยะอุตสาหกรรม ขยะอันตราย ขยะเกษตรกรรม ขยะอิเล็กทรอนิกส์) นอกจากนี้ รัฐบาลจะต้องมีการดำเนินการเก็บค่าธรรมเนียมการท่องเที่ยว และนำภาษีต่าง ๆ มาใช้ในการบริหารจัดการในเรื่องสิ่งแวดล้อมด้วย รวมถึงจัดตั้งคณะกรรมการในการบริหารจัดการขยะในภาพรวมของประเทศ โดยมีนายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธาน มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นกรรมการ และมีกรมควบคุมมลพิษ ทส. และ มท. เป็นเลขานุการร่วมเพื่อเป็นกลไกให้เกิดการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้อย่างจริงจัง ๓. ให้ มท. ทส. เป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการสนับสนุนให้มีการเชื่อมโยงระบบฐานข้อมูลขยะของหน่วยงานต่าง ๆ เข้าด้วยกัน เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นมีการกำจัดแล้วจำนวนเท่าใด จำนวนคงเหลือปลายทางที่ต้องกำจัด เนื่องจากปัจจุบันหน่วยงานต่าง ๆ มีการดำเนินการแก้ไขปัญหาขยะที่แตกต่างกัน มีระบบฐานข้อมูลแยกออกจากกัน และขาดความเชื่อมโยงที่จะนำข้อมูลมาใช้ประโยชน์ร่วมกันได้ในทันที
๔.๑.๔ ระบบข้อมูลภาครัฐเพื่อการตัดสินใจ	๑. ให้หน่วยงานภาครัฐทุกส่วนปรับปรุงระบบการบริหารจัดการภายในของระบบการจำแนกหรือการแบ่งกลุ่มให้ตรงกัน เพื่อให้รับข้อมูลเข้าจากระบบ eMENSCR ของ สศช. ซึ่งเป็นระบบกลางในการติดตามประเมินผล ทั้งนี้ ข้อมูลในระบบ eMENSCR จะต้องมีข้อมูลของแผนงานโครงการและกิจกรรมที่ใช้งบประมาณจากทุกแหล่งเงิน ทั้งเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณ พร้อมจัดทำกำหนดคำสำคัญ (tag key word) รายโครงการ เพื่อใช้ในการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลจำแนกตามประเด็นที่ต้องการ รวมทั้งสามารถติดตามความก้าวหน้า และความสำเร็จของการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติและแผนระดับประเทศได้อย่างครบถ้วน ๒. ให้หน่วยงานภาครัฐทุกส่วนกำหนดมาตรการการสื่อสารข้อมูลต่าง ๆ ของหน่วยงานภาครัฐผ่านช่องทางดิจิทัลที่รวดเร็ว มั่นคงปลอดภัย และน่าเชื่อถือ โดยกำหนดให้ข้าราชการและพนักงานของรัฐใช้บริการระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์กลาง และ Digital ID ที่เป็น email address ของภาครัฐ เพื่อใช้ในการปฏิบัติราชการและสื่อสารของหน่วยงานภาครัฐ ๓. ให้หน่วยงานภาครัฐทุกส่วนบูรณาการระบบการวางแผน ติดตามประเมินผลของหน่วยงานกลางต่าง ๆ เข้าด้วยกัน เพื่อพัฒนาให้เป็นระบบข้อมูลภาครัฐเพื่อการตัดสินใจ โดยเน้นความเชื่อมโยงตั้งแต่แผนระดับชาติ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ลงไปถึงแผนปฏิบัติราชการและแผนงานโครงการของส่วนราชการเพื่อนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติให้เกิดสัมฤทธิ์ผล

๔. ให้หน่วยงาน...

ประเด็น	ข้อเสนอแนะในภาพรวม
	๔. ให้หน่วยงานภาครัฐที่มีหน้าที่ในการพัฒนาเทคโนโลยีพัฒนาแพลตฟอร์มกลางในการแลกเปลี่ยนเชื่อมโยงข้อมูลภาครัฐ ซึ่งจะทำให้หน่วยงานมีระบบข้อมูลเพื่อการตัดสินใจที่สามารถแลกเปลี่ยนเชื่อมโยงข้อมูลต่าง ๆ ให้เป็นเอกภาพ
๔.๑.๕ การวิจัยและนวัตกรรม	๑. ให้กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) ออกแบบระบบการติดตามและประเมินผลของระบบวิจัยและนวัตกรรมให้ครอบคลุมระดับนโยบาย ยุทธศาสตร์และแผน ระดับการแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติ และระดับปฏิบัติ โดยในแต่ละระดับควรกำหนดวิธีการ เครื่องมือ หน่วยงานรับผิดชอบ และระบุประเด็นการติดตามและประเมินผลที่แตกต่างกันให้ชัดเจน รวมทั้งให้มีการติดตามและประเมินผลแบบ Result - based Accountability โดยมุ่งเน้นผลสำเร็จตามที่มุ่งหวัง มีผลการดำเนินงานที่สำเร็จชัดเจน มีที่มาและกระบวนการกำหนดนโยบายและผู้ที่เกี่ยวข้อง ๒. คณะกรรมการหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบในการประเมินระดับนโยบายและยุทธศาสตร์ จะต้องมีการวิเคราะห์ความเชื่อมโยงระหว่างนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อววน.) พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๗๐ กับนโยบายและยุทธศาสตร์ระดับชาติเพื่อให้ผลการดำเนินงานด้านการวิจัยและนวัตกรรมสนับสนุนการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์ระดับชาติ ๓. ให้ อว. มีระบบข้อมูลที่สามารถเข้าถึงได้ (Open Data Access) ข้อมูลมีความถูกต้อง สามารถวิเคราะห์ผลได้ทันเวลา โดยพัฒนาระบบสารสนเทศกลางเพื่อการติดตามและประเมินผลของประเทศ ในลักษณะ Data Portal เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลตั้งแต่ข้อมูลดิบจนถึงข้อมูลจากการวิเคราะห์ในที่ต่าง ๆ แบบ Real Time และต้องมีการส่ง Feedback กลับไปยังหน่วยงานที่ให้ข้อมูลด้วย ๔. ให้ อว. กำหนดบทบาทและขอบเขตของการติดตามและประเมินผลของคณะกรรมการพิเศษเฉพาะเรื่องที่ตั้งขึ้นตามมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยให้คณะกรรมการติดตามและประเมินผลการสนับสนุนวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ววน.) และหน่วยงานในระบบวิจัยและนวัตกรรมมีขอบเขตที่ชัดเจนไม่ซ้ำซ้อน ทำหน้าที่ติดตามและประเมินผลระบบวิจัยและนวัตกรรม รวมทั้งยกระดับคุณภาพและประสิทธิภาพการดำเนินงานของหน่วยงานที่เป็นกลไกสำคัญในการติดตามและประเมินผลระบบวิจัยและนวัตกรรม ได้แก่ สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.) และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) ที่ต้องร่วมสร้างความเข้มแข็งด้านการติดตามและประเมินผลให้แก่บุคลากรซึ่งต้องสามารถทำงานได้อย่างมืออาชีพและเป็นไปตามมาตรฐานของการเป็นผู้ประเมินที่ดี
๔.๑.๖ การบริหารงานจังหวัดกลุ่มจังหวัดและภาค	๑. ให้สำนักงบประมาณ (สงป.) ดำเนินการในส่วนของการกำหนดแผนงานและกระบวนการจัดทำงบประมาณ ดังนี้ ๑.๑ ทบทวนการกำหนดแผนงานตาม "โครงสร้างงบประมาณตามยุทธศาสตร์" ให้คงเหลือเพียง ๒ แผนงาน คือ ๑) แผนงานพื้นฐาน และ ๒) แผนงานยุทธศาสตร์บูรณาการ (โดยนำแผนงานยุทธศาสตร์กับแผนงานบูรณาการที่สำนักงบประมาณกำหนดไว้เดิมมารวมเหลือเพียงแผนงานเดียว) และควรปรับลดจำนวนแผนงานยุทธศาสตร์บูรณาการที่มาดำเนินการในพื้นที่ และมีความซ้ำซ้อนกับแผนงานของพื้นที่ (ภาคกลุ่มจังหวัด จังหวัด) เพื่อให้แผนงานของพื้นที่ใช้เป็นหลักในการจัดทำงบประมาณ ๑.๒ ปรับปรุงกระบวนการจัดทำงบประมาณของส่วนราชการภายใต้แผนงานบูรณาการในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ โดยจัดทำแผนปฏิบัติการระยะ ๓ ปี ที่ระบุโครงการ พื้นที่ ระยะเวลาที่ชัดเจน และผู้รับผิดชอบ เพื่อให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องมีข้อตกลงร่วมกัน และสามารถเชื่อมโยงโครงการที่อยู่ในความรับผิดชอบ

ให้เกิดความ...

ประเด็น	ข้อเสนอแนะในภาพรวม
	ให้เกิดความต่อเนื่อง และกำหนดตัวชี้วัดที่สามารถวัดผลสัมฤทธิ์ได้อย่างเป็นรูปธรรม ประกอบกับจัดตั้งคณะทำงานระดับเจ้าหน้าที่ เพื่อช่วยเหลือคณะกรรมการพิจารณาการจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ให้เกิดการทำงานแบบครบวงจร **๑.๓ ปรับปรุงกระบวนการจัดทำงบประมาณภายใต้แผนงานบูรณาการพัฒนาพื้นที่ระดับภาค** โดยทบทวนบทบาทของคณะกรรมการบริหารงานกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.ก.) ให้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งกับกลไกการจัดทำแผนงานบูรณาการพัฒนาพื้นที่ระดับภาค ในการขึ้นเป้าเพื่อเป็นข้อมูลในระดับของพื้นที่ (bottom up) สำหรับกระบวนการจัดทำงบประมาณภายใต้แผนงานบูรณาการพัฒนาพื้นที่ระดับภาค ให้ใช้แนวทางเดียวกับกระบวนการการจัดทำงบประมาณของส่วนราชการภายใต้แผนงานบูรณาการ **๒. ให้ มท. พิจารณาทบทวนแนวทางการแต่งตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด และการกำหนดระยะเวลาการดำรงตำแหน่งไม่น้อยกว่า ๔ ปี** การแต่งตั้ง (ย้าย) จะกระทำได้ต่อเมื่อดำรงตำแหน่งครบวาระ ๔ ปี ยกเว้นมีกรณีการกระทำความผิด ทั้งนี้ ต้องมีการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เพื่อกำหนดเรื่องระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัดไว้ในกฎหมายดังกล่าวต่อไป **๓. ให้ ทส. ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสนับสนุนการบริหารพื้นที่รูปแบบพิเศษเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน** : พื้นที่จังหวัดน่าน (น่าน แซนด์บ็อกซ์) และการพัฒนาและยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน (แม่ฮ่องสอนโมเดล) รวมทั้งให้ความช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหาอุปสรรคข้อขัดข้องที่เกิดจากการดำเนินงานของน่าน แซนด์บ็อกซ์ และแม่ฮ่องสอนโมเดล เพื่อให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้
๔.๑.๗ ภาพรวมผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ก.ต.ป. ประจำกระทรวง	**๑. ด้านการปฏิบัติงานและการบริหารจัดการ** ปัญหาที่พบส่วนใหญ่จะเป็นรูปแบบกระบวนการและขั้นตอนการปฏิบัติงาน เช่น กรณีการส่งเสริมด้านความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (กก.) ควรจัดทำยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวในภาพรวมของประเทศให้ครอบคลุมตั้งแต่การป้องกันการเกิดเหตุ ระหว่างเกิดเหตุ และหลังเกิดเหตุ เสนอคณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติเพื่อพิจารณาเห็นชอบก่อนเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป ตลอดจนนำกลไกของคณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติมาเป็นเครื่องมือในการบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวอย่างจริงจัง **๒. ด้านบุคลากร** ปัญหาที่พบส่วนใหญ่ คือ บุคลากรมีความรู้ความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานเฉพาะด้านยังไม่เพียงพอ เช่น กรณีการศึกษาปฐมวัย ศธ. ควรพัฒนาเพิ่มพูนความรู้ให้ครูปฐมวัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมการทดลองโครงงานวิทยาศาสตร์ รวมทั้งการนำนวัตกรรมใหม่ ๆ มาปรับใช้ให้สอดคล้องกับบริบทและสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง และจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับกฎระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการเพื่อเพิ่มทักษะและความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานให้กับบุคลากร รวมถึงควรพัฒนาระบบฐานข้อมูลที่สามารถให้เกิดการทำงานอย่างต่อเนื่องได้ **๓. ด้านการปรับปรุงมาตรการ กฎระเบียบและกฎหมาย** ปัญหาที่พบส่วนใหญ่ คือ การกำหนดมาตรการ กฎระเบียบ และกฎหมายไม่ครอบคลุมและชัดเจน เช่น กระทรวงสาธารณสุข (สธ.) ได้ผลักดันการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ซึ่งพบปัญหาในเรื่องการออกกฎหมายรองรับของแต่ละกระทรวงมีผลต่อการทำงานในพื้นที่ สธ. ควรเร่งรัดการออกกฎกระทรวงภายใต้พระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. ๒๕๕๙ และรวบรวมปัญหา

ที่เกี่ยวข้อง...

ประเด็น	ข้อเสนอแนะในภาพรวม
	ที่เกี่ยวข้องเป็นข้อมูลในการกำหนดแนวทางให้ครอบคลุม และ มท. กำกับดูแลการจัดการที่พักเพื่อบริการท่องเที่ยว พบว่ากฎหมายที่กำหนดยังมีเนื้อหาไม่ครอบคลุมกับรูปแบบที่พักในปัจจุบัน เช่น ที่พักแบบ Airbnb รวมถึงไม่มีการกำหนดมาตรฐานที่พัก เช่น ที่พักบนแพ รถบ้าน เป็นต้น มท. ควรมีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้ทันต่อสถานการณ์ โดยบูรณาการกฎหมายที่เกี่ยวข้องและการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานเพื่อให้มีการแบ่งประเภทที่พักให้ชัดเจน รวมทั้งจัดสรรรายได้จากการเก็บค่าธรรมเนียมมาปรับปรุงและดูแลทรัพยากร **๔. ด้านการพัฒนาฐานข้อมูลและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ** ปัญหาที่พบส่วนใหญ่ คือ ยังไม่มีการเชื่อมโยงฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกัน เช่น โครงการพัฒนาศักยภาพการตรวจพิสูจน์ด้านนิติวิทยาศาสตร์เชิงบูรณาการเพื่ออำนวยความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำ กระทรวงยุติธรรม (ยธ.) สธ. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ ควรมีการเชื่อมโยงฐานข้อมูลผลการพิจารณาพิสูจน์สัญชาติและแก้ปัญหาสถานะทางทะเบียนราษฎรให้แก่ผู้ผ่านการตรวจพิสูจน์กับ มท. รวมทั้งควรมีการจัดทำแผนสำรองสำหรับดำเนินโครงการที่เป็นงบลงทุนสูง ตลอดจนจัดวางระบบในการจัดสรรเงินงบประมาณ ภารกิจ เป้าหมาย ตัวชี้วัดให้สอดคล้องกับจำนวนปริมาณงานในการให้ความช่วยเหลือประชาชน **๕. ด้านงบประมาณ** ปัญหาที่พบส่วนใหญ่ คือ งบประมาณที่ได้รับจัดสรรไม่เพียงพอ เช่น โครงการพัฒนาศักยภาพความมั่งคงปลอดภัยทางนิวเคลียร์และรังสีของประเทศและต้องมีการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อจัดกิจกรรม เช่น การฝึกซ้อมระงับเหตุฉุกเฉินทางนิวเคลียร์และรังสี เป็นต้น หน่วยงานภาครัฐที่มีความเสี่ยงหรือต้องรับผิดชอบต่อความปลอดภัยทางนิวเคลียร์และรังสี เช่น การท่าเรือแห่งประเทศไทย การท่าอากาศยานแห่งประเทศไทย กรมศุลกากร ควรเป็นผู้รับผิดชอบงบประมาณในการจัดซื้อเครื่องมืออุปกรณ์เพื่อมาใช้งานที่เกี่ยวข้องของแต่ละหน่วยงาน รวมทั้ง สงป. ควรพิจารณาจัดสรรงบประมาณสำหรับดูแลรักษาเครื่องมือ อุปกรณ์ให้กับหน่วยงานดังกล่าวด้วย
๔.๑.๘ ผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการของ อ.ค.ต.ป. คณะต่าง ๆ และ ค.ต.ป. ประจำกระทรวงในภาพรวม	จากรายงานผลการตรวจสอบข้างต้น ค.ต.ป. ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า **ปัญหาสำคัญที่สุดในการบริหารงานของภาครัฐ คือ เรื่องการบูรณาการการทำงานร่วมกันทั้งภายในหน่วยงาน ระหว่างหน่วยงาน และในระดับพื้นที่** ซึ่งเป็นปัญหาที่จำเป็นต้องมีการพัฒนาปรับปรุงแก้ไขและดำเนินการอย่างต่อเนื่องที่ผ่านมายังไม่สามารถดำเนินการได้สำเร็จบรรลุตามเป้าหมายแม้จะมีการกำหนดรูปแบบการทำงานเพื่อให้เกิดการบูรณาการการทำงานร่วมกันในหลายลักษณะ เช่น การกำหนดเจ้าภาพดำเนินการในแต่ละประเด็น การดำเนินการของหน่วยงานที่มีเป้าหมายร่วมกันในรูปแบบ Joint KPI การจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการการแก้ไขกฎหมาย การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ชาติ เป็นต้น ดังนั้น ค.ต.ป. **จึงมีข้อเสนอแนะให้มอบหมายสำนักงาน ก.พ.ร. รับไปพิจารณาศึกษา วิเคราะห์แนวทางที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหาเรื่องการบูรณาการการทำงานของภาครัฐ โดยให้แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นมาเป็นการเฉพาะ ศึกษาหาแนวทางการทำงานเรื่องการบูรณาการเพื่อให้เกิดผลเป็นรูปธรรม ชัดเจน**

๔.๒ รายงานผลการประเมินตนเองของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ครั้งที่ ๒

ผลการประเมินตนเองของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการคณะต่าง ๆ ในภาพรวมทั้งรายคณะและรายบุคคล พบว่า มีผลการปฏิบัติงานในภาพรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับดีเยี่ยม แต่อย่างไรก็ดี คณะกรรมการฯ ได้มีความเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ได้แก่ ควรมีระบบฐานข้อมูลสนับสนุน

ที่เป็นปัจจุบัน...

ที่เป็นปัจจุบันและเพียงพอต่อการประเมิน รวมทั้งสามารถเชื่อมโยงข้อมูลให้ใช้ประโยชน์ร่วมกัน เช่น ข้อเสนอแนะของ ค.ต.ป. ประจำกระทรวง และ อ.ค.ต.ป. คณะต่าง ๆ และแผนงาน/โครงการสำคัญ เป็นต้น เพื่อช่วยในการวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะให้เกิดประสิทธิผลและมีความสมบูรณ์ชัดเจนมากยิ่งขึ้น อีกทั้งควรเลือกประเด็นการตรวจสอบที่สำคัญและมีผลกระทบในวงกว้าง และไม่ควรจะซ้ำซ้อนกัน เนื่องจากการตรวจสอบมีหลายมิติทั้งภายในและภายนอกองค์กร และควรมีการบูรณาการการตรวจประเมินในเรื่องที่เป็น Agenda สำคัญร่วมกันระหว่างคณะอนุกรรมการ คณะต่าง ๆ เป็นต้น

สำนักงาน ก.พ.ร. ในฐานะฝ่ายเลขานุการ ค.ต.ป. ได้ดำเนินการตามข้อเสนอแนะดังกล่าวแล้ว โดยได้กำหนดกรอบแนวทางในการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ และให้ ค.ต.ป. ประจำกระทรวงเลือกตรวจประเด็นตามตัวชี้วัดของกระทรวง รวมทั้งให้มีการประสานการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่าง ค.ต.ป. ประจำกระทรวง และ อ.ค.ต.ป. คณะต่าง ๆ ด้วยแล้ว นอกจากนี้ มีการพัฒนาระบบสารสนเทศการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการสนับสนุนข้อมูลการทำงาน รวมถึงเป็นช่องทางในการรายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ และรายงานผลการติดตามความก้าวหน้าการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามข้อเสนอแนะของ ค.ต.ป.

๕. ข้อเสนอของส่วนราชการ

ค.ต.ป. ขอเสนอคณะรัฐมนตรี ดังนี้

๕.๑ รับทราบรายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ครั้งที่ ๒ ตามข้อ ๔.๑

๕.๒ รับทราบรายงานผลการประเมินตนเองของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการคณะต่าง ๆ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ครั้งที่ ๒ ตามข้อ ๔.๒

๕.๓ เห็นชอบข้อเสนอแนะของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ โดยให้รัฐมนตรี หัวหน้าส่วนราชการระดับกระทรวง กรม และจังหวัด ที่มีประเด็นสมควรปรับปรุงแก้ไข รับข้อเสนอแนะและพิจารณาดำเนินการ ตามข้อ ๔.๑ - ๔.๒ พร้อมทั้งรายงานผลความก้าวหน้าในการดำเนินการต่อคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการคณะต่าง ๆ ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวอ้อนฟ้า เวชชาชีวะ)
เลขาธิการ ก.พ.ร.
กรรมการและเลขานุการ ค.ต.ป.

ฝ่ายเลขานุการฯ
กองติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการพัฒนาระบบราชการ
โทร. ๐ ๒๓๕๖ ๙๙๙๙ ต่อ ๘๘๐๙ (นางสาวนภัสสร)
โทรสาร ๐ ๒๒๘๑๐ ๘๒๗๙
www.opdc.go.th

รายการ QR Code

- QR Code รายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ และรายงานผลการประเมินตนเองของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการคณะต่าง ๆ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ครั้งที่ 2

http://opdc.link/MTU0Mw

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
รับที่ 14344
วันที่ 8 ก.ค. 63 เวลา 12.40 น.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงาน ก.พ.ร. กองติดตาม ตรวจสอบฯ โทร. ๐ ๒๓๕๖ ๙๙๙๙ ต่อ ๘๘๐๙ และ ๘๘๒๗

ที่ นร ๑๒๐๑/๑๙๕๓ **วันที่** ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๓

เรื่อง รายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ และรายงานผลการประเมินตนเองของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการคณะต่าง ๆ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ครั้งที่ ๒

กราบเรียน นายกรัฐมนตรี ผ่านรองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม)

9 ก.ค. 2563

๑. ที่มา

กลน. รับที่ 3/ก.ค./63

๑.๑ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ พ.ศ. ๒๕๔๘ ข้อ ๕ กำหนดให้มีคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ (ค.ต.ป.) เพื่อทำหน้าที่ในการวางนโยบาย แนวทางการตรวจสอบและประเมินผลในภาคราชการ กำหนดประเด็นหัวข้อการตรวจสอบและประเมินผล รวมทั้งส่งเสริม ผลักดัน สอบทาน และเสนอแนะมาตรการเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของการกำกับดูแล และควบคุมตนเองที่ดีของส่วนราชการ อันจะนำไปสู่การบรรลุผลตามเจตนารมณ์ตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี นอกจากนี้ ระเบียบฯ ข้อ ๑๓ (๔) กำหนดให้มีการรายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการต่อนายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรี และข้อ ๑๔ กำหนดให้ ค.ต.ป. รายงานผลการประเมินตนเองต่อคณะรัฐมนตรีอย่างน้อยปีละ ๒ ครั้ง

๑.๒ เมื่อวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ คณะรัฐมนตรีได้มีมติรับทราบและเห็นชอบรายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการตามที่สำนักงาน ก.พ.ร. ในฐานะฝ่ายเลขานุการของ ค.ต.ป. เสนอ และให้กระทรวงการคลัง สำนักงาน ก.พ.ร. สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (สกพอ.) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับความเห็นและข้อสังเกตของกระทรวงมหาดไทย (มท.) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน และสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ไปพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป ซึ่ง สศช. มีความเห็นว่า ควรมีการอธิบายภาพรวมของการดำเนินงานที่ผ่านมา สภาพปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น และผลการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาหรือข้อจำกัดในการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด ก่อนที่จะเสนอข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปปรับปรุงแนวทางการดำเนินการในระยะต่อไปให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

๒. สาระสำคัญของเรื่อง

ค.ต.ป. ในคราวประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๓ โดยมีรองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) เป็นประธานกรรมการ มีมติเห็นชอบรายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ครั้งที่ ๒ และรายงานผลการประเมินตนเองของ ค.ต.ป. คณะต่าง ๆ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ครั้งที่ ๒ และให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป รายละเอียดบันทึกความเห็นของ ค.ต.ป. ปรากฏตามเอกสารแนบ ๑ โดยสรุปสาระสำคัญดังนี้

๒.๑ สรุปรายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ครั้งที่ ๒

๒.๑.๑ การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่ EEC

รวม. 3685
เข้า 11.15 น. 8 ก.ค. 63
ออก 15/07/63 16.07 น.

จากการศึกษา วิเคราะห์ ตรวจสอบ และประเมินความเสี่ยงผลการดำเนินงานการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่ EEC ซึ่งเป็นโครงการที่ดำเนินการภายใต้แผนงานบูรณาการทรัพยากรน้ำในพื้นที่ ๓ จังหวัด คือ จังหวัดชลบุรี จังหวัดระยอง และจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยมีหน่วยงานที่มีบทบาทและ

(ก.ร.) ๕๐๑๑ ๑๐ ก.ค. ๖๓ ๑๐:๕๑ 10659

รับที่ 9164 วันที่ 9 ก.ค. 63 เวลา 9.12 น.

รับที่ 05246 ลงวันที่ 16 ก.ค. 63 เวลา 15.38 น.

หน้าที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่ EEC ๗ หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.) สกพอ. กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กรมโยธาธิการและผังเมือง บริษัท จัดการและพัฒนาทรัพยากรน้ำภาคตะวันออก จำกัด (มหาชน) และการประปาส่วนภูมิภาค (กปภ.) พบว่าภาพรวมของการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่ EEC ยังขาดการดำเนินงานในลักษณะบูรณาการในเรื่องของการเชื่อมโยงแหล่งน้ำในพื้นที่ EEC กับแหล่งน้ำต้นทุนนอกพื้นที่ EEC และขาดการประสานงานในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำเพื่อรองรับโครงการ EEC อย่างเป็นระบบ ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ สกพอ. เป็นหน่วยงานที่มีข้อมูลแผนงาน/โครงการพัฒนาซึ่งมีผลต่อการประมาณการปริมาณความต้องการใช้น้ำในพื้นที่ EEC และ สทนช. ซึ่งเป็นหน่วยงานกำกับดูแลแผนงาน/โครงการ เพื่อบริหารจัดการน้ำส่งผลทำให้มีความเสี่ยงที่จะเกิดการขาดแคลนน้ำในพื้นที่ EEC ในอนาคตได้ เนื่องจากไม่สามารถจัดหาแหล่งน้ำต้นทุนได้ทันกับความต้องการน้ำที่เพิ่มขึ้น ดังนั้น ค.ต.ป. จึงมี**ข้อเสนอแนะในภาพรวม** โดยให้ สกพอ. สทนช. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กษ.) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ คือ

๒.๑.๑.๑ **ให้ สกพอ. และ สทนช. รับผิดชอบแผนบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่ EEC รวมทั้งให้คณะกรรมการลุ่มน้ำที่เป็นกลไกในการบูรณาการระหว่างหน่วยงานในพื้นที่ EEC และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง** เช่น กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กรมโยธาธิการและผังเมือง บริษัท จัดการและพัฒนาทรัพยากรน้ำภาคตะวันออก จำกัด (มหาชน) และ กปภ. เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้

๒.๑.๑.๒ **ให้บริษัท จัดการและพัฒนาทรัพยากรน้ำฯ และ กปภ. มีระบบบริหารจัดการความเสี่ยงในการหาสถานที่การจัดเก็บน้ำสำรอง** โดยรับภาระต้นทุนในการจัดหาสถานที่เก็บน้ำสำรองของตนเอง เนื่องจากไม่มีสถานที่ในการจัดเก็บน้ำสำรอง ส่งผลให้กรมชลประทานต้องรับภาระในเรื่องสถานที่จัดเก็บน้ำ และงบประมาณที่เพิ่มขึ้น

๒.๑.๑.๓ **ให้กรมทรัพยากรน้ำบาดาล และ กปภ. กำหนดแผนงานและระยะเวลาในการดำเนินการให้ชัดเจนเป็นรูปธรรม และจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับแผนงาน/โครงการที่กำหนดในแต่ละปี**

๒.๑.๑.๔ **รัฐบาลควรให้ความสำคัญและส่งเสริม สนับสนุนอุตสาหกรรมการผลิตน้ำจืดที่ใช้น้ำทะเลมาผลิต อุตสาหกรรมที่มีนโยบายการประหยัดน้ำ หรือนโยบายการบำบัดน้ำเสีย และอุตสาหกรรมที่ใช้น้ำน้อย รวมทั้งเชิญชวนให้ภาคเอกชนสร้างอ่างเก็บน้ำ** เพราะเป็นการลดต้นทุนการผลิตของภาคอุตสาหกรรม และช่วยให้การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของภาครัฐเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมทั้ง**ควรออกกฎหมายเป็นการเฉพาะสำหรับการจัดทำโครงการขนาดใหญ่** เพื่อให้มีช่องทางในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ทำให้การดำเนินงานมีความรวดเร็ว และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการบูรณาการระหว่างหน่วยงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

รายละเอียดปรากฏตามเอกสารแนบ ๒

๒.๑.๒ การพัฒนาเด็กปฐมวัย

จากการศึกษาทิศทางการพัฒนาเด็กปฐมวัย (ช่วงปฐมวัย อายุ ๐ ก่อน ๖ ปีบริบูรณ์) พบว่ากลไกการขับเคลื่อนการพัฒนาเด็กปฐมวัย แบ่งเป็น ๓ ระดับ คือ ๑) ระดับการกำหนดนโยบายตามพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดบทบาทสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.) ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัยซึ่งมีภารกิจใหม่ที่ต่างไปจากเดิมหลายเรื่อง จึงทำให้ สกศ. มีความต้องการบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ และอัตรากำลังคนเพิ่มขึ้น เพื่อให้สามารถกำหนดทิศทางและติดตามการพัฒนาเด็กปฐมวัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ๒) การแปลงแผนสู่การปฏิบัติ มีการขับเคลื่อนการพัฒนาเด็กปฐมวัยผ่านกลไกคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการที่ตั้งขึ้นภายใต้กฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย อาทิ พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัยฯ พระราชบัญญัติส่งเสริม

การพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติฯ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ จึงอาจเกิดความไม่ชัดเจนหรือเกิดความซ้ำซ้อนในการดำเนินงาน และ ๓) การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ มีหลายหน่วยงานเป็นผู้ดำเนินการทั้งในลักษณะที่เป็นภารกิจปกติและการบูรณาการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานของ ๔ กระทรวงหลัก คือ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) กระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) มท. และกระทรวงสาธารณสุข (สธ.) ซึ่งมีบางหน่วยงาน เช่น สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีปัญหาเชิงคุณภาพจากข้อจำกัดของสมรรถนะครูและความรู้ในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของท้องถิ่น ดังนั้น ค.ต.ป. จึงมี**ข้อเสนอแนะในภาพรวม**โดยให้ พม. ศธ. มท. และ สธ. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ คือ

๒.๑.๒.๑ การกำหนดและแปลงนโยบาย **ให้คณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย คณะอนุกรรมการบูรณาการพัฒนาเด็กปฐมวัย และสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ในฐานะฝ่ายเลขานุการบูรณาการการทำงานเรื่องเด็กปฐมวัยทั้งด้านบริการสาธารณสุข การจัดการศึกษา การจัดสวัสดิการ และด้านการคุ้มครองสิทธิแก่เด็กปฐมวัย** เนื่องจากมีคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องตามกฎหมายหลายฉบับ รวมถึง**กำหนดมาตรการเฉพาะสำหรับกลุ่มเปราะบางและยากจน และมาตรการที่เหมาะสมตามบริบทในเชิงพื้นที่** ตลอดจน**จัดทำแนวทางการพัฒนาในรูปแบบ policy package แบบบูรณาการ** เนื่องด้วยปัจจุบันมีแนวทางการพัฒนาเด็กปฐมวัยหลายรูปแบบ อาทิ HighScope Montessori และ Waldorf โดยสังเคราะห์ภาพรวมให้เห็นถึงความแตกต่างและทรัพยากรที่ต้องใช้ในแต่ละรูปแบบ รวมถึง**มีกฎระเบียบที่เอื้อให้ท้องถิ่นสามารถเลือกดำเนินการในรูปแบบที่เหมาะสมกับท้องถิ่นได้**

๒.๑.๒.๒ การนำนโยบายสู่การปฏิบัติ

(๑) **ให้ศูนย์รับเลี้ยงเด็กและสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยร่วมกับมหาวิทยาลัยราชภัฏในพื้นที่จัดให้มีระบบฝึกอบรมและระบบให้คำปรึกษาแนะนำ** และระบบที่เลี้ยงที่มีคุณภาพให้ครูและผู้ดูแลเด็กอย่างต่อเนื่อง และยกระดับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เป็น Learning center ตลอดจนพัฒนาออกแบบกลไกการตรวจสอบที่มีคุณภาพและพิจารณานำเครื่องมือใหม่ ๆ มาปรับใช้ในการพัฒนาการเด็กปฐมวัย

(๒) **ให้คณะกรรมการด้านการศึกษาในพื้นที่และเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นที่รับผิดชอบกำกับดูแลศูนย์เด็กเล็ก พัฒนาระบบฝึกอบรมและแนะแนวเพื่อยกระดับศักยภาพเจ้าหน้าที่ในท้องถิ่น** และให้ผู้บริหารท้องถิ่นเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยในพื้นที่ รวมทั้งจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และกระตุ้นพัฒนาการเด็กปฐมวัย

รายละเอียดปรากฏตามเอกสารแนบ ๓

๒.๑.๓ การบริหารจัดการขยะ

จากการศึกษา วิเคราะห์ ตรวจสอบ และประเมินความเสี่ยงผลการดำเนินงานการบริหารจัดการขยะ ซึ่งสถิติขยะมูลฝอยของประเทศในปี ๒๕๖๑ มีปริมาณรวม ๒๗.๙๓ ล้านตันต่อปี หรือ ๗๖,๕๒๙ ตันต่อวัน เพิ่มขึ้นจำนวน ๐.๕๖ ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ ๑.๖๔ ของปีที่ผ่านมา สะท้อนให้เห็นว่าการบริหารจัดการขยะยังไม่ประสบผลสำเร็จเนื่องจากการบริหารจัดการขยะของประเทศเกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐหลายแห่ง ทั้งระดับประเทศและระดับท้องถิ่น ซึ่งยังพบปัญหาของการบูรณาการการทำงานร่วมกัน เช่น การแบ่งประเภทของถังขยะที่ยังแตกต่างกันระหว่างหน่วยงาน ไม่มีคำอธิบายที่ชัดเจนทำให้เกิดความสับสน หรือกระบวนการกำจัดขยะที่ต้องทำแบบครบวงจรระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ มท. สธ. ทส. กระทรวงอุตสาหกรรม (อก.) และกรุงเทพมหานคร (กทม.) เป็นต้น นอกจากนี้ ยังพบปัญหาที่ประชาชนยังขาดความเข้าใจ และความตระหนักถึงปัญหาเรื่องขยะ โดยยังไม่มีการคัดแยกขยะ หรือการใส่ใจเรื่องการทิ้งขยะเท่าที่ควร ดังนั้น ค.ต.ป. จึงมี**ข้อเสนอแนะในภาพรวม** โดยให้ มท. ทส. ศธ. กทม. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และรัฐบาลดำเนินการ คือ

๒.๑.๓.๑ **ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น มท. ทส. ศธ. และ กทม. รณรงค์ประชาสัมพันธ์ สร้างจิตสำนึกในการทิ้งขยะ คัดแยกขยะ และมีการปลูกฝังให้เด็กนักเรียนรู้จักการคัดแยกขยะ** ให้ถูกวิธี ซึ่งองค์กรต่าง ๆ ต้องกำหนดการแบ่งประเภทถังขยะให้ตรงกันเพื่อให้ประชาชนไม่สับสน อีกทั้งหาวิธี**จูงใจให้ประชาชนได้คัดแยกขยะ** เช่น การลดค่าบริการเก็บขยะสำหรับครัวเรือนที่ดำเนินการ หรือเพิ่มค่าบริการในกรณีไม่มีการคัดแยกขยะ เป็นต้น **รวมทั้งกำหนดแผนระยะยาวในการบริหารจัดการขยะอย่างเป็นระบบ** และครอบคลุมกับพฤติกรรมหรือสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น **การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการกำจัดขยะติดเชื้อ**ซึ่งปัจจุบันเตาเผาที่มีระบบบำบัดยังไม่เพียงพอ และ**ให้ศึกษาและวิเคราะห์องค์ประกอบของขยะ**เพื่อให้การบริหารจัดการขยะมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เป็นต้น

๒.๑.๓.๒ **รัฐบาลกำหนดนโยบายการบริหารจัดการขยะให้ท้องถิ่นดำเนินการอย่างจริงจัง** โดยมีแผนการบริหารจัดการขยะที่สามารถดำเนินการได้อย่างเป็นรูปธรรม รวมถึงการบูรณาการกฎหมายที่เกี่ยวข้องของทุกหน่วยงานให้เป็นกฎหมายฉบับเดียวครอบคลุมการจัดการขยะทุกประเภท (ขยะชุมชน ขยะติดเชื้อ ขยะอุตสาหกรรม ขยะอันตราย ขยะเกษตรกรรม ขยะอิเล็กทรอนิกส์) นอกจากนี้ **รัฐบาลจะต้องมีการดำเนินการเก็บค่าธรรมเนียมการท่องเที่ยว และนำภาษีต่าง ๆ มาใช้ในการบริหารจัดการในเรื่องสิ่งแวดล้อมด้วย** รวมถึง**จัดตั้งคณะกรรมการในการบริหารจัดการขยะในภาพรวมของประเทศ** โดยมีนายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธาน มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นกรรมการ และมีกรมควบคุมมลพิษ ทส. และ มท. เป็นเลขานุการร่วมเพื่อเป็นกลไกให้เกิดการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้อย่างจริงจัง

๒.๑.๓.๓ **ให้ มท. ทส. เป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการสนับสนุนให้มีการเชื่อมโยงระบบฐานข้อมูลขยะของหน่วยงานต่าง ๆ เข้าด้วยกัน** เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นมีการกำจัดแล้วจำนวนเท่าใด จำนวนคงเหลือปลายทางที่ต้องกำจัด เนื่องจากปัจจุบันหน่วยงานต่าง ๆ มีการดำเนินการแก้ไขปัญหาขยะที่แตกต่างกัน มีระบบฐานข้อมูลแยกออกจากกัน และขาดความเชื่อมโยงที่จะนำข้อมูลมาใช้ประโยชน์ร่วมกันได้ในทันที

รายละเอียดปรากฏตามเอกสารแนบ ๔

๒.๑.๔ ระบบข้อมูลภาครัฐเพื่อการตัดสินใจ

จากการศึกษา วิเคราะห์ ตรวจสอบ และประเมินความเสี่ยงของระบบข้อมูลในการติดตามประเมินผลของหน่วยงานต่าง ๆ ตลอดจนวิเคราะห์รูปแบบของการรายงานที่ใช้ในการตรวจสอบประเมินผลของหน่วยงานที่มีบทบาทหลัก พบว่าหน่วยงานต่าง ๆ มีการจัดเก็บข้อมูลที่กระจัดกระจาย และหลายหน่วยงานมีหลายระบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหน่วยงานในระดับปฏิบัติ ซึ่งส่วนใหญ่แต่ละระบบไม่สามารถเชื่อมโยงกันได้ ส่งผลให้การกำหนดนโยบายยังมีข้อมูลย้อนหลังที่ไม่เพียงพอต่อการวิเคราะห์และตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งเกิดความซ้ำซ้อนของการเชื่อมโยงข้อมูลในหน่วยงานที่ทำหน้าที่กำหนดนโยบายและหน่วยงานที่ทำหน้าที่ติดตามประเมินผล เนื่องจากปัจจุบันมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ติดตามประเมินผลหลายหน่วยงาน ซึ่งมีระบบการทำงานที่แตกต่างกันไปตามมิติของความรับผิดชอบ ส่งผลให้เป็นภาระกับหน่วยงานในการจัดทำรายงานส่งให้กับหน่วยงานติดตามประเมินผลต่าง ๆ ประกอบกับระบบการติดตามประเมินผลในปัจจุบันไม่สามารถออกแบบระบบที่สามารถติดตามความก้าวหน้าแบบทันท่วงที และไม่สามารถติดตามและประเมินผลเชิงพื้นที่ที่เป็นพื้นที่จริงได้ รวมทั้งไม่มีระบบการคัดกรองความถูกต้องและความครบถ้วนของข้อมูลที่ชัดเจน เนื่องจากผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นเจ้าหน้าที่ ดังนั้น ค.ต.ป. จึง**มีข้อเสนอแนะในภาพรวม** โดยให้หน่วยงานภาครัฐทุกส่วน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ คือ

๒.๑.๔.๑ **ให้หน่วยงานภาครัฐทุกส่วนปรับปรุงระบบการบริหารจัดการภายในของระบบการจำแนกหรือการแบ่งกลุ่มให้ตรงกัน เพื่อให้รับข้อมูลเข้าจากระบบ eMENSCR ของ สศช.** ซึ่งเป็นระบบกลางในการติดตามประเมินผล ทั้งนี้ ข้อมูลในระบบ eMENSCR จะต้องมีข้อมูลของแผนงาน โครงการและกิจกรรมที่ใช้งบประมาณจากทุกแหล่งเงิน ทั้งเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณ พร้อมจัดทำกำหนดคำสำคัญ (tag key word) รายโครงการ เพื่อใช้ในการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลจำแนกตามประเด็นที่ต้องการ รวมทั้งสามารถติดตามความก้าวหน้า และความสำเร็จของการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติและแผนระดับประเทศได้อย่างครบถ้วน

๒.๑.๔.๒ **ให้หน่วยงานภาครัฐทุกส่วนกำหนดมาตรการการสื่อสารข้อมูลต่าง ๆ ของหน่วยงานภาครัฐผ่านช่องทางดิจิทัลที่รวดเร็ว มั่นคงปลอดภัย และน่าเชื่อถือ** โดยกำหนดให้ข้าราชการและพนักงานของรัฐใช้บริการระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์กลาง และ Digital ID ที่เป็น email address ของภาครัฐ เพื่อใช้ในการปฏิบัติราชการและสื่อสารของหน่วยงานภาครัฐ

๒.๑.๔.๓ **ให้หน่วยงานภาครัฐทุกส่วนบูรณาการระบบการวางแผน ติดตามประเมินผลของหน่วยงานกลางต่าง ๆ เข้าด้วยกัน** เพื่อพัฒนาให้เป็นระบบข้อมูลภาครัฐเพื่อการตัดสินใจ โดยเน้นความเชื่อมโยงตั้งแต่แผนระดับชาติ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ลงไปถึงแผนปฏิบัติราชการและแผนงานโครงการของส่วนราชการเพื่อนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติให้เกิดสัมฤทธิ์ผล

๒.๑.๔.๔ **ให้หน่วยงานภาครัฐที่มีหน้าที่ในการพัฒนาเทคโนโลยีพัฒนาแพลตฟอร์มกลางในการแลกเปลี่ยนเชื่อมโยงข้อมูลภาครัฐ** ซึ่งจะทำให้หน่วยงานมีระบบข้อมูลเพื่อการตัดสินใจที่สามารถแลกเปลี่ยนเชื่อมโยงข้อมูลต่าง ๆ ให้เป็นเอกภาพ

รายละเอียดปรากฏตามเอกสารแนบ ๕

๒.๑.๕ การวิจัยและนวัตกรรม

จากการศึกษา วิเคราะห์ ตรวจสอบ และประเมินความเสี่ยงของระบบการประเมินการดำเนินงานด้านการวิจัยและนวัตกรรมของประเทศ พบว่ากลไกสำคัญในการขับเคลื่อนระบบวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ประกอบด้วย (๑) โครงสร้างระบบวิจัยและนวัตกรรม (๒) การกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์และแผนด้านการวิจัยและนวัตกรรม (๓) การจัดสรรงบประมาณด้านการวิจัยและนวัตกรรม (๔) การบริหารจัดการวิจัยและนวัตกรรม (๕) ระบบการติดตามและประเมินผลด้านวิจัย และนวัตกรรม และ (๖) ระบบข้อมูลสำหรับการติดตามและประเมินผล ปัจจุบันมีสภานโยบายวิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สวนช.) ทำหน้าที่ในการกำหนดทิศทางนโยบาย ยุทธศาสตร์ รวมทั้งปรับปรุงระบบวิจัยและนวัตกรรมของประเทศ ตลอดจนกำกับและติดตามการบริหารจัดการ การจัดสรรงบประมาณ และประเมินผลการดำเนินการให้เป็นไปอย่างเหมาะสมและมีเอกภาพ แต่การดำเนินงานดังกล่าวยังขาดการบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานตั้งแต่ระดับนโยบาย ระดับการบริหารการวิจัย ระดับการวิจัย และระดับสนับสนุน จึงทำให้งานวิจัยของประเทศยังขาดความเป็นเอกภาพและเชื่อมโยงกัน ดังนั้น ค.ต.ป. จึงมี**ข้อเสนอแนะในภาพรวม** โดยให้กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ คือ

๒.๑.๕.๑ **ให้ อว. ออกแบบระบบการติดตามและประเมินผลของระบบวิจัยและนวัตกรรม**ให้ครอบคลุมระดับนโยบาย ยุทธศาสตร์และแผน ระดับการแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติ และระดับปฏิบัติ โดยในแต่ละระดับควรกำหนดวิธีการ เครื่องมือ หน่วยงานรับผิดชอบ และระบุประเด็นการติดตามและประเมินผลที่แตกต่างกันให้ชัดเจน รวมทั้งให้มีการติดตามและประเมินผลแบบ Result - based Accountability โดยมุ่งเน้นผลสำเร็จตามที่มุ่งหวัง มีผลการดำเนินงานที่สำเร็จชัดเจน มีที่มาและกระบวนการกำหนดนโยบาย และผู้ที่เกี่ยวข้อง

๒.๑.๕.๒ **คณะกรรมการหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบในการประเมินระดับนโยบายและยุทธศาสตร์** จะต้องมีการ**วิเคราะห์ความเชื่อมโยงระหว่างนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อววน.) พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๗๐ กับนโยบายและยุทธศาสตร์ระดับชาติ** เพื่อให้ผลการดำเนินงานด้านการวิจัยและนวัตกรรมสนับสนุนการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์ระดับชาติ

๒.๑.๕.๔ **ให้ อว. มีระบบข้อมูลที่สามารถเข้าถึงได้ (Open Data Access) ข้อมูลมีความถูกต้อง สามารถวิเคราะห์ผลได้ทันเวลา** โดยพัฒนาระบบสารสนเทศกลางเพื่อการติดตามและประเมินผลของประเทศ ในลักษณะ Data Portal เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลตั้งแต่ข้อมูลดิบจนถึงข้อมูลจากการวิเคราะห์ในที่ต่าง ๆ แบบ Real Time และต้องมีการส่ง Feedback กลับไปยังหน่วยงานที่ให้ข้อมูลด้วย

๒.๑.๕.๕ **ให้ อว. กำหนดบทบาทและขอบเขตของการติดตามและประเมินผลของคณะกรรมการพิเศษเฉพาะเรื่องที่ตั้งขึ้นตามมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒** โดยให้คณะกรรมการติดตามและประเมินผลการสนับสนุนวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ววน.) และหน่วยงานในระบบวิจัยและนวัตกรรมมีขอบเขตที่ชัดเจน ไม่ซ้ำซ้อน ทำหน้าที่ติดตามและประเมินผลระบบวิจัยและนวัตกรรม รวมทั้ง**ยกระดับคุณภาพและประสิทธิภาพการดำเนินงานของหน่วยงานที่เป็นกลไกสำคัญในการติดตามและประเมินผลระบบวิจัยและนวัตกรรม** ได้แก่ สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.) และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) ที่ต้องเร่งสร้างความเข้มแข็งด้านการติดตามและประเมินผลให้แก่บุคลากรซึ่งต้องสามารถทำงานได้อย่างมืออาชีพและเป็นไปตามมาตรฐานของการเป็นผู้ประเมินที่ดี

รายละเอียดปรากฏตามเอกสารแนบ ๖

๒.๑.๖การบริหารงานจังหวัด กลุ่มจังหวัดและภาค

จากการศึกษา วิเคราะห์ ตรวจสอบ และประเมินความเสี่ยงของการบริหารงานจังหวัด กลุ่มจังหวัด และภาค พบว่าในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ สำนักงบประมาณ (สงป.) ได้กำหนดให้มีแผนงานตาม "โครงสร้างงบประมาณตามยุทธศาสตร์" สำหรับใช้ในการจัดสรรทรัพยากร จำนวนทั้งสิ้น ๕๓ แผนงาน จึงอาจทำให้หน่วยงานมีความสับสนในการจัดทำคำของบประมาณ เนื่องจากมีช่องทางในการของบประมาณได้หลายช่องทาง อย่างไรก็ดี ถึงแม้จะมีหลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำงบประมาณรายจ่ายบูรณาการ แต่ก็เป็นเพียงแนวทางกว้าง ๆ ยังไม่มีความเชื่อมโยงของการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกันอย่างเป็นรูปธรรมและไม่มีความชัดเจน ประกอบกับการกำหนดตัวชี้วัดไม่สะท้อนเป้าหมายภาพรวมการทำงานที่คาดหวังของทุกหน่วยงานที่แสดงถึงผลสำเร็จทั้งในเชิงปริมาณและในเชิงคุณภาพอย่างชัดเจน อีกทั้งกลไกในการขับเคลื่อนแผนงานบูรณาการพัฒนาพื้นที่ระดับภาคในทางปฏิบัติยังไม่สามารถดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ได้อย่างครอบคลุม โดยเฉพาะในขั้นตอนการกำหนดเป้าหมายบูรณาการของหน่วยงานร่วมกันเพื่อจัดทำโครงการและงบประมาณที่เชื่อมโยงไปสู่เป้าหมายและตัวชี้วัดที่กำหนดในภาพรวมได้อย่างชัดเจน ดังนั้น ค.ต.ป. จึง**มีข้อเสนอแนะในภาพรวม** โดยให้ สงป. มท. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ คือ

๒.๑.๖.๑ **ให้ สงป. ดำเนินการในส่วนของการกำหนดแผนงานและกระบวนการจัดทำงบประมาณ ดังนี้**

(๑) **ทบทวนการกำหนดแผนงานตาม "โครงสร้างงบประมาณตามยุทธศาสตร์"** ให้คงเหลือเพียง ๒ แผนงาน คือ ๑) แผนงานพื้นฐาน และ ๒) แผนงานยุทธศาสตร์บูรณาการ (โดยนำแผนงานยุทธศาสตร์กับแผนงานบูรณาการที่สำนักงบประมาณกำหนดไว้เดิมมารวมเหลือเพียงแผนงาน

เดียว) และควรปรับลดจำนวนแผนงานบูรณาการที่มาดำเนินการในพื้นที่ และมีความซ้ำซ้อนกับแผนงานของพื้นที่ (ภาคกลุ่มจังหวัด จังหวัด) เพื่อให้แผนงานของพื้นที่ใช้เป็นหลักในการจัดทำงบประมาณ

(๒) **ปรับปรุงกระบวนการจัดทำงบประมาณของส่วนราชการภายใต้แผนงานบูรณาการในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์** โดยจัดทำแผนปฏิบัติการระยะ ๕ ปี ที่ระบุโครงการ พื้นที่ ระยะเวลาที่ชัดเจน และผู้รับผิดชอบ เพื่อให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องมีข้อตกลงร่วมกัน และสามารถเชื่อมโยงโครงการที่อยู่ในความรับผิดชอบให้เกิดความต่อเนื่อง และกำหนดตัวชี้วัดที่สามารถวัดผลลัพธ์ได้อย่างเป็นรูปธรรม ประกอบกับจัดตั้งคณะทำงานระดับเจ้าหน้าที่ เพื่อช่วยเหลือคณะกรรมการพิจารณาการจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ให้เกิดการทำงานแบบครบวงจร

(๓) **ปรับปรุงกระบวนการจัดทำงบประมาณภายใต้แผนงานบูรณาการพัฒนาพื้นที่ระดับภาค** โดยทบทวนบทบาทของคณะกรรมการบริหารงานกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ (กบก.) ให้เข้ามามีส่วนร่วมกับกลไกการจัดทำแผนงานบูรณาการพัฒนาพื้นที่ระดับภาค ในการชี้เป้าเพื่อเป็นข้อมูลในระดับของพื้นที่ (bottom up) สำหรับกระบวนการจัดทำงบประมาณภายใต้แผนงานบูรณาการพัฒนาพื้นที่ระดับภาค ให้ใช้แนวทางเดียวกับกระบวนการการจัดทำงบประมาณของส่วนราชการภายใต้แผนงานบูรณาการ

๒.๑.๖.๒ ให้ **มท. พิจารณาทบทวนแนวทางการแต่งตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด และการกำหนดระยะเวลาการดำรงตำแหน่งไม่น้อยกว่า ๔ ปี** การแต่งตั้ง (ย้าย) จะกระทำได้ต่อเมื่อดำรงตำแหน่งครบวาระ ๔ ปี ยกเว้นมีกรณีภารกระทำความผิด ทั้งนี้ ต้องมีการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เพื่อกำหนดเรื่องระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัดไว้ในกฎหมายดังกล่าวต่อไป

๒.๓.๖.๓ ให้ **พส. ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสนับสนุนการบริหารพื้นที่รูปแบบพิเศษเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน : พื้นที่จังหวัดน่าน (น่าน แซนด์บ็อกซ์)** และการพัฒนาและยกระดับคุณภาพชีวิตระชาชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน (แม่ฮ่องสอนโมเดล) รวมทั้งให้ความช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหา อุปสรรคข้อขัดข้องที่เกิดจากการดำเนินงานของน่าน แซนด์บ็อกซ์ และแม่ฮ่องสอนโมเดล เพื่อให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

รายละเอียดปรากฏตามเอกสารแนบ ๙

๒.๓.๗ ภาพรวมผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ค.ต.ป. ประจำกระทรวง

จากการศึกษา วิเคราะห์ ตรวจสอบ และประเมินความเสี่ยงผลการดำเนินงานของ ๒๐ กระทรวงในภาพรวม พบว่ามีการตรวจสอบที่สอดคล้องตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) และหลักการบริหารงานคุณภาพ (PDCA) ได้แก่ Plan (วางแผน) Do (ปฏิบัติ) Check (ตรวจสอบ) และ Act (การดำเนินการให้เหมาะสม) แต่มีบางโครงการที่ดำเนินการไปแล้วเสร็จ เช่น ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานบริหารจัดการลงคักรลุ่มน้ำ ๒๕ ลุ่มน้ำหลัก ของ สทนช. เนื่องจากมีความล่าช้าในขั้นตอนการจัดจ้าง และเกิดปัญหาภัยแล้งน้ำท่วมในพื้นที่เป้าหมาย ทำให้ไม่สามารถเข้าปฏิบัติงานในพื้นที่ได้จึงยังไม่สามารถประเมินด้านประสิทธิผล ด้านประสิทธิภาพ และความคุ้มค่าได้ สำหรับด้านความโปร่งใส พบว่ามีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารการดำเนินงานผ่านทางเว็บไซต์ Facebook ของหน่วยงาน และหนังสือพิมพ์ออนไลน์ นอกจากนี้ ด้านการมีส่วนร่วม พบว่าผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และประชาชนมีส่วนในการรับรู้ เข้าใจ ให้ความเห็น มีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ และร่วมตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน รวมถึงได้มีการดำเนินการตามหลัก PDCA แต่มีบางกิจกรรมที่มีการปรับแผนการปฏิบัติงานทำให้การดำเนินงานยังไม่แล้วเสร็จ เช่น กิจกรรมการติดตามการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำและแผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ และกิจกรรมการสร้างการรับรู้ในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำภายใต้กฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำ และโครงการ

ที่มีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานบริหารจัดการองค์กรลุ่มน้ำ ๒๕ ลุ่มน้ำหลัก ของ สทนช. ไม่สามารถดำเนินการให้เสร็จภายในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ สาเหตุเกิดจากหน่วยงานดำเนินงานล่าช้าในขั้นตอนการจัดจ้างทำให้ต้องปรับแผนการปฏิบัติงาน ขณะนี้อยู่ระหว่างดำเนินการตามสัญญา ค.ด.ป. จึงมี**ข้อเสนอแนะในภาพรวม** ดังนี้

๒.๑.๗.๑ ด้านการปฏิบัติงานและการบริหารจัดการ ปัญหาที่พบส่วนใหญ่จะเป็นรูปแบบ กระบวนการและขั้นตอนการปฏิบัติงาน เช่น กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (กก.) ได้ดำเนินการส่งเสริมด้านความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว ซึ่งมีจุดอ่อนด้านการบริหารงานในเรื่องของการกำหนดนโยบาย กล่าวคือ ขาดมาตรการหรือนโยบายด้านการส่งเสริมความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวในภาพรวมที่จะนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นเอกภาพ ดังนั้น กก. ควรดำเนินการเชิงรุกโดยการจัดทำยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวในภาพรวมของประเทศให้ครอบคลุมตั้งแต่การป้องกันการเกิดเหตุ ระหว่างเกิดเหตุ และหลังเกิดเหตุ เสนอคณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติเพื่อพิจารณาเห็นชอบก่อนเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป ตลอดจนนำกลไกของคณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติมาเป็นเครื่องมือในการบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวอย่างจริงจัง

๒.๑.๗.๒ ด้านบุคลากร ปัญหาที่พบส่วนใหญ่ คือ บุคลากรมีความรู้ความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานเฉพาะด้านยังไม่เพียงพอ เช่น สธ. ดำเนินการพัฒนาเด็กปฐมวัยซึ่งพบว่าบุคลากรมีความรู้หรือความเชี่ยวชาญด้านการศึกษาปฐมวัยไม่มากเท่าที่ควร และจำนวนครูผู้สอนที่จบวิชาเอกปฐมวัยมีจำนวนลดลง ส่งผลให้การเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็กปฐมวัยได้ไม่เต็มศักยภาพเท่าที่ควร นอกจากนี้ ในการดำเนินโครงการ พบว่าบุคลากรที่รับผิดชอบการดำเนินโครงการขาดความรู้และความเข้าใจในเรื่องกฎระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น การเงิน การคลัง พัสดุ และการจัดซื้อจัดจ้าง เป็นต้น รวมทั้งขั้นตอนและวิธีการดำเนินโครงการ อีกทั้งการเปลี่ยนผู้รับผิดชอบจากการโยกย้ายส่งผลต่อการดำเนินโครงการที่ล่าช้า และไม่ถูกต้องตามระเบียบ ดังนั้น สธ. ควรพัฒนาเพิ่มพูนความรู้ให้ครูปฐมวัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมการทดลองโครงงานวิทยาศาสตร์ รวมทั้งการนำนวัตกรรมใหม่ ๆ มาปรับใช้ให้สอดคล้องกับบริบทและสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง และจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับกฎระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการเพื่อเพิ่มทักษะและความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานให้กับบุคลากร รวมถึงควรพัฒนาระบบฐานข้อมูลที่สามารถให้เกิดการทำงานอย่างต่อเนื่องได้

๒.๑.๗.๓ ด้านการปรับปรุงมาตรการ กฎระเบียบและกฎหมาย ปัญหาที่พบส่วนใหญ่ คือ การกำหนดมาตรการ กฎระเบียบ และกฎหมายไม่ครอบคลุมและชัดเจน เช่น สธ. ได้ดำเนินโครงการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. ๒๕๕๙ และยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นเป็นการทำงานร่วมกันของหลายภาคส่วน อย่างไรก็ตาม พบว่ามีปัญหาในเรื่องการออกกฎหมายรองรับของแต่ละกระทรวงมีผลต่อการทำงานในพื้นที่ ดังนั้น สธ. ควรเร่งรัดการออกกฎกระทรวงภายใต้พระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. ๒๕๕๙ และรวบรวมปัญหาที่เกี่ยวข้องเป็นข้อมูลในการกำหนดแนวทางให้ครอบคลุม กรณี มท. มีการกำกับดูแลการจัดการที่พักเพื่อบริการนักท่องเที่ยวและผู้เดินทางนั้น จะเห็นได้ว่าการประกอบกิจการให้เช่าที่พักปัจจุบันมีหลายรูปแบบ ซึ่งกฎหมายที่กำหนดยังมีเนื้อหาไม่ครอบคลุมและเป็นปัจจุบัน เช่น ที่พักแบบ Airbnb (การแบ่งพื้นที่บ้านให้เช่าเป็นโรงแรมที่พัก) รวมไปถึงยังไม่มีการกำหนดมาตรฐานสำหรับที่พักรูปแบบใหม่ เช่น ที่พักบนแพ รถบ้าน เป็นต้น ทำให้เกิดปัญหาในการกำกับและควบคุม ดังนั้น มท. ควรมีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้ทันต่อสถานการณ์ โดยบูรณาการกฎหมายที่เกี่ยวข้องและการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานเพื่อให้มีการแบ่งประเภทที่พักให้ชัดเจน รวมถึงควรมีการจัดสรรรายได้จากการเก็บค่าธรรมเนียมมาปรับปรุงและดูแลทรัพยากร

๒.๑.๗.๔ ด้านการพัฒนาฐานข้อมูลและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ปัญหาที่พบส่วนใหญ่ คือ ยังไม่มีการเชื่อมโยงฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกัน เช่น กระทรวงยุติธรรม (ยธ.) ดำเนินโครงการพัฒนาศักยภาพการตรวจพิสูจน์ด้านนิติวิทยาศาสตร์เชิงบูรณาการเพื่ออำนวยความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำ ซึ่งการดำเนินโครงการดังกล่าว มีการจัดเก็บฐานข้อมูลการตรวจพิสูจน์สารเสพติด เส้นผมผู้กระทำผิด และข้อมูลสารพันธุกรรม (DNA) เพื่อเป็นข้อมูลในการตรวจพิสูจน์สารพันธุกรรม พิสูจน์ศพนิรนาม และติดตามคนหายได้ ทำให้ลดข้อสงสัยความหวาดระแวง ความขัดแย้ง และข้อพิพาทของประชาชน รวมทั้งช่วยประชาชนให้รับความเป็นธรรมเมื่อเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมตามข้อร้องเรียนต่าง ๆ ที่เปิดให้บริการ ดังนั้น ยธ. สธ. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ ควรมีการเชื่อมโยงฐานข้อมูลผลการพิจารณาพิสูจน์สัญชาติ และแก้ปัญหาสถานะทางทะเบียนราษฎรให้แก่ผู้ผ่านการตรวจพิสูจน์กับ มท. รวมทั้งควรมีการจัดทำแผนสำรองสำหรับการดำเนินโครงการที่เป็นงบลงทุนสูง ตลอดจนจัดวางระบบในการจัดสรรเงินงบประมาณ ภารกิจเป้าหมาย ตัวชี้วัดให้สอดคล้องกับจำนวนปริมาณงานในการให้ความช่วยเหลือประชาชน

๒.๑.๗.๕ ด้านงบประมาณ ปัญหาที่พบส่วนใหญ่ คือ งบประมาณที่ได้รับจัดสรรไม่เพียงพอ เช่น อว. ได้ดำเนินโครงการพัฒนาศักยภาพความมั่งคงปลอดภัยทางนิวเคลียร์และรังสีของประเทศ ซึ่งเป็นการดำเนินการเพื่อให้ประเทศไทยได้มีการประเมินสถานการณ์และบริบทความมั่งคงของประเทศในทุก ๆ ด้าน ทั้งความเสี่ยงในการก่อการร้ายทางนิวเคลียร์และรังสีภายในประเทศ และระหว่างประเทศ สอดคล้องตามภารกิจทางกฎหมายและนโยบายที่รับผิดชอบ โดยมีการประสานการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อจัดกิจกรรม เช่น ประชุมเตรียมการฝึกอบรมและฝึกซ้อมแบบทวิภาคี การฝึกซ้อมระงับเหตุฉุกเฉินทางนิวเคลียร์และรังสี เป็นต้น แต่มีข้อจำกัดในเรื่องของงบประมาณที่ได้รับ ไม่ครอบคลุมกิจกรรมตามเป้าหมายที่กำหนด ดังนั้น หน่วยงานภาครัฐที่มีความเสี่ยงหรือต้องรับผิดชอบต่อความปลอดภัยทางนิวเคลียร์และรังสี เช่น การท่าเรือแห่งประเทศไทย การท่าอากาศยานแห่งประเทศไทย กรมศุลกากร ควรเป็นผู้รับผิดชอบงบประมาณในการจัดซื้อเครื่องมืออุปกรณ์เพื่อมาใช้งานที่เกี่ยวข้องของแต่ละหน่วยงาน รวมทั้ง สงป. ควรพิจารณาจัดสรรงบประมาณสำหรับดูแลรักษาเครื่องมือ อุปกรณ์ให้กับหน่วยงานดังกล่าวด้วย

รายละเอียดปรากฏตามเอกสารแนบ ๘

๒.๑.๘ ผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการของ อ.ค.ต.ป. คณะต่าง ๆ และ ค.ต.ป. ประจำกระทรวงในภาพรวม

จากรายงานผลการตรวจสอบข้างต้น ค.ต.ป. ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า **ปัญหาสำคัญที่สุดในการบริหารงานของภาครัฐ คือ เรื่องการบูรณาการการทำงานร่วมกันทั้งภายในหน่วยงาน ระหว่างหน่วยงาน และในระดับพื้นที่** ซึ่งเป็นปัญหาที่จำเป็นต้องมีการพัฒนาปรับปรุงแก้ไขและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ที่ผ่านมายังไม่สามารถดำเนินการได้สำเร็จบรรลุตามเป้าหมายแม้จะมีการกำหนดรูปแบบการทำงานเพื่อให้เกิดการบูรณาการการทำงานร่วมกันในหลายลักษณะ เช่น การกำหนดเจ้าภาพดำเนินการในแต่ละประเด็น การดำเนินการของหน่วยงานที่มีเป้าหมายร่วมกันในรูปแบบ Joint KPI การจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการ การแก้ไขกฎหมาย การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ชาติ เป็นต้น ดังนั้น ค.ต.ป. **จึงมีข้อเสนอแนะให้มอบหมายสำนักงาน ก.พ.ร. รับไปพิจารณาศึกษา วิเคราะห์แนวทางที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหาเรื่องการบูรณาการการทำงานของภาครัฐ โดยให้แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นมาเป็นการเฉพาะ ศึกษาหาแนวทางการทำงานเรื่องของการบูรณาการเพื่อให้เกิดผลเป็นรูปธรรม ชัดเจน**

๒.๒ รายงานผลการประเมินตนเองของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ครั้งที่ ๒

ผลการประเมินตนเองของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการคณะต่าง ๆ ในภาพรวมทั้งรายคณะและรายบุคคล พบว่า มีผลการปฏิบัติงานในภาพรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับดีเยี่ยม แต่อย่างไรก็ดี คณะกรรมการฯ ได้มีความเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ได้แก่ ควรมีระบบฐานข้อมูลสนับสนุนที่เป็นปัจจุบันและเพียงพอต่อการประเมิน รวมทั้งสามารถเชื่อมโยงข้อมูลให้ใช้ประโยชน์ร่วมกัน เช่น ข้อเสนอแนะของ ค.ต.ป. ประจำกระทรวง และ อ.ค.ต.ป. คณะต่าง ๆ และแผนงาน/โครงการสำคัญ เป็นต้น เพื่อช่วยในการวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะให้เกิดประสิทธิผลและมีความสมบูรณ์ชัดเจนมากยิ่งขึ้น อีกทั้งควรเลือกประเด็นการตรวจสอบที่สำคัญและมีผลกระทบในวงกว้าง และไม่ควรจะซ้ำซ้อนกัน เนื่องจากการตรวจสอบมีหลายมิติทั้งภายในและภายนอกองค์กร และควรมีการบูรณาการการตรวจประเมินในเรื่องที่เป็น Agenda สำคัญร่วมกันระหว่างคณะอนุกรรมการ คณะต่าง ๆ เป็นต้น

สำนักงาน ก.พ.ร. ในฐานะฝ่ายเลขานุการ ค.ต.ป. ได้ดำเนินการตามข้อเสนอแนะดังกล่าวแล้ว โดยได้กำหนดกรอบแนวทางในการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ และให้ ค.ต.ป. ประจำกระทรวงเลือกตรวจประเด็นตามตัวชี้วัดของกระทรวง รวมทั้งให้มีการประสานการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่าง ค.ต.ป. ประจำกระทรวง และ อ.ค.ต.ป. คณะต่าง ๆ ด้วยแล้ว นอกจากนี้ มีการพัฒนาระบบสารสนเทศการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการสนับสนุนข้อมูลการทำงาน รวมถึงเป็นช่องทางในการรายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการและรายงานผลการติดตามความก้าวหน้าการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามข้อเสนอแนะของ ค.ต.ป. รายละเอียดปรากฏตามเอกสารแนบ ๙

๓. ข้อเสนอต่อคณะรัฐมนตรี

สำนักงาน ก.พ.ร. ในฐานะฝ่ายเลขานุการ ค.ต.ป. พิจารณาแล้ว เห็นว่าเพื่อให้เป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ พ.ศ. ๒๕๔๘ เห็นควรนำเสนอคณะรัฐมนตรีดังนี้

๓.๑ รับทราบรายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ครั้งที่ ๒ ตามข้อ ๒.๑

๓.๒ รับทราบรายงานผลการประเมินตนเองของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการคณะต่าง ๆ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ครั้งที่ ๒ ตามข้อ ๒.๒

๓.๓ เห็นชอบข้อเสนอแนะของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ โดยให้รัฐมนตรีหัวหน้าส่วนราชการ ระดับกระทรวง กรม และจังหวัด ที่มีประเด็นสมควรปรับปรุงแก้ไข รับข้อเสนอแนะและพิจารณาดำเนินการตามข้อ ๒.๓ พร้อมทั้งรายงานผลความก้าวหน้าในการดำเนินการต่อคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการคณะต่าง ๆ ต่อไป

๓๓

๔. ข้อเสนอเพื่อพิจารณา

ขอความเห็นชอบให้สำนักงาน ก.พ.ร. ในฐานะฝ่ายเลขานุการ ค.ต.ป. นำเสนอรายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ และรายงานผลการประเมินตนเองของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการคณะต่าง ๆ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ครั้งที่ ๒ เสนอต่อคณะรัฐมนตรีต่อไป

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(นางสาวอ้อนฟ้า เวชชาชีวะ)
เลขาธิการ ก.พ.ร.
กรรมการและเลขานุการ ค.ต.ป.

พลเอก
(ประยุทธ์ จันทร์โอชา)
นายกรัฐมนตรี
๑๙ ก.ค. ๒๕๖๒

กราบเรียน นรม. เพื่อโปรด
๑๙ ก.ค. ๒๕๖๒

สิ่งที่ส่งมาด้วย 2

QR Code

รายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการของ อ.ค.ต.ป. คณะต่าง ๆ
และ ค.ต.ป. ประจำกระทรวง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ครั้งที่ 2

http://opdc.link/MWUxMA

สารบัญ

หน้า

บทที่ 1 บทนำ — 55

① ที่มา — 57

② สรุปภาพรวมการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลภาคราชการ ของ อ.ค.ต.ป. คณะต่าง ๆ และ ค.ต.ป. ประจำกระทรวง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ครั้งที่ 2 — 60

บทที่ 2 สรุปผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ครั้งที่ 2 — 67

ส่วนที่ 1 รายงานผลการตรวจสอบของ อ.ค.ต.ป. คณะต่าง ๆ จำนวน 6 คณะ — 71

- **อ.ค.ต.ป. กลุ่มกระทรวง คณะที่ 1** — 73
  ประเด็นการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่ EEC
- **อ.ค.ต.ป. กลุ่มกระทรวง คณะที่ 2** — 81
  ประเด็นการพัฒนาเด็กปฐมวัย
- **อ.ค.ต.ป. กลุ่มกระทรวง คณะที่ 3** — 93
  ประเด็นการบริหารจัดการขยะ
- **อ.ค.ต.ป. เฉพาะกิจ คณะที่ 1** — 101
  ประเด็นระบบข้อมูลภาครัฐเพื่อการตัดสินใจ
- **อ.ค.ต.ป. เฉพาะกิจ คณะที่ 3** — 111
  ประเด็นการวิจัยและนวัตกรรม
- **อ.ค.ต.ป. กลุ่มจังหวัด** — 121
  ประเด็นการบริหารงานจังหวัด กลุ่มจังหวัด และภาค

หน้า

ส่วนที่ 2 สรุปรายงานผลการตรวจสอบฯ ของ ค.ต.ป. ประจำกระทรวง 20 กระทรวง 129

① สำนักนายกรัฐมนตรี 131
② กระทรวงกลาโหม 141
③ กระทรวงการคลัง 145
④ กระทรวงการต่างประเทศ 151
⑤ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา 155
⑥ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ 159
⑦ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 165
⑧ กระทรวงคมนาคม 177
⑨ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม 185
⑩ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 195
⑪ กระทรวงพลังงาน 201
⑫ กระทรวงพาณิชย์ 209
⑬ กระทรวงมหาดไทย 215
⑭ กระทรวงยุติธรรม 223
⑮ กระทรวงแรงงาน 235
⑯ กระทรวงวัฒนธรรม 241
⑰ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม 247
⑱ กระทรวงศึกษาธิการ 253
⑲ กระทรวงสาธารณสุข 261
⑳ กระทรวงอุตสาหกรรม 269

ภาคผนวก ก **277**

- องค์ประกอบคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ คณะต่าง ๆ 279

ภาคผนวก ข **295**

- ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ พ.ศ. 2548 และที่แก้ไขเพิ่มเติม 297
- ประกาศคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ เรื่อง องค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลประจำกระทรวง ลงวันที่ 28 พฤศจิกายน พ.ศ. 2550 307

รายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ของ อ.ค.ต.ป. คณะต่างๆ

scan เพื่อ download เนื้อหา
http://opdc.link/MjMzOQ

1. **อ.ค.ต.ป. กลุ่มกระทรวง คณะที่ 1**
   ประเด็นการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่ EEC
2. **อ.ค.ต.ป. กลุ่มกระทรวง คณะที่ 2**
   ประเด็นการพัฒนาเด็กปฐมวัย
3. **อ.ค.ต.ป. กลุ่มกระทรวง คณะที่ 3**
   ประเด็นการบริหารจัดการขยะ
4. **อ.ค.ต.ป. เฉพาะกิจ คณะที่ 1**
   ประเด็นระบบข้อมูลภาครัฐเพื่อการตัดสินใจ
5. **อ.ค.ต.ป. เฉพาะกิจ คณะที่ 3**
   ประเด็นการวิจัยและนวัตกรรม
6. **อ.ค.ต.ป. กลุ่มจังหวัด**
   ประเด็นการบริหารงานจังหวัด กลุ่มจังหวัด และภาค

รายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ของ ค.ต.ป. ประจำกระทรวง 20 กระทรวง

scan เพื่อ download เนื้อหา
http://opdc.link/MjM0Mg

1. **ค.ต.ป. ประจำสำนักนายกรัฐมนตรี**
2. **ค.ต.ป. ประจำกระทรวงกลาโหม**
3. **ค.ต.ป. ประจำกระทรวงการคลัง**
4. **ค.ต.ป. ประจำกระทรวงการต่างประเทศ**
5. **ค.ต.ป. ประจำกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา**
6. **ค.ต.ป. ประจำกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์**
7. **ค.ต.ป. ประจำกระทรวงเกษตรและสหกรณ์**
8. **ค.ต.ป. ประจำกระทรวงคมนาคม**
9. **ค.ต.ป. ประจำกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม**
10. **ค.ต.ป. ประจำกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม**
11. **ค.ต.ป. ประจำกระทรวงพลังงาน**
12. **ค.ต.ป. ประจำกระทรวงพาณิชย์**
13. **ค.ต.ป. ประจำกระทรวงมหาดไทย**
14. **ค.ต.ป. ประจำกระทรวงยุติธรรม**
15. **ค.ต.ป. ประจำกระทรวงแรงงาน**
16. **ค.ต.ป. ประจำกระทรวงวัฒนธรรม**
17. **ค.ต.ป. ประจำกระทรวงการอุดมศึกษาวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม**
18. **ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ**
19. **ค.ต.ป. ประจำกระทรวงสาธารณสุข**
20. **ค.ต.ป. ประจำกระทรวงอุตสาหกรรม**

บทที่ 1

บทนำ

บทที่ 1
บทนำ

1. ที่มา

การตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการเป็นเครื่องมือสำคัญของฝ่ายบริหารเพื่อติดตามประเมินผลการดำเนินงานของส่วนราชการให้สามารถบรรลุผลการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และมีความโปร่งใสในการบริหารงาน โดยในแต่ละปีงบประมาณ คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ (ค.ต.ป.) ได้กำหนดแนวทางการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการเพื่อให้ อ.ค.ต.ป. คณะต่าง ๆ และ ค.ต.ป. ประจำกระทรวงใช้เป็นแนวทางในการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติราชการของส่วนราชการและจังหวัด โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ค.ต.ป. ได้กำหนดกรอบแนวทางการตรวจสอบฯ เพื่อสะท้อนการดำเนินงานในเชิงรุกจึงกำหนดประเด็นในการตรวจสอบเป็นกรอบกว้าง ๆ โดยให้อิสระ ค.ต.ป. ประจำกระทรวงในการเลือกประเด็นการตรวจสอบที่เป็นประเด็น (issue) สำคัญของกระทรวง และสะท้อนการปฏิบัติงาน (performance) ในภาพรวมของกระทรวง หรือหากมีประเด็นเพิ่มเติมที่เห็นว่าสำคัญ เช่น การตรวจสอบการดำเนินงานตามนโยบายสำคัญของรัฐบาล ภาพลักษณ์ (image) ของกระทรวง เป็นต้น โดยมีแนวทางการตรวจสอบและประเมินผลของ อ.ค.ต.ป. คณะต่าง ๆ และ ค.ต.ป. ประจำกระทรวง ดังนี้

- **แนวทางการตรวจสอบและประเมินผลของ อ.ค.ต.ป. คณะต่าง ๆ**
  อ.ค.ต.ป. คณะต่าง ๆ ได้กำหนดประเด็นในการตรวจสอบ ดังนี้

  - **อ.ค.ต.ป. กลุ่มกระทรวง**
    - **คณะที่ 1** • การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่ EEC
    - **คณะที่ 2** • การพัฒนาเด็กปฐมวัย
    - **คณะที่ 3** • การบริหารจัดการขยะ
  - **อ.ค.ต.ป. เฉพาะกิจ**
    - **คณะที่ 1** • ระบบข้อมูลภาครัฐเพื่อการตัดสินใจ
    - **คณะที่ 2** • การพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC)
    - **คณะที่ 3** • การวิจัยและนวัตกรรม
    - **คณะที่ 4** • การดำเนินงานตาม พ.ร.บ. การจัดซื้อจัดจ้างฯ พ.ศ. 2560
  - **อ.ค.ต.ป. กลุ่มจังหวัด**
    - ประเด็นการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษและการบริหารกลุ่มจังหวัด/ภาค

สำหรับการดำเนินงานติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลของ อ.ค.ต.ป. กลุ่มกระทรวง อ.ค.ต.ป. เฉพาะกิจ อ.ค.ต.ป. กลุ่มจังหวัด สามารถกำหนดแนวทาง วิธีการ ขั้นตอนการดำเนินการ ประเด็นการตรวจประเมินและรูปแบบการรายงานได้เองตามความเหมาะสม

● **แนวทางการตรวจสอบและประเมินผลของ ค.ต.ป. ประจำกระทรวง**

แนวทางที่ 1 การตรวจสอบที่สอดคล้องตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) 5 ด้าน และการตรวจสอบที่สอดคล้องกับหลัก PDCA สรุปได้ ดังนี้

หลักธรรมาภิบาล (Good Governance) 5 ด้าน

หลักธรรมาภิบาล (Good Governance)	นิยาม
1. ประสิทธิภาพ (efficiency)	• การประเมินทรัพยากรที่ใช้เทียบกับผลผลิต
2. ประสิทธิผล (effectiveness)	• การประเมินทรัพยากรที่ใช้เทียบกับการบรรลุผลตามวัตถุประสงค์
3. ความโปร่งใส (transparency)	• การเปิดเผยและเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นและเชื่อถือได้ต่อประชาชน
4. การมีส่วนร่วม (participation)	• ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และประชาชน มีส่วนในการรับรู้ เข้าใจ ให้ความเห็น มีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ และร่วมตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน
5. ความคุ้มค่า (worthiness)	• การประเมินความคุ้มค่าในการปฏิบัติภารกิจของรัฐ

สอดคล้องกับหลัก PDCA

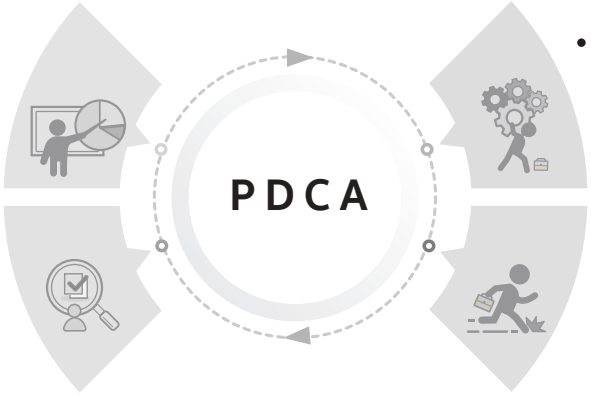

การวางแผน (plan)
• กำหนดเป้าหมายและกระบวนการต่าง ๆ ที่จำเป็นเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ตามความต้องการ

การนำไปปฏิบัติ (do)
• ปฏิบัติ/ดำเนินการตามกระบวนการต่าง ๆ ที่กำหนดไว้

การติดตาม (check)
• ตรวจติดตาม ตรวจสอบและวัดผลกระบวนการทำงานว่าเป็นไปตามแผนทำงานและเป้าหมาย

การดำเนินการ (action)
• การดำเนินการปรับปรุงสมรรถนะของกระบวนการอย่างต่อเนื่อง

แนวทางที่ 2 การตรวจสอบที่เพิ่มบทบาทในเชิงป้องกันความเสี่ยง (risk reduction)

การควบคุมความเสี่ยง (Risk Reduction)	นิยาม
1. การประเมินความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (strategic risk)	• ความไม่พร้อมและความหลากหลายของงาน ทำให้ขาดจุดมุ่งหมายในการดำเนินงาน เป็นต้น
2. การประเมินความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน/ปฏิบัติการ (operational risk)	• ระบบงบประมาณไม่เอื้ออำนวยต่อการดำเนินโครงการ ปัญหาการบูรณาการงานด้านต่าง ๆ ความเชื่อมโยงของโครงการภายใต้แผนงาน การบริหาร/บุคลากร
3. การประเมินความเสี่ยงด้านการเงิน (financial risk)	• การได้รับงบประมาณไม่ทันต่อการดำเนินโครงการ เป็นต้น
4. การประเมินความเสี่ยงด้านกฎหมาย (compliance risk)	• ความไม่คล่องตัวในการปฏิบัติตามกฎหมาย เช่น พ.ร.บ. การจัดซื้อจัดจ้าง พ.ร.บ. วินัยการเงินการคลัง เป็นต้น
5. ความเสี่ยงด้านการตลาด (market risk) (ถ้ามี)	• การคัดค้านโครงการ การสร้างความร่วมมือของประชาชน หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 อ.ค.ต.ป. คณะต่าง ๆ และ ค.ต.ป. ประจำกระทรวง ได้นำแนวทางการตรวจสอบและประเมินภาคราชการเป็นกรอบในการดำเนินงาน โดยได้มีการจัดประชุม ลงพื้นที่ รายงานผลความก้าวหน้าเป็นระยะ ๆ และจัดทำรายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ซึ่งเป็นรายงานฉบับสมบูรณ์มายังสำนักงาน ก.พ.ร. เพื่อสำนักงาน ก.พ.ร. ในฐานะฝ่ายเลขานุการ ค.ต.ป. วิเคราะห์ผลการดำเนินงาน และจัดทำสรุปเสนอ ค.ต.ป. และคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป โดยรายงานผลการตรวจสอบดังกล่าวจะเป็นการนำเสนอข้อค้นพบ ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะที่ได้จากการตรวจสอบและประเมินผลมาใช้ในการปรับปรุงประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน รวมทั้งผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการที่นำเสนอต่อผู้กำหนดนโยบายจะเป็นข้อมูลสำคัญเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจเชิงนโยบายให้กับฝ่ายบริหาร

2. สรุปภาพรวมการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการของ อ.ค.ต.ป. คณะต่าง ๆ และ ค.ต.ป. ประจำกระทรวง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ครั้งที่ 2

2.1 การตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 จะมุ่งเน้นการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลประเด็นที่สอดคล้องกับกรอบยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) รวมถึง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) ซึ่งการรายงานครั้งนี้เป็นการรายงานของ อ.ค.ต.ป. คณะต่าง ๆ ที่เหลือจำนวน 6 คณะ จากทั้งหมด 8 คณะ ได้แก่ อ.ค.ต.ป. กลุ่มกระทรวง คณะที่ 1 - 3 อ.ค.ต.ป. กลุ่มจังหวัด และ อ.ค.ต.ป. เฉพาะกิจ คณะที่ 1 และ 3 และ ค.ต.ป. ประจำกระทรวง 20 กระทรวง ได้รายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 จำนวน 63 ประเด็น สรุปภาพรวมการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติ 6 ด้าน ดังนี้

ประเด็นของ ค.ต.ป. ประจำกระทรวง	จำนวนประเด็น	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ประเด็นที่สำคัญในการตรวจสอบฯ	ข้อเสนอแนะที่สำคัญ
1. ด้านความมั่นคง	**5 ประเด็น (8.77%)**	**5 หน่วยงาน** (กห. กต. วธ. อว. ยธ.)	• การช่วยเหลือประชาชน • ความร่วมมือต่างประเทศ • ยาเสพติด • ชายแดนใต้	• บูรณาการการทำงานของศูนย์บรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่ต่าง ๆ • ควรมีระบบการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อปรับปรุง • ควรให้หน่วยงานที่กำกับแผนบูรณาการ ชายแดนใต้บรรจุโครงการที่ใช้มิติทางวัฒนธรรมในการแก้ไขปัญหา • นำเทคโนโลยีมาใช้ เช่น กำไล EM เพื่อลดจำนวนผู้ต้องขังและลดความแออัด
2. ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน	**21 ประเด็น (36.84%)**	**10 หน่วยงาน** (นร. กก. กษ. คค. พณ. มท. วธ. รง. อว. อก.)	• ส่งเสริมการลงทุน/ท่องเที่ยว • การเกษตร • ผู้ประกอบการด้านแรงงาน	• ควรมีการจัดเก็บข้อมูลสถิติเพื่อเป็นฐานข้อมูลในการวางแผนของ BOI • ควรมีการจัดทำยุทธศาสตร์ด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวให้ครอบคลุมการป้องกันก่อนเกิดเหตุ ระหว่างเกิดเหตุและหลังเกิดเหตุ • เพื่อเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มทางเกษตร จึงควรส่งเสริมเรื่องเกษตรแปลงใหญ่ โดยควรมีระบบครบวงจร เช่น เรื่องการบริหารจัดการน้ำ การให้สินเชื่อ การลดต้นทุน เป็นต้น • ควรพัฒนาฝีมือแรงงานให้พร้อมรับอุตสาหกรรมเป้าหมายเป็น Super worker

ประเด็นของ ค.ต.ป. ประจำกระทรวง	จำนวน ประเด็น	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	ประเด็นที่สำคัญ ในการตรวจสอบฯ	ข้อเสนอแนะ ที่สำคัญ
3. ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์	**11 ประเด็น (19.30%)**	**3 หน่วยงาน** (พม. ศธ. สธ.)	• สุขภาวะ เช่น โรคหลอดเลือดสมอง การตั้งครรภ์ในวัยรุ่น โรคหัวใจ เป็นต้น • การศึกษา/การพัฒนาเด็ก/เด็กปฐมวัย	• ควรบูรณาการหน่วยงานภายใน พม. เพื่อเชื่อมโยงการทำงานเรื่องการดูแลคุณภาพชีวิตแม่และเด็ก รวมทั้งขยายโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ให้เป็น OSSC ในการให้บริการรับลงทะเบียนเงินอุดหนุนเด็กแรกเกิด • จัดทำ Stoke Unit ให้ครบทุกจังหวัดเพื่อให้เกิดการรักษาที่ทันท่วงที
4. ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม	**4 ประเด็น (7.01%)**	**2 หน่วยงาน** (นร. ยธ.)	• อำนวยความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำ เช่น กองทุนยุติธรรม การพิสูจน์อัตลักษณ์บุคคล • เพิ่มโอกาสในส่วนภูมิภาคและท้องถิ่นให้ได้รับข้อมูลข่าวสาร	• ควรทบทวนหลักเกณฑ์การพิจารณาการให้ความช่วยเหลือในการดำเนินคดีให้เกิดความเหมาะสม • บูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างกระทรวงยุติธรรม มหาดไทย สาธารณสุข สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ในการเชื่อมโยงข้อมูลพิสูจน์สัญชาติ
5. ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	**8 ประเด็น (14.04%)**	**7 หน่วยงาน** (นร. (สทนช.) กษ. ทส. อก. ศธ. พน. คค.)	• บริหารจัดการน้ำ • อุตสาหกรรมเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม • การจัดการขยะ	• บูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและทบทวนและจัดทำแผนให้เหมาะสม • บูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและชุมชนเพื่อให้ความรู้เรื่องการจัดการขยะ เพื่อให้สามารถบริหารจัดการขยะในการนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
6. ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ	**8 ประเด็น (14.04%)**	**6 หน่วยงาน** (นร. ดช. กค. มท. ยธ. พม.)	• บริหารจัดการ • ระบบฐานข้อมูล • ระบบ National e-Payment	• ผลักดันนโยบายรัฐบาลเรื่อง e-payment เพื่ออำนวยความสะดวก ลดขั้นตอนและระยะเวลาให้กับประชาชน / ระบบ National

2.2 อ.ค.ต.ป. คณะต่าง ๆ จำนวน 6 คณะ และ ค.ต.ป. ประจำกระทรวง 20 กระทรวง ได้รายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 จำนวนทั้งสิ้น 63 ประเด็น โดยมีประเด็นการตรวจสอบฯ ดังนี้

อ.ค.ต.ป. คณะต่าง ๆ/ ค.ต.ป. ประจำกระทรวง	ประเด็นการตรวจสอบ
1. อ.ค.ต.ป. กลุ่มกระทรวง คณะที่ 1	• การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่ EEC
2. อ.ค.ต.ป. กลุ่มกระทรวง คณะที่ 2	• การพัฒนาเด็กปฐมวัย
3. อ.ค.ต.ป. กลุ่มกระทรวง คณะที่ 3	• การบริหารจัดการขยะ
4. อ.ค.ต.ป. เฉพาะกิจ คณะที่ 1	• ระบบข้อมูลภาครัฐเพื่อการตัดสินใจ
5. อ.ค.ต.ป. เฉพาะกิจ คณะที่ 3	• การติดตามและประเมินผลระบบวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรมของประเทศ
6. อ.ค.ต.ป. กลุ่มจังหวัด	• การบริหารงานจังหวัด กลุ่มจังหวัดและภาค
7. ค.ต.ป. ประจำสำนักนายกรัฐมนตรี	• ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานบริหารจัดการองค์กรลุ่มน้ำ 25 ลุ่มน้ำหลัก ของสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.) • โครงการการพัฒนาการให้บริการผู้บริโภค โดยการเชื่อมโยงและการบริหารจัดการข้อมูลการคุ้มครองผู้บริโภค ของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.) • โครงการทดลองส่งสัญญาณโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิทัลระดับภูมิภาค (Regional Content) และระดับท้องถิ่น (Local Content) จำนวน 1 ระบบ ของกรมประชาสัมพันธ์ (กปส.) • โครงการพัฒนาระบบฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์และระบบเครือข่ายระบบสารสนเทศเว็บไซต์การรับฟังความคิดเห็นของประชาชนของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี • โครงการยกระดับการพัฒนาการให้บริการแก่นิติบุคคลแบบเบ็ดเสร็จทางอิเล็กทรอนิกส์ (Central Biz Box) ของสำนักงาน ก.พ.ร. • ค่าใช้จ่ายการชักจูงการลงทุนต่างประเทศสำหรับเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (สกท.)
8. ค.ต.ป. ประจำกระทรวงกลาโหม	• การช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัย (โครงการเพิ่มศักยภาพในการช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัย)
9. ค.ต.ป. ประจำกระทรวงการคลัง	• โครงการ National e-Payment เพื่อไปสู่สังคมไร้เงินสด

อ.ค.ต.ป. คณะต่าง ๆ/ ค.ต.ป. ประจำกระทรวง	ประเด็นการตรวจสอบ
10. ค.ต.ป. ประจำกระทรวงการต่างประเทศ	• โครงการส่งเสริมผลประโยชน์ของไทยในกรอบพหุภาคี : ค่าใช้จ่ายในการเป็นประธานอาเซียนของไทยและการประชุมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
11. ค.ต.ป. ประจำกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	• การส่งเสริมด้านความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว
12. ค.ต.ป. ประจำกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	• การประสานส่งต่อกลุ่มเป้าหมายผู้ประสบปัญหาทางสังคมของหน่วยงาน พม. • โครงการศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน (ศพค.) • โครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด
13. ค.ต.ป. ประจำกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	• โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแปลงใหญ่ • แผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำที่สนับสนุนแผนงานภายใต้โครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก • โครงการสานประชารัฐเพื่อสนับสนุนการปลูกข้าวโพดหลังฤดูทำนา
14. ค.ต.ป. ประจำกระทรวงคมนาคม	• การพัฒนาเส้นทางคมนาคมทางบกให้มีมาตรฐานความปลอดภัยตามหลักสากลและส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว กรมทางหลวงชนบท • การพัฒนาการเชื่อมโยงและรองรับการขนส่งสินค้าจากสาธารณรัฐประชาชนจีนฝั่งตะวันตก • การแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเลเพื่อฟื้นฟูชายหาดและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว กรมเจ้าท่า
15. ค.ต.ป. ประจำกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม	• ตรวจสอบกระบวนการส่งเสริมการให้บริการภาครัฐแก่ประชาชน และภาคเอกชนกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
16. ค.ต.ป. ประจำกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	• การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่ EEC • การติดตามการเสนอชื่ออุทยานธรณีเป็นอุทยานธรณีโลก
17. ค.ต.ป. ประจำกระทรวงพลังงาน	• การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลโครงการตามยุทธศาสตร์กระทรวงพลังงาน (พ.ศ. 2561 - 2565) แผนบูรณาการพลังงานระยะยาว (TIEB) และการดำเนินการตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงพลังงาน

อ.ค.ต.ป. คณะต่าง ๆ/ ค.ต.ป. ประจำกระทรวง	ประเด็นการตรวจสอบ
18. ค.ต.ป. ประจำกระทรวงพาณิชย์	• การพัฒนาผู้ประกอบการเศรษฐกิจชุมชน และ SMEs สู่สากล
19. ค.ต.ป. ประจำกระทรวงมหาดไทย	• การพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อการบริหารและการบริการของกระทรวงมหาดไทย • การกำกับดูแลการจัดการที่พักเพื่อบริการนักท่องเที่ยวและผู้เดินทาง
20. ค.ต.ป. ประจำกระทรวงยุติธรรม	• โครงการเรือนจำปลอดยาเสพติด • ผลผลิต : ประชาชนได้รับการส่งเสริม คุ้มครอง มีหลักประกันด้านสิทธิตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายและหลักการสิทธิมนุษยชน • โครงการพัฒนาศักยภาพการตรวจพิสูจน์ด้านนิติวิทยาศาสตร์เชิงบูรณาการเพื่ออำนวยความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำ • โครงการกองทุนยุติธรรม • โครงการพัฒนาระบบวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) กลุ่มภารกิจพัฒนา พฤตินิสัย กระทรวงยุติธรรม
21. ค.ต.ป. ประจำกระทรวงแรงงาน	• การยกระดับทักษะฝีมือแรงงานให้เป็นแรงงานคุณภาพ (Super Worker) • การพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานตามมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ เพื่อรองรับ 10 อุตสาหกรรมเป้าหมายในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC)
22. ค.ต.ป. ประจำกระทรวงวัฒนธรรม	• การอนุรักษ์ สืบสาน มรดก ศิลปะ วัฒนธรรม: โครงการพัฒนากลุ่มท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนาและกลุ่มชาติพันธุ์ภาคเหนือ อนุรักษ์และพัฒนาโบราณสถานเวียงกุมกาม • การพัฒนาความร่วมมือภาคีเครือข่ายด้านศิลปวัฒนธรรม: โครงการการแสดงศิลปกรรมร่วมสมัยนานาชาติ Thailand Biennale, Krabi 2018 • ประเด็นการบูรณาการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้: โครงการวัฒนธรรมเชื่อมใจชายแดนใต้สันติสุข

อ.ค.ต.ป. คณะต่าง ๆ/ ค.ต.ป. ประจำกระทรวง	ประเด็นการตรวจสอบ
23. ค.ต.ป. ประจำกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	• โครงการบริการวิเคราะห์และทดสอบมาตรฐานความปลอดภัยระบบขนส่งทางราง • โครงการพัฒนามาตรฐานการวัดเพื่อรองรับการพัฒนาระบบราง • โครงการส่งเสริมกิจการอุทยานวิทยาศาสตร์ (นิคมธุรกิจวิทยาศาสตร์ภูมิภาค) • โครงการก่อสร้างอาคารอำนวยการอุทยานวิทยาศาสตร์ภาคใต้ (นิคมธุรกิจวิทยาศาสตร์ภูมิภาค) • โครงการพัฒนาธุรกิจนวัตกรรมเกิดใหม่ที่มีการเติบโตสูง (Innovative Startup) • โครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีให้แก่ผู้ประกอบการและชุมชน • โครงการวิจัยและนวัตกรรมเพื่อตอบโจทย์การสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ: บูรณาการนวัตกรรมวัสดุทางการแพทย์ • โครงการพัฒนาศักยภาพความมั่นคงปลอดภัยทางนิวเคลียร์และรังสีของประเทศ • โครงการเพิ่มศักยภาพการตรวจสอบสถานประกอบการเชิงรุกเพื่อป้องกันการกระทำผิดกฎหมายของสถานประกอบการนิวเคลียร์และรังสี
24. ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ	• การพัฒนาเด็กปฐมวัย • การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ • การพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) • การบริหารจัดการขยะ
25. ค.ต.ป. ประจำกระทรวงสาธารณสุข	• โครงการพัฒนาบริการโรคหลอดเลือดสมองเพื่อลดอัตราตายของผู้สูงอายุ (สถาบันประสาทวิทยา) • โครงการสร้างศักยภาพและพัฒนาเครือข่ายด้านวิชาการโรคหลอดเลือดสมอง และโรคทางระบบประสาทในเขตภาคเหนือ (โรงพยาบาลประสาทเชียงใหม่) • โครงการวิกฤตโรคหัวใจ ปลอดภัยทั่วไทย (Save Thais form Heart Diseases)

อ.ค.ต.ป. คณะต่าง ๆ/ ค.ต.ป. ประจำกระทรวง	ประเด็นการตรวจสอบ
	• โครงการมหัศจรรย์ 1,000 วันแรกของชีวิต ประจำปีงบประมาณ 2562 • โครงการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. 2559 และยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น (กรมอนามัย) • โครงการพัฒนาระบบการดูแลด้านสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาว (Long Term Care) ในชุมชน ปี 2562
26. ค.ต.ป. ประจำกระทรวงอุตสาหกรรม	• การพัฒนาอุตสาหกรรมศักยภาพ • การพัฒนาอุตสาหกรรมให้เป็นเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

2.3 มติ ค.ต.ป. ในการประชุม ครั้งที่ 1/2563 เมื่อวันที่ 5 มีนาคม 2563 ได้เห็นชอบกับรายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ครั้งที่ 2 และมอบหมายให้สำนักงาน ก.พ.ร. รับประเด็นเรื่องการแก้ไขปัญหาการบูรณาการการทำงานของภาครัฐ เพื่อให้เกิดผลเป็นรูปธรรม

บทที่ 2

สรุปผลการตรวจสอบ และประเมินผลภาคราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ครั้งที่ 2

บทที่ 2

สรุปผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ครั้งที่ 2

รายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ครั้งที่ 2 เป็นการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลตามประเด็นที่ อ.ค.ต.ป. คณะต่าง ๆ รวมจำนวน 6 คณะ และ ค.ต.ป. ประจำกระทรวง 20 กระทรวง ได้ดำเนินการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลตามประเด็นที่ได้คัดเลือกเพื่อค้นหาความเสี่ยงที่จะเป็นอุปสรรคในการดำเนินงานตามนโยบายสำคัญของรัฐบาลและจัดทำเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเสนอต่อรัฐบาล เพื่อประกอบการตัดสินใจนำไปสู่การกำหนดแนวทางที่จะแก้ไข ปรับปรุง เพื่อขับเคลื่อนนโยบายให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด

การรายงานผลการตรวจสอบฯ ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

- **ส่วนที่ 1 รายงานผลของ อ.ค.ต.ป. 6 คณะ ได้แก่**

อ.ค.ต.ป. กลุ่มกระทรวง คณะที่ 1	• ประเด็นการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่ EEC
อ.ค.ต.ป. กลุ่มกระทรวง คณะที่ 2	• ประเด็นการพัฒนาเด็กปฐมวัย
อ.ค.ต.ป. กลุ่มกระทรวง คณะที่ 3	• ประเด็นการบริหารจัดการขยะ
อ.ค.ต.ป. เฉพาะกิจ คณะที่ 1	• ประเด็นระบบข้อมูลภาครัฐเพื่อการตัดสินใจ
อ.ค.ต.ป. เฉพาะกิจ คณะที่ 3	• ประเด็นการวิจัยและนวัตกรรม
อ.ค.ต.ป. กลุ่มจังหวัด	• ประเด็นการบริหารงานจังหวัด กลุ่มจังหวัด และภาค

- **ส่วนที่ 2 สรุปรายงานผลการตรวจสอบฯ ของ ค.ต.ป. ประจำกระทรวง 20 กระทรวง ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่**
  - ข้อมูลทั่วไป
  - สรุปผลการดำเนินงาน และข้อค้นพบที่สำคัญ
  - ข้อเสนอแนะ

อ.ค.ต.ป. คณะต่าง ๆ และ ค.ต.ป. ประจำกระทรวง ได้จัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์เสนอต่อ ค.ต.ป. โดยฝ่ายเลขานุการฯ ได้จัดทำสรุปผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการของ อ.ค.ต.ป. 6 คณะ และ ค.ต.ป. ประจำกระทรวง 20 กระทรวง โดยสรุป ดังนี้

ส่วนที่ 1

สรุปรายงานผลการตรวจสอบฯ ของ อ.ค.ต.ป. คณะต่างๆ จำนวน 6 คณะ

รายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการของ อ.ค.ต.ป. กลุ่มกระทรวง คณะที่ 1

การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่ EEC

อ.ค.ต.ป. กลุ่มกระทรวง คณะที่ 1 :
การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่ EEC

1. ข้อมูลทั่วไป

คณะอนุกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ (อ.ค.ต.ป.) กลุ่มกระทรวง คณะที่ 1 ได้ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินโครงการตามแนวทางการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ตามที่คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ (ค.ต.ป.) กำหนด โดยให้ อ.ค.ต.ป กลุ่มกระทรวง คณะที่ 1 ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล ในหัวข้อเรื่องการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่ EEC ซึ่งมีรองศาสตราจารย์กุลภัทรา สิโรดม เป็นประธานโดยโครงการที่ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล เป็นโครงการที่ดำเนินการภายใต้แผนงานบูรณาการทรัพยากรน้ำ ซึ่งมีการดำเนินการภายในพื้นที่ 3 จังหวัด คือ จังหวัดชลบุรี ระยอง และฉะเชิงเทรา ซึ่งเป็นโครงการที่ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 มกราคม 2560 และวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2561 จำนวน 16 โครงการ และเป็นโครงการที่สนับสนุนการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) จำนวน 9 โครงการ รวมทั้งสิ้น 25 โครงการ ซึ่งคาดว่าเมื่อดำเนินการแล้วเสร็จจะทำให้มีปริมาณน้ำในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) เพิ่มขึ้น จำนวน 354 ล้าน ลบ.ม. ต่อปี

โครงการเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) เป็นโครงการที่อยู่ในแผนยุทธศาสตร์ภายใต้นโยบายไทยแลนด์ 4.0 ด้วยการพัฒนาเชิงพื้นที่ที่ต่อยอดความสำเร็จมาจากโครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก หรือ Eastern Seaboard มีเป้าหมายหลักในการส่งเสริมการลงทุน ซึ่งจะเป็นการยกระดับอุตสาหกรรมของประเทศ เพิ่มความสามารถในการแข่งขันและทำให้เศรษฐกิจของประเทศไทยเติบโตได้ในระยะยาว โดยในระยะแรกจะเป็นการยกระดับพื้นที่ในเขต 3 จังหวัด คือ จังหวัดชลบุรี จังหวัดระยอง และจังหวัดฉะเชิงเทรา ให้เป็นพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก เพื่อรองรับการขับเคลื่อนเศรษฐกิจอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม โครงการเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) มีแนวโน้มว่าจะต้องใช้น้ำเป็นปริมาณมากเนื่องจากการเพิ่มขึ้นของแรงงานในภาคอุตสาหกรรม ภาคการท่องเที่ยว และการเปลี่ยนแปลงของการเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจในภาคการเกษตรกรรมในพื้นที่ ดังนั้น การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการหรือรองรับการลงทุนในพื้นที่ EEC จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ควรคำนึงถึงโดยพิจารณาในเรื่องของความสมดุลของน้ำระหว่างปริมาณน้ำต้นทุนกับความต้องการใช้น้ำเป็นลำดับแรก เพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการใช้ทั้งในปัจจุบันและอนาคต ทั้งนี้ จะต้องพิจารณาควบคู่ไปกับการบรรเทาอุทกภัย รวมถึงการจัดการคุณภาพน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำซึ่งเป็นอีกเรื่องหนึ่งที่ต้องให้ความสำคัญต่อไป

2. สรุปผลการดำเนินงาน และข้อค้นพบที่สำคัญ

2.1 การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่ EEC ในภาพรวม

1) หน่วยงานที่มีบทบาทและหน้าที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่ EEC มี 7 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.) สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (สกพอ.) กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กรมโยธาธิการและผังเมือง บริษัท จัดการและพัฒนาทรัพยากรน้ำภาคตะวันออก จำกัด (มหาชน) การประปาส่วนภูมิภาค (กปภ.)

2) ลุ่มน้ำที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่ EEC มี 4 ลุ่มน้ำ ได้แก่

(1) ลุ่มน้ำชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก มีลำน้ำสายสำคัญ ๆ ได้แก่ แม่น้ำประแสร์ แม่น้ำจันทบุรี แม่น้ำตราด คลองใหญ่และคลองวังโตนด

(2) ลุ่มน้ำบางปะกง มีลำน้ำสายสำคัญ ๆ ได้แก่ แม่น้ำบางปะกง แม่น้ำนครนายก แม่น้ำปราจีนบุรี คลองใหญ่ คลองหลวง และคลองท่าลาด (รวมคลองระบม และคลองสียัด)

(3) ลุ่มน้ำปราจีนบุรี มีลำน้ำสายสำคัญ ๆ ได้แก่ แม่น้ำปราจีนบุรี แม่น้ำหนุมาน แม่น้ำพระปรง คลองพระปรง คลองปะตง คลองพระสทึง คลองประจันตคาม คลองหนองแก้ว และคลองยาง

(4) ลุ่มน้ำเจ้าพระยา มีลำน้ำสายสำคัญ ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเติมน้ำให้ภาคตะวันออก ได้แก่ คลองพระองค์ไชยานุชิต

3) สถานการณ์น้ำในพื้นที่ EEC

(1) ปี พ.ศ. 2560 มีความต้องการใช้น้ำ จำนวน 2,418.89 ล้าน ลบ.ม. ส่วนด้านการจัดหาแหล่งน้ำต้นทุน จำนวน 2,608 ล้าน ลบ.ม. มาจากแหล่งน้ำต้นทุนจากโครงการอ่างเก็บน้ำต่าง ๆ ในปัจจุบันจำนวน 1,368 ล้าน ลบ.ม. และจากน้ำจากแหล่งอื่น ๆ จำนวน 1,240 ล้าน ลบ.ม. ประกอบด้วยการจัดสรรจากลุ่มน้ำเจ้าพระยา (คลองพระองค์ไชยานุชิต) และแม่น้ำบางปะกง รวมทั้งน้ำบาดาลจำนวนหนึ่ง

อย่างไรก็ตาม ยังมีพื้นที่ EEC บางส่วนที่อยู่นอกเขตชลประทานซึ่งขาดแคลนน้ำ จำนวน 3.91 ล้าน ลบ.ม. แต่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้บริหารจัดการทรัพยากรน้ำอย่างมีประสิทธิภาพทำให้ไม่มีปัญหาการขาดแคลนน้ำในพื้นที่ เช่น การขอความร่วมมืองดเพาะปลูกพืชบางชนิดที่ใช้น้ำมากในฤดูแล้ง เป็นต้น

(2) ในปี พ.ศ. 2570 คาดว่าพื้นที่ EEC มีความต้องการใช้น้ำ จำนวน 2,888 ล้าน ลบ.ม. ส่วนด้านการจัดหาน้ำแหล่งน้ำต้นทุน จำนวน 3,235.79 ล้าน ลบ.ม. มาจากแหล่งน้ำต้นทุนโครงการปัจจุบันจำนวน 1,368 ล้าน ลบ.ม. น้ำจากแหล่งอื่น ๆ จำนวน 1,240 ล้าน ลบ.ม. และน้ำจากโครงการพัฒนาแหล่งน้ำที่เสนอตามแผนหลักการพัฒนาและจัดการทรัพยากรน้ำภาคตะวันออก จำนวน 627.79 ล้าน ลบ.ม. ได้แก่ โครงการพัฒนาพื้นที่น้ำท่วมซ้ำซากเป็นแก้มลิง โครงการปรับปรุงอ่างเก็บน้ำเดิม 6 แห่ง (หนองปลาไหลหนองค้อ ดอกกราย คลองสียัด คลองระบม บ้านบึง และมาบประชัน) โครงการสูบกลับคลองสะพาน-อ่างประแสร์ เส้นที่ 1 การนำน้ำกลับไปใช้ใหม่ในนิคมอุตสาหกรรม (Industrial Well Field) และการจัดหาแหล่งน้ำต้นทุนสระทับมาของเอกชน เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม คาดว่ายังมีพื้นที่ EEC บางส่วนที่อยู่นอกเขตชลประทานซึ่งขาดแคลนน้ำในภาพรวม จำนวน 31.78 ล้าน ลบ.ม. ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้เตรียมเสนอโครงการพัฒนาแหล่งน้ำเพิ่มเติมในปี 2563-2570 ได้แก่ โครงการสูบกลับคลองสะพาน-อ่างประแสร์ เส้นที่ 2 โครงการปรับปรุงระบบเครือข่ายน้ำเดิม (แม่น้ำบางปะกง-อ่างบางพระ) และโครงการขุดลอกในพื้นที่คลองพระองค์ไชยานุชิตซึ่งจะทำให้มีปริมาณน้ำเพิ่มขึ้นอีก จำนวน 77 ล้าน ลบ.ม.

(3) ในปี พ.ศ. 2580 คาดว่าพื้นที่ EEC มีความต้องการใช้น้ำ จำนวน 3,089 ล้าน ลบ.ม. ส่วนด้านการจัดหาแหล่งน้ำต้นทุน จำนวน 3,403.79 ล้าน ลบ.ม. มาจากแหล่งน้ำต้นทุนโครงการปัจจุบันจำนวน 1,368 ล้าน ลบ.ม. น้ำจากแหล่งอื่น ๆ จำนวน 1,240 ล้าน ลบ.ม. น้ำจากโครงการพัฒนาแหล่งน้ำที่เสนอตามแผนหลักการพัฒนาและจัดการทรัพยากรน้ำภาคตะวันออก จำนวน 627.79 ล้าน ลบ.ม. น้ำจากโครงการพัฒนาแหล่งน้ำเพิ่มเติมในปี 2563 - 2570 จำนวน 77 ล้าน ลบ.ม. และน้ำจากโครงการพัฒนาแหล่งน้ำตามแผนงานหน่วยงานในปี 2571 - 2580 จำนวน 91 ล้าน ลบ.ม. ได้แก่ อุโมงค์ส่งน้ำอ่างฯ พระสะทึง-อ่างฯ สียัด และโครงการสูบกลับอ่างฯ สียัด และอ่างฯ คลองหลวง

อย่างไรก็ตาม คาดว่ายังมีพื้นที่ EEC บางส่วนที่อยู่นอกเขตชลประทานซึ่งขาดแคลนน้ำในภาพรวม จำนวน 44.27 ล้าน ลบ.ม. ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอยู่ระหว่างเตรียมความพร้อมของโครงการเพื่อเสนอโครงการพัฒนาแหล่งน้ำเพิ่มเติมในปี 2571 - 2580 ได้แก่ โครงการสร้างเครือข่ายน้ำคลองวังโตนด-อ่างฯ ประแสร์ เส้นที่ 2 และโครงการสร้างเครือข่ายน้ำคลองโพล้-อ่างฯ ประแสร์ ซึ่งจะทำให้มีปริมาณน้ำเพิ่มขึ้นอีก จำนวน 75 ล้าน ลบ.ม.

4) ในภาพรวมของการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ยังขาดการดำเนินงานในลักษณะบูรณาการในเรื่องของการเชื่อมโยงแหล่งน้ำในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) กับแหล่งน้ำต้นทุนนอกพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) เช่น ลุ่มน้ำวังโตนด จ.จันทบุรี ซึ่งอยู่ระหว่างขอใช้พื้นที่กับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทำให้ยังไม่สามารถดำเนินการก่อสร้างได้ และแนวทางในการผันน้ำไปยังพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) เป็นต้น รวมทั้งยังขาดการประสานในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำเพื่อรองรับโครงการ EEC อย่างเป็นระบบระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (สกพอ.) ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีข้อมูลแผนงาน/โครงการพัฒนาและมีผลต่อการประมาณการปริมาณความต้องการใช้น้ำในพื้นที่ EEC และสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ซึ่งเป็นหน่วยงานกำกับดูแลแผนงาน/โครงการเพื่อบริหารจัดการน้ำ ส่งผลทำให้มีความเสี่ยงที่จะเกิดการขาดแคลนน้ำในพื้นที่โครงการ EEC ในอนาคตได้เนื่องจากไม่สามารถจัดหาแหล่งน้ำต้นทุนได้ทันความต้องการน้ำที่เพิ่มขึ้น

2.2 ผลการประเมินโครงการที่ อ.ค.ต.ป. กลุ่มกระทรวง คณะที่ 1 พิจารณาคัดเลือกเพื่อติดตามและประเมินผล จำนวน 25 โครงการ

1) ความมีประสิทธิผลของโครงการ พบว่าโครงการมีความก้าวหน้าของการดำเนินโครงการตั้งแต่ร้อยละ 81 ขึ้นไป จำนวน 16 โครงการ ระหว่างร้อยละ 71 - 80 จำนวน 1 โครงการ ต่ำกว่าร้อยละ 60 ลงมา จำนวน 1 โครงการ และยังไม่ได้เริ่มโครงการ 7 โครงการ ซึ่งโครงการที่ยังไม่ได้เริ่มโครงการทั้ง 7 โครงการ เป็นโครงการที่ได้รับความเห็นชอบตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 มกราคม 2560 และวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2561

2) ประสิทธิภาพของโครงการ โดยเป็นการประเมินผลงบประมาณที่ได้รับจัดสรรเทียบกับผลการเบิกจ่าย พบว่ามีโครงการที่มีผลการเบิกจ่ายตั้งแต่ร้อยละ 81 ขึ้นไป จำนวน 16 โครงการ มีผลการเบิกจ่ายระหว่างร้อยละ 61 - 70 จำนวน 1 โครงการ ต่ำกว่าตั้งแต่ร้อยละ 60 ลงมา จำนวน 1 โครงการ และอยู่ในแผนที่จะดำเนินการในปี 2563 และ 2564 จำนวน 7 โครงการ

3) การมีส่วนร่วมของประชาชน ได้ประเมินในเรื่องการเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียร่วมแสดงความเห็นในกระบวนการตัดสินใจ และร่วมตรวจสอบผลการปฏิบัติงานพบว่าโครงการที่มีผลกระทบต่อประชาชนจำเป็นต้องมีการทำประชาพิจารณ์ตามข้อกำหนดของกฎหมาย

4) โครงการที่ดำเนินการมีความคุ้มค่าโดยสามารถเพิ่มพื้นที่ชลประทาน เพิ่มปริมาณน้ำเพื่อการอุปโภค - บริโภค เพิ่มประสิทธิภาพในการระบายน้ำ บรรเทาปัญหาอุทกภัยและภัยแล้ง และสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว รวมทั้งการประมงและขยายพันธุ์สัตว์น้ำได้อีกด้วย

5) ปัญหาอุปสรรคของการดำเนินโครงการฯ ส่วนใหญ่จะพบอุปสรรคในการดำเนินงานในเรื่องของความพร้อมของพื้นที่ เช่น พื้นที่ก่อสร้างเดิมไม่เพียงพอต่อการดำเนินการ จึงต้องจัดหาที่ดินเพิ่มเติมทำให้เกิดความล่าช้าและการเกิดอุทกภัยในช่วงเวลาที่ก่อสร้าง

2.3 ความเร่งด่วนของปัญหา

เนื่องจากมีการคาดการณ์ว่าพื้นที่ EEC ในปี พ.ศ. 2560 - 2580 จะมีการขาดแคลนน้ำ ดังนั้น จึงควรเร่งดำเนินการในโครงการที่มีความล่าช้ากว่าแผนการดำเนินงาน เช่น โครงการที่มีปัญหาในด้านพื้นที่ในการก่อสร้างที่จะต้องขออนุญาตจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำได้

นอกจากนี้ยังมีเรื่องของการบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรณีการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำวังโตนด จังหวัดจันทบุรี ซึ่งเป็นแหล่งน้ำต้นทุนสำคัญนอกพื้นที่ EEC ที่ยังมีปัญหาในการก่อสร้าง รวมทั้งยังขาดความชัดเจนว่าเมื่อสร้างเสร็จแล้วจะสามารถผันน้ำเข้ามาในพื้นที่ EEC ได้หรือไม่ จึงควรมีการบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวโดยด่วน

- **ข้อเสนอแนะ**

  การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่ EEC ในภาพรวม

  1) การจำลองสถานการณ์น้ำ

  ควรจำลองการจัดสรรน้ำในสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อจะทำให้ทราบถึงแนวโน้มของปริมาณน้ำเพื่อการจัดสรรน้ำต้นทุนในอ่างเก็บน้ำ ให้กระจายสัดส่วนตามกิจกรรมอย่างเป็นธรรมและทั่วถึงโดยเฉพาะภาคส่วนที่มีส่วนได้ส่วนเสีย (ภาคการเกษตร ภาคครัวเรือน ภาคอุตสาหกรรม ภาคการท่องเที่ยวและอื่น ๆ) เพื่อมิให้เกิดการแย่งน้ำในอนาคตได้

  2) การเชิญชวนภาคเอกชนสร้างอ่างเก็บน้ำ

  เนื่องจากในปัจจุบันภาคเอกชนไม่มีอ่างเก็บน้ำเป็นของตัวเอง ทำให้การใช้ทรัพยากรน้ำในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ต้องพึ่งพิงจากภาครัฐ ดังนั้น หากภาคเอกชนมีการสร้างอ่างเก็บน้ำ จะเป็นการช่วยลดต้นทุนในการผลิตของภาครัฐ และยังเป็นการช่วยภาครัฐในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำอีกด้วย

  3) การส่งเสริมอุตสาหกรรมการผลิตน้ำจืดที่ใช้น้ำทะเลมาผลิต

  เนื่องจากเป็นวิธีหนึ่งในการจัดการทรัพยากรน้ำ โดยเป็นการนำทรัพยากรน้ำที่มีอยู่อย่างไม่จำกัดมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด อีกทั้งยังสามารถช่วยในการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำได้

  4) การทำอ่างเก็บน้ำใต้ดิน

  การส่งเสริมให้หน่วยงานต่าง ๆ ดำเนินการตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช โดยการจัดทำสถานที่เก็บน้ำ เช่น ทำอ่าง/เขื่อนเก็บน้ำใต้ดิน เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำ

5) การสนับสนุนอุตสาหกรรมที่มีนโยบายการประหยัดน้ำ หรือนโยบายการบำบัดน้ำเสียในอุตสาหกรรมที่มีนโยบายการประหยัดน้ำ นอกจากจะเป็นการลดต้นทุนในการผลิตของภาคอุตสาหกรรมแล้วยังเป็นการช่วยให้การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของภาครัฐเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น และสำหรับอุตสาหกรรมที่มีนโยบายการบำบัดน้ำเสียจะเป็นการช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรน้ำ การลดต้นทุนในการบำบัดน้ำเสียของภาครัฐและยังเป็นการลดผลกระทบที่จะเกิดต่อสิ่งแวดล้อมอีกด้วย

6) การแบ่งโซนพื้นที่อุตสาหกรรมในพื้นที่ EEC

ควรแบ่งพื้นที่กลุ่มอุตสาหกรรมตามประเภทต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการจัดการนิคมอุตสาหกรรมที่มีความคล้ายคลึงกันอย่างเป็นระบบ และง่ายต่อการจัดสรรน้ำเพื่อใช้ในกิจกรรมที่เกิดขึ้นภายในนิคม ทั้งนี้ เพื่อลดความสูญเสียระหว่างทางและเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำให้เกิดประโยชน์สูงสุด

7) การส่งเสริมอุตสาหกรรมที่ใช้น้ำน้อยในพื้นที่ EEC

ในกรณีของอุตสาหกรรมสะอาดที่ใช้น้ำน้อย ควรมีการส่งเสริมและสนับสนุน พร้อมทั้งมอบสิทธิพิเศษให้กับอุตสาหกรรมที่มีการปรับเปลี่ยนระบบ เพิ่มประสิทธิภาพในการบำบัดน้ำ หรือนำน้ำกลับมาใช้ใหม่

8) การบริหารความเสี่ยง

บริษัท จัดการและพัฒนาทรัพยากรน้ำภาคตะวันออก จำกัด (มหาชน) (East water) และการประปาส่วนภูมิภาคไม่มีการบริหารจัดการความเสี่ยง กล่าวคือไม่มีสถานที่ในการจัดเก็บน้ำสำรองนอกจากจะส่งผลให้กรมชลประทานต้องรับภาระในเรื่องสถานที่จัดเก็บน้ำแล้ว ยังมีผลต่อพื้นที่กักเก็บน้ำสำรองในส่วนที่กรมชลประทานจะพึงกันไว้สำหรับกักเก็บปริมาณน้ำส่วนเกินในฤดูฝนเพื่อสำรองไว้ใช้ในหน้าแล้งต้องถูกแทนที่ด้วยปริมาณน้ำที่จัดเก็บให้แก่การประปาส่วนภูมิภาคและบริษัทจัดการและพัฒนาทรัพยากรน้ำภาคตะวันออก จำกัด (มหาชน) อีกทั้งยังเป็นภาระงบประมาณที่เพิ่มมากขึ้น ดังนั้น East water และการประปาส่วนภูมิภาคจึงควรมีระบบบริหารจัดการความเสี่ยงโดยรับภาระต้นทุนในการจัดหาสถานที่เก็บน้ำสำรองของตนเอง

9) การบูรณาการของหน่วยงาน

ปัจจุบันการทำงานของแต่ละหน่วยงานภายในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ในเรื่องการบริหารจัดการน้ำยังคงเป็นการทำงานแบบ “ต่างคน ต่างทำ” จึงควรมีการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานภายในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) โดยให้มีหน่วยงานหลักในการรับผิดชอบแผนบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) รวมไปถึงควรมีการบูรณาการระหว่างหน่วยงานในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ เช่น คณะกรรมการลุ่มน้ำ เป็นต้น เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผน

10) ควรออกกฎหมายเป็นการเฉพาะ

ในการจัดทำโครงการขนาดใหญ่ ควรกำหนดให้มีการออกกฎหมายเฉพาะ เพื่อให้มีช่องทางในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ทำให้การดำเนินงานมีความรวดเร็ว และเพื่อให้การบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีประสิทธิภาพ

11) การจัดทำแผนสำรองน้ำ

ปัจจุบัน การจัดหาน้ำจะจัดหาตามผลการวิเคราะห์ปริมาณความต้องการน้ำเท่านั้นแต่ยังไม่มีแผนสำรองน้ำสำหรับกรณีเผื่อเหลือเผื่อขาด ปรากฏข้อมูลที่ได้จากการลงพื้นที่ในจังหวัดระยอง พบว่า มีปริมาณน้ำส่วนเกินที่กรมชลประทานต้องปล่อยทิ้งลงทะเลประมาณ 100 ล้าน ลบ.ม./ปี อ.ค.ต.ป.กลุ่มกระทรวง คณะที่ 1 มีความเห็นว่าควรมีการสร้างสถานที่กักเก็บน้ำสำรอง (Storage) เพื่อเก็บน้ำไว้ใช้ในกรณีน้ำแล้ง หรือในอนาคตหากเกิดภาวะภัยแล้งหรือสภาพภูมิอากาศเปลี่ยนแปลงส่งผลให้ฝนไม่ตกหรือตกน้อยลงในภาคตะวันออกจะสามารถนำน้ำส่วนเกินนั้นไปใช้ได้

12) แผนงาน/งบประมาณที่จะจัดสรรเพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่ EEC

การจัดสรรปริมาณน้ำเพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการใช้น้ำ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดหาน้ำควรต้องมีการกำหนดแผนงานและระยะเวลาในการดำเนินการให้ชัดเจน ซึ่งเป็นเรื่องที่รัฐบาลและหน่วยงานที่รับผิดชอบควรจะผลักดันแผนงานและโครงการให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม รวมถึงการจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับแผนงาน/โครงการที่กำหนดในแต่ละปี

โดยสรุปโครงการทั้ง 25 โครงการ เป็นโครงการที่ก่อให้เกิดผลกระทบภายนอกเชิงบวกต่อประเทศทั้งสิ้น หากโครงการ EEC สามารถขับเคลื่อนไปได้อย่างดี จะส่งผลให้เกิดการดึงดูดนักลงทุนต่างชาติให้เข้ามาลงทุนในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สร้างโอกาสในการลงทุนใหม่ ๆ อีกทั้งโอกาสที่จะได้รับองค์ความรู้ ทักษะ เทคโนโลยี และวิทยาการใหม่ ๆ แล้ว ยังเกิดประโยชน์ต่อการกระจายความเจริญเติบโตไปยังพื้นที่ใกล้เคียงอีกด้วย จึงควรเร่งรัดให้มีการประสานการดำเนินการระหว่างสำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกและสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เพื่อให้การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ในพื้นที่ EEC สามารถรองรับความต้องการน้ำที่เพิ่มสูงขึ้นในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักลงทุน

รายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการของ อ.ค.ต.ป. กลุ่มกระทรวง คณะที่ 2

การพัฒนาเด็กปฐมวัย

อ.ค.ต.ป. กลุ่มกระทรวง คณะที่ 2 :
การพัฒนาเด็กปฐมวัย

1. ข้อมูลทั่วไป

คณะอนุกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ (อ.ค.ต.ป.) กลุ่มกระทรวง คณะที่ 2 ได้ติดตามตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินโครงการตามแนวทางการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ตามที่คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ (ค.ต.ป.) กำหนด โดยให้ อ.ค.ต.ป. กลุ่มกระทรวง คณะที่ 2 ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล ในหัวข้อเรื่องการพัฒนาเด็กปฐมวัย ซึ่งมีนางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ เป็นประธาน โดยที่การพัฒนาช่วงปฐมวัย (อายุ 0 - ก่อน 6 ปีบริบูรณ์) ถือเป็นช่วงวัยแห่งการเจริญเติบโตที่สำคัญที่สุดของชีวิต เพราะพัฒนาการทุก ๆ ด้าน ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา ภาษา จริยธรรม และความคิดสร้างสรรค์ จะสามารถเจริญเติบโตและพัฒนาได้มากที่สุดในช่วงดังกล่าว อันจะเป็นพื้นฐานที่สำคัญต่อการพัฒนาในช่วงวัยอื่น ๆ ของชีวิตต่อไป ซึ่งประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับประเด็นดังกล่าว โดยการพัฒนาเด็กปฐมวัยได้ถูกกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2562 ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 แผนการปฏิรูปประเทศ และนโยบายรัฐบาล โดยเป้าหมายและแนวทางต่าง ๆ ได้ถูกถ่ายระดับสู่การดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีความก้าวหน้าในหลายด้าน โดยเฉพาะการดูแลหญิงตั้งครรภ์และการเข้าถึงการศึกษาในระดับปฐมวัย

อย่างไรก็ตาม การพัฒนาในหลายมิติต่าง ๆ ยังไม่บรรลุเป้าหมาย ทั้งในเรื่องน้ำหนักเด็กแรกเกิด ภาวะทุพโภชนาการ คุณภาพของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ซึ่งจำเป็นต้องมีการพัฒนาการดำเนินงานทั้งในระดับการกำหนดและการแปลงนโยบายการนำนโยบายลงสู่การปฏิบัติ และพัฒนาระบบสนับสนุนอื่น ๆ ขณะเดียวกันต้องคำนึงถึงบริบทการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่จะส่งผลต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย ทั้งในเรื่องการเกิดที่ลดลง ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี อัตราการมีส่วนร่วมในตลาดงานของผู้หญิง และความรู้ความเข้าใจ/ทัศนคติ การเลี้ยงดูของครอบครัวไทย โดยสามารถจำแนกเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้การพัฒนาในองค์ประกอบต่าง ๆ ยังไม่สัมฤทธิ์ผลตามที่กำหนดไว้ ดังนี้

2. สรุปผลการดำเนินงานและข้อค้นพบที่สำคัญ

2.1 หน่วยงานขับเคลื่อนหลักในการกำหนดนโยบายอยู่ในช่วงเริ่มต้น ซึ่งต้องได้รับการหนุนเสริมเพื่อให้สามารถกำหนดทิศทางและติดตามการพัฒนาเด็กปฐมวัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2562 กำหนดบทบาทสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาในฐานะฝ่ายเลขานุการ คณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีบทบาทต่างไปจากภารกิจเดิมในหลายเรื่อง ทั้งในเรื่องรวบรวมข้อมูลเพื่อประกอบการจัดทำนโยบาย วิเคราะห์/เสนอแนะมาตรการ พัฒนากลไก/ระบบประสานงานสนับสนุนการสร้างเครือข่ายระดับจังหวัด/อำเภอ จัดสรร/แสวงหาทรัพยากร ศึกษาวิจัย/สร้างนวัตกรรม สำรวจ/เก็บข้อมูลเพื่อจัดทำฐานข้อมูล และประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายเสนอต่อคณะกรรมการฯ ซึ่งถือเป็นภารกิจใหม่ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาที่ต้องการทั้งความรู้และกำลังคนในการดำเนินการ

2.2 ความไม่ชัดเจนในการแปลงนโยบายสู่การปฏิบัติ

นอกจากพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัยฯ แล้ว ยังมีกฎหมายอื่น ๆ ที่มีการกำหนดการดำเนินงานในกลุ่มเด็กปฐมวัยเช่นเดียวกัน อาทิ พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติฯ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ดังนั้น ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการส่งเสริมและประสานสถาบันครอบครัวแห่งชาติ หากไม่มีการบูรณาการการทำงานระหว่างคณะกรรมการต่าง ๆ อาจส่งผลต่อการจัดสรรทรัพยากรในการดำเนินการ นอกจากนี้ ในเรื่องแนวทางปฏิบัติยังมีรูปแบบหรือแนวทางการพัฒนาเด็กปฐมวัยที่หลากหลาย อาทิ High Scope, Montessori, Waldorf โดยที่ผู้บริหารของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยในท้องถิ่นอาจยังมีความกังวลในการดำเนินการว่าจะผิดระเบียบ และไม่สามารถดำเนินการได้ทั้งที่พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2562 ในหมวด 3 เรื่อง แผนพัฒนาเด็กปฐมวัย และหมวด 4 เรื่อง การพัฒนาเด็กปฐมวัยที่ระบุไว้ว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีบทบาทในการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยมีหน้าที่ให้บริการสาธารณสุข จัดการศึกษาและบริการด้านการคุ้มครองสิทธิแก่เด็กปฐมวัย รวมถึงหญิงตั้งครรภ์และครอบครัว ดังนั้น จึงต้องมีการสร้างความชัดเจนในการดำเนินการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ท้องถิ่นมีความมั่นใจในการเลือกรับรูปแบบที่เหมาะสมตามบริบทของตนเองมาดำเนินการ

2.3 การจัดบริการสาธารณสุขแก่หญิงตั้งครรภ์และเด็กปฐมวัยยังไม่ครอบคลุมทั่วถึง

แม้ว่าพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัยฯ ได้กำหนดไว้ว่า บทบาทของสถานพยาบาลของหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือภาคเอกชนที่มีหน้าที่ให้บริการสาธารณสุขแก่หญิงตั้งครรภ์และเด็กปฐมวัย โดยต้องจัดให้มีการให้บริการสุขภาพแก่มารดาและบุตรอย่างทั่วถึง ทั้งการให้บริการวางแผนครอบครัว การอนามัยเจริญพันธุ์ การฝากครรภ์ การเตรียมความพร้อมการเป็นบิดามารดา ตลอดจนให้บริการการสร้างเสริมภูมิคุ้มกัน อย่างไรก็ตาม หญิงตั้งครรภ์บางส่วนไม่สามารถมาฝากครรภ์ได้ เนื่องจากอยู่ในครัวเรือนที่มีฐานะยากจนและไม่มีการศึกษา หรือกรณีคุณแม่วัยใสที่อายุต่ำกว่า 20 ปี กว่า 1 ใน 3 ไม่ได้ไปฝากครรภ์ภายใน 3 เดือน ซึ่งอาจเกิดจากการไม่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องเพศศึกษา การป้องกันและการตั้งครรภ์อย่างเหมาะสม รวมทั้งยังมีปัจจัยในเชิงพื้นที่ที่เป็นอุปสรรคในการเข้ารับบริการ โดยพบว่าเด็กไม่ได้รับวัคซีนอย่างทั่วถึง โดยเฉพาะชายแดนภาคใต้ที่อาจเป็นผลมาจากปัญหาเชิงพื้นที่ อาทิ เหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ ความเชื่อทางศาสนา

2.4 การส่งเสริมโภชนาการให้เพียงพอยังมีปัญหาเนื่องจากฐานะทางเศรษฐกิจครอบครัวและความรู้ของมารดา

การได้รับโภชนาการที่ดีอย่างเพียงพอจะส่งผลต่อการเติบโตทั้งทางร่างกายและสติปัญญา อย่างไรก็ตาม ยังมีเด็กแรกเกิด - ต่ำกว่า 6 เดือน อีกประมาณร้อยละ 40 ที่ยังไม่ได้รับนมแม่อย่างเหมาะ สมรวมถึงมีเด็กแรกเกิดที่มีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์ประมาณร้อยละ 6 และพบเด็กภาวะอ้วนถึงร้อยละ 10 ขณะที่ภาวะผอมอยู่ในอัตราร้อยละ 5.4 และอีกร้อยละ 10 ประสบภาวะทุพโภชนาการเรื้อรังปานกลางถึงรุนแรง ขณะที่พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2562 ได้กำหนดบทบาทของหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือภาคเอกชนที่มีหน้าที่ให้บริการส่งเสริมโภชนาการและการให้นมมารดาแก่บุตรตั้งแต่แรกเกิดอย่างน้อยหกเดือน ทั้งนี้ เมื่อวิเคราะห์ในเชิงลึกพบว่าสาเหตุจากฐานะทางเศรษฐกิจ ระดับการศึกษาและพื้นที่ที่ส่งผลต่อการมีโภชนาการที่เพียงพอในเด็ก จากการขาดความรู้ในการเลี้ยงดูของมารดา การพักผ่อนไม่เพียงพอของมารดา ความรู้เรื่องประโยชน์ของนมแม่ ความเข้าใจผิดของแม่ว่านมไม่พอ/ไม่มีคุณภาพ รวมถึงการขาดสถานที่เหมาะสมและใกล้พอให้แม่ปีบเก็บนม นอกจากนี้ ยังมีปัจจัยด้านการศึกษาและฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวที่ส่งผลต่อการเลี้ยงดู โดยการพบภาวะเตี้ยแคระแกร็นในหมู่เด็กที่แม่ไม่มีการศึกษา รวมถึงพบภาวะการขาดสารอาหารในครัวเรือนยากจน และเด็กที่อยู่ทางพื้นที่ภาคใต้

2.5 ค่านิยมและฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวส่งผลต่อพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัยฯ กำหนดให้มีการให้ความรู้ ส่งเสริมทักษะ และสร้างเสริมเจตคติที่ดีแก่ผู้ดูแลเด็กปฐมวัย และบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย ในเรื่องการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างทั่วถึง อย่างไรก็ตาม ยังมีเด็กอีกประมาณร้อยละ 25 - 30 มีปัญหาพัฒนาการล่าช้าจากการดูแลไม่เหมาะสม อาทิ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการดูแลที่เหมาะสม และความเชื่อและค่านิยมของพ่อแม่ที่นำไปสู่การพัฒนาที่ไม่เหมาะสม

2.6 สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยยังมีปัญหาเชิงคุณภาพจากข้อจำกัดของสมรรถนะครูและความรู้ ในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของท้องถิ่น

การกำหนดบทบาทของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีหน้าที่จัดการศึกษา ให้แก่เด็กปฐมวัยอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ รวมถึงเน้นความสำคัญของการผลิตครูหรือพัฒนาครูด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยให้สถาบันอุดมศึกษาจัดให้มีการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างจิตวิญญาณของความเป็นครู และมีคุณลักษณะและความสามารถในการจัดการเรียนการสอน อย่างไรก็ตาม คุณภาพในภาพรวมของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยอยู่ในระดับพอใช้ และมีร้อยละ 10.8 ต้องปรับปรุง/ปรับปรุงเร่งด่วน โดยยังพบปัญหาที่สำคัญ ดังนี้

1) สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยหลายแห่งยังมิได้ยกระดับไปสู่การจัดบริการที่มีคุณภาพอย่างแท้จริง

โดยมีความท้าทายสำคัญคือเรื่องครูและการบริหารจัดการ/กำกับดูแล โดยเฉพาะศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่แต่ละศูนย์จะมีครูที่จบด้านปฐมวัยอย่างน้อยหนึ่งคนและมีผู้ดูแลเด็กอีกจำนวนหนึ่ง อย่างไรก็ตาม ครูหรือผู้ดูแลเด็กยังขาดการพัฒนา/ฝึกอบรมในเรื่องแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีคุณภาพ

2) ข้อจำกัดการดำเนินงานในระดับท้องถิ่น

แม้ว่าในพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัยฯ จะให้ความชัดเจนต่อบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ให้มีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาแก่เด็กปฐมวัย อย่างไรก็ตาม ยังขาดปัจจัยสำคัญคือความเพียงพอในเรื่ององค์ความรู้ในระดับท้องถิ่นบางแห่ง โดยเฉพาะผู้นำท้องถิ่นและเจ้าหน้าที่ศึกษาในระดับท้องถิ่นซึ่งถือเป็นผู้เล่นสำคัญที่ต้องได้รับการสนับสนุนด้านความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยรวมถึงมีผู้ทรงคุณวุฒิเฉพาะที่จะให้ความรู้และคำแนะนำ/แนวทาง เพื่อให้บรรลุการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีคุณภาพได้

3) ขาดการสนับสนุนเพื่อผลักดันให้ท้องถิ่นมีการพัฒนาคุณภาพสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

พบว่า ปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญคือการที่ผู้นำท้องถิ่นกำหนดเรื่องการพัฒนาเด็กปฐมวัยเป็นวาระการพัฒนาลำดับต้น ซึ่งมีสาเหตุมาจากการให้ความสำคัญของคนในพื้นที่เอง เพื่อเป็นแรงผลักทางการเมืองให้เกิดการเปลี่ยนแปลง รวมถึงการมีส่วนร่วมระหว่างเด็ก ผู้ปกครอง ครู และชุมชนที่มีความเข้าใจร่วมกันและมีความมุ่งหวังเดียวกันในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย อย่างไรก็ตาม หลายพื้นที่ยังขาดการมีส่วนร่วมจากพ่อแม่/ผู้ปกครองในการเป็นพลัง/แรงกดดันให้เกิดการขับเคลื่อนดังกล่าวอย่างจริงจัง

2.7 การจัดสวัสดิการและการคุ้มครองสิทธิแก่เด็กปฐมวัยในกลุ่มเปราะบางยังขาดผู้เชี่ยวชาญ และแนวทางที่ชัดเจน

พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัยฯ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือภาคเอกชนที่มีหน้าที่ในการจัดสวัสดิการและให้บริการด้านการคุ้มครองสิทธิแก่เด็กปฐมวัย รวมทั้งติดตามดูแลเด็กปฐมวัยให้ได้รับสวัสดิการและบริการด้านการคุ้มครองสิทธิอย่างทั่วถึง อย่างไรก็ตามยังมีปัญหาในการดำเนินการ ดังนี้

1) การพัฒนาแนวทางที่รองรับบริบทเฉพาะยังไม่ชัดเจน

ขาดการให้ความสำคัญในการกำหนดมาตรการพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เป็นกลุ่มเปราะบาง อาทิ เด็กในครอบครัวแหว่งกลาง โดยข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่าเด็กอายุระหว่าง 0-4 ปี มากกว่า 1 ใน 5 ไม่ได้อาศัยอยู่กับพ่อแม่ แต่ต้องอาศัยอยู่กับปู่ย่าตายาย เนื่องจากพ่อแม่ต้องไปประกอบอาชีพที่อื่น ซึ่งส่งผลกระทบต่อเด็กเรื่องภาวะไม่พร้อมเรียน และหลุดออกนอกระบบตั้งแต่วัยเยาว์ นอกจากนี้ยังมีเด็กที่มีความเปราะบางกลุ่มอื่นๆ อาทิ เด็กพิการที่ประสบปัญหาเดียวกัน

2) ขาดผู้เชี่ยวชาญด้านการคุ้มครองเด็ก

โดยเฉพาะในระดับชุมชนที่ส่วนใหญ่พบว่ามีการล่วงละเมิดต่อเด็ก ประกอบกับนักสังคมสงเคราะห์หรือเจ้าหน้าที่ด้านการคุ้มครองเด็กประจำมีจำนวนน้อยมาก

2.8 ระบบการสนับสนุนอื่น ๆ ที่มีอยู่ยังไม่สามารถหนุนเสริมการพัฒนาเด็กปฐมวัยได้ดีพอ กล่าวคือ

1) ระบบข้อมูลยังขาดความเชื่อมโยงและยังไม่ลงลึกถึงระดับรายบุคคล

โดยยังขาดระบบข้อมูลเด็กปฐมวัยในระดับพื้นที่/ตำบล ปัจจุบันประเทศไทยมีการจัดเก็บข้อมูลบางส่วนที่เกี่ยวข้องระดับหนึ่งแล้ว แต่ยังไม่เกิดการเชื่อมโยงข้อมูลดังกล่าว ตั้งแต่ข้อมูลการเกิด ข้อมูลสุขภาพ/การฉีดวัคซีน ข้อมูลเด็กระหว่างเรียน ข้อมูลผลการสอบที่เป็นรายบุคคล (personalized data) ซึ่งเป็นเรื่องที่สำคัญมาก เพื่อนำมาวิเคราะห์ต่อยอด ในการหาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก และสามารถนำไปจัดทำมาตรการที่เฉพาะเจาะจงร่วมกับพ่อแม่ ผู้ปกครอง ตลอดจนต้องเพิ่มประสิทธิภาพการเชื่อมโยงกับผลการประเมินสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยเพื่อให้มีการประเมินได้อย่างทั่วถึงและทันท่วงที

2) ขาดการเชื่อมต่อกับนโยบายที่สนับสนุนการเลี้ยงดูเด็กอย่างมีคุณภาพ

โดยเฉพาะในเรื่องระยะเวลาของวันลาเพื่อเลี้ยงดูบุตรของพ่อแม่ยังไม่ตอบสนองการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยอนุญาตให้พ่อมีวันลาเพียง 15 วัน และไม่สามารถสะสมและลาเป็นช่วงได้ หรือวันลาที่ยังไม่เหมาะสมสำหรับแม่หากต้องการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ (6 เดือนหลังคลอด)

3) ขาดการบูรณาการเชิงงบประมาณและระบบข้อมูลที่สมบูรณ์เพียงพอในการนำไปสู่การจัดสรรงบประมาณที่มีประสิทธิผลสูงสุด

พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัยฯ ให้คณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัยมีอำนาจหน้าที่ในการอนุมัติแผนงบประมาณและแผนการดำเนินงานประจำปีแบบบูรณาการของหน่วยงานรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย แต่ในการดำเนินการพบว่าการพัฒนาด้านเด็กปฐมวัยยังไม่ถูกหยิบยกขึ้นมาเป็นยุทธศาสตร์เฉพาะด้านการจัดสรรงบประมาณ/แผนการดำเนินงานประจำปีแบบบูรณาการ (Agenda-Based) อีกทั้งยังไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณในเชิงคุณภาพมากนัก โดยงบประมาณในการพัฒนาความรู้และทักษะการเป็นพ่อเป็นแม่ของครอบครัว การหนุนเสริมการพัฒนาศักยภาพครูและผู้ดูแลเด็ก และการคุ้มครองเด็กยังมีสัดส่วนที่น้อยอยู่ นอกจากนี้ ระบบการจัดสรรงบประมาณยังไม่มีข้อมูลที่เพียงพอที่จะสามารถสะท้อนความต้องการและความแตกต่างด้านศักยภาพในแต่ละพื้นที่

- **ข้อเสนอแนะ**

1. การกำหนดและการแปลงนโยบาย

1) การกำหนดนโยบายต้องคำนึงถึงการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยที่เหมาะสมในช่วงรอยต่อ ตั้งแต่ก่อนระดับปฐมวัยจนถึงระดับประถมศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยให้มีการบูรณาการทั้งด้านบริการสาธารณสุข การจัดการศึกษา การจัดสวัสดิการ และด้านการคุ้มครองสิทธิแก่เด็กปฐมวัย รวมถึงควรมีการกำหนดมาตรการเฉพาะสำหรับกลุ่มเปราะบาง/ยากจน และมาตรการที่เหมาะสมตามบริบทในเชิงพื้นที่ ซึ่งมีความรุนแรงของปัญหาในแต่ละองค์ประกอบการพัฒนาเด็กปฐมวัยที่แตกต่างกัน

2) การจัดทำแนวทางการพัฒนาในรูปแบบ policy package แบบบูรณาการ บนฐานการสังเคราะห์องค์ความรู้รูปแบบการพัฒนาเด็กปฐมวัยที่หลากหลาย เนื่องด้วยปัจจุบันมีแนวทางการพัฒนาเด็กปฐมวัยที่ถูกนำมาใช้ในประเทศไทยหลายรูปแบบ อาทิ HighScope, Montessori, Waldorf ซึ่งเป็นกระบวนการในการพัฒนาบนฐานคิดของผู้คิดค้นแต่ละคน และการนำไปใช้ขึ้นอยู่กับการเข้าถึงเครือข่ายที่มีการพัฒนาในแต่ละรูปแบบ ดังนั้นจึงควรมีการสังเคราะห์ภาพรวมให้เห็นถึงความแตกต่างและทรัพยากรที่ต้องใช้ในแต่ละรูปแบบ เพื่อนำไปสู่การจัดทำ policy package ที่เหมาะสมและมีประสิทธิผลในการดำเนินการ รวมถึงควรมีกฎระเบียบที่เอื้อให้ท้องถิ่นสามารถเลือกดำเนินการในรูปแบบที่เหมาะสมกับท้องถิ่นของตนได้

3) การหนุนเสริมศักยภาพของหน่วยงานที่ทำหน้าที่ฝ่ายเลขานุการในคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย เนื่องด้วยภายใต้พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัยฯ ได้กำหนดให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาเป็นหน่วยงานหลักที่ดำเนินการสนับสนุนการขับเคลื่อนการพัฒนาเด็กปฐมวัย ทั้งในด้านการวิเคราะห์เพื่อกำหนดนโยบาย การวิเคราะห์แนวทางจัดสรรและหาทรัพยากร การเชื่อมต่อการดำเนินงานของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านปฐมวัย การศึกษาวิจัย รวมถึงการประเมินและติดตามผล ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยทั้งองค์ความรู้และกำลังคนสนับสนุนการดำเนินงานที่เหมาะสมเพื่อให้สามารถผลักดันนโยบายและแผนการพัฒนาเด็กปฐมวัยลงสู่ปฏิบัติในทุกประเด็นที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัยฯ

4) การสร้างความชัดเจนในทางปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การแปลงนโยบายเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด เนื่องจากปัจจุบันมีกฎหมายหลายฉบับก่อนหน้าที่จะมีการตราพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัยฯ ซึ่งมีคณะกรรมการและอนุกรรมการที่อยู่ภายใต้กฎหมายและมีแนวทางส่งเสริมการพัฒนาในกลุ่มเด็กปฐมวัยด้วยเช่นกัน อาทิ พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติฯ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ในการแปลงนโยบายจึงควรมีการบูรณาการร่วมกัน เพื่อกำหนดแนวปฏิบัติร่วมกันที่ชัดเจน และให้การพัฒนาเด็กปฐมวัยมีความเป็นเอกภาพอย่างแท้จริง

2. การนำนโยบายลงสู่การปฏิบัติ

1) การสร้างครอบครัวคุณภาพ

(1.1) สร้างความเข้มแข็งให้ครอบครัว โดยสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาครอบครัวทั้งการปลูกฝังวิถีการดำเนินชีวิตที่ดี โดยเริ่มจากบทบาทของพ่อแม่ ผู้ปกครอง การใช้สื่อเพื่อเสริมสร้างคุณค่าต่อครอบครัว การพัฒนานวัตกรรมเพื่อช่วยสื่อสารระหว่างสมาชิกในครอบครัว การสร้างพื้นที่ให้ครอบครัวได้ใช้เวลาร่วมกัน และการสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์ระหว่างบ้านและสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยผ่านกิจกรรมเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างเด็ก ครู ผู้ปกครอง

(1.2) ยกระดับโรงเรียนพ่อแม่ (Parenting schools) โดยส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองในการร่วมพัฒนาเด็กปฐมวัย อาทิ การพัฒนาคุณภาพการเยี่ยมบ้านเด็ก (Home visit) ที่มีการเชื่อมโยงข้อมูลการจัดบริการ “เยี่ยมบ้าน” ระหว่างกระทรวงที่มีการดำเนินการอยู่ เพื่อให้ผู้ปกครองมีความรู้และได้รับคำแนะนำที่ถูกต้องและมีข้อมูลเชิงประจักษ์เพื่อใช้ส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ การแนะแนวเพื่อให้การช่วยเหลืออย่างเร่งด่วน และส่งต่อเด็กไปสู่การช่วยเหลือที่เหมาะสม อีกทั้งควรมีการสนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรสำหรับพ่อแม่ ผู้ปกครองที่มีความต้องการเฉพาะ โดยเฉพาะการใช้สื่อออนไลน์เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันและบ่มเพาะให้มีความฉลาดทางดิจิทัล (Digital Intelligence Quotient) ตั้งแต่ยังเด็ก การสร้างวินัยเชิงบวก ฯลฯ เพื่อให้พ่อแม่ผู้ปกครองมีความรู้และทักษะเพียงพอในการเลี้ยงลูกอย่างเหมาะสม

(1.3) กำหนดนโยบายที่เป็นมิตรกับครอบครัวในสถานประกอบการ (Family Friendly Workplace) โดยการพัฒนากฎระเบียบด้านการทำงานให้มีความยืดหยุ่นต่อการดูแลครอบครัว อาทิ การสร้างความร่วมมือกับนายจ้างเพื่อกำหนดรูปแบบการทำงานที่หลากหลาย ยืดหยุ่น การสนับสนุนวันลาเพื่อการดูแลครอบครัว การขยายจำนวนวันลาสำหรับหญิงตั้งครรภ์ตามอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศที่กำหนดวันลาคลอดไว้อย่างน้อย 14 สัปดาห์ หรือระยะเวลา 6 เดือนหลังคลอด การสนับสนุนนมแม่ในสถานประกอบการ โดยที่ไม่เน้นเพียงแต่การสร้างมุมหรือห้องนมแม่ แต่ยังควรเน้นการสนับสนุนให้เกิดนโยบายที่สามารถให้แม่มีเวลาบีบเก็บนมอย่างสม่ำเสมอ มีการอบรมบุคลากรให้เข้าใจถึงประโยชน์ดังกล่าว

2) ศูนย์รับเลี้ยงเด็ก/สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยคุณภาพสูง

(2.1) มีระบบฝึกอบรมและระบบให้คำปรึกษาแนะนำ (Coaching) /ระบบพี่เลี้ยง (Mentoring) ที่มีคุณภาพให้ครูและผู้ดูแลเด็กอย่างต่อเนื่อง โดยร่วมกับมหาวิทยาลัยราชภัฏในพื้นที่ในการพัฒนาและฝึกอบรมให้ครูและผู้ดูแลเด็ก ทั้งนี้ ปัจจุบันพบว่าจำนวนผู้เข้าศึกษาต่อในสาขาปฐมวัยลดลงอย่างต่อเนื่อง ในทิศทางเดียวกับการลดลงของการเกิด ส่งผลให้น่าจะเป็นโอกาสสำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏในการปรับบทบาทรองรับการฝึกอบรมในลักษณะ in-service เพิ่มเติมและเป็นผู้ให้คำแนะนำ (Coach) และเป็นพี่เลี้ยง (Mentor) ให้ครูในระบบ รวมถึงสนับสนุนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ดูงานแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้วยกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) เพื่อให้เกิดแรงบันดาลใจในการทำงานที่มีคุณภาพ นอกจากนี้ ควรมีการสร้างแรงจูงใจในการเป็นครู/ผู้ดูแลเด็กปฐมวัย โดยพัฒนาระบบความก้าวหน้า ด้านอาชีพให้ชัดเจน เพื่อรักษาครู/ผู้ดูแลเด็กปฐมวัยที่มีคุณภาพไว้กับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยได้อย่างต่อเนื่อง

(2.2) การยกระดับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เป็น Learning center ที่มีคุณภาพโดยควรมีการออกแบบระบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับบริบทของแต่ละพื้นที่บนฐานของศักยภาพและโครงสร้างพื้นฐานที่แต่ละแห่งมีพร้อมการกำหนดตัวชี้วัดที่สะท้อนผลลัพธ์ของการเรียนรู้ที่เหมาะสมควบคู่การจัดสรรงบประมาณตามศักยภาพและความจำเป็น ทั้งนี้ อาจต้องมีการจัดทำต้นแบบในแต่ละพื้นที่ เพื่อให้ท้องถิ่นเข้ามาเรียนรู้และสามารถนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทพื้นที่ของตนเองต่อไปได้

(2.3) พัฒนากลไกการตรวจสอบที่มีคุณภาพและพิจารณานำเครื่องมือดำเนินงานใหม่ ๆ มาปรับใช้โดยพัฒนากลไกตรวจสอบและติดตามประเมินผลให้สามารถมีการนำใช้มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติได้อย่างเกิดประสิทธิผล รวมถึงการพัฒนากลไกใหม่ ๆ ที่เปิดโอกาสให้กับองค์กรไม่แสวงหากำไร/วิสาหกิจเพื่อสังคมที่มีศักยภาพและความเชี่ยวชาญร่วมดำเนินการในการพัฒนาสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

(2.4) ผลักดันให้เกิดศูนย์รับเลี้ยงเด็กอ่อนที่มีคุณภาพ โดยเฉพาะในสถานประกอบการสำหรับกลุ่มพ่อแม่ที่ต้องทำงานและไม่มีเวลาเลี้ยงลูก โดยสนับสนุนให้มีบุคลากรผู้ดูแลเด็กอ่อนที่มีคุณภาพในราคาที่เหมาะสม มีหลักสูตรการอบรมบุคลากรผู้ดูแลเด็กอ่อนเฉพาะทาง ครอบคลุมเนื้อหาทุกด้าน ทั้งด้านการเลี้ยงดูเด็ก โภชนาการสำหรับเด็ก การพัฒนาเด็กตามหลักจิตวิทยา และการปกป้องคุ้มครองและการส่งเสริมพัฒนาการ

3) ชุมชน/ท้องถิ่นเข้มแข็ง

(3.1) พัฒนาระบบฝึกอบรมและแนะแนวเพื่อยกระดับศักยภาพเจ้าหน้าที่ในท้องถิ่น ตั้งแต่คณะกรรมการด้านการศึกษาในพื้นที่ และเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นที่รับผิดชอบกำกับดูแลศูนย์เด็กเล็ก โดยพัฒนาระบบฝึกอบรมและแนะแนวเพิ่มเติม ตั้งแต่การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการสอนและการเรียนรู้ที่ถูกต้องการสนับสนุนครูและผู้ดูแลเด็กในเรื่องการติดตามการเรียนรู้ของเด็ก ทั้งเรื่องการปรับปรุงสภาพแวดล้อมของศูนย์และการจัดกิจกรรม การสร้างความรู้ความเข้าใจแก่พ่อแม่/ผู้ปกครอง ซึ่งปัจจัยต่าง ๆ ดังกล่าวเป็นส่วนสำคัญต่อความสำเร็จในการพัฒนาสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

(3.2) สร้างระบบจูงใจให้ท้องถิ่นในการพัฒนาคุณภาพสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยสร้างความสนใจให้ผู้บริหารท้องถิ่นเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยในพื้นที่ ทั้งนี้ อาจมาจากความสนใจส่วนตัวและการที่ผู้นำหรือนักวิชาการในพื้นที่ให้ความสนใจ การเห็นผลสำเร็จในพื้นที่อื่น รวมถึงการมีผู้กระตุ้นในพื้นที่ โดยเฉพาะผู้อำนวยการโรงพยาบาลที่จะมีบทบาทสำคัญในเรื่องพัฒนาการของเด็กให้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการ ดังนั้น ควรมีมาตรการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาเด็กปฐมวัยกับกลุ่มผู้นำ/ผู้มีชื่อเสียงในพื้นที่ รวมถึงมุ่งเน้นมาตรการสร้างความรู้ความเข้าใจแก่คนในท้องถิ่นเพื่อให้เกิดกระแสสังคมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเรื่องคุณภาพของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย เพื่อเป็นแรงผลักสำคัญที่ทำให้ผู้บริหารในท้องถิ่นเห็นถึงความสำคัญของการยกระดับคุณภาพอย่างจริงจัง

(3.3) จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และกระตุ้นพัฒนาการเด็กปฐมวัย การพัฒนาเด็กไม่จำกัดอยู่เพียงพื้นที่ในบ้านหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย แต่ต้องมีการจัดสภาพแวดล้อมในชุมชนที่เอื้อต่อการพัฒนาอย่างเป็นองค์รวมด้วย อาทิ การจัดสภาพแวดล้อมนอกห้องเรียนโดยพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน (วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องเล่นพื้นที่สาธารณะ) ที่สนับสนุนการเรียนรู้ การสนับสนุนให้เกิดร้านขายอาหารที่มีประโยชน์ ความปลอดภัยของการให้บริการรับ - ส่งเด็ก

4) ส่วนสนับสนุนการดำเนินงานในมิติอื่น ๆ

(4.1) พัฒนาระบบจัดเก็บข้อมูลเด็กรายบุคคล (Personalized data) เพื่อใช้ในการกำหนดนโยบายจัดสรรงบประมาณ และติดตามพัฒนาการด้านต่าง ๆ โดยการสร้าง platform ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำคัญที่เป็นตัวชี้วัดต่าง ๆ รวมถึงการสร้างความเข้าใจในเกณฑ์คะแนนและวิธีการเก็บข้อมูล ซึ่งต้องฝึกอบรมครูและผู้เกี่ยวข้องกับการเก็บข้อมูลดังกล่าว รวมถึงเชื่อมโยงระบบเก็บข้อมูลรายบุคคลกับระบบที่มีอยู่อื่น ๆ อาทิ ข้อมูลการตรวจคัดกรองของกระทรวงสาธารณสุข

(4.2) พัฒนาการศึกษาวิจัยและการสร้างมาตรการที่ก่อให้เกิดประสิทธิผลต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย

(4.2.1) การวิจัยเชิงสำรวจระยะยาว (Longtitudinal Survey Study) โดยการศึกษา/เก็บข้อมูลการรับบริการ/พัฒนาการของเด็กคนเดิมในช่วงระยะเวลาที่ยาวนานระดับหนึ่ง ร่วมกับข้อมูลด้านเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัวเด็ก เพื่อนำผลการศึกษาไปทำการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ของเด็กปฐมวัย พร้อมทั้ง

วิเคราะห์เปรียบเทียบผลการพัฒนาระหว่างเด็กที่เร่งเรียนเขียนอ่าน กับเด็กกลุ่มอื่น ๆ เพื่อนำผลการวิเคราะห์มาใช้ในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติเรื่องการเลี้ยงดูให้ถูกต้อง ตลอดจนสร้างเครือข่ายงานวิจัยระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ และเผยแพร่งานวิจัยให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(4.2.2) งานวิจัยเชิงพฤติกรรม โดยเฉพาะการศึกษาพฤติกรรมและแรงจูงใจของพ่อแม่/ผู้ปกครองในกลุ่มต่าง ๆ เพื่อทำความเข้าใจและกำหนดมาตรการตามบริบทเฉพาะกลุ่มให้ชัดเจนยิ่งขึ้น อาทิ กลุ่มพ่อแม่ที่หาเช้ากินค่ำ กลุ่มพ่อแม่ระดับกลาง รวมถึงพัฒนาไปสู่มาตรการที่จะสามารถปรับเปลี่ยนความเชื่อของพ่อแม่ผู้ปกครองบางกลุ่มให้ไปสู่การเลี้ยงดูที่ถูกต้องตามหลักพัฒนาการเด็ก นอกจากนี้ ควรมีการวิจัย เพื่อสะท้อนประสิทธิภาพของบริการที่จัดขึ้นสำหรับพ่อแม่ผู้ปกครอง เพื่อให้รัฐสามารถเลือกลงทุนบนหลักฐานเชิงประจักษ์ในบริการที่เกิดประโยชน์ต่อเด็กและครอบครัวอย่างแท้จริง

(4.3) พัฒนาระบบส่งต่อเพื่อช่วยเหลือเด็กกลุ่มเปราะบาง โดยควรมีการพัฒนาระบบการส่งต่อเพื่อให้สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยสามารถส่งต่อเด็กที่มีความเปราะบางเข้ารับบริการที่มีความจำเป็นได้ เช่น หน่วยงานด้านสวัสดิการสังคม หน่วยงานด้านสาธารณสุข เป็นต้น โดยนำกระบวนการจัดการรายกรณี (case management) เข้ามาช่วยดูแลติดตามการจัดบริการสำหรับเด็กกลุ่มดังกล่าว เพื่อให้แน่ใจว่าเด็กกลุ่มนี้จะได้รับการสนับสนุนที่จะนำไปสู่พัฒนาการที่เหมาะสมต่อไป ทั้งนี้ ปัจจุบันกระทรวงสาธารณสุขมีการพัฒนาและนำร่องระบบ Child Shield ที่ทำหน้าที่คัดกรองเด็กกลุ่มเสี่ยงที่เหมาะสมอย่างต่อเนื่อง จากฐานข้อมูลเด็กที่ใช้บริการโรงพยาบาล พร้อมทั้งเชื่อมโยงข้อมูลสู่การรับบริการช่วยเหลือ และติดตามผ่านกระบวนการ case management ที่เชื่อมโยงข้อมูลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น การเชื่อมโยงบริการเข้าด้วยกันจากสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยจะส่งผลให้เด็กได้รับการปกป้องคุ้มครองที่เหมาะสม

(4.4) บูรณาการร่วมมือกับกลไกในพื้นที่การพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างเป็นองค์รวมมีผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจำนวนมาก และมีงานหลายส่วนที่ทำงานกับเด็กและครอบครัว ดังนั้น จึงควรมีการบูรณาการกลไกที่มีอยู่อย่างรอบด้าน อาทิ อาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) ศูนย์พัฒนาครอบครัว เครือข่ายจิตอาสาในชุมชน รวมทั้งพิจารณาเพิ่มเติมกลไกในเชิงระบบที่อาจส่งผลสำคัญต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย เช่น ระบบพี่เลี้ยง/ที่ปรึกษาในชุมชน ผู้เชี่ยวชาญด้านการคุ้มครองเด็ก ระบบคุ้มครองเด็กในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เด็กเข้าถึงบริการด้านการปกป้องคุ้มครองที่มีประสิทธิภาพ

(4.5) ยกระดับแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เป็นแผนบูรณาการเพื่อให้การทำงานด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีรูปแบบบูรณาการ (Cross-sectoral Approach) ระหว่างส่วนราชการที่เกี่ยวข้องสามารถเกิดการทำงานแบบบูรณาการ ทั้งในระดับชาติและเชิงพื้นที่ ทั้งในส่วนที่เป็นแผนงานและแผนการจัดสรรงบประมาณ

รายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการของ อ.ค.ต.ป. กลุ่มกระทรวง คณะที่ 3

การบริหารจัดการขยะ

อ.ค.ต.ป. กลุ่มกระทรวง คณะที่ 3 :
การบริหารจัดการขยะ

1. ข้อมูลทั่วไป

คณะอนุกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ (อ.ค.ต.ป.) กลุ่มกระทรวง คณะที่ 3 ได้ติดตามตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินโครงการตามแนวทางการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ตามที่คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ (ค.ต.ป.) กำหนด โดยให้ อ.ค.ต.ป กลุ่มกระทรวง คณะที่ 3 ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลในหัวข้อเรื่องการบริหารจัดการขยะ ซึ่งมีรองศาสตราจารย์วรากรณ์ สามโกเศศ เป็นประธาน โดยเรื่องขยะจัดเป็นปัญหาสำคัญที่อยู่คู่กับสังคมไทยมานาน และนับวันจะทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น แม้ในระยะที่ผ่านมารัฐบาลจะมีนโยบาย ที่กำหนดให้ขยะเป็นวาระแห่งชาติ จนสามารถแก้ไขปัญหาได้ในระดับหนึ่งแม้วิธีการในการกำจัดขยะจะทำได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นกว่าในอดีต อย่างไรก็ตาม ปัญหาขยะตกค้างก็ยังมีสะสมอยู่จำนวนมาก และเป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม และสุขอนามัยของประชาชนเป็นอย่างมาก จึงเป็นเรื่องที่ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องดำเนินการอย่างจริงจังมากขึ้นอย่างต่อเนื่องต่อไป

จากรายงานสถานการณ์ขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย ของกรมควบคุมมลพิษ ปีล่าสุดคือ ปี พ.ศ. 2561 พบว่าขยะมูลฝอยทั้งหมดของประเทศมีปริมาณรวม 27.93 ล้านตันต่อปี หรือ 76,529 ตันต่อวัน เพิ่มขึ้นจำนวน 0.56 ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ 1.64 ของปีที่ผ่านมา โดยอัตราการเกิดขยะมูลฝอยต่อคนต่อวันมีปริมาณ 1.15 กิโลกรัม เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากร การขยายตัวของชุมชนเมือง การส่งเสริมการท่องเที่ยว การปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตจากสังคมเกษตรกรรมสู่สังคมเมืองในหลายพื้นที่ ทำให้การบริโภคเพิ่มขึ้นส่งผลให้ปริมาณขยะเพิ่มสูงขึ้นด้วย

ในการดำเนินการที่ผ่านมา ขยะที่เกิดขึ้นทั้งหมดจะถูกนำมาคัดแยกเป็นขยะเปียกและขยะแห้งก่อน นำไปกำจัด โดยขยะเปียกจะถูกนำไปฝังกลบขณะที่ขยะแห้งบางประเภทจะมีการนำมาใช้ประโยชน์ใหม่ ถ้าไม่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ด้วยวิธีการรีไซเคิล ก็จะถูกนำไปกำจัดโดยวิธีการอื่น ๆ เช่น การเผา การฝังกลบ การลักลอบทิ้งในพื้นที่ต่าง ๆ เป็นต้น

ในปี พ.ศ. 2561 ขยะที่เกิดขึ้นจำนวน 27.93 ล้านตัน ยกเว้นกากของเสียอุตสาหกรรม จะแบ่งเป็น 1) ขยะพลาสติก ประมาณ 2 ล้านตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 7.16 ของจำนวนขยะทั้งหมด ในจำนวนนี้จะมีการนำกลับมาใช้ใหม่เพียง 0.5 ล้านตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 25 เท่านั้น ที่เหลือจำนวน 1.5 ล้านตัน จะนำไปเทกองเผากำจัดกลางแจ้ง เผากำจัดในเตาเผาขนาดเล็กที่ไม่มีการบำบัดมลพิษทางอากาศ และการลักลอบทิ้งในพื้นที่ต่าง ๆ 2) ของเสียอันตรายจากชุมชน ประมาณ 0.63 ล้านตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 2.25 ของจำนวนขยะทั้งหมด ขยะเหล่านี้ประกอบด้วย ซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ถ่านไฟฉาย และแบตเตอรี่ เป็นต้น จะถูกนำไปกำจัดโดยมีการจัดการอย่างถูกต้องเพียงประมาณร้อยละ 12.7 ที่เหลือจะนำไปฝังกลบ 3) ขยะอื่น ๆ เช่น ขยะอินทรีย์ โลหะ เศษผ้า ไม้ ยาง เป็นต้น จำนวน 25.30 ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ 90.58 ของจำนวนขยะทั้งหมดที่ยังมีปัญหาในการกำจัดอย่างมาก เพราะมีหลายประเภทปะปนกัน ทำให้ต้องมีการนำมาคัดแยกก่อนที่จะนำไปกำจัด ทำให้เสียเวลา

และยากต่อการกำจัดใหม่ให้หมดไปอย่างรวดเร็วสำหรับกากของเสียอุตสาหกรรม จำนวนทั้งหมด 37 ล้านตัน สามารถนำมากำจัดได้อย่างถูกต้องเพียง จำนวน 22.02 ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ 59.51 จากกากของเสียอุตสาหกรรมทั้งหมด โดยเป็นกากไม่อันตราย 20.8 ล้านตัน และกากอันตราย 1.2 ล้านตัน ส่วนที่เหลือ 14.98 ล้านตัน นำไปกักเก็บไว้เพื่อทำการบำบัดทำลายฤทธิ์ทิ้ง กำจัด จำหน่ายจ่ายแจก แลกเปลี่ยน หรือนำกลับไปใช้ประโยชน์ใหม่ในรูปแบบต่าง ๆ

กระบวนการกำจัดขยะที่เป็นอยู่ในปัจจุบันมีหลายวิธี โดยวิธีที่กำลังได้รับความสนใจอย่างมาก คือ การนำมาทำเป็นขยะเชื้อเพลิง (Refuse Derived Fuel: RDF) ซึ่งสามารถนำไปเป็นเชื้อเพลิงเพื่อผลิตไฟฟ้าได้ แต่ก็ยังมีข้อจำกัดในเรื่องของโรงงานผลิต ตลอดจนประเภทและจำนวนขยะที่สามารถนำมาทำได้ บางพื้นที่ต้องนำไปดำเนินการในจังหวัดอื่น ๆ ทำให้ไม่มีมีขยะที่สามารถนำมาทำเป็น RDF ไม่เพียงพอ และอีกวิธี คือ การฝังกลบ ซึ่งขยะที่ฝังกลบอยู่นี้ ในอนาคตหากมีความต้องการเชื้อเพลิงขยะเพื่อนำมาผลิตไฟฟ้ามากขึ้น จะสามารถขุดขยะเหล่านี้มาทำเป็น RDF ได้ ซึ่งจะมีส่วนช่วยลดปัญหาขยะตกค้างได้มาก

ตารางแสดงปริมาณขยะมูลฝอยล่าสุดที่เกิดขึ้น ในปี พ.ศ. 2561

ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น	ปริมาณขยะมูลฝอยที่กำจัดอย่างถูกต้อง ปริมาณ		ปริมาณขยะมูลฝอยที่กำจัดอย่างไม่ถูกต้อง		ปริมาณขยะมูลฝอย ที่นำกลับไปใช้ประโยชน์ใหม่ (รีไซเคิล ทำปุ๋ยอินทรีย์)		ปริมาณขยะมูลฝอยตกค้าง (จากการสำรวจ)
(ล้านตัน)	(ล้านตัน)	ร้อยละ	(ล้านตัน)	ร้อยละ	(ล้านตัน)	ร้อยละ	(ล้านตัน)
27.93	10.85	38.85	7.32	26.21	9.76	34.94	4.52

ที่มา: กรมควบคุมมลพิษ

ตารางแสดงปริมาณของเสียอันตรายจากชุมชน

ของเสียอันตรายจากชุมชน	ซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์		อื่น ๆ เช่น ถ่านไฟฉาย แบตเตอรี่		ได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง
(ล้านตัน)	(ล้านตัน)	ร้อยละ	(ล้านตัน)	ร้อยละ	(ล้านตัน)
0.63	0.42	65	0.22	35	0.08

ตารางแสดงปริมาณกากของเสียอุตสาหกรรม

กากของเสียอุตสาหกรรมเข้าสู่ระบบการจัดการ	กากของเสียไม่เป็นอันตราย	กากของเสียอันตราย
(ล้านตัน)	(ล้านตัน)	(ล้านตัน)
22.02	20.82	1.2

คณะอนุกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ กลุ่มกระทรวง คณะที่ 3 ได้เห็นความสำคัญจากปัญหาขยะซึ่งเป็นปัญหาสำคัญของประเทศที่ต้องเร่งดำเนินการ จึงกำหนดให้มีการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาขยะในประเทศไทย ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของหน่วยงานที่รับผิดชอบ เพื่อหาแนวทางแก้ไข รวมทั้งมีข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการแก้ไข ปรับลด ส่งเสริมการแก้ไขปัญหาขยะในประเทศไทยให้ลดลง เพื่อให้หน่วยงานที่รับผิดชอบและที่เกี่ยวข้องรับข้อสังเกตและข้อเสนอแนะไปพิจารณาดำเนินการ ทั้งนี้ ได้มีการเชิญหน่วยงานที่รับผิดชอบและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวมทั้ง ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์ในการบริหารจัดการขยะมาให้ข้อมูล ได้แก่ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย กรมควบคุมมลพิษ และกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม กรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข บริษัท พีทีที โกลบอล เคมิคอล จำกัด (มหาชน) กรุงเทพมหานคร และอาจารย์สันติวิภา พานิชกุล กรรมการผู้จัดการ บริษัท ซิงเกิ้ล พอยท์ เอ็นเนอยี่ แอนด์ เอ็นไวรอนเมนท์ จำกัด รวมทั้งได้มีการลงพื้นที่เพื่อติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล ขยะทั้ง 4 ประเภท ประกอบด้วย ขยะมูลฝอยขยะอันตราย ขยะติดเชื้อ และขยะทะเลและชายฝั่ง ณ องค์การบริหารส่วนจังหวัดระยอง จังหวัดระยอง เทศบาลตำบลฉมัน อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี เมืองพัทยา เทศบาลเมืองแสนสุข เทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี เทศบาลตำบลท่ากว้าง อำเภอสารภี เทศบาลตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ บริษัท วงษ์พาณิชย์ เทศบาลบ้านคลอง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก และองค์การบริหารส่วนตำบลบางบัวทอง อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

จากการรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานที่รับผิดชอบ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งลงพื้นที่ จังหวัดที่น่าจะมีปัญหาการจัดการขยะ และจังหวัดที่มีการบริหารจัดการขยะที่ดี พบว่า มีปัญหาอุปสรรคที่ต้องเร่งดำเนินการแก้ไข เพื่อให้ปัญหาขยะซึ่งปัจจุบันล้นเมืองได้ลดลงหรือหมดไป รวมทั้งมีข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ สรุปได้ดังนี้

- **ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ**

1. ปัญหาการเพิ่มขึ้นของขยะ

ปัจจุบันการบริหารจัดการในการกำจัดขยะยังไม่ประสบผลสำเร็จ เนื่องจากประชาชนยังขาดความเข้าใจ และไม่ใส่ใจในการทิ้งขยะ อีกทั้งไม่ทราบว่าปัจจุบันปัญหาขยะของประเทศไทยมีความรุนแรง โดยเฉพาะขยะพลาสติกที่ตกค้างอยู่ในอันดับ 6 ของโลก สาเหตุเนื่องมาจากไม่มีการคัดแยกขยะ ทำให้ไม่สามารถแยกประเภทของขยะได้ มีขยะเปียกปะปนอยู่กับขยะทั่วไป (ขยะอินทรีย์ เศษอาหาร และขยะแห้งขวดพลาสติก แก้วพลาสติก ถุงพลาสติก กระป๋อง ฝาอะลูมิเนียม และขวดแก้ว) ทำให้ยากต่อการนำไปกำจัด การจะแก้ปัญหา ขยะให้เป็นรูปธรรมจะต้องเกิดจากความเข้าใจ ความร่วมมือ และมีจิตสำนึกในการคัดแยกขยะอย่างจริงจัง จากทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน รวมถึงประชาชนทุกคน โดยการสร้างการรับรู้ และความเข้าใจถึงประโยชน์ที่จะเกิดจากการคัดแยกขยะตั้งแต่ต้นทาง โดยมีการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ สร้างจิตสำนึกในการทิ้งขยะคัดแยกขยะ และมีการปลูกฝังให้เด็กนักเรียนรู้จักการคัดแยกขยะให้ถูกวิธีซึ่งในเรื่องนี้ควรมอบหมายให้กระทรวงมหาดไทย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) กระทรวงศึกษาธิการ และกรุงเทพมหานคร รับไปดำเนินการ

2. ปัญหาความไม่สอดคล้องกันในการแบ่งประเภทถังขยะขององค์กรต่าง ๆ

การแบ่งประเภทถังขยะขององค์กรต่าง ๆ ยังมีความแตกต่างกัน บางแห่งกำหนด 4 ถัง บางแห่ง 3 ถัง และคำอธิบายไม่ชัดเจน ทำให้คนทิ้งขยะเกิดความสับสน ทิ้งขยะไม่ถูกถัง ควรมีการประชาสัมพันธ์ถึงประเภทขยะที่จะทิ้ง โดยควรมีการกำหนดจำนวนถัง ประเภทของถังขยะให้ชัดเจน รวมทั้งควรมีคำอธิบายและ

รูปภาพประกอบบนถังขยะเพื่อให้มีความชัดเจน เข้าใจง่าย และเข้าใจตรงกัน เช่น จำแนกออกเป็น 4 ถัง ประกอบด้วย 1) ขยะทั่วไป คือขยะที่ไม่ใช่ขยะย่อยสลายได้ หรือไม่ใช่ขยะรีไซเคิล เช่น ถุงแกงใส่อาหาร โฟม หรือฟอยล์เปื้อนอาหาร 2) ขยะเปียก คือ ขยะที่ย่อยสลายได้ง่าย เช่น เศษอาหาร พืชผัก เปลือกผลไม้ 3) ขยะรีไซเคิล คือ กระดาษ พลาสติกที่ไม่เลอะอาหารหรือล้างสะอาดแล้ว แก้ว แก้วพลาสติกโลหะ เศษผ้า ไม้ยาง และ 4) ขยะอันตราย คือ ขยะที่มีสารเคมี หรือสารอันตรายปนเปื้อน เช่น แบตเตอรี หลอดไฟฟลูออเรสเซนส์ นอกจากนี้ ยังพบว่าที่แม้จะมีการคัดแยกในบ้านแล้ว แต่หน่วยที่เก็บก็ยังต้องนำขยะไปแยกใหม่อีกครั้ง เพราะแยกไม่ตรงตามความต้องการ จึงควรสร้างแรงจูงใจให้แก่ประชาชนในการคัดแยกขยะ เช่น ครัวเรือนใดมีถังมาวางหน้าบ้านและแยกขยะใส่ถังตามประเภทขยะที่กำหนดจะได้รับการลดค่าบริการเก็บขยะให้ครึ่งราคา หรืออาจมีรางวัลสำหรับครัวเรือนที่มีการคัดแยกขยะก่อนทิ้ง หรือการเก็บค่าบริการเก็บขยะแพงขึ้นในกรณีที่มีจำนวนขยะเพิ่มขึ้นและไม่มีการคัดแยกขยะ ซึ่งในเรื่องนี้ควรมอบหมายให้กระทรวงมหาดไทย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) และกรุงเทพมหานคร รับไปดำเนินการ

3. ผู้นำ

ผู้นำมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้การดำเนินการบริหารจัดการขยะประสบความสำเร็จ ตัวอย่างเช่น โครงการธนาคารคัดแยกขยะประกันชีวิตขององค์การบริหารส่วนตำบลบางบัวทอง นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางบัวทอง มีความเป็นผู้นำโดยสามารถสร้างแรงจูงใจให้แก่ประชาชน และมีความสามารถสร้างการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ต้องทำให้ประชาชนเข้าใจวัตถุประสงค์ของโครงการ และประชาชน มองเห็นประโยชน์ของโครงการ ซึ่งจะทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง โดยการดำเนินโครงการธนาคารคัดแยกขยะประกันชีวิต ก่อนเริ่มโครงการจะมีการฝึกอบรมก่อนและมีการดำเนินการแบบเครือข่าย รวมถึงมีการเวียนรับซื้อขยะ เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่สมาชิกที่มีเวลาว่างไม่ตรงกัน รวมทั้งมีธนาคารของรัฐบาล (ธนาคารออมสิน) เข้ามาช่วยในด้านวิชาการ ซึ่งในเรื่องนี้ควรมีการผลักดันให้ชุมชนอื่น ๆ นำโครงการธนาคารคัดแยก ขยะประกันชีวิต ไปใช้เป็นต้นแบบในการดำเนินการบริหารจัดการขยะในชุมชน อย่างไรก็ตามการดำเนินโครงการยังมีความเสี่ยง หากมีผู้เสียชีวิตจำนวนมากในเวลาเดียวกันอาจทำให้จำนวนเงินไม่เพียงพอที่จะจ่ายให้แก่สมาชิกที่เสียชีวิต ควรมีการศึกษาความเสี่ยงและหาแนวทางแก้ไขไว้ด้วยซึ่งในเรื่องนี้ควรมอบหมายให้กระทรวงมหาดไทย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) และธนาคารของรัฐรับไปดำเนินการ

4. ขาดความเชื่อมโยงข้อมูลของหน่วยงาน

ปัจจุบันการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาขยะมีหลายหน่วยงานที่มีการบริหารจัดการที่แตกต่างกัน มีระบบฐานข้อมูลแยกออกจากกัน และขาดความเชื่อมโยงกันในการนำข้อมูลมาใช้ประโยชน์ร่วมกันได้ในทันที จึงควรสนับสนุนให้มีการเชื่อมโยงระบบฐานข้อมูลของหน่วยงานต่าง ๆ เข้าด้วยกัน เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณมูลฝอยที่เกิดขึ้นมีการกำจัดแล้วจำนวนเท่าใด จำนวนคงเหลือปลายทางที่ต้องกำจัด ซึ่งในเรื่องนี้กระทรวงมหาดไทย กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ควรเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการ

5. ท้องถิ่นยังขาดความสนใจในการแก้ปัญหาขยะ

เนื่องจากส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) ด้านอื่น ๆ มากกว่า เช่น การสร้างถนน สร้างตลาด จึงละเลยปัญหาด้านขยะและสภาวะแวดล้อมส่งผลต่อสภาพดิน น้ำผิวดิน น้ำใต้ดิน น้ำทะเล มลพิษทางอากาศ (กลิ่น) เชื้อโรค ซึ่งเป็นปัญหาสาธารณสุขที่ส่งผลต่อสุขภาพของประชาชนในท้องถิ่นโดยตรง และมักนำไปสู่ปัญหามวลชน โดยไม่มีทิศทางในการแก้ไขและป้องกันการต่อต้านของประชาชนที่มีประสิทธิภาพ ทำให้ภาพการพัฒนาที่ยั่งยืนไม่สามารถเกิดขึ้นได้ รัฐบาลควรให้ความสำคัญ โดยกำหนดเป็นนโยบายให้ท้องถิ่นต้องมีแผนการบริหารจัดการขยะ ซึ่งในเรื่องนี้ควรมอบหมายให้กระทรวงมหาดไทย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) รับไปดำเนินการ

6. ไม่มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวดในทุกพื้นที่ของประเทศ

รัฐบาลควรบูรณาการกฎหมายที่เกี่ยวข้องจากทุกกระทรวงให้เป็นกฎหมายฉบับเดียว ครอบคลุมการจัดการขยะทุกประเภท (ขยะชุมชน ขยะติดเชื้อ ขยะอุตสาหกรรม ขยะอันตราย ขยะเกษตรกรรม ขยะอิเล็กทรอนิกส์) โดยรัฐบาลควรดำเนินการเก็บค่าธรรมเนียมการท่องเที่ยว และนำภาษีต่าง ๆ มาใช้ในการบริหารจัดการในเรื่องสิ่งแวดล้อมด้วย รวมทั้งควรกำหนดค่าธรรมเนียมการจัดการขยะให้เพียงพอต่อการบริหารจัดการ โดยกำหนดมาตรการให้ครัวเรือนที่ไม่คัดแยกขยะก่อนทิ้งต้องเสียค่าธรรมเนียมเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งควรกำหนดมาตรการหรือกำหนดบทลงโทษอย่างจริงจังในการดำเนินการกับผู้ที่ทิ้งขยะไม่ถูกที่ โดยเฉพาะทิ้งลงแม่น้ำลำคลอง และควรกำหนดวิธีการให้ อปท. ในพื้นที่ดำเนินการว่าจ้างภาคเอกชนจัดเก็บขยะ โดยเสียค่าธรรมเนียมเป็นมาตรฐานเดียวกัน ซึ่งในเรื่องนี้ควรมอบหมายให้กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงมหาดไทย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกรุงเทพมหานครรับไปดำเนินการ

7. ไม่มีการควบคุมการใช้วัสดุที่นำมาผลิตพลาสติก

การดำเนินธุรกิจบางประเภทของบางบริษัทยังใช้พลาสติก PVC ซึ่งเป็นวัสดุพลาสติกอันตราย หากต้องการกำจัดต้องกำจัดโดยวิธีสับละเอียด ก็จะก่อให้เกิดการปนเปื้อนไปกับหิน ดิน ทราย และเมื่อเกิดการเผาไหม้ก็จะก่อให้เกิดสารก่อมะเร็งและก๊าซมีเทนสูง ซึ่งทำให้เกิดปรากฏการณ์เรือนกระจก หน่วยงานที่รับผิดชอบควรให้ความสำคัญและหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา ซึ่งในเรื่องนี้ควรมอบหมายให้กระทรวงอุตสาหกรรมรับไปดำเนินการ

8. ปัญหาการบริหารจัดการในการกำจัดขยะติดเชื้อ

ปัจจุบันการกำจัดขยะติดเชื้อในหลายจังหวัดมีการขนส่งขยะติดเชื้อไปกำจัดข้ามจังหวัด ซึ่งมีระยะทางไกล หากบรรจุไม่รัดกุมพออาจมีความเสี่ยงที่ขยะติดเชื้อจะร่วงหล่นระหว่างทางทำให้เชื้อโรคแพร่กระจายและเกิดอันตรายในเรื่องของสุขภาพอนามัยของประชาชน ซึ่งในเรื่องนี้ควรมอบหมายให้กระทรวงสาธารณสุขรับไปดำเนินการ

9. พื้นที่การฝังกลบหายากมากขึ้น

เนื่องจากมีการต่อต้านของประชาชนในพื้นที่ ในอนาคตอาจมีปัญหาไม่มีพื้นที่ให้ฝังกลบในเรื่องนี้ควรศึกษาและจัดหาพื้นที่ฝังกลบเพื่อเตรียมความพร้อมหากบ่อฝังกลบเต็ม และสร้างความเข้าใจให้กับประชาชนในพื้นที่ โดยประสานกับกรมโยธาธิการและผังเมือง และจังหวัด และวิเคราะห์ผลกระทบกับประชาชนที่อยู่ใกล้เคียงกับสถานที่นั้น รวมทั้งส่งเสริมให้มีการผลิตเชื้อเพลิงจากขยะ (RDF) และการสร้างโรงไฟฟ้าในการกำจัดขยะเพื่อลดปริมาณการฝังกลบขยะ แต่ทั้งนี้ต้องมีการศึกษาถึงขนาด (scale) และความคุ้มค่าในการลงทุนและการบริหารจัดการ ซึ่งในเรื่องนี้ควรมอบหมายให้กระทรวงมหาดไทย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) รับไปดำเนินการ

10. ไม่มีการทำการศึกษาและวิเคราะห์องค์ประกอบของขยะ

เนื่องจากปัจจุบันยังไม่มีการทำการศึกษาและวิเคราะห์องค์ประกอบของขยะ ดังนั้นควรให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทำการศึกษาและวิเคราะห์องค์ประกอบของขยะ เนื่องจากวัสดุหรือองค์ประกอบของขยะจะเปลี่ยนแปลงตามแบบแผนการดำรงชีวิตของประชาชน

11. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม

ปัจจุบันบุคลากรที่มีความรู้ในเรื่องสิ่งแวดล้อมยังมีจำนวนน้อย ดังนั้น ควรส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องสิ่งแวดล้อมมากขึ้น และส่งเสริมให้สถานศึกษาทุกแห่งมีการสอนและปลูกฝังจิตสำนึก

ให้นักเรียน มีวินัย รู้จักแยกขยะก่อนทิ้ง และปลูกฝังให้นักเรียนนำกลับไปใช้ที่บ้านด้วย ซึ่งในเรื่องนี้ควรมอบหมายให้กระทรวงมหาดไทย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกระทรวงศึกษาธิการ รับไปดำเนินการ

12. หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการขยะ

เนื่องจากการบริหารจัดการขยะของประเทศเกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐหลายแห่ง ทั้งระดับประเทศและระดับท้องถิ่น และต้องอาศัยการประสานงานระหว่างหน่วยงานเหล่านี้อย่างใกล้ชิดและต่อเนื่องเพื่อให้ประสบผลสำเร็จในการแก้ปัญหาการบริหารจัดการขยะ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีกลไกเพื่อเอื้ออำนวยให้เกิดการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้อย่างจริงจัง โดยแนวทางหนึ่งในการสร้างกลไกการประสานงาน คือ ควรตั้งคณะกรรมการในการบริหารจัดการขยะในภาพรวมของประเทศโดยมีนายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธาน มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นกรรมการ และมีกรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกระทรวงมหาดไทย เป็นเลขานุการร่วมกัน

13. การขาดเทคโนโลยีในการกำจัดขยะติดเชื้อที่มีประสิทธิภาพ

การขาดเทคโนโลยีในการกำจัดขยะติดเชื้อที่มีประสิทธิภาพโดยเฉพาะในท้องถิ่น ซึ่งพบว่าปัจจุบันมีเตาเผาที่มีระบบบำบัด และเตาเผาอย่างเดียวยังไม่มีมาตรฐานเพียงพอทำให้มีโอกาสกระจายออกไปข้างนอกได้ จึงควรมอบหมายให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (กรมควบคุมมลพิษ) กระทรวงมหาดไทย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) กระทรวงแรงงาน และกระทรวงสาธารณสุข (กรมอนามัย) รับไปดำเนินการ

รายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการของ อ.ค.ต.ป. เฉพาะกิจ คณะที่ 1

ระบบข้อมูลภาครัฐเพื่อการตัดสินใจ

อ.ค.ต.ป. เฉพาะกิจ คณะที่ 1 :
ระบบข้อมูลภาครัฐเพื่อการตัดสินใจ

1. ข้อมูลทั่วไป

คณะอนุกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ (อ.ค.ต.ป.) เฉพาะกิจ คณะที่ 1 ได้ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินโครงการตามแนวทางการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ตามที่คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ (ค.ต.ป.) กำหนด โดยให้ อ.ค.ต.ป. เฉพาะกิจ คณะที่ 1 ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล ในหัวข้อเรื่องระบบข้อมูลภาครัฐเพื่อการตัดสินใจ ซึ่งมี ดร. ทวีศักดิ์ กออนันตกูล เป็นประธาน โดยเริ่มต้นจากการรวบรวมสภาพปัญหาของระบบติดตามประเมินผลของหน่วยงานภาครัฐที่มีอยู่ในปัจจุบัน และวิเคราะห์ข้อมูลความเพียงพอและความเชื่อมโยงของข้อมูลในระบบต่าง ๆ ที่มีผลต่อการตัดสินใจในการกำหนดนโยบาย แผนงานโครงการให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ รวมถึงตรวจสอบและติดตามประเมินผลคุณภาพของการดำเนินการตามแผนงานโครงการ และให้ข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาระบบข้อมูลภาครัฐเพื่อการตัดสินใจ เพื่อช่วยในการวางแผนการดำเนินงาน การใช้จ่ายงบประมาณ และการติดตามประเมินผลให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

สำหรับแนวทางในการติดตามฯ ได้ใช้หลักการของวงจรคุณภาพ หรือ Plan-Do-Check-Act : PDCA เป็นกรอบในการวิเคราะห์ระบบข้อมูลต่าง ๆ ของส่วนราชการเพื่อประกอบการตัดสินใจอย่างมีคุณภาพ กล่าวคือ ข้อมูลที่ใช้วางแผนการดำเนินงานอย่างรอบคอบ (Plan) ข้อมูลในการปฏิบัติและดำเนินการตามแผน (Do) ข้อมูลในการตรวจสอบการปฏิบัติตามแผน (Check) และการสรุปผลการดำเนินงานและตรวจสอบประเมินผลเพื่อให้เห็นภาพรวมของบรรลุเป้าหมายตามแผนและนโยบายที่กำหนดขึ้นสำหรับใช้ในการทบทวน แก้ไข ปรับปรุงการกำหนดนโยบายอย่างเหมาะสม (Act) และมุ่งเน้นการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลระบบข้อมูลที่มีอยู่แล้วของหน่วยงานหลักที่มีบทบาทในการวางแผนนโยบาย และติดตามประเมินผลเป็นสำคัญ

จากการศึกษาสภาพปัญหาของระบบติดตามประเมินผลของหน่วยงานต่าง ๆ ตลอดจนวิเคราะห์รูปแบบของการรายงานที่ใช้ในการตรวจสอบประเมินผลของหน่วยงานที่มีบทบาทหลัก โดยคัดเลือกระบบติดตามประเมินผลที่มีการดำเนินการอยู่ในปัจจุบันมาเป็นกรณีศึกษา อ.ค.ต.ป. เฉพาะกิจ คณะที่ 1 ได้มีข้อค้นพบเกี่ยวกับประเด็นปัญหาของระบบการวางแผน ติดตามและประเมินผลของประเทศ กล่าวคือ ปัจจุบันการกำหนดนโยบายยังไม่ได้เป็นวงจรที่มีคุณภาพ ข้อมูลที่จำเป็นต้องใช้ในแต่ละขั้นตอนจัดเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการตัดสินใจ และจำเป็นต้องมีการพัฒนาระบบที่สามารถเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูลอันนำไปสู่การวิเคราะห์สำหรับการตัดสินใจอย่างมีคุณภาพในขั้นต่อไปได้อย่างเหมาะสม ทั้งนี้ สามารถสรุปปัญหาได้ ดังนี้

2. สรุปผลการดำเนินงาน และข้อค้นพบที่สำคัญ

2.1 ข้อมูลขาดการเชื่อมโยงระบบที่ใช้ประกอบการตัดสินใจในเชิงนโยบายที่มีประสิทธิภาพ

โดยหน่วยงานต่าง ๆ มีการจัดทำเก็บข้อมูลที่กระจัดกระจาย และมีหลายระบบซึ่งส่วนใหญ่ไม่สามารถเชื่อมโยงกันระหว่างระบบได้ส่งผลให้เป็นภาระกับส่วนราชการในการจัดทำรายงานส่งให้กับหน่วยงานติดตามประเมินผลต่าง ๆ ซึ่งมีทั้งการรายงานในรูปแบบกระดาษ ไฟล์ข้อมูล การกรอกข้อมูลแบบ Online ผ่านระบบหรือเว็บไซต์

ทั้งนี้ การเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างระบบกับระบบในรูปแบบดิจิทัลยังมีอยู่น้อยมาก นอกจากนี้ การกำหนดนโยบายยังมีข้อมูลย้อนหลังที่ไม่เพียงพอต่อการวิเคราะห์และตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะข้อมูลเชิงประจักษ์ สัมฤทธิ์ผลจากผลการดำเนินงานในอดีต ข้อมูลแวดล้อมรอบด้าน และข้อมูลความต้องการที่แท้จริง ดังนั้น ส่วนใหญ่จึงกำหนดนโยบายโดยอ้างอิงจากนโยบายเดิมมาวิเคราะห์เพิ่มเติม หรือกำหนดนโยบายตามกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก ส่วนใหญ่จึงมีเนื้อหาที่กว้างและครอบคลุมมากเกินไป ขาดการเน้นจุดสำคัญ ส่งผลให้เกิดความซ้ำซ้อนในเชิงเป้าหมายและแผนการดำเนินงานที่อาจทำให้เกิดความซ้ำซ้อนในการจัดสรรงบประมาณตามไปด้วย

2.2 ความซ้ำซ้อนของการเชื่อมโยงข้อมูลในหน่วยงานที่ทำหน้าที่กำหนดนโยบาย และหน่วยงานที่ทำหน้าที่ติดตามประเมินผล ปัจจุบันมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ติดตามประเมินผลหลายหน่วยงาน ซึ่งแตกต่างกันไปตามมิติของความรับผิดชอบ ทั้งในรูปแบบของคณะกรรมการและหน่วยงานกลาง อีกทั้งหน่วยงานติดตามประเมินผลต่าง ๆ ยังมีระบบการทำงานและการจัดทำข้อมูลที่ไม่สามารถเชื่อมโยงระหว่างกันได้ หรือมีวิธีการหรือมาตรฐานที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะรูปแบบข้อมูล เอกสาร และแบบฟอร์มการรายงาน ที่ยากต่อการนำมาประมวลผลดังนั้น ข้อมูลที่มาจากระบบที่พัฒนาขึ้นแตกต่างกันอาจมีผลลัพธ์ที่คลาดเคลื่อนกันได้ แม้ว่าข้อมูลชนิดเดียวกัน

2.3 ขาดระบบคัดกรองความถูกต้องความครบถ้วนของข้อมูล และข้อมูลไม่ทันสมัย เนื่องจากระบบที่ได้รับการพัฒนาขึ้นเพื่อใช้ติดตามประเมินผล ส่วนใหญ่มีรอบระยะเวลาการติดตามประเมินผลเป็นรายเดือน รายไตรมาส ราย 6 เดือน หรือรายปี โดยยังขาดการออกแบบระบบที่สามารถติดตามความก้าวหน้าแบบทันท่วงที (real-time) นอกจากนี้ยังขาดการติดตามและประเมินผลเชิงพื้นที่ที่เป็นพื้นที่จริง โดยไม่สามารถกำหนดพิกัด (ปักหมุด) ของโครงการได้จริง หลายโครงการที่ดำเนินการในพื้นที่ แต่ส่วนราชการเลือกปักหมุดที่กระทรวง/กรมในส่วนกลาง ทำให้ระบบไม่สามารถติดตามเชิงพื้นที่ได้ และประการสำคัญ คือ ระบบการติดตามประเมินผลในปัจจุบันได้รับการพัฒนาขึ้นเพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ รายงานผลการดำเนินงาน โดยไม่ได้มีระบบการคัดกรองความถูกต้องและความครบถ้วนของข้อมูลที่ชัดเจน ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นเจ้าหน้าที่ โดยหัวหน้าส่วนราชการอาจไม่ได้รับทราบเนื้อหาของข้อมูลที่รายงานเข้าระบบ ซึ่งอาจส่งผลต่อการประเมินผลของส่วนราชการนั้น ๆ ได้

2.4 เจ้าหน้าที่ภาครัฐต้องใช้เวลาในการพัฒนาทักษะการใช้ระบบที่ทันสมัย เนื่องจากมักติดกับดักการไม่สามารถปรับตัวในการใช้ระบบและเทคโนโลยีที่ทันสมัยได้มากนักโดยนิยมปฏิบัติตามวิธีการเดิม ๆ ที่สืบทอดกันมา ดังนั้น การปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานที่ใช้องค์ความรู้ใหม่เข้ามาประยุกต์ใช้ผ่านการพัฒนาระบบดิจิทัลจึงจำเป็นต้องใช้ระยะเวลา นอกจากนี้ ผลจากการที่เจ้าหน้าที่ไม่สามารถปรับตัวได้ทันต่อสถานการณ์ภายนอกด้านเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว อาจเป็นช่องทางให้เกิดการแสวงหาประโยชน์ผ่านการอาศัยความรู้ที่ไม่เท่าทันโดยมิชอบได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดซื้อจัดจ้างระบบที่มีราคาสูงเกินจริง หรือระบบที่จะพัฒนาขึ้นไม่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้จริง ทำให้เกิดการสิ้นเปลืองงบประมาณของภาครัฐ

2.5 ขาดการบูรณาการระบบที่เกี่ยวข้อง และไม่สามารถแลกเปลี่ยนเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกันได้ โดยภาครัฐยังไม่มีการออกแบบการพัฒนาระบบข้อมูลที่เชื่อมโยงอย่างเป็นลำดับขั้นตอนจากยุทธศาสตร์ในภาพใหญ่ที่ถ่ายทอดไปสู่การกำหนดยุทธศาสตร์หรือแผนระดับชาติในระดับย่อยแต่ละด้าน ส่วนใหญ่เป็นลักษณะดำเนินการแบบต่างคนต่างทำ ต่างคนต่างคิด และต่างหน่วยงานต่างพัฒนาข้อมูลและระบบขึ้นเองตามที่ออกแบบภายใต้ภารกิจของตน โดยไม่ได้คำนึงในภาพรวมของการเชื่อมโยงให้เกิดการวิเคราะห์ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำที่ชัดเจน ส่งผลให้มีรายการ

ที่แต่ละหน่วยงานให้กรอกซ้ำซ้อนค่อนข้างมาก นอกจากนี้ การขาดการบูรณาการข้อมูลและระบบข้อมูลทั้งภายในหน่วยงานและระหว่างหน่วยงาน ส่งผลให้เกิดความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงาน อีกทั้งไม่สามารถดึงข้อมูลจากหน่วยงานอื่นมาใช้ได้โดยตรง ทำให้ขาดเอกภาพของข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจของผู้บริหารส่วนราชการ ประการสำคัญ คือ ขาดการจัดทำข้อมูลอ้างอิง (Reference Data) ที่เป็นมาตรฐานกลางในการใช้ร่วมกันระหว่างส่วนราชการต่าง ๆ ทั้งในมิติของข้อมูล เลขทะเบียน (ID) เลขรหัสโครงการ ชื่อโครงการ การเรียกชื่อเอกสารที่เป็นเรื่องเดียวกัน

2.6 ขาดการจัดเก็บข้อมูลการทำธุรกรรมจำแนกตามรายการต่าง ๆ โดยระบบที่พัฒนาขึ้นในปัจจุบันยังไม่มีการเก็บบันทึกข้อมูลการทำธุรกรรม (Transaction Record Keeping) ที่เกิดขึ้นจากการเข้าใช้ระบบ ซึ่งสามารถนำมาวิเคราะห์ข้อมูลได้ในหลากหลายมิติ อาทิ การวิเคราะห์และจัดลำดับความสำคัญของข้อมูล การวิเคราะห์ความนิยม ความทันสมัยของหน่วยงานหรือบุคลากรที่ใช้งานบ่อย พฤติกรรมการใช้งาน เป็นต้น ทั้งนี้ หากมีการออกแบบแพลตฟอร์มกลางในการแลกเปลี่ยนเชื่อมโยงข้อมูลภาครัฐ โดยเก็บเฉพาะข้อมูลการดำเนินธุรกรรม โดยมีระบบคัดกรองความถูกต้องของการดำเนินธุรกรรมตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง ปลายทางอย่างครบถ้วนจะเป็นการลดภาระของส่วนราชการ และเป็นประโยชน์ต่อการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลของการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ และสามารถสังเกตความผิดปกติในประเด็นต่าง ๆ รวมทั้งวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้โครงการบรรลุ/ไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ได้

2.7 การเข้าใช้งานระบบมีหลายรูปแบบและส่วนใหญ่ไม่สามารถตรวจสอบได้ว่าเป็นเจ้าหน้าที่รัฐจริง การไม่ได้กำหนดรูปแบบของบัญชีผู้เข้าใช้งานระบบภาครัฐ ทำให้ไม่สามารถตรวจสอบได้ว่าเป็นเจ้าหน้าที่ภาครัฐจริงหรือไม่ โดยปัจจุบันระบบต่าง ๆ จะส่ง Username & Password ให้แก่ผู้กรอกข้อมูลแยกกัน โดยไม่ได้อ้างอิงกับอีเมลของหน่วยงาน ส่งผลให้ผู้ที่ทำหน้าที่กรอกข้อมูลมี Username & Password หลายบัญชีแยกกัน เพื่อเข้าใช้งานในแต่ละระบบ อีกทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐยังใช้ free email หรืออีเมลของต่างประเทศในการติดต่อราชการ ส่งผลต่อการรั่วไหลของข้อมูลภาครัฐไปยังเครื่องแม่ข่าย (server) ในต่างประเทศได้ง่าย กระทบความมั่นคงในการบริหารราชการแผ่นดิน

ปัญหาดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงการขาดการออกแบบให้ระบบต่าง ๆ สามารถบูรณาการแลกเปลี่ยนเชื่อมโยงกันได้ ทำให้การดำเนินการมีความซ้ำซ้อน ข้อมูลที่ได้ยังไม่สามารถประเมินความสำเร็จของเป้าหมายได้อย่างครบถ้วน ไม่เห็นถึงความเชื่อมโยงว่าผลการดำเนินการตามบทบาทภารกิจของส่วนราชการ และแผนงานโครงการที่ส่วนราชการดำเนินการ มีความสอดคล้องและส่งผลถึงการผลักดันให้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติบรรลุเป้าหมายมากน้อยเพียงใด ทำให้ผู้บริหารขาดข้อมูลประกอบการตัดสินใจที่ครบถ้วนในทุกมิติของการดำเนินการ

ดังนั้น เพื่อให้การบริหารจัดการภาครัฐมีระบบข้อมูลภาครัฐเพื่อการตัดสินใจ เป็นกลไกในการนำยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติในทุกระดับ ทุกประเด็น ทุกภารกิจ และทุกพื้นที่ โดยหน่วยงานเกี่ยวข้องดำเนินการโดยมีเป้าหมายร่วมกัน ตั้งแต่การวางแผน การนำแผนไปสู่การปฏิบัติ และการติดตามประเมินผลการดำเนินงานทั้งในระดับยุทธศาสตร์ ภารกิจ และพื้นที่ อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง คณะอนุกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ (อ.ค.ต.ป.) เฉพาะกิจ คณะที่ 1 จึงมีข้อเสนอแนะให้มีการนำหลักการของวงจรคุณภาพ หรือ PDCA มาใช้ในการบริหารจัดการ เพื่อให้มีการติดตามการดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ ที่ต่อเนื่อง และมีข้อเสนอแนะในการเชื่อมโยงและบูรณาการระบบการวางแผน ติดตามและประเมินผลของภาครัฐ เพื่อให้เกิดข้อมูลที่เป็นปัจจุบันและนำไปประกอบการตัดสินใจได้อย่างเหมาะสม ดังนี้

● **ข้อเสนอแนะ**

1. ใช้ระบบ eMENSCR เป็นระบบกลางในการติดตามประเมินผลของทุกส่วนราชการ

เสนอให้ใช้ระบบ eMENSCR ของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นระบบกลางในการรับข้อมูลเข้า (Input) จากส่วนราชการทุกหน่วยงาน ซึ่งส่วนราชการต้องปรับปรุงหลังบ้านของระบบ (System Classification) ให้ตรงกัน เพื่อให้รับข้อมูลเข้าจากระบบ eMENSCR ได้ ทั้งนี้ ส่วนราชการควรตั้งงบประมาณปี 2564 ให้สอดรับกับการเชื่อมโยงเข้ากับระบบ eMENSCR โดยกำหนดบทบาทให้หน่วยงานกลางทำหน้าที่ติดตามประเมินผลในประเด็นต่าง ๆ ตามหน้าที่ที่รับผิดชอบ เช่น สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติติดตามความสำเร็จของการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ รวมถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 โดยกำหนดตัวชี้วัดในระดับ Final Outcome สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการติดตามความสำเร็จของการปฏิบัติราชการของส่วนราชการตามหน้าที่ความรับผิดชอบและภารกิจที่ได้รับมอบหมายโดยกำหนดตัวชี้วัดระดับของหน่วยงาน เป็นตัวชี้วัดในระดับ Outcome สำนักงบประมาณติดตามความสำเร็จของการใช้จ่ายงบประมาณในการดำเนินโครงการ โดยกำหนดตัวชี้วัดระดับโครงการ เป็นตัวชี้วัดในระดับ Output และตัวชี้วัดระดับ Input ในการกำกับการเบิกจ่ายงบประมาณ ซึ่งปัจจุบันแต่ละหน่วยงานมีรูปแบบและช่องทางการจัดเก็บข้อมูลที่ใช้ในการติดตามประเมินผลที่แตกต่างกัน และมีวิธีการวัดผลที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ ข้อมูลในระบบ eMENSCR จะต้องมีข้อมูลของแผนงานโครงการและกิจกรรมที่ใช้งบประมาณจากทุกแหล่งเงิน ทั้งเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณ พร้อมทำกำหนดคำสำคัญ (tag key word) รายโครงการ เพื่อใช้ในการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลจำแนกตามประเด็นที่ต้องการ รวมทั้งสามารถติดตามความก้าวหน้าและความสำเร็จของการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติและแผนระดับประเทศได้อย่างครบถ้วน

2. กำหนดมาตรการการสื่อสารราชการผ่านช่องทางดิจิทัลที่รวดเร็ว มั่นคงปลอดภัย และน่าเชื่อถือ

1) มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2550 ได้อนุมัติหลักการการพัฒนาระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์กลางเพื่อการสื่อสารในภาครัฐ ซึ่งถือเป็นนโยบายด้านความมั่นคงปลอดภัยของข่าวสารภาครัฐ โดยมอบหมายให้สำนักงาน ก.พ.ร. ร่วมกับสำนักข่าวกรองแห่งชาติ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักบริการเทคโนโลยีสารสนเทศภาครัฐ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการพัฒนาระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ของรัฐและให้ข้าราชการและพนักงานของรัฐยุติการใช้จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ฟรีของเอกชนโดยเฉพาะของต่างประเทศภายใน 1 ปี ทั้งนี้ ให้ข้าราชการระดับผู้อำนวยการกองหรือเทียบเท่าขึ้นไปต้องใช้ระบบของตนเองหรือของภาครัฐภายใน 3 เดือน

2) สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) ได้พัฒนาระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์กลางเพื่อการสื่อสารของหน่วยงานภาครัฐ หรือ MailGoThai ขึ้น เพื่อให้ข้าราชการและพนักงานของรัฐใช้บริการจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ที่เก็บข้อมูลในประเทศและดำเนินงานโดยหน่วยงานภาครัฐ เพื่อรักษาความปลอดภัยของข่าวสารภาครัฐ และทำให้ระบบปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องแม้จะเกิดภัยพิบัติ รวมทั้งเป็นศูนย์รวมข้อมูลจัดทำ Government ID สำหรับการให้บริการต่าง ๆ แก่ภาครัฐ

3) แม้ว่าคณะรัฐมนตรีจะมีมติเมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2550 อนุมัติหลักการการพัฒนาระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์กลางเพื่อการสื่อสารในภาครัฐ ซึ่งถือเป็นนโยบายด้านความมั่นคงปลอดภัยของข่าวสารภาครัฐ และต่อมา สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) ได้พัฒนาระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์กลางเพื่อการสื่อสารของหน่วยงานภาครัฐ หรือ MailGoThai ขึ้น เพื่อให้ข้าราชการและพนักงานของรัฐใช้บริการ อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันยังพบว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐยังขาดความตระหนักในความปลอดภัยของข้อมูลภาครัฐ โดยหลายหน่วยงานยังคงใช้ free email

ในการติดต่อราชการ และบางหน่วยงานมีการพัฒนาระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ใช้เอง หรือมีการนำ MailGoThai มาใช้งานแต่เจ้าหน้าที่ของรัฐยังคงใช้ free email ในการทำงานด้วย ซึ่งอาจส่งผลกระทบความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลข่าวสารภาครัฐได้

เหตุผลการประการหนึ่งที่เจ้าหน้าที่ของรัฐยังคงเลือกใช้ free email ในการติดต่อราชการแทนการใช้ MailGoThai เนื่องจาก MailGoThai ยังมีความไม่เสถียร ล่มบ่อย เป็นอุปสรรคในการติดต่อสื่อสาร นอกจากนี้ ผู้รับจะได้รับจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (email) ที่ส่งจาก MailGoThai ล่าช้ากว่า free mail หรือในบางครั้งอาจไม่ได้รับ email เลย รวมถึงการที่ email ที่ส่งจาก MailGoThai เข้าไปอยู่ใน junk mail ของผู้รับ ทำให้ผู้รับไม่กล้าเปิดอ่าน

4) เสนอให้ภาครัฐกำหนดนโยบายในการส่งเสริมให้ข้าราชการใช้ email address ของภาครัฐในการติดต่อประสานงานราชการอย่างต่อเนื่อง เพื่อความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลภาครัฐ โดยกำหนดเป็น Digital ID ของเจ้าหน้าที่ภาครัฐ เพื่อใช้ในการปฏิบัติราชการ การเก็บข้อมูล การ log in เข้าสู่ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ รวมถึงการส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่ง Digital ID ดังกล่าวสามารถใช้อ้างอิงข้อมูลตัวตนของผู้ใช้งาน รวมทั้งส่วนราชการต้นสังกัดสามารถกำหนดขอบเขตหน้าที่และการเข้าถึงข้อมูลของผู้ใช้งานได้ด้วย

ทั้งนี้ ควรจัดทำเป็นข้อเสนอของ ค.ต.ป. ต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณากำหนดมาตรการการสื่อสารราชการผ่านช่องทางดิจิทัล โดยให้ข้าราชการและพนักงานของรัฐมี Digital ID ที่เป็น email addressของภาครัฐ เพื่อใช้ในการปฏิบัติราชการและถือเป็นหลักฐานทางราชการได้ รวมถึงส่งเสริมให้เกิดการแข่งขันอย่างเสรีสำหรับผู้ให้บริการ Digital ID ที่มีคุณสมบัติตรงตามที่กำหนด โดยมอบหมายให้หน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบ เป็นผู้รับขึ้นทะเบียนผู้ให้บริการดังกล่าว พร้อมทั้งมอบหมายหน่วยงานรัฐที่มีความเชี่ยวชาญด้านการทดสอบและพัฒนาเทคโนโลยีทำหน้าที่ตรวจสอบและทดสอบคุณสมบัติทางเทคนิคเพื่อเสนอหน่วยงานที่รับผิดชอบดังกล่าวพิจารณาประกาศขึ้นทะเบียน เพื่อให้มีระบบยืนยันตัวตนว่าเป็นเจ้าหน้าที่รัฐจริง

3. พัฒนารูปแบบการดำเนินงานตรวจสอบและประเมินผล

เสนอให้ภาครัฐมีการบูรณาการระบบการวางแผน ติดตามประเมินผลของหน่วยงานกลางต่าง ๆ เข้าด้วยกัน เพื่อพัฒนาให้เป็นระบบข้อมูลภาครัฐเพื่อการตัดสินใจ โดยเน้นความเชื่อมโยงตั้งแต่แผนระดับชาติ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ลงไปถึงแผนปฏิบัติราชการและแผนงานโครงการของส่วนราชการ เพื่อนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติให้เกิดสัมฤทธิ์ผล เพื่อช่วยให้การดำเนินงานและการบริหารจัดการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพลดขั้นตอนและความผิดพลาดที่เกิดจากการปฏิบัติงานลง มีการดำเนินงานแบบอัตโนมัติมากขึ้น รวมทั้งเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการของผู้บริหารโดยการนำข้อมูลหรือข้อเท็จจริงไปประกอบการตัดสินใจได้อย่างเพียงพอและทันท่วงที ตามหลักการของวงจรคุณภาพ หรือ PDCA

ทั้งนี้ หน่วยงานที่ทำหน้าที่กำกับดูแลแผน การใช้ทรัพยากร และการติดตามประเมินผลควรทำความตกลงในเรื่องของการใช้ข้อมูลร่วมกัน เพื่อให้เกิดวงจรการติดตามประเมินผลที่มีการเชื่อมโยงกิจกรรมเข้ากับตัวชี้วัดและวัตถุประสงค์ได้ และมีการติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินการของหน่วยงานภาครัฐจากระบบเบิกจ่ายเงินงบประมาณ โดยใช้ประโยชน์จากการเก็บบันทึกข้อมูลการทำธุรกรรม (TransactionRecord Keeping) โดยไม่ต้องทำสรุปรายงาน นอกจากนี้ หลังจากดำเนินโครงการเสร็จสิ้นแล้ว ควรมีการติดตามผลลัพธ์และผลกระทบของการดำเนินโครงการที่เกิดกับประชาชน ซึ่งสามารถติดตามได้จากระบบร้องเรียน และ Social Network ต่าง ๆ ทั้งนี้ ภาครัฐมีระบบร้องเรียนผ่านเว็บไซต์ “www.1111.go.th” และช่องทางต่าง ๆ ซึ่งหากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล เช่น ค.ต.ป. ก.พ.ร. สามารถเข้าถึงและใช้ข้อมูลจากระบบดังกล่าวได้จะเป็นประโยชน์ต่อการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลมากยิ่งขึ้น

4. จัดทำข้อมูลอ้างอิงที่เป็นมาตรฐานกลางและกำหนดให้ใช้งานร่วมกันระหว่างส่วนราชการ

เสนอให้มีการพัฒนาแพลตฟอร์มกลางของข้อมูลเพื่อใช้ในการอ้างอิง และกำหนดรหัส (ID) ของข้อมูลต่าง ๆ ให้ใช้ร่วมกัน เพื่อใช้ในการบริหารจัดการของหน่วยงานภาครัฐ โดยจัดหมวดหมู่ของ ID ในแต่ละกลุ่มตามประเภทผู้ใช้/ลักษณะของการใช้งาน โดย ID ที่สำคัญ มีดังนี้

1) ID ของส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ

โดยให้มีการนำรายชื่อส่วนราชการ ชื่อตำแหน่งของบุคลากรภาครัฐ ตั้งแต่ระดับรัฐมนตรี หัวหน้าส่วนราชการระดับกระทรวง กรม สำนัก กอง ฝ่าย กลุ่ม ทั้งที่เป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษมาจัดทำเป็นมาตรฐานเดียวกันที่ใช้ร่วมกัน เพื่อระบุตัวตนของหน่วยงานในการดำเนินการ จากนั้น ให้มีการนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อประกาศใช้ และพัฒนาแพลตฟอร์มข้อมูลอ้างอิงให้สามารถเชื่อมโยงข้อมูลร่วมกันข้ามหน่วยงานได้ อันเป็นการปรับปรุงแก้ไขระบบของการทำงานภาครัฐให้ดียิ่งขึ้น

2) ID ของแผนงานโครงการ

การกำหนด ID ของแผนงานโครงการ (Project ID) ในระบบงบประมาณ การเบิกจ่ายงบประมาณ การบริหารโครงการ รวมทั้งการติดตามประเมินผลให้เป็นชุดเดียวกัน เนื่องจากในปัจจุบันข้อมูลโครงการที่อยู่ในระบบติดตามประเมินผลของหน่วยงานกลางต่าง ๆ ไม่ได้ใช้ Project ID เดียวกันตลอดทั้งวงจรของการบริหารโครงการ รวมถึงการจัดหมวดหมู่ของแผนงานโครงการและกลุ่มผู้ใช้งานมีความแตกต่างกัน ทำให้ไม่สามารถค้นหาหรืออ้างอิงโครงการหนึ่ง ๆ ได้ด้วยหมายเลขโครงการเดียวกัน

ดังนั้น ระบบที่เกี่ยวข้องกับการบริหารโครงการและระบบงบประมาณของหน่วยงานกลางต่าง ๆ เช่น สำนักงบประมาณ กรมบัญชีกลาง และสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จึงควรใช้ Project ID เดียวกัน และมีระบบที่เป็นตัวเชื่อมโยงแผนงานโครงการในระบบงบประมาณให้สามารถสืบค้นติดตามได้ตลอดทั้งวงจรของการบริหารโครงการ ทั้งนี้ เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวกับการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล เช่น สำนักงาน ก.พ.ร. สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เป็นต้น สามารถเข้าไปติดตามตรวจสอบข้อมูลในระบบได้

3) ID ของเป้าประสงค์และตัวชี้วัด

เนื่องจากการบริหารจัดการภาครัฐที่มียุทธศาสตร์ชาติเป็นตัวกำหนดทิศทางในการดำเนินการ ทำให้หน่วยงานภาครัฐทุกส่วนต้องปฏิบัติงานโดยมีเป้าหมายร่วมกันตามเป้าประสงค์ของยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) รวมถึงแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งปัจจุบันสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้พัฒนาระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (ระบบ eMENSCR) ขึ้นเพื่อใช้ติดตามความก้าวหน้าและความสำเร็จของเป้าประสงค์และตัวชี้วัดของยุทธศาสตร์ชาติ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ดังนั้น เพื่อให้การวางแผน การนำแผนไปสู่การปฏิบัติ และการติดตามประเมินผลการดำเนินงานทั้งในระดับของแผนระดับชาติ แผนปฏิบัติราชการ และแผนงานโครงการของหน่วยงานภาครัฐ มีความสอดคล้องกัน จึงควรมีการกำหนด ID ของเป้าประสงค์และตัวชี้วัดตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ทั้งนี้ ID ดังกล่าว จะต้องมีความเชื่อมโยงกับ ID ของแผนงานโครงการตามข้อ 2) ด้วย

5. พัฒนาแพลตฟอร์มกลางในการแลกเปลี่ยนเชื่อมโยงข้อมูลภาครัฐ

เนื่องจากข้อมูลของหน่วยงานภาครัฐต้องเป็นมาตรฐานเดียวกัน เพื่อนำไปสู่การจัดทำระบบข้อมูลภาครัฐเพื่อการตัดสินใจ ดังนั้น จึงควรร่วมกันพัฒนาแพลตฟอร์มกลางที่ทำให้ระบบการเข้าถึงการแลกเปลี่ยนเชื่อมโยงข้อมูลต่าง ๆ ของภาครัฐเป็นหนึ่งเดียว โดยแพลตฟอร์มดังกล่าวนี้จะไม่ทำหน้าที่จัดเก็บข้อมูลใด ๆ ทั้งสิ้น แต่จะทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเชื่อมโยงข้อมูลข้ามหน่วยงานกันได้ โดยข้อมูลยังคงอยู่ที่หน่วยงานเจ้าของข้อมูล ซึ่งเจ้าหน้าที่ที่ดำเนินการจัดส่งข้อมูลไปยังผู้ร้องขอ ต้องได้รับอนุมัติอย่างเป็นทางการจากหัวหน้าส่วนราชการ จากนั้นเมื่อหน่วยงานที่ได้รับคำขอเอกสารตรวจสอบความถูกต้องและความครบถ้วนของข้อกำหนดว่าเป็นเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจริง ให้สามารถจัดส่งข้อมูลหรือเอกสารต่าง ๆ ไปยังผู้ร้องขอได้ ซึ่งข้อมูลหรือเอกสารดังกล่าวจะถูกเข้ารหัส โดยแพลตฟอร์มจะไม่จัดเก็บข้อมูลหรือเอกสารใด ๆ แต่จะจัดเก็บและบันทึกการดำเนินธุรกรรมต่าง ๆ ในทุกขั้นตอนที่ถูกบันทึกข้อมูลแบบทันท่วงทีและเป็นปัจจุบัน รวมทั้งมีระบบการรายงานผลในภาพรวม (Dashboard) ตามมุมมองของภารกิจของแต่ละหน่วยงาน รวมถึงการบริการประชาชน บริการธุรกิจต่าง ๆ การรับข้อร้องเรียนซึ่งการพัฒนาแพลตฟอร์มกลางร่วมกันดังกล่าวจะเป็นการลงทุนทางด้าน IT ของภาครัฐที่คุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด

การพัฒนาจะใช้รูปแบบการดำเนินงานแบบ Agile Development คือ มีการพัฒนาระบบ นำระบบไปใช้งาน และประเมินผล เพื่อนำมาปรับปรุงให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Continuous Improvement) และใช้วิธีการสร้าง Pool Data Scientists และการทำงานแบบ Co-Creation Development ซึ่งจะทำให้ได้ต้นแบบระบบที่แสดงให้เห็นภาพการใช้งานได้แบบรวดเร็ว โดยแหล่งงบประมาณที่จะนำมาดำเนินการสามารถพิจารณาจากงบประมาณของหน่วยงานที่มีภารกิจเกี่ยวข้องซึ่งได้รับจัดสรรแล้วและให้มีผู้เชี่ยวชาญมาร่วมงานในการพัฒนาระบบมาดำเนินการโดยไม่ต้องใช้กระบวนการพัสดุจัดซื้อจัดจ้างที่ขาดความยืดหยุ่น คล่องตัว การตรวจรับงานที่ต้องเป็นไปตามข้อกำหนดคุณสมบัติขั้นต่ำ (TOR) หากมีการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลง เงื่อนไขการดำเนินงานจะต้องเข้าสู่กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างซึ่งล่าช้าและยุ่งยาก

ในการพัฒนาแพลตฟอร์มดังกล่าว ควรจัดทำเป็นข้อเสนอของ ค.ต.ป. ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณามอบหมายหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ในการพัฒนาเทคโนโลยีและมีผลงานเป็นที่ประจักษ์ด้านการพัฒนาระบบต่าง ๆ รับไปดำเนินการ

รายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการของ อ.ค.ต.ป. เฉพาะกิจ คณะที่ 3

การวิจัยและนวัตกรรม

อ.ค.ต.ป. กลุ่มกระทรวง คณะที่ 3 :
การวิจัยและนวัตกรรม

1. ข้อมูลทั่วไป

คณะอนุกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ (อ.ค.ต.ป.) เฉพาะกิจ คณะที่ 3 ได้ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินโครงการตามแนวทางการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ตามที่คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ (ค.ต.ป.) กำหนด โดยให้ อ.ค.ต.ป. เฉพาะกิจ คณะที่ 3 ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล ในหัวข้อเรื่องการติดตาม การวิจัยและนวัตกรรม ซึ่งมีรองศาสตราจารย์ ดร. ศักรินทร์ ภูมิรัตน เป็นประธาน สำหรับการขับเคลื่อนประเทศให้ก้าวพ้นกับดักรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว การสร้างความเข้มแข็งในระบบวิจัยและนวัตกรรมของประเทศถือเป็นแนวคิดที่สำคัญ โดยการติดตามและประเมินผลระบบวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ววน.) ทำให้ทราบสมรรถนะและขีดความสามารถการวิจัยและนวัตกรรมของประเทศ และเป็นข้อมูลสำคัญในการวางแผน ปรับปรุงการดำเนินการอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

2. สรุปผลการดำเนินงาน และข้อค้นพบที่สำคัญ

2.1 สถานภาพการติดตามและประเมินผลระบบวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ก่อนการจัดตั้งสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ

ก่อนการจัดตั้งสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติได้มีการปฏิรูประบบวิจัยและนวัตกรรมของประเทศ ที่ดำเนินการมาได้ระยะหนึ่งแล้ว โดยมุ่งเน้นให้มีการปฏิรูปทั้งในเชิงโครงสร้าง และเชิงกลไก แต่ยังพบข้อจำกัด ดังนี้

(1) โครงสร้างระบบวิจัยและนวัตกรรม

รัฐบาลได้มีนโยบายและให้ความสำคัญในการปรับปรุงโครงสร้างของหน่วยงานภาครัฐเพื่อการพัฒนาประเทศ ทั้งในระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว ซึ่งกลไกในการพัฒนาประเทศได้มุ่งเน้นให้มีการปฏิรูประบบวิจัยและนวัตกรรม การพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และศิลปวิทยาแขนงต่าง ๆ ให้เกิดความรู้ และการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่เศรษฐกิจ สังคม และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศและคุณภาพชีวิตของประชาชน เพื่อสนับสนุนให้การดำเนินการดังกล่าวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงมีการจัดหน่วยงานในระบบวิจัยและนวัตกรรมให้มีความเป็นเอกภาพและมีประสิทธิภาพรวมถึงมีการบูรณาการการวิจัยและนวัตกรรมของประเทศให้ตรงตามความต้องการและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อลดความซ้ำซ้อน และสามารถผลักดันให้มีการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม โดยกำหนดให้มีสภานโยบายวิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สวนช.) ทำหน้าที่ในการกำหนดทิศทางนโยบาย ยุทธศาสตร์ รวมทั้งปรับปรุงระบบวิจัยและนวัตกรรมของประเทศ ตลอดจนกำกับและติดตามการบริหารจัดการ การจัดสรรงบประมาณ และประเมินผลการดำเนินการให้เป็นไปอย่างเหมาะสมและมีเอกภาพ อันเป็นประโยชน์ต่อการแก้ไขปัญหาการวิจัยของประเทศและปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดินตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ที่ 62/2559 เมื่อวันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2559 แต่พบว่ายังมีประเด็นที่เป็นข้อจำกัดในเชิงโครงสร้างของระบบวิจัยและนวัตกรรม คือ ขาดการบูรณาการการทำงานระหว่าง

หน่วยงานในระดับเดียวกันในลักษณะแนวนอน (Horizontal Integration) ตัวอย่างเช่น หน่วยงานบริหารงานและสนับสนุนทุนซึ่งมีจำนวนมากและอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงต่าง ๆ แต่ในปัจจุบันยังไม่มีระบบการบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานให้ทุน ต่างคนต่างทำ ทำให้ไม่มีการแลกเปลี่ยนข้อมูล เกิดความซ้ำซ้อน ทำให้ขาดประสิทธิภาพในการดำเนินงานในภาพรวมของประเทศ นอกจากนี้ ยังขาดการบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานในแต่ละระดับในลักษณะแนวตั้ง (Vertical Integration) เช่น ความเชื่อมโยงระหว่างนโยบายชาติและนโยบายกระทรวงการให้กระทรวงต่าง ๆ เป็นผู้ขับเคลื่อนงาน เป็นต้น นอกจากนี้ ยังขาดการวิเคราะห์ว่าการพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมของประเทศไทย อยู่ในระยะใด เพื่อจะได้กำหนดนโยบายและวิธีให้ทุนวิจัยและนวัตกรรมที่เหมาะสม รวมถึงขาดกลไกให้หน่วยงานผู้ใช้ประโยชน์โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาคเอกชนและชุมชน ซึ่งมีส่วนสำคัญในการร่วมกำหนดนโยบายและโจทย์วิจัยของประเทศ เพื่อให้เกิดการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมมาใช้ขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างมีประสิทธิผล

(2) การกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนด้านการวิจัยและนวัตกรรม

ได้มีการจัดทำร่างยุทธศาสตร์การวิจัยและนวัตกรรม 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) โดยคณะอนุกรรมการภายใต้สภานโยบายวิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สวนช.) เพื่อใช้เป็นกรอบการดำเนินงานวิจัยและนวัตกรรมของหน่วยงานต่าง ๆ แต่ยุทธศาสตร์ดังกล่าวก็ยังขาดรายละเอียดที่สามารถบอกเป้าหมายที่ต้องการจะบรรลุผล และสาระสำคัญที่จะใช้เป็นโจทย์สำหรับการวิจัยและนวัตกรรมที่ประเทศต้องการโดยเฉพาะอย่างยิ่งโจทย์สำหรับแผนงาน/โครงการวิจัยและนวัตกรรมขนาดใหญ่ที่ต้องการความชัดเจนและต้องเป็นการกำหนดมาจากระดับนโยบาย (Top down) รวมถึงยังไม่มีการจัดทำแผนที่นำทาง (Roadmap) ที่จะแสดงให้เห็นถึงความต้องการของประเทศในช่วงเวลาต่าง ๆ ทำให้หน่วยงานบริหารจัดการและสนับสนุนทุนไม่มีข้อมูลที่จะใช้เป็นฐานในการจัดสรรทุนวิจัยและนวัตกรรมให้สอดคล้องและไปทิศทางเดียวกัน

(3) การจัดสรรงบประมาณด้านวิจัยและนวัตกรรม

คณะกรรมการพิจารณาการจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ คณะที่ 4.3 การวิจัยและนวัตกรรม ซึ่งมีสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และสำนักงานคณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สวทน.) เป็นหน่วยงานเจ้าภาพแผนบูรณาการวิจัยและนวัตกรรม (ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 เป็นต้นมา) ทำหน้าที่พิจารณากลั่นกรองข้อเสนอแผนงาน และจัดทำกรอบวงเงินงบประมาณเบื้องต้น (Pre-ceiling) เสนอต่อคณะกรรมการฯ และสำนักงบประมาณ (สงป.) ตามลำดับโดย สงป. มีวิธีการจัดสรรงบประมาณบูรณาการวิจัยและนวัตกรรม 3 วิธี ประกอบด้วย (1) จัดสรรงบประมาณแบบรายโครงการตรงไปยังหน่วยดำเนินการ (2) จัดสรรงบประมาณแบบเป็นเงินก้อน (Block Grant) ให้หน่วยบริหารและสนับสนุนทุน เพื่อให้ไปประกาศรับข้อเสนอแผนงาน/โครงการจากหน่วยดำเนินการ จากนั้น หน่วยบริหารและสนับสนุนทุนจะจัดสรรงบประมาณให้กับหน่วยดำเนินการที่ได้รับการอนุมัติข้อเสนอแผนงาน/โครงการ (3) จัดสรรงบประมาณแบบเป็นเงินก้อน (Block Grant) ให้กับหน่วยงานเจ้าภาพแผนบูรณาการวิจัยและนวัตกรรม

จากการดำเนินการของหน่วยงานเจ้าภาพ พบข้อจำกัดและอุปสรรค สรุปได้ดังนี้

• งบประมาณด้านวิจัยและนวัตกรรมยังกระจายอยู่ตามแผนยุทธศาสตร์และแผนบูรณาการอื่น ๆ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 มีงบประมาณด้านการวิจัยและพัฒนาที่ไม่อยู่ในแผนบูรณาการวิจัยและนวัตกรรมมากถึง 8,794 ล้านบาท ทำให้ไม่สามารถติดตามและประเมินผลการดำเนินกิจกรรมวิจัยและนวัตกรรมภาพรวมของประเทศ

• โครงการวิจัยส่วนใหญ่ กระจัดกระจาย ยังไม่มีการบูรณาการในลักษณะของคลัสเตอร์หรือห่วงโซ่มูลค่า

• จำนวนคำของบประมาณที่มีปริมาณมากในลักษณะนี้ส่งผลกระทบต่อการพิจารณากลั่นกรองแผนงาน/โครงการ และการติดตามและประเมินผลโดยเฉพาะในส่วนที่มีการจัดสรรงบประมาณในลักษณะรายโครงการตรงไปที่หน่วยทำวิจัยและนวัตกรรม

• การเสนอของบประมาณตามปฏิทินงบประมาณ จะต้องทำล่วงหน้าก่อนการดำเนินงานจริงเป็นระยะเวลา 2 ปี (เช่น ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 จะต้องเสนอของบประมาณตั้งแต่ปลายปี พ.ศ. 2560) ซึ่งการให้เสนอของบประมาณที่มีรายละเอียดเฉพาะเจาะจงมากเกินไป อาจไม่เหมาะสมกับงานที่ต้องรองรับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว

(4) การบริหารจัดการงานวิจัยและนวัตกรรม

การบริหารจัดการงานวิจัยและนวัตกรรมในประเทศ มี 2 รูปแบบ ประกอบด้วย (1) รูปแบบคลัสเตอร์/ชุดโครงการ/โปรแกรม และ (2) รูปแบบรายโครงการ ซึ่งบริหารจัดการโดยหน่วยบริหารและสนับสนุนทุน และหน่วยดำเนินการทั้งหมด อย่างไรก็ตาม รัฐบาลได้ริเริ่มให้มีแผนงานโครงการวิจัยและนวัตกรรมขนาดใหญ่เพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์เป้าหมาย (Spearhead) โดยในส่วนของแผนงาน Spearhead ด้านเศรษฐกิจ เน้นสนับสนุนผลงานวิจัยที่มีระดับความพร้อมทางเทคโนโลยี (Technology Readiness Level หรือ TRL) ขั้นต่ำที่ระดับ 5 ขึ้นไป และมีเงื่อนไขให้มีการร่วมลงทุนของบริษัทเอกชน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของมูลค่าแผนงานทั้งหมด โดยเป็นรูปแบบเงินลงทุน (In-cash) ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ของมูลค่าแผนงานและต้องมีเอกสารยืนยันการร่วมลงทุนจากภาคเอกชน ทั้งนี้ ภายใต้แผนงาน Spearhead ด้านเศรษฐกิจจะกำหนดให้มีผู้จัดการนวัตกรรม (Innovation Manager and Facilitator หรือ IMF) ทำหน้าที่บริหารจัดการและขับเคลื่อนแผนงาน โดยจะมีการทดลองการบริหารจัดการงานวิจัยและนวัตกรรมรูปแบบใหม่ที่มีบริษัทเอกชนซึ่งเป็นผู้ใช้ประโยชน์ เป็นผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย และมีความเข้าใจเรื่องการตลาดเป็นอย่างดีมาร่วมบริหารจัดการแผนงาน Spearhead ด้านเศรษฐกิจ และทำหน้าที่เป็น IMF ซึ่งแตกต่างจากการบริหารจัดการงานวิจัยและนวัตกรรมในรูปแบบเดิม ทั้งนี้พบข้อจำกัดและอุปสรรคของแผนงาน Spearhead ด้านเศรษฐกิจ ยังขาดการวางภูมิทัศน์ด้านเงินทุน (Funding Landscape) ในภาพใหญ่เพื่อให้ทราบว่าแผนงาน Spearhead ด้านเศรษฐกิจ มีหน้าที่ใดในภาพใหญ่ และจะมีการส่งต่ออย่างไรกับแผนการให้เงินทุน (Funding Scheme) อื่น รวมถึงการเชื่อมโยงกับนโยบายและแผนการพัฒนาอุตสาหกรรม (Industrial Policy & Plan) ของแต่ละสาขา (Sector) เพื่อให้งานวิจัยและนวัตกรรมส่งเสริมทิศทางการพัฒนาอุตสาหกรรมได้อย่างเต็มที่และยังไม่มีการวิเคราะห์ศักยภาพและความเข้มแข็งของภาคส่วนต่าง ๆ ในระบบ ได้แก่ ภาคเอกชน (S/M/L) สถาบันวิจัยของรัฐ (GRIs) สถาบันอุดมศึกษา หน่วยงานให้ทุนวิจัย ฯลฯ ตลอดจนไม่มีการกำหนดแผนที่นำทางเทคโนโลยีและการวิจัย (Technology/Research Roadmap) ที่ชัดเจน เพื่อให้สามารถผลักดันการทำงานให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

(5) ระบบการติดตามและประเมินผลด้านวิจัยและนวัตกรรม

วช. และ สวทน. ในฐานะหน่วยงานเจ้าภาพแผนบูรณาการวิจัยและนวัตกรรมทำหน้าที่ติดตามและประเมินผลการดำเนินการวิจัยและนวัตกรรม โดยได้ปรับปรุงการติดตามการดำเนินงานของหน่วยงานจากการรายงานผลการดำเนินงานผ่านระบบบริหารจัดการงานวิจัยของประเทศ (National Research Management System: NRMS) เพียงอย่างเดียวเป็นการจัดให้มีการลงพื้นที่เยี่ยมชม (Site Visit) การดำเนินโครงการ การให้ผู้เชี่ยวชาญ

วิเคราะห์ผลจากรายงานความก้าวหน้าในการดำเนินงาน และการให้หน่วยงานมานำเสนอความก้าวหน้าในการดำเนินงาน โดยคัดเลือกโครงการที่มีมูลค่าสูงในแต่ละกลุ่มเป้าหมาย (ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 เป็นต้นมา) อย่างไรก็ตาม การติดตามและประเมินผลการดำเนินการวิจัยและนวัตกรรม ยังมีข้อจำกัดและอุปสรรคที่สำคัญบางประการ เช่น

• มีการติดตามและประเมินผลในระดับโครงการ แผนงาน แต่ไม่มีในระดับคลัสเตอร์/อุตสาหกรรม หรือกลุ่มอุตสาหกรรม (Sector) และระดับระบบวิจัยและนวัตกรรม

• การกำหนดตัวชี้วัดแผนงานบูรณาการฯ ยังขาดความเชื่อมโยงที่ชัดเจนในการส่งมอบผลไปสู่ตัวชี้วัดในระดับที่สูงขึ้น รวมถึงตัวชี้วัดของกระทรวงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

• มีผู้เชี่ยวชาญไทยที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะทางในการประเมินผลการดำเนินงานค่อนข้างจำกัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการหรือแผนงานวิจัยเพื่อเข้าสู่เชิงพาณิชย์

• ยังไม่สามารถใช้ข้อมูลผลการดำเนินงานให้ทันต่อการวิเคราะห์เพื่อนำไปสู่การกำหนดทิศทางการวิจัยและการจัดสรรงบประมาณในปีงบประมาณถัดไป ทำให้ไม่เกิดระบบความรับผิดชอบ (Accountability) ที่ชัดเจน

(6) ระบบข้อมูลสารสนเทศ

ระบบข้อมูลสารสนเทศที่สามารถนำมาใช้ในการติดตามและประเมินผลด้านวิจัยและนวัตกรรม ประกอบด้วย

(1) ระดับนโยบาย : ระบบ eMENSCR (สศช.) เพื่อติดตามการดำเนินงานให้มีความสอดคล้อง และเชื่อมโยงกับนโยบายยุทธศาสตร์และแผนระดับชาติ

(2) ระดับบริหารและจัดสรรงบประมาณ : ระบบ E-budgeting (สงป.) เพื่อใช้ในการจัดทำคำขอและพิจารณาจัดสรรงบประมาณ และระบบ E-EvMIS (สงป.) ใช้ในการติดตามผลการดำเนินงานและการใช้จ่ายงบประมาณ

(3) ระดับการบริหารจัดการทุนวิจัยและดำเนินการวิจัย : ระบบ NRMS (วช.) ระบบ E-pms (สกว.) เป็นระบบการบริหารงานวิจัย เพื่อใช้ในการขอทุนวิจัย ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานโครงการวิจัย

(4) ระดับการดำเนินการวิจัย : ระบบสารสนเทศของหน่วยงานวิจัย เช่น มหาวิทยาลัย และสถาบันวิจัย เพื่อใช้บริหารจัดการงานวิจัยภายในหน่วยงานรวมถึงใช้ในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานโครงการวิจัย

จากระบบดังกล่าวข้างต้น พบข้อจำกัดบางประการ ดังนี้

• ยังไม่มีระบบสารสนเทศที่สามารถติดตามและประเมินผลระบบวิจัยและนวัตกรรมในภาพรวมของประเทศ

• ระบบสารสนเทศขาดการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงาน ทำให้การจัดสรรทุนวิจัยมีความซ้ำซ้อน

• การเก็บข้อมูลตามตัวชี้วัดแผนงานบูรณาการวิจัยและนวัตกรรมบางตัวชี้วัด ยังมีข้อจำกัด เนื่องจากขาดการเตรียมการในการจัดเก็บข้อมูลที่เป็นระบบ และตัวชี้วัดบางตัวไม่มีการจัดเก็บข้อมูลพื้นฐาน (Baseline) มาก่อน ส่งผลต่อการวัดผลเชิงเปรียบเทียบ และทำให้ไม่สามารถนำมาใช้ประกอบการประเมินผลลัพธ์และผลกระทบที่เกิดขึ้นจริง

• หน่วยงานวิจัยที่ได้รับงบประมาณไม่ให้ความร่วมมือในการรายงานผลเท่าที่ควร ทำให้ไม่สามารถแสดงภาพรวมข้อมูลการวิจัยของประเทศได้อย่างแท้จริง

• การรายงานระดับความพร้อมทางเทคโนโลยี (TRL) ของหน่วยงานวิจัย เพื่อนำไปสู่การใช้ประโยชน์ยังไม่ชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำไปต่อยอดเพื่อใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์

2.2 สถานภาพการติดตามประเมินผลระบบวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม หลังการจัดตั้งสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ

ประเทศไทยได้มีการปฏิรูประบบการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อววน.) เพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเศรษฐกิจ ไปสู่เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม และเพื่อขับเคลื่อนการปฏิรูประบบวิจัยและนวัตกรรมให้สามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยกลไกการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในระบบ อววน. อย่างจริงจัง จึงได้จัดตั้งสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ และจัดตั้งกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) ขึ้นโดยมีเป้าหมายหลัก คือการเตรียมคนไทยเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 และการนำองค์ความรู้และนวัตกรรมไปพัฒนาประเทศ ทั้งนี้ได้กำหนดทิศทางและกลไกการขับเคลื่อนการปฏิรูปทั้งในมิติของการปฏิรูปเชิงโครงสร้างและการปฏิรูปเชิงกลไก เพื่อให้การดำเนินการตามภารกิจของ อว. เป็นไปโดยบรรลุเป้าหมาย 3 ด้าน ได้แก่

(1) การปฏิรูปการบริหารภาครัฐ (Administrative Reform) เพื่อจัดให้มีองค์กรในรูปแบบที่เหมาะสมกับการขับเคลื่อนงานด้าน อววน. มีการบริหารงานที่คล่องตัว ทันต่อการเปลี่ยนแปลง รวมทั้งมีการบูรณาการการทำงานในด้านวิจัยร่วมกัน เพื่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด โดยมีประเด็นการปฏิรูปสำคัญ เช่น การจัดประเภทหน่วยงานในระบบวิจัยและนวัตกรรม การพัฒนาระบบการติดตามและประเมินผล และระบบการเชื่อมโยงข้อมูลด้าน อววน. เป็นต้น

(2) การปฏิรูประบบงบประมาณ (Budgeting Reform) เพื่อให้การจัดสรรงบประมาณสอดคล้องกับนโยบายยุทธศาสตร์ และแผนด้าน อววน. ของประเทศ และเพื่อส่งเสริมการพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรมให้ดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ผ่านกองทุนที่มีการจัดสรรงบประมาณแบบเป็นเงินก้อน (Block Grant) และสามารถทำวิจัยได้อย่างต่อเนื่อง (Multi-year) โดยมีประเด็นการปฏิรูปสำคัญ ได้แก่ การออกแบบระบบการจัดสรรและบริหารงบประมาณ การบริหารจัดการกองทุนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และการจัดตั้งหน่วยบริหารและจัดการทุนวิจัยและนวัตกรรม เป็นต้น

(3) การปฏิรูปกฎหมาย ระเบียบ (Regulatory Reform) เพื่ออำนวยความสะดวกลดปัญหาอุปสรรคและสามารถขับเคลื่อนงานวิจัยเพื่อการนำไปใช้ประโยชน์ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและชุมชน ได้อย่างคล่องตัว และส่งผลต่อการพัฒนาประเทศในภาพรวม โดยมีประเด็นการปฏิรูปสำคัญ ได้แก่ การเร่งผลักดันกฎหมายส่งเสริมการใช้ประโยชน์ผลงานวิจัยและนวัตกรรม กฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมนวัตกรรมด้านใหม่ การอุดมศึกษา และการผลิตกำลังคนระดับสูง (Regulatoty Sandbox) และมาตรการการสนับสนุนงบประมาณของรัฐ เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีในโครงการลงทุนขนาดใหญ่ และการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน เป็นต้น

- **ข้อเสนอแนะ**

1. การปรับระบบการติดตามและประเมินผลระบบวิจัยและนวัตกรรม ควรอยู่บนหลักการสำคัญดังต่อไปนี้

หลักการข้อที่ 1: ควรออกแบบระบบการติดตามและประเมินผลของระบบวิจัยและนวัตกรรม (Monitoring & Evaluation System) ให้ครอบคลุมทุกระดับตามโครงสร้างระบบวิจัยและนวัตกรรมในปัจจุบัน ตั้งแต่ (1) ระดับนโยบาย ยุทธศาสตร์และแผน (2) ระดับการแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติ และ (3) ระดับปฏิบัติ โดยในแต่ละระดับควรกำหนดวิธีการ เครื่องมือ และประเด็นการติดตามและประเมินผลที่เหมาะสม

หลักการข้อที่ 2: ควรออกแบบการติดตามและประเมินผลระดับนโยบาย ยุทธศาสตร์และแผนให้เชื่อมโยงและตอบสนองต่อนโยบาย ยุทธศาสตร์และแผนระดับชาติ เพื่อให้การดำเนินงานด้านการวิจัยและนวัตกรรม สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ

หลักการข้อที่ 3: ควรออกแบบให้ระบบการติดตามและประเมินผลเอื้อต่อการเกิดความรับผิดชอบต่องาน (Result-based Accountability) และต่อการสร้างความไว้เนื้อเชื่อใจ (Trust) ระหว่างหน่วยงานในธรรมาภิบาลของการบริหาร

หลักการข้อที่ 4: ควรมีกลไกการติดตามและประเมินผลแบบข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ให้เกิดการเรียนรู้และสนับสนุนการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิผลในลักษณะ Double-loop Learning

หลักการข้อที่ 5: ควรมีระบบข้อมูลที่สามารถเข้าถึงได้ (Open Data Access) ข้อมูลมีความถูกต้องสามารถวิเคราะห์ผลได้ทันเวลา

2. ข้อเสนอการปรับระบบการติดตามและประเมินผลระบบวิจัยและนวัตกรรม ได้แก่

1) ควรออกแบบระบบการติดตามและประเมินผลของระบบวิจัยและนวัตกรรม (Monitoring & Evaluation System) ให้ครอบคลุมทุกระดับตามโครงสร้างระบบวิจัยและนวัตกรรมในปัจจุบัน ตั้งแต่ (1) ระดับนโยบาย ยุทธศาสตร์และแผน (2) ระดับการแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติ และ (3) ระดับปฏิบัติโดยในแต่ละระดับควรกำหนดวิธีการ เครื่องมือ และประเด็นการติดตามและประเมินผลที่เหมาะสม

2) การติดตามและประเมินผลระบบวิจัยและนวัตกรรมจะต้องสามารถสะท้อนได้ว่าการดำเนินงานของระบบวิจัยและนวัตกรรมนั้นตอบสนองต่อทิศทางและโจทย์การพัฒนาตามที่กำหนดไว้ในนโยบาย ยุทธศาสตร์และแผนระดับชาติ เช่น ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายรัฐบาล เป็นต้น โดยคณะกรรมการหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบในการประเมินระดับนโยบายและยุทธศาสตร์จะต้องมีการวิเคราะห์ความเชื่อมโยงระหว่างนโยบายยุทธศาสตร์ และแผนของระบบวิจัยและนวัตกรรม หรือในปัจจุบันคือนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการอุดมศึกษาวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อววน.) พ.ศ. 2563 - 2570 กับนโยบายและยุทธศาสตร์ระดับชาติตามที่ได้กล่าวมาข้างต้น เพื่อให้มั่นใจว่าผลการดำเนินงานด้านการวิจัยและนวัตกรรมจะสนับสนุนการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์ระดับชาติได้

3) ควรออกแบบให้ระบบการติดตามและประเมินผลเอื้อต่อการเกิดความรับผิดชอบต่องาน (Result-based Accountability) และต่อการสร้างความไว้เนื้อเชื่อใจ (Trust) ระหว่างหน่วยงานในธรรมาภิบาลของการบริหาร

4) กลไกการติดตามและประเมินผลแบบข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ให้เกิดการเรียนรู้ และสนับสนุนการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิผลในลักษณะ Double-loop Learning ซึ่งหากทำได้ลักษณะนี้จะเป็นกลไกข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ให้เกิดการเรียนรู้ และสนับสนุนการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิผลและประสิทธิภาพ ทั้งนี้ การดำเนินการติดตามและประเมินผลแบบ Double-loop Learning นั้นจะเกิดขึ้นได้ต่อเมื่อกระบวนการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ และการแปลงนโยบายและยุทธศาสตร์เหล่านั้นลงมาเป็นแผนงานและโครงการ ดำเนินการอย่างเป็นระบบ ทำให้เกิดการร้อยเรียงเป้าหมายแต่ละระดับอย่างถูกต้องสอดคล้อง ผู้ติดตามและประเมินผลมีความเข้าใจในการติดตามและประเมินผลแบบ Double-loop Learning ดังกล่าวนี้อย่างถ่องแท้ และมีระบบข้อมูลที่สามารถเข้าถึงได้ (Open Data Access) ข้อมูลมีความถูกต้องสามารถวิเคราะห์ผลได้ทันเวลา เพื่อใช้เป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence-based) ในการตัดสินใจเชิงนโยบาย และเป็นแนวทางในการปรับปรุงนโยบายให้เหมาะสมในทุกระดับและทุกมิติ

5) ควรมีระบบข้อมูลที่สามารถเข้าถึงได้ (Open Data Access) ข้อมูลมีความถูกต้อง สามารถวิเคราะห์ผลได้ทันเวลา

6) กำหนดบทบาทขององค์คณะและหน่วยงานในระบบวิจัยและนวัตกรรมให้ทำหน้าที่ติดตามและประเมินผลระบบวิจัยและนวัตกรรม ซึ่งพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ การจัดตั้งกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) จำนวน 10 ฉบับ ได้กำหนดให้มีกลไกการติดตามและประเมินผลใน 2 ระดับ ได้แก่

(1) คณะกรรมการพิเศษเฉพาะเรื่องที่ตั้งขึ้นตามมาตรา 19 แห่ง พ.ร.บ. สภานโยบายฯ ซึ่งบัญญัติให้สภานโยบายฯ แต่งตั้งคณะกรรมการพิเศษเฉพาะเรื่องดังกล่าวขึ้นหนึ่งคณะ เพื่อทำหน้าที่ติดตามและประเมินผลการดำเนินการตามนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนด้านการอุดมศึกษา และแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ และรายงานให้สภานโยบายฯ ทราบถึงผลการติดตามและประเมินผลดังกล่าว

(2) คณะกรรมการติดตามและประเมินผลการสนับสนุนวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ววน.) ที่ตั้งขึ้นตามมาตรา 64 และกำหนดหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการดังกล่าว ตามมาตรา 65 แห่ง พ.ร.บ. สภานโยบายฯ ซึ่งบัญญัติให้มีคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการสนับสนุน ววน. ดังกล่าว ทำหน้าที่ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลงานวิจัยและนวัตกรรม ที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (กองทุน ววน.) การดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) และหน่วยงานในระบบวิจัยและนวัตกรรมที่ได้รับการสนับสนุน เพื่อรายงานผลการปฏิบัติงานพร้อมข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (กสว.) เพื่อสภานโยบายฯ ต่อไป

(3) ควรยกระดับคุณภาพและประสิทธิภาพการดำเนินงานของหน่วยงานที่เป็นกลไกสำคัญในการติดตามและประเมินผลระบบวิจัยและนวัตกรรม อย่างน้อยสองหน่วยงานที่จะมีหน้าที่หลักในการสนับสนุนการติดตามและประเมินผลของระบบวิจัยและนวัตกรรม โดยจะเร่งสร้างความเข้มแข็งด้านการติดตามและประเมินผลให้แก่บุคลากร ซึ่งต้องมีทั้งจำนวนบุคลากรที่เพียงพอและต้องเป็นบุคลากรที่มีความรู้ ความเข้าใจและทักษะในเรื่องการติดตามและประเมินผลอย่างถ่องแท้ ได้แก่ (1) สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.) ซึ่งต้องทำหน้าที่สนับสนุนการทำงานของคณะกรรมการพิเศษเฉพาะเรื่องเพื่อติดตามและประเมินผลนโยบายยุทธศาสตร์ แผนและระบบ อววน. และ (2) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) ซึ่งต้องทำหน้าที่สนับสนุนการทำงานของคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการสนับสนุน ววน. และสนับสนุนการทำงานของหน่วยบริหารจัดการงานวิจัยและนวัตกรรม (Project Management Unit)

รายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการของ อ.ค.ต.ป. กลุ่มจังหวัด

การบริหารงานจังหวัด กลุ่มจังหวัด และภาค

อ.ค.ต.ป. กลุ่มจังหวัด :
การบริหารงานจังหวัด กลุ่มจังหวัด และภาค

1. ข้อมูลทั่วไป

คณะอนุกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ (อ.ค.ต.ป.) กลุ่มจังหวัด ได้ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินโครงการตามแนวทางการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ตามที่คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ (ค.ต.ป.) กำหนด โดยให้ อ.ค.ต.ป. กลุ่มจังหวัด ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล ในหัวข้อเรื่องการบริหารงานจังหวัด กลุ่มจังหวัด และภาค ซึ่งมีศาสตราจารย์กิตติคุณ บวรศักดิ์ อุวรรณโณ เป็นประธาน โดยที่รัฐบาลมีแนวคิดใช้ภูมิภาคเป็นกลไกในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ เพื่อสร้างเข้มแข็งจากภายใน ทดแทนการพัฒนาเศรษฐกิจในรูปแบบเดิมที่เน้นพึ่งพาการส่งออกที่กำลังประสบปัญหาอันเนื่องมาจากภาวะเศรษฐกิจโลกชะลอตัว โดยยึดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง (พ.ศ. 2560 - 2565) ยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาภาค เมืองและพื้นที่เศรษฐกิจ เป็นแนวทางในการดำเนินการ ซึ่งภายใต้ยุทธศาสตร์ดังกล่าว ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาภาคที่กำหนดประเด็นการพัฒนาในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการท่องเที่ยว ด้านการเกษตร ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านสังคม ฯลฯ ในพื้นที่จังหวัด และกลุ่มจังหวัดของแต่ละภาค เพื่อสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจให้กระจายตัวอย่างทั่วถึง โดยมีเป้าหมายเพื่อลดช่องว่างรายได้ระหว่างภาคและมีการกระจายรายได้ที่เป็นธรรมมากขึ้น

และเพื่อให้การขับเคลื่อนการพัฒนาภาค ตามยุทธศาสตร์ที่ 9 ของแผนฯ ฉบับที่ 12 บรรลุผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น รัฐบาลจึงได้กำหนดให้มีกลไกในการขับเคลื่อนเพิ่มเติมจากเดิมที่มีเฉพาะกลไกระดับกลุ่มจังหวัดในการจัดทำแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และกลไกระดับจังหวัด ในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด โดยเพิ่มเติมให้มีการบริหารจัดการเชิงพื้นที่ในระดับภาคขึ้น เพื่อจัดทำแผนพัฒนาพื้นที่ระดับภาค โดยเน้นในประเด็นการพัฒนาที่เป็นการพัฒนาร่วมกันของทุกจังหวัดในภาค หรือเป็นประเด็นการพัฒนาที่ข้ามกลุ่มจังหวัดในภาค พร้อมทั้งจัดสรรงบประมาณเพื่อขับเคลื่อนแผนพัฒนาภาค ภายใต้แผนงานบูรณาการพัฒนาพื้นที่ระดับภาค โดยเริ่มดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 เป็นต้นไป

อ.ค.ต.ป. กลุ่มจังหวัดได้ดำเนินการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานจังหวัด กลุ่มจังหวัดและภาคขึ้น เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์เชิงพื้นที่แบบบูรณาการให้บรรลุเป้าหมาย และเป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งของการกำกับดูแลควบคุมตนเองที่ดีของส่วนราชการอันจะนำไปสู่การบรรลุเจตนารมณ์ตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เพื่อให้การทำงานของหน่วยงานภาครัฐขับเคลื่อนนโยบายรัฐบาลในเชิงพื้นที่เกิดประโยชน์สูงสุด สนองตอบต่อความต้องการของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ มีประสิทธิภาพ คุ้มค่า โดยมุ่งเพื่อประโยชน์ของประชาชนอย่างแท้จริง รายละเอียด ดังนี้

1) ความเป็นมาของการบริหารงานจังหวัด กลุ่มจังหวัดและภาค

การบริหารงานแบบบูรณาการในจังหวัดหรือกลุ่มจังหวัดเป็นไปตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2550 ซึ่งได้บัญญัติให้จังหวัด/กลุ่มจังหวัดจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัดให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในระดับชาติ และความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นในจังหวัด/

กลุ่มจังหวัดรวมทั้งให้มีการจัดตั้งงบประมาณของจังหวัด และกลุ่มจังหวัด โดยให้ถือว่าจังหวัดหรือกลุ่มจังหวัดเป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณประกอบกับพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. 2551 ได้บัญญัติให้มีกลไกในระดับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานจังหวัด/กลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ แนวทางการจัดทำแผนพัฒนาแผนปฏิบัติราชการประจำปี และคำของบประมาณของจังหวัด/กลุ่มจังหวัด การจัดตั้งกลุ่มจังหวัด รวมทั้งการติดตามประเมินผลแผนฯ โดยเริ่มใช้กับการจัดทำแผนฯ และงบประมาณของจังหวัด/กลุ่มจังหวัดในปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 เป็นต้นไป

ต่อมา ได้มีระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ พ.ศ. 2560 กำหนดให้มี “ภาค” เพื่อเป็นพื้นที่ซึ่งกำหนดขึ้นเพื่อประโยชน์ในการบูรณาการงบประมาณหรือปฏิบัติภารกิจที่เชื่อมโยงกัน โดยครอบคลุมกลุ่มจังหวัดที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. 2551 ตั้งแต่หนึ่งกลุ่มจังหวัดขึ้นไป ซึ่งผลจากกฎหมายที่กล่าวอ้างถึงข้างต้น ทำให้เกิดยุทธศาสตร์และงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงพื้นที่ระดับภาค กลุ่มจังหวัดและจังหวัดขึ้น ซึ่งมีผลตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

2) วิธีการศึกษา

อ.ค.ต.ป. กลุ่มจังหวัด ได้กำหนดวิธีการศึกษาโดยวิธีการสัมภาษณ์หน่วยงานกลางที่เกี่ยวข้องโดยตรง ได้แก่ สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสำนักงบประมาณ เพื่อพิจารณากลไกการบูรณาการแผนงานและงบประมาณในระดับพื้นที่ การสัมภาษณ์ผู้ว่าราชการจังหวัดที่เกี่ยวข้องรวมทั้งการจัดประชุมเพื่อรับฟังข้อคิดเห็นในประเด็นการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวจากหัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในพื้นที่รวม 4 จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดนครพนม จังหวัดกระบี่ จังหวัดน่าน และจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยมีประเด็นที่ขอรับฟังข้อคิดเห็น ประกอบด้วย 1) บทบาทของผู้ว่าราชการจังหวัดต่อการจัดทำแผนงานบูรณาการเชิงพื้นที่ 2) แนวทางในการจัดทำแผนงานโครงการและคำของบประมาณของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในแต่ละแผนงานบูรณาการ 3) แนวทางในการบริหารโครงการของหน่วยงานที่ได้รับงบประมาณในแผนบูรณาการต่าง ๆ

นอกจากนี้ อ.ค.ต.ป. กลุ่มจังหวัดยังได้มีการติดตามความก้าวหน้าของการบริหารพื้นที่รูปแบบพิเศษเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน : พื้นที่จังหวัดน่าน (น่าน แซนด์บ็อกซ์) และการพัฒนาและยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน (แม่ฮ่องสอนโมเดล) เพิ่มเติมด้วย

2. สรุปผลการดำเนินงาน และข้อค้นพบที่สำคัญ

จากการลงพื้นที่ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการบริหารงานจังหวัด กลุ่มจังหวัด และภาค ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ของ 4 จังหวัดข้างต้น พร้อมทั้งการประชุมหารือกับสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสำนักงบประมาณ สรุปข้อค้นพบได้ดังนี้

2.1 ข้อค้นพบจากพื้นที่ที่เป็นกรณีศึกษา

1) แผนงานโครงการและงบประมาณในประเด็นด้านการท่องเที่ยว และด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ส่วนราชการเป็นผู้ดำเนินการในพื้นที่ขาดการมีส่วนร่วมกับพื้นที่จังหวัด/กลุ่มจังหวัด

2) แผนงานโครงการและงบประมาณในประเด็นด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ส่วนราชการเป็นผู้ดำเนินการในพื้นที่ที่เป็นกรณีศึกษา มีกิจกรรมที่มีความซ้ำซ้อนกัน คือ กิจกรรมการจัดทำแนวกันไฟและกิจกรรมการปลูกหญ้าแฝก

3) การบริหารโครงการและงบประมาณของส่วนราชการในพื้นที่ พบว่า ส่วนราชการเหล่านั้นจะมีความพยายามที่จะดำเนินแผนงานโครงการในส่วนของแผนงานบูรณาการฯ แผนงานยุทธศาสตร์ หรือแผนงานพื้นฐานที่ได้รับงบประมาณจากกรมต้นสังกัดก่อน แล้วจึงจะมาดำเนินการในส่วนของงบประมาณที่ได้รับจากทางจังหวัดหรือกลุ่มจังหวัด ทำให้งบประมาณของจังหวัด/กลุ่มจังหวัดมีการเบิกจ่ายล่าช้า หรืออาจจะต้องมีการโอนเปลี่ยนแปลงโครงการและงบประมาณ

4) ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งของผู้ว่าราชการจังหวัด การเปลี่ยนแปลงผู้ดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัดบ่อยครั้ง จะส่งผลต่อความเชื่อมั่นของภาคเอกชน และประชาชนในพื้นที่

5) การติดตามความก้าวหน้าของการบริหารพื้นที่รูปแบบพิเศษเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน : พื้นที่จังหวัดน่าน (น่าน แซนด์บ็อกซ์) และการพัฒนาและยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน (แม่ฮ่องสอนโมเดล) พบว่า ในส่วนของจังหวัดน่าน นายบัณฑูร ล่ำซำ ในฐานะประธานกรรมการภาคเอกชน ในคณะกรรมการดำเนินงานพื้นที่จังหวัดน่าน ภายใต้คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 48/2561 เรื่อง การบริหารพื้นที่รูปแบบพิเศษเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน : พื้นที่จังหวัดน่าน ลงวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2561 ได้แจ้งต่อคณะ อ.ค.ต.ป.กลุ่มจังหวัดรับทราบว่า กำลังอยู่ระหว่างดำเนินการหาทุนสนับสนุนจากต่างประเทศ พร้อมทั้งแสวงหาองค์ความรู้เพื่อนำมาช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับการจัดสรรที่ดินทำกินในช่วงระยะเวลาเปลี่ยนผ่าน

สำหรับจังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้ให้ข้อมูลแก่ อ.ค.ต.ป. กลุ่มจังหวัดเกี่ยวกับปัญหาประเด็นการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) ในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 1 หรือชั้นที่ 2 ตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดโครงการ กิจการ หรือการดำเนินการ ซึ่งต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม และหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ลงวันที่ 4 มกราคม 2562 ซึ่งการดำเนินการตามประกาศดังกล่าว จะส่งผลกระทบต่อการจัดทำโครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด/ภาค รวมทั้งโครงการตามแผนอื่น ๆ ที่มาดำเนินการในพื้นที่ของจังหวัด โดยเฉพาะพื้นที่ที่คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบกำหนดให้เป็นพื้นที่ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำชั้นที่ 1 หรือชั้นที่ 2 โดยขอเสนอแนวทางให้ทบทวนมติคณะรัฐมนตรีที่กำหนดให้เป็นพื้นที่ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำชั้นที่ 1 หรือชั้นที่ 2 ในเขตจังหวัดแม่ฮ่องสอน ที่เป็นพื้นที่อยู่อาศัยของราษฎรเดิม เพื่อจะได้สามารถดำเนินโครงการตามแผนต่าง ๆ โดยไม่ต้องคืนงบประมาณ หรือโอนเปลี่ยนแปลงโครงการเหมือนที่ผ่านมา

2.2 ข้อค้นพบจากหน่วยงานกลาง

อ.ค.ต.ป. กลุ่มจังหวัดได้มีมติมอบหมายให้ศาสตราจารย์จรัส สุวรรณมาลา และรองเลขาธิการ ก.พ.ร. (นางสาวอ้อนฟ้า เวชชาชีวะ) อนุกรรมการฯ ไปประชุมหารือเพื่อขอรับข้อคิดเห็นในประเด็นการบูรณาการระหว่างแผนงานและงบประมาณในระดับพื้นที่กับเลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (นายทศพร ศิริสัมพันธ์) และรองผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ (นางพิมพร โอวาสิทธิ์) โดยมีประเด็นที่ได้จากการประชุมที่สำคัญ ดังนี้

1) การบูรณาการแผนงาน/โครงการในพื้นที่ให้บรรลุผลสำเร็จ ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับขีดความสามารถของผู้ว่าราชการจังหวัดที่จะบริหารงานภายในจังหวัดให้มีประสิทธิภาพและเหมาะสม

2) ลักษณะโครงการและงบประมาณที่ส่วนราชการได้ส่งคำขอไปยังสำนักงบประมาณ ส่วนใหญ่เป็นการจัดทำโครงการที่เป็นลักษณะงานประจำของหน่วยงานที่เป็นลักษณะโครงการแบบเดิมเช่นเดียวกันทุกปี โดยไม่ได้คำนึงถึงการดำเนินการเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์หรือประเด็นการพัฒนา

3) การจัดทำโครงการของส่วนภูมิภาค เพื่อตอบสนองการพัฒนาในพื้นที่ โดยขอรับการสนับสนุนจากส่วนกลาง จะได้รับการสนับสนุนหรือไม่ขึ้นอยู่กับการพิจารณาของส่วนกลางเป็นหลัก

4) พยายามสร้างกลไกการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมดในการจัดทำงบประมาณ ทั้งที่เป็นส่วนกลาง (Function) และพื้นที่ (Area) ด้วยวิธีการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) ร่วมกัน เพื่อให้ทุกหน่วยได้เข้าใจเป้าหมายตัวชี้วัดในการจัดทำโครงการเพื่อตอบโจทย์ และนอกจากนี้ ได้กำหนดให้มีการเร่งกระบวนการจัดทำแผนงาน/โครงการในระดับพื้นที่ให้เร็วขึ้นด้วย

5) ทิศทางของการจัดสรรงบประมาณในอนาคต มีความพยายามที่จะลดสัดส่วนงบประมาณสำหรับภารกิจหลัก (Function) และแผนงานบูรณาการระดับชาติลดลง แล้วเพิ่มสัดส่วนของงบประมาณบูรณาการในระดับพื้นที่ให้มากขึ้น

2.3 สรุปประเด็นปัญหาที่ค้นพบในภาพรวม

1) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 สำนักงบประมาณได้กำหนดให้มีแผนงานตาม “โครงสร้างงบประมาณตามยุทธศาสตร์” สำหรับใช้ในการจัดสรรทรัพยากรที่มุ่งเน้นให้การดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยรับงบประมาณบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ระดับชาติ อันเป็นผลสัมฤทธิ์ที่รัฐบาลต้องการให้เกิดขึ้นแก่ประเทศชาติและประชาชน และเพื่อใช้เป็นรายการขออนุมัติการใช้จ่ายงบประมาณของแผ่นดินต่อรัฐสภา ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมหรือกำหนดขึ้นใหม่ในระหว่างปี ซึ่งตามโครงสร้างแผนงานดังกล่าว โดยไม่รวมแผนงานบุคลากรภาครัฐ จะประกอบด้วย 1) แผนงานพื้นฐาน จำนวน 6 แผนงาน 2) แผนงานยุทธศาสตร์ จำนวน 27 แผนงาน และ 3) แผนงานบูรณาการ จำนวน 24 แผนงาน

โดยที่แผนงานยุทธศาสตร์ จำนวน 27 แผนงาน และแผนงานบูรณาการ จำนวน 24 แผนงาน จะมีวัตถุประสงค์ที่คล้ายคลึงกัน คือ เพื่อให้ส่วนราชการดำเนินการตามหน้าที่ความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมายในเชิงนโยบาย หรือที่สอดคล้องตามยุทธศาสตร์ชาติและต้องการผลักดันในช่วงระยะเวลาหนึ่งโดยกำหนดให้การจัดทำงบประมาณเป็นลักษณะ project based ซึ่งเมื่อรวมทั้ง 2 แผนงานดังกล่าวแล้ว จะมีจำนวนทั้งสิ้น 51 แผนงาน จึงอาจทำให้ส่วนราชการมีความสับสนในการจัดทำคำของบประมาณ เนื่องจากมีช่องทางในการของบประมาณได้หลายช่องทาง ส่งผลให้การตั้งงบประมาณของส่วนราชการมีลักษณะกระจายงบประมาณไปอยู่ในแต่ละแผนงาน เกิดความซ้ำซ้อน และสิ้นเปลือง (ดังตัวอย่าง กิจกรรมการจัดทำแนวกันไฟ หรือการปลูกหญ้าแฝกที่พบในพื้นที่เป็นต้น) จึงทำให้ขาดพลังในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติและนโยบายเรื่องสำคัญเร่งด่วนของรัฐบาลให้บรรลุผลสัมฤทธิ์

2) ถึงแม้หลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำงบประมาณรายจ่ายบูรณาการ จะกำหนดให้การจัดทำแผนงานบูรณาการ ต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ เป้าหมายร่วม วัตถุประสงค์ งบประมาณรายจ่ายที่ต้องใช้ในการดำเนินการ ระยะเวลาการดำเนินการที่ชัดเจน สามารถวัดผลสัมฤทธิ์ได้ แต่ในทางปฏิบัติพบว่ายังไม่ชัดเจน เป็นเพียงแนวทางกว้าง ๆ ยังไม่เห็นความเชื่อมโยงของการดำเนินงานของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกันได้อย่างเป็นรูปธรรม ดังนั้น การจัดการงบประมาณเชิงบูรณาการจึงเป็นการรวบรวมข้อมูลจากคำของบประมาณรายจ่ายของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานของรัฐอื่นที่มีความเกี่ยวข้องกับแผนงานบูรณาการเท่านั้น

3) การกำหนดตัวชี้วัด เป้าหมายตามแนวทางแผนงานบูรณาการส่วนใหญ่เป็นตัวชี้วัดที่ไม่สะท้อนเป้าหมายภาพรวมการทำงานที่คาดหวังของทุกหน่วยงานที่แสดงถึงผลสำเร็จ และผลสัมฤทธิ์ของหน่วยงานร่วมทั้งในเชิงปริมาณและในเชิงคุณภาพอย่างชัดเจน ตามระยะเวลาที่กำหนด

4) คณะกรรมการพิจารณาการจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ซึ่งมีรองนายกรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมายเป็นประธาน และมีหน่วยงานเจ้าภาพหลักเป็นฝ่ายเลขานุการ ทำหน้าที่เป็นกลไกการขับเคลื่อนแผนงานบูรณาการ โดยรวมถึงคณะอนุกรรมการนโยบายพัฒนาภาค (อ.ก.บ.ภ.) ซึ่งมีรองนายกรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมายเป็นประธาน และมีสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นฝ่ายเลขานุการ ซึ่งเป็นกลไกในการขับเคลื่อนแผนงานบูรณาการพัฒนาพื้นที่ระดับภาคในทางปฏิบัติยังไม่สามารถดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดได้อย่างครอบคลุม โดยเฉพาะในขั้นตอนการกำหนดเป้าหมายบูรณาการร่วมกันของหน่วยงานร่วมเพื่อจัดทำโครงการและงบประมาณที่เชื่อมโยงไปสู่เป้าหมายและตัวชี้วัดที่กำหนดในภาพรวมได้อย่างชัดเจน และในขั้นตอนการกำกับดูแลติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงานบูรณาการ

● **ข้อเสนอแนะ**

1. ควรให้สำนักงบประมาณทบทวนการกำหนดแผนงานตาม “โครงสร้างงบประมาณตามยุทธศาสตร์”

อ.ค.ต.ป. กลุ่มจังหวัด มีข้อสังเกตว่า ตามที่สำนักงบประมาณได้กำหนดแผนงานตาม “โครงสร้างงบประมาณตามยุทธศาสตร์” ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ได้แก่ 1) แผนงานพื้นฐาน จำนวน 6 แผนงาน 2) แผนงานยุทธศาสตร์ จำนวน 27 แผนงาน และ 3) แผนงานบูรณาการ จำนวน 24 แผนงาน จึงเป็นเหตุให้ส่วนราชการมีช่องทางในการจัดทำคำของบประมาณได้หลากหลายช่องทาง โดยเฉพาะงบประมาณที่จะมาดำเนินการในพื้นที่ส่วนราชการสามารถขอได้ถึง 6 ช่องทาง ได้แก่ (1) แผนงานพื้นฐาน (2) แผนงานยุทธศาสตร์(3) แผนงานบูรณาการ (4) แผนงานบูรณาการพัฒนาพื้นที่ระดับภาค (5) ขอผ่านงบประมาณกลุ่มจังหวัด และ (6) ขอผ่านงบประมาณจังหวัด จึงนำไปสู่ความสับสนในการจัดทำคำของบประมาณของส่วนราชการ ทำให้เกิดความซ้ำซ้อน และสิ้นเปลือง ดังนั้น จึงควรมีการทบทวนการกำหนดแผนงาน ให้คงเหลือเพียง 2 แผนงาน คือ 1) แผนงานพื้นฐาน (แผนงานที่กำหนดให้เป็นหน้าที่ของรัฐ เช่น ความมั่นคง ความสงบเรียบร้อย การศึกษา การสาธารณสุข ฯลฯ) ซึ่งเป็นไปตามหลักสากล และ 2) แผนงานยุทธศาสตร์บูรณาการ (โดยนำแผนงานยุทธศาสตร์กับแผนงานบูรณาการที่สำนักงบประมาณกำหนดไว้เดิมมารวมเหลือเพียงแผนงานเดียว) และนอกจากนี้ ควรจะปรับลดจำนวนแผนงานยุทธศาสตร์บูรณาการที่มาดำเนินการในพื้นที่ และมีความซ้ำซ้อนกับแผนงานของพื้นที่ (ภาค กลุ่มจังหวัด จังหวัด) เพื่อให้แผนงานของพื้นที่ใช้เป็นหลักในการจัดทำงบประมาณ ซึ่งจะทำให้การจัดทำคำของบประมาณของส่วนราชการลดความซ้ำซ้อน และไม่เป็นภาระงานแก่สำนักงบประมาณในการตรวจสอบความซ้ำซ้อนของคำของบประมาณ ส่งผลให้กระบวนการจัดทำงบประมาณมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. การปรับปรุงกระบวนการการจัดทำงบประมาณของส่วนราชการภายใต้แผนงานบูรณาการ

1) ในการจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ ควรมีการจัดทำแผนปฏิบัติการระยะ 3 ปีที่ระบุโครงการ พื้นที่ ระยะเวลาที่ชัดเจน และผู้รับผิดชอบ เพื่อให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องตกลงกันให้เรียบร้อย และสามารถเชื่อมโยงโครงการที่อยู่ในความรับผิดชอบให้เกิดความต่อเนื่องโดยหน่วยงานเจ้าภาพในฐานะหน่วยนโยบาย (Policy unit) จะนำมาใช้เป็นกรอบแนวทางในการของบประมาณและมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (operation) ไปตั้งงบประมาณ และจัดทำผลผลิต (output) ส่วนหน่วยงานเจ้าภาพจะรับผิดชอบผลลัพธ์ (outcome) ตัวอย่างเช่น ในการทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ของปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ควรจะทำแผนปฏิบัติการ 3 ปี (พ.ศ. 2565 - 2567) โดยเริ่มกระบวนการดำเนินงานตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 เป็นต้น

2) เพื่อให้แผนงานบูรณาการมีการกำหนดตัวชี้วัด เป้าหมายที่สะท้อนเป้าหมายภาพรวมการทำงานที่คาดหวังของทุกหน่วยงานที่แสดงถึงผลสำเร็จ และผลสัมฤทธิ์ของหน่วยงานร่วม ทั้งในเชิงปริมาณและในเชิงคุณภาพอย่างชัดเจน ตามระยะเวลาที่กำหนด เห็นควรกำหนดตัวชี้วัดที่สามารถวัดผลลัพธ์หลักได้ในระยะเวลาที่กำหนด และมีความชัดเจน รวมทั้งผลลัพธ์ดังกล่าวจะต้องสอดคล้องทั้งกับประเด็นการบูรณาการที่ต้องการจะให้เกิดขึ้น และสอดคล้องกับหน่วยงานที่มาร่วมอยู่ในแผนงานบูรณาการ

3) ควรกำหนดกลไกในการขับเคลื่อนเพิ่มเติม เพื่อให้การดำเนินงานตามแผนงานบูรณาการบรรลุผลสัมฤทธิ์ เนื่องจากกลไกในระดับคณะกรรมการพิจารณาการจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ ซึ่งมีรองนายกรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมายเป็นประธาน และมีหน่วยงานเจ้าภาพหลักเป็นฝ่ายเลขานุการนั้น อาจจะไม่มีความคล่องตัว โดยเฉพาะในตำแหน่งประธานซึ่งมีภารกิจค่อนข้างมากโดยเสนอให้จัดตั้งคณะทำงานซึ่งเป็นระดับเจ้าหน้าที่ เพื่อทำหน้าที่ช่วยเหลือคณะกรรมการฯ ในการทำงานแบบครบวงจร คือ กำหนดแนวทางการจัดทำงบประมาณเชิงบูรณาการ การบริหารงบประมาณ และการติดตามประเมินผลงบประมาณเชิงบูรณาการ โดยประกอบด้วย หัวหน้าส่วนราชการเจ้าภาพหลัก เป็นหัวหน้าคณะทำงาน ผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับประเด็นงานบูรณาการ ผู้แทนจากหน่วยงานกลาง (สำนักงบประมาณ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงาน ก.พ.ร.) เป็นคณะทำงานเพื่อทำหน้าที่กำหนดกรอบแนวทางการดำเนินงาน กำหนดผลลัพธ์หลัก การกลั่นกรองโครงการ งบประมาณที่เสนอขอในแผนงานบูรณาการการติดตามรายงานผลการดำเนินงาน การขอปรับแผนฯ และการติดตามประเมินผล โดยกำหนดให้มีการประชุมทุก 3 เดือน

3. การปรับปรุงกระบวนการการจัดทำงบประมาณภายใต้แผนงานบูรณาการพัฒนาพื้นที่ระดับภาค

1) ควรมีการทบทวนบทบาทของคณะกรรมการบริหารงานกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.ก.) ให้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งกับกลไกการจัดทำแผนงานบูรณาการพัฒนาพื้นที่ระดับภาค ในการชี้เป้าเพื่อเป็นข้อมูลในระดับของพื้นที่ (bottom up) โดยอาจแบ่งระดับการเข้ามามีส่วนร่วมของ ก.บ.ก. ได้เป็น 2 ระดับ ดังนี้

(1.1) ระดับพื้นที่ โดยกำหนดให้มีเวทีประชุมร่วมระหว่างผู้แทน ก.บ.ก. ในภาค (ตัวอย่างภาคเหนือ มี 4 กลุ่มจังหวัด ให้มีผู้แทน ก.บ.ก. แต่ละกลุ่มจังหวัดมาประชุมร่วม) เพื่อทำหน้าที่ชี้เป้าในแต่ละประเด็นการพัฒนาภาค ได้แก่ ประเด็นท่องเที่ยวและธุรกิจต่อเนื่อง การค้าการลงทุน ประเด็นเกษตรและอุตสาหกรรมการเกษตร ประเด็นสังคมและคุณภาพชีวิต และประเด็นทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และการพัฒนาเมือง และจัดทำข้อมูลส่งให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง และสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการนโยบายพัฒนาภาค (อ.ก.บ.ภ.) เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำงบประมาณในแผนงานบูรณาการพัฒนาพื้นที่ระดับภาคต่อไป

(1.2) ระดับ อ.ก.บ.ภ. โดยเสนอให้หัวหน้ากลุ่มจังหวัดในแต่ละกลุ่มจังหวัดในภาคในฐานะผู้แทนพื้นที่ เป็นอนุกรรมการใน อ.ก.บ.ภ. (ตัวอย่างภาคเหนือ มี 4 กลุ่มจังหวัด จึงกำหนดให้หัวหน้ากลุ่มจังหวัดทั้ง 4 คน มาเป็นอนุกรรมการใน อ.ก.บ.ภ. เป็นต้น) เพื่อทำหน้าที่ในการให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในเชิงพื้นที่ เพื่อให้การตั้งงบประมาณในแผนบูรณาการเชิงพื้นที่ระดับภาคสอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่ และมีความเชื่อมโยงสอดคล้องกับงบประมาณจังหวัด/กลุ่มจังหวัด

2) สำหรับกระบวนการการจัดทำงบประมาณภายใต้แผนงานบูรณาการพัฒนาพื้นที่ระดับภาค เห็นควรให้ใช้แนวทางเดียวกับกระบวนการการจัดทำงบประมาณของส่วนราชการภายใต้แผนงานบูรณาการ ได้แก่ การกำหนดให้มีการจัดทำแผนปฏิบัติการ ระยะ 3 ปี และการกำหนดกลไกในการขับเคลื่อนเพิ่มเติม โดยจัดตั้ง

คณะทำงานซึ่งเป็นระดับเจ้าหน้าที่ ประกอบด้วย สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเจ้าภาพหลัก เป็นหัวหน้าคณะทำงาน ผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับประเด็นงานบูรณาการ ผู้แทนจากสำนักงบประมาณเขตพื้นที่ ผู้แทนจากกระทรวงมหาดไทย และผู้แทนจากจังหวัดในภาค เป็นคณะทำงานเพื่อทำหน้าที่ช่วยเหลือ อ.ก.บ.ภ. ในการกำหนดกรอบแนวทางการดำเนินงานกำหนดผลลัพธ์หลัก การกลั่นกรองโครงการ งบประมาณที่เสนอขอในแผนงานบูรณาการ การติดตามรายงานผลการดำเนินงาน การขอปรับแผนฯ และการติดตามประเมินผล โดยกำหนดให้มีการประชุมทุก 3 เดือน

4. แนวทางการแต่งตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดและระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัด

ปัจจัยสำคัญของการบริหารงานเชิงพื้นที่เชิงบูรณาการให้ประสบผลสำเร็จ คือผู้ว่าราชการจังหวัด เนื่องจากจะต้องเป็นผู้ประสานความร่วมมือ (Coordination) และเอื้ออำนวย (Orchestration) ทั้งในขั้นตอนการจัดทำแผนงาน/โครงการและงบประมาณ และในขั้นตอนการบริหารโครงการและงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรลงพื้นที่ดำเนินการสำเร็จและเกิดประโยชน์สูงสุด ดังนั้น อ.ค.ต.ป. กลุ่มจังหวัด จึงได้จัดทำข้อเสนอเพื่อประกอบการพิจารณาแต่งตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด ดังนี้

1) คุณสมบัติของผู้ว่าราชการจังหวัด

(1.1) เป็นนักบริหารที่มีวิสัยทัศน์เพื่ออนาคต มีมุมมองเชิงพัฒนาที่เท่าทันการเปลี่ยนแปลงในอนาคตควบคู่ไปกับมุมมองในเชิงแก้ปัญหา

(1.2) มีความสามารถในการดึงศักยภาพและความสามารถในการประสานความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในพื้นที่ เช่น ส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน ภาคชุมชน ภาคประชาสังคม เป็นต้น

(1.3) ควรมีอายุราชการเหลือไม่น้อยกว่า 4 ปี

อย่างไรก็ดี เพื่อกำกับให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสามารถปฏิบัติหน้าที่ตามคุณสมบัติข้างต้นในระยะยาว จะต้องสร้างทัศนคติ (Mindset) ของการเป็นผู้บริหารเชิงพื้นที่ สำหรับในระยะสั้น ควรกำหนดให้การประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ว่าราชการจังหวัด มีตัวชี้วัดที่สะท้อนการทำงานเชิงบูรณาการกับทุกภาคส่วนในพื้นที่ที่เป็นรูปธรรมอย่างแท้จริง

2) กำหนดระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัด ไม่น้อยกว่า 4 ปี การแต่งตั้ง (ย้าย) ผู้ว่าราชการจังหวัดจะกระทำได้ต่อเมื่อดำรงตำแหน่งครบวาระ 4 ปี ยกเว้นมีกรณีการกระทำความผิด ทั้งนี้ ต้องมีการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 และที่แก้ไขเพิ่มเติมเพื่อกำหนดเรื่องระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัดไว้ในกฎหมายดังกล่าวต่อไป

5. ควรให้การสนับสนุนการบริหารพื้นที่รูปแบบพิเศษเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน : พื้นที่จังหวัดน่าน (น่าน แซนด์บ็อกซ์) และการพัฒนาและยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน (แม่ฮ่องสอนโมเดล)

พิจารณามอบหมายกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสนับสนุนการบริหารพื้นที่รูปแบบพิเศษเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน: พื้นที่จังหวัดน่าน (น่าน แซนด์บ็อกซ์) และการพัฒนาและยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน (แม่ฮ่องสอนโมเดล) เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการขับเคลื่อนการดำเนินงาน รวมทั้งให้ความช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหา อุปสรรคข้อขัดข้องที่เกิดจากการดำเนินงานของน่าน แซนด์บ็อกซ์ และแม่ฮ่องสอนโมเดลเพื่อให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

ส่วนที่ 2

สรุปรายงานผลการตรวจสอบฯ ของ ค.ต.ป. ประจำกระทรวง 20 กระทรวง

1

สำนักนายกรัฐมนตรี

1 สำนักนายกรัฐมนตรี

1. ข้อมูลทั่วไป

คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (ค.ต.ป.นร.) ได้กำหนดประเด็นการตรวจสอบและประเมินผล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ประกอบด้วย ประเด็นการตรวจสอบโดยอิสระ จำนวน 2 โครงการ และประเด็นการตรวจสอบเพิ่มเติม จำนวน 4 โครงการ ซึ่งการดำเนินงานสอดคล้องตามแนวทางที่ ค.ต.ป. กำหนด

- ประเด็นการตรวจสอบโดยอิสระ จำนวน 2 โครงการ

1) ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานบริหารจัดการองค์กรลุ่มน้ำ 25 ลุ่มน้ำหลัก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 งบประมาณ 17,001,300 บาท ของ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

2) โครงการการพัฒนาการให้บริการผู้บริโภค โดยการเชื่อมโยงและการบริหารจัดการข้อมูลการคุ้มครองผู้บริโภค ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 งบประมาณ 19,494,800 บาท ของ สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค

- ประเด็นการตรวจสอบเพิ่มเติม จำนวน 4 โครงการ

1) โครงการทดลองส่งสัญญาณโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิตอลระดับภูมิภาค (Regional Content) และระดับท้องถิ่น (Local Content) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 งบประมาณ 39,000,000 บาท ของ กรมประชาสัมพันธ์

2) ค่าใช้จ่ายชักจูงการลงทุนต่างประเทศสำหรับเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 งบประมาณ 30,000,000 บาท ของ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

3) โครงการการพัฒนาระบบฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์และระบบเครือข่ายระบบสารสนเทศเว็บไซต์การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 งบประมาณ 7,748,700 บาท ของ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

4) โครงการยกระดับการพัฒนาการให้บริการแก่นิติบุคคลแบบเบ็ดเสร็จทางอิเล็กทรอนิกส์ (Central Biz Box) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 งบประมาณ 13,860,000 บาท ของ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ

2. สรุปผลการดำเนินงาน และข้อค้นพบที่สำคัญ

2.1 ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานบริหารจัดการองค์กรลุ่มน้ำ 25 ลุ่มน้ำหลัก งบประมาณ 17,001,300 บาท ของสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.)

การดำเนินงานบริหารจัดการองค์กรลุ่มน้ำ 25 ลุ่มน้ำหลักเป็นการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศ โดยมีการจัดทำระบบฐานข้อมูล Big Data ข้อมูลภูมิสารสนเทศ และจัดทำแอปพลิเคชันสำหรับการติดตามโครงการฯ รวมทั้งสร้างความรู้ความเข้าใจ และความเชื่อมโยงของกรอบแนวคิดต่าง ๆ

ในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศให้กับหน่วยงานรับผิดชอบทั้งในภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา และประชาชน สำหรับค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานบริหารจัดการองค์กรลุ่มน้ำ 25 ลุ่มน้ำหลัก ประกอบด้วย การดำเนินกิจกรรม 6 กิจกรรม โดยดำเนินการแล้วเสร็จ 3 กิจกรรม คือ 1) การจัดการประชุมคณะกรรมการพิจารณาการจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ 2) การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการด้านเศรษฐศาสตร์เชิงนโยบายและสิ่งแวดล้อมเชิงประยุกต์ และ 3) การประชุมเชิงปฏิบัติการด้านสิ่งแวดล้อมเชิงนโยบายและระดับยุทธศาสตร์ และอยู่ระหว่างดำเนินการ 3 กิจกรรม คือ 1) การติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ และแผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 2) โครงการสร้างการรับรู้การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำภายใต้กฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำ เนื่องจากมีความล่าช้าในขั้นตอนการจัดจ้าง และ 3) การตรวจสอบและติดตามการดำเนินงานตามแผนบูรณาการน้ำภายใต้ความร่วมมือระหว่าง สทนช. และ GISTDA เนื่องจากมีเกิดปัญหาภัยแล้ง น้ำท่วมในพื้นที่เป้าหมาย ทำให้ไม่สามารถเข้าปฏิบัติงานในพื้นที่ได้ โดยมีการเบิกจ่ายเงินทั้งสิ้น 4,544,018.16 บาท กันไว้เบิกเหลื่อมปี 9,396,996.23 บาท คงเหลือ 3,060285.61 บาท

- **ผลการตรวจสอบในภาพรวม**

1) การดำเนินโครงการยังไม่แล้วเสร็จ เนื่องจากมีความล่าช้าในขั้นตอนการจัดจ้างและเกิดปัญหาภัยแล้งน้ำท่วมในพื้นที่เป้าหมาย ทำให้ไม่สามารถเข้าปฏิบัติงานในพื้นที่ได้ โดย สทนช. สามารถดำเนินงานแล้วเสร็จเพียง 3 กิจกรรม และอยู่ระหว่างดำเนินการอีก 3 กิจกรรม ขณะนี้ยังไม่สามารถประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการได้

2) หน่วยงานสามารถเบิกจ่ายเงินได้เพียงร้อยละ 26.73 ของงบประมาณที่ได้รับจัดสรรกันเงินไว้เบิกเหลื่อมปี ร้อยละ 55.27 ของงบประมาณที่ได้รับจัดสรร และมีเงินคงเหลือส่งคืนคลัง จำนวน 3.06 ล้านบาท

3) การดำเนินโครงการเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) โดยมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารการจัดซื้อจัดจ้างและการดำเนินงานผ่านทางเว็บไซต์และ Facebook ของหน่วยงาน รวมถึงช่องทางอื่น ๆ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ออนไลน์ และเปิดโอกาสให้ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมมีส่วนร่วมระดมความคิดเห็นและมีช่องทางให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/ประชาชนสามารถติดตามผลการดำเนินโครงการและร้องเรียนเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินโครงการได้

4) ความเพียงพอของหลัก PDCA โครงการไม่สามารถดำเนินการเสร็จเรียบร้อยตามแผนที่กำหนด เนื่องจากการวางแผนการดำเนินงานไม่ละเอียดรอบคอบ ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้

5) การประเมินความเสี่ยง (Risk reduction) หน่วยงานไม่มีการกำหนดความเสี่ยงในเรื่องบุคลากรที่ขาดความรู้ความชำนาญในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างและความเสี่ยงที่ไม่อาจควบคุมได้อันเนื่องจากภัยธรรมชาติ ทำให้การดำเนินโครงการล่าช้าไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้

- **ข้อเสนอแนะ**

สทนช. ควรวางแผนการดำเนินงานให้ละเอียดรอบคอบ และจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง ระยะเวลาการลงพื้นที่ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และภูมิอากาศ รวมทั้งเร่งรัดดำเนินกิจกรรมให้เสร็จเรียบร้อยครบถ้วน และเมื่อดำเนินโครงการเสร็จสิ้นแล้ว ควรประเมินผลสัมฤทธิ์โครงการในภาพรวม

- **ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ (Better life)**

สทนช. มีระบบการบริหารจัดการน้ำที่มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ประชาชนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

2.2 โครงการการพัฒนาการให้บริการผู้บริโภค โดยการเชื่อมโยงและการบริหารจัดการข้อมูลการคุ้มครองผู้บริโภค งบประมาณ 19,494,800 บาท ของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.)

โครงการการพัฒนาการให้บริการผู้บริโภคเป็นโครงการพัฒนาระบบฐานข้อมูลผู้ประกอบการที่ถูกร้องเรียนในแต่ละประเภทกิจการให้เชื่อมต่อไปยังหน่วยงานผู้ออกใบอนุญาต เพื่อนำข้อมูลไปใช้ประกอบการพิจารณาออกใบอนุญาตประกอบกิจการได้ รวมทั้งให้นำข้อมูลการออกใบอนุญาตมาใช้เป็นฐานข้อมูลในการติดตามการคุ้มครองผู้บริโภค

- **ผลการตรวจสอบในภาพรวม**

1) การดำเนินโครงการยังไม่แล้วเสร็จ โดยดำเนินงานล่าช้ากว่าแผนที่กำหนด 5 เดือน เนื่องจากไม่มีผู้ยื่นซองประกวดราคาจึงได้มีการปรับปรุงร่างขอบเขตของงาน (TOR) และดำเนินการประกวดราคาใหม่ ได้มีการส่งมอบงานแล้ว 2 งวด จากทั้งหมด 4 งวด ขณะนี้ยังไม่สามารถประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการได้

2) การดำเนินโครงการเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) โดยมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารการดำเนินงานผ่านทางเว็บไซต์ สคบ. มีระบบติดตามผลผ่านระบบรายงานผลการดำเนินงาน ระบบติดตามสถานะของผู้ร้องทุกข์ฯ และมีกลไกจัดการข้อร้องเรียนและการทุจริตอย่างเหมาะสม มีช่องทางให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินโครงการ และมีการประชุมร่วมกับหน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคประชาชน และภาคประชาสังคม อย่างไรก็ตาม การดำเนินโครงการไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนด ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้ ทั้งนี้ หน่วยงานควรดำเนินการตามแผนบริหารความเสี่ยงเกี่ยวกับการเชื่อมโยงข้อมูลของหน่วยงาน ซึ่งจะส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินงาน

- **ข้อเสนอแนะ**

สคบ. ควรเร่งพัฒนาระบบเชื่อมโยงและการบริหารจัดการข้อมูลการคุ้มครองผู้บริโภคให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้ง 28 หน่วยงาน โดยกำหนดรูปแบบวิธีการเชื่อมโยงให้เป็นมาตรฐานกับทุกหน่วยงาน มีการจัดลำดับความสำคัญของข้อมูลที่จะเชื่อมโยง ตลอดจนติดตามผลความพร้อมของระบบอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนได้เข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค

- **ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ (Better life)**

ประชาชนเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคได้อย่างรวดเร็ว ลดระยะเวลาและค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปยังหน่วยงานของรัฐ

2.3 โครงการทดลองส่งสัญญาณโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิทัลระดับภูมิภาค (Regional Content) และระดับท้องถิ่น (Local Content) งบประมาณ 39,000,000 บาท ของกรมประชาสัมพันธ์ (กปส.)

โครงการดังกล่าวเป็นการเพิ่มช่องทางโทรทัศน์ระบบดิจิทัล โดยจัดซื้ออุปกรณ์เพิ่มประสิทธิภาพโครงข่ายโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิทัลสำหรับให้บริการสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยในส่วนภูมิภาค จำนวน 168 สถานี ซึ่งประชาชนสามารถรับชมทางช่อง 11 ผ่านช่องทาง NBT ได้ 2 ช่อง คือ NBT 2 HD และ NBT 11 จากเดิมออกอากาศในช่อง 2 HD

● **ผลการตรวจสอบในภาพรวม**

1) การดำเนินโครงการเสร็จเรียบร้อยแล้วเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด และประชาชนในพื้นที่สามารถรับชมรายการในท้องถิ่นผ่านสถานีวิทยุโทรทัศน์ดิจิทัลภาคพื้นดินได้ โดยในการดำเนินงานดังกล่าวได้เปิดให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและประชาชนมีส่วนร่วมในการรับรู้ รับทราบเข้าใจให้ความเห็น ร่วมตัดสินใจในการดำเนินงานของโครงการ

2) การให้บริการสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยในส่วนภูมิภาค จำนวน 168 สถานี ทำให้ประชาชนในพื้นที่สามารถรับชมโทรทัศน์ในระบบดิจิทัล และได้รับข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น อย่างไรก็ดี ยังพบว่าพื้นที่ของผู้ให้บริการในพื้นที่ของหน่วยงานอื่น ต้องประสานงานก่อนเข้าพื้นที่อาจทำให้ล่าช้า

● **ข้อเสนอแนะ**

1) กปส. ควรเร่งกำหนดแนวทางการใช้ประโยชน์จากเครื่องมืออุปกรณ์ที่ได้ลงทุนจัดซื้อไปแล้วในโครงการเปลี่ยนผ่านการส่งสัญญาณโทรทัศน์ระบบอนาล็อกไปสู่ระบบดิจิทัล ระยะที่ 1 - 4 และโครงการนี้ที่ดำเนินการต่อเนื่อง รวมทั้งสิ้น 2,628.73 ล้านบาท ให้เกิดความคุ้มค่าในการลงทุน เนื่องจากขณะนี้ กปส. ไม่มีรายได้จากการให้เช่าสถานี โดยควรปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินการโทรทัศน์ระบบดิจิทัลให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบันซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

2) กปส. ควรมีการประเมินความเสี่ยงอย่างรอบคอบก่อนดำเนินโครงการ และเมื่อสิ้นสุดโครงการควรนำผลการประเมินไปพัฒนาการให้บริการให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ชม เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าทั้งด้านการให้บริการโครงข่าย การให้บริการด้านรายการ และการพัฒนางานด้านเทคนิคเพื่อต่อยอดเทคโนโลยีในการหาช่องทางใหม่ ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินโครงการ

3) กปส. ควรมีการประสานงานและบูรณาการอย่างใกล้ชิดกับสำนักงาน กสทช. เพื่อให้การดำเนินโครงการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และเกิดผลสัมฤทธิ์อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

● **ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ (Better life)**

ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารในระดับภูมิภาคและระดับท้องถิ่นจากสถานีโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นการยกระดับมาตรฐานชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น

2.4 ค่าใช้จ่ายการชักจูงการลงทุนต่างประเทศสำหรับเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) งบประมาณ 30,000,000 บาท ของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (สกท.)

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบต่อการดำเนินการตามโครงการ EEC ดังนั้น สกท. จึงจะต้องเร่งดำเนินการจัดกิจกรรมเพื่อชักจูงการลงทุนจากต่างประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งใน 10 อุตสาหกรรมเป้าหมายมายังพื้นที่ EEC เพื่อให้นักลงทุนต่างชาติรับทราบ และเห็นถึงโอกาสการลงทุนในด้านต่าง ๆ ทั้งนี้ 10 อุตสาหกรรมเป้าหมาย ประกอบด้วย ยานยนต์สมัยใหม่ อิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ การท่องเที่ยวกลุ่มรายได้ดี/เชิงสุขภาพ การเกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพ การแปรรูปอาหาร หุ่นยนต์ การบินและโลจิสติกส์ เชื้อเพลิงชีวภาพและเคมีชีวภาพ ดิจิทัล และการแพทย์ครบวงจร

● **ผลการตรวจสอบในภาพรวม**

1) การดำเนินกิจกรรมของโครงการเสร็จเรียบร้อยครบถ้วน ขณะนี้อยู่ระหว่างการเบิกจ่ายเงิน โดย สกท. สามารถจัดกิจกรรมชักจูงการลงทุนจากต่างประเทศ สูงกว่าเป้าหมายที่กำหนด จำนวน 9 ครั้ง และประชาสัมพันธ์เพื่อชักจูงการลงทุนจากต่างประเทศโดยการผลิตและออกอากาศภาพยนตร์โฆษณาทางสื่อโทรทัศน์และสื่อออนไลน์ของ CNN

และผลิตบทความและลงโฆษณาในสื่อสิ่งพิมพ์ของ The Nikkei ประเทศญี่ปุ่น โดยเมื่อประเมินผลลัพธ์โครงการ พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 มูลค่าคำขอรับการส่งเสริมการลงทุนในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (EEC) สูงกว่าเป้าหมายที่กำหนด 473,672 ล้านบาท และจากผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้ชมสถานีโทรทัศน์ช่อง CNN และผู้เข้าเว็บไซต์ www.CNN.com ซึ่งมีแบนเนอร์ประชาสัมพันธ์ของสำนักงาน พบว่า ร้อยละ 54 ของกลุ่มตัวอย่างในภูมิภาค Asia สามารถจดจำโฆษณาของสำนักงานได้ และร้อยละ 41 ของกลุ่มตัวอย่างในภูมิภาค Europe สามารถจดจำโฆษณาของสำนักงานได้

2) การดำเนินโครงการเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) โดยมีการเปิดเผยข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างผ่านเว็บไซต์ของ สกท. มีระบบรับข้อร้องเรียนผ่านเว็บไซต์ และมีการติดตามแจ้งผลการจัดการเรื่องร้องเรียนไปยังผู้บริหาร และแจ้งกลับไปยังผู้ร้องเรียน รวมถึงจัดประชุมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อนำข้อมูลและความคิดเห็นจากภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนไปประกอบการจัดทำเนื้อหาการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ และสอดคล้องตามวงจร PDCA

- **ข้อเสนอแนะ**

1) สกท. ควรมีการจัดเก็บข้อมูลสถิติการขอรับการส่งเสริมการลงทุน สถิติการอนุมัติให้การส่งเสริมการลงทุน และสถิติการออกบัตรส่งเสริมการลงทุนในพื้นที่ EEC โดยมีการแบ่งแยกสถิติของแต่ละปี และแต่ละประเภทอุตสาหกรรมเป้าหมายในการให้สิทธิประโยชน์แก่นักลงทุนให้ชัดเจนยิ่งขึ้นเพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการวัดผลสำเร็จการดำเนินโครงการในปีต่อ ๆ ไป และควรมีการติดตามการดำเนินงานในภาพรวมของ สกท. เพื่อให้การตรวจสอบและประเมินผลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

2) สกท. ควรจัดทำแบบสำรวจ (Survey) ของกลุ่มตัวอย่างผู้ชมโฆษณาให้ครอบคลุมทุกกิจกรรมเพื่อให้เห็นถึงผลสำเร็จของการลงโฆษณาในสื่อประชาสัมพันธ์ได้อย่างครบถ้วน หรือควรใช้ข้อมูลเกี่ยวกับสถิติจำนวนผู้มาเข้ารับบริการศูนย์ประสานการบริการด้านการลงทุน (OSOS : One Start One Stop Investment Center) ที่เพิ่มขึ้นเพื่อสำรวจความต้องการของนักลงทุนและเพื่อใช้เป็นตัววัดผลสำเร็จของโครงการได้อีกทางหนึ่ง

- **ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ (Better life)**

ประชาชนมีรายได้ที่เพิ่มขึ้นจากการจ้างงานที่นักลงทุนมาลงทุนในประเทศไทย

2.5 โครงการพัฒนาระบบฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์และระบบเครือข่ายระบบสารสนเทศเว็บไซต์การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน งบประมาณ 7,748,700 บาท ของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

โครงการพัฒนาระบบฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์และระบบเครือข่ายระบบสารสนเทศเว็บไซต์การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 งบประมาณ 7,748,700 บาท เป็นโครงการเพื่อพัฒนาระบบฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์และระบบเครือข่ายสารสนเทศให้สามารถรองรับการใช้งานในการดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. 2548 ได้อย่างสะดวก รวดเร็ว ทันสมัย มีประสิทธิภาพและเป็นไปอย่างต่อเนื่องมากขึ้น

- **ผลการตรวจสอบในภาพรวม**

1) การดำเนินโครงการยังไม่แล้วเสร็จ โดยการดำเนินงานในระยะแรกล่าช้ากว่าแผน เนื่องจากได้มีการแก้ไขเกณฑ์ราคากลางและครุภัณฑ์ให้สอดคล้องกับประกาศกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม โดย สปน. ได้จ้างพัฒนาระบบฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์และระบบเครือข่ายระบบสารสนเทศเว็บไซต์การรับฟังความคิดเห็นของประชาชนจากบริษัทคู่สัญญา จำนวน 7.72 ล้านบาท ขณะนี้ยังไม่สามารถประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการได้

2) ภาครัฐมีระบบฐานข้อมูลที่ทันสมัยและสร้างความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลส่งผลให้เกิดความพึงพอใจจากผู้ใช้บริการ รวมทั้ง การมีระบบการแจ้งเตือนทำให้หน่วยงานของรัฐซึ่งเป็นเจ้าของโครงการทราบความถูกต้องในการลงข้อมูลครบถ้วนจากจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ และประชาชนสามารถเข้าไปแสดงความคิดเห็นในระบบฐานข้อมูลและในพื้นที่ห่างไกลสามารถได้รับข้อมูลข่าวสารของภาครัฐได้ทำให้ลดเวลาในการให้บริการและลดต้นทุนต่อหน่วยได้ อย่างไรก็ตามยังพบว่าหน่วยงานภาครัฐยังขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเผยแพร่ข้อมูลโครงการและไม่ปฏิบัติตามตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. 2548 รวมทั้งประชาชนยังขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศฯ และขาดการตระหนักถึงสิทธิที่มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นต่อหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบโครงการได้ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ

- **ข้อเสนอแนะ**

1) สปน. ควรเร่งประชาสัมพันธ์ประโยชน์ของโครงการอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจแก่หน่วยงานภาครัฐและภาคประชาชนให้ได้รับทราบถึงสิทธิของประชาชนที่ทุกคนสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะต่อโครงการของรัฐได้

2) สปน. ควรกำกับดูแล ส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือและแนะนำภาคส่วนต่าง ๆ อย่างทั่วถึง เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. 2548

- **ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ (Better life)**

ประชาชนเกิดความพึงพอใจในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโครงการของรัฐต่าง ๆ เกิดความสะดวกมากขึ้น

2.6 โครงการยกระดับการพัฒนาการให้บริการแก่นิติบุคคลแบบเบ็ดเสร็จทางอิเล็กทรอนิกส์ (Central Biz Box) งบประมาณ 13,822,820 บาท ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.)

โครงการยกระดับการพัฒนาการให้บริการภาครัฐแก่นิติบุคคลแบบเบ็ดเสร็จทางอิเล็กทรอนิกส์ (Central Biz Box) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ของ สำนักงาน ก.พ.ร. งบประมาณ 13,822,820 บาท เป็นโครงการที่ทำ Biz Portal ซึ่งเป็นแพลตฟอร์มกลางที่แยกประเภทใบอนุญาตเป็นประเภทธุรกิจเพื่ออำนวยความสะดวกของผู้ประกอบการโดยการยื่นเอกสารขอใบอนุญาต ณ จุดเดียวทางออนไลน์ ผู้ประกอบการได้ข้อมูลในการขอใบอนุญาตที่เกี่ยวข้องครบถ้วนและเชื่อมโยงระบบการทำงานของหน่วยงานรัฐต่าง ๆ เพื่อขยายไปสู่การดำเนินงานเต็มรูปแบบทั่วประเทศ ซึ่งโครงการฯ จากเดิมปี พ.ศ. 2560 โดยเริ่มที่ 2 ประเภทธุรกิจ ปี พ.ศ. 2561 มีการขยายเพิ่มเป็น 10 ธุรกิจ และปี พ.ศ. 2562 เพิ่มอีกเป็น 15 ธุรกิจ รวมเป็น 25 ธุรกิจ เริ่มแรกให้บริการเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานครก่อน และทดลองนำร่อง 2 จังหวัด โดยปีนี้ขยายไปสู่ 76 จังหวัด ซึ่งใน 76 จังหวัด เป็นการขอใบอนุญาตในส่วนของส่วนราชการภูมิภาคกับเทศบาลเมืองและเทศบาลนคร ยังไม่รวมไปถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นองค์การบริหารส่วนตำบล

- **ผลการตรวจสอบในภาพรวม**

ผลการดำเนินงานที่ได้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการฯ คือ ประชาชนและผู้ประกอบการมีระบบการให้บริการด้านการออกหนังสือรับรองใบอนุญาตและเอกสารต่าง ๆ แบบเบ็ดเสร็จที่สามารถอำนวยความสะดวกในการรับบริการจากภาครัฐได้อย่างครบวงจร จำนวน 1 ระบบ (ประกอบด้วย มีระบบการให้บริการออกหนังสือใบอนุญาตและเอกสารต่าง ๆ แบบเบ็ดเสร็จใบอนุญาต 15 ประเภทธุรกิจ หรือไม่น้อยกว่า 30 ใบอนุญาต) อย่างไรก็ตาม ค.ต.ป.นร. มีความเห็นว่าตัวชี้วัดผลลัพธ์ของโครงการยังไม่สะท้อนถึงผลลัพธ์ และเป้าหมายความสำเร็จที่แท้จริง

ในการดำเนินโครงการว่าจะส่งผลทำให้เกิดผลกระทบ (impact) ต่อประเทศอย่างไร หรือมีเป้าหมายที่จะสามารถอำนวยความสะดวกในการจดทะเบียนนิติบุคคลผ่านระบบฯ ได้อย่างไร หรือในปริมาณเท่าใด ดังนั้น สำนักงาน ก.พ.ร. ควรมีการกำหนดตัวชี้วัดผลลัพธ์ที่แท้จริง และสามารถวัดและประเมินผลได้จริง เมื่อสิ้นสุดการดำเนินโครงการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

● **ข้อเสนอแนะ**

1) สำนักงาน ก.พ.ร. ควรเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานพัฒนาระบบนำร่องที่ลดขั้นตอนการทำงานให้ง่าย สะดวก และขยายผลการพัฒนาระบบไปยังหน่วยงานอื่น ๆ ที่มีหน้าที่ออกเอกสารใบอนุญาตต่าง ๆ ตลอดจนกำกับติดตามผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2) สำนักงาน ก.พ.ร. ควรมีการเปิดรับฟังความคิดเห็นจากภาคประชาชนซึ่งเป็นผู้ใช้บริการจริงอย่างกว้างขวาง เพื่อที่จะนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงการดำเนินงานให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการอย่างมีประสิทธิภาพ

3) สำนักงาน ก.พ.ร. ควรให้ความสำคัญเรื่องความพร้อมของการเปิดให้บริการที่จะต้องมีกระบวนการดำเนินงานที่สะดวก ชัดเจน มีการทดสอบระบบก่อนการใช้งานเพื่อป้องกันปัญหาระบบล่มซึ่งอาจจะเกิดความเสียหายในวงกว้าง รวมทั้งความเชื่อมั่นของผู้รับบริการในระยะยาว

● **ประเด็นที่ต้องการให้คณะรัฐมนตรีตัดสินใจ**

เนื่องจากโครงการการพัฒนาการให้บริการผู้บริโภค โดยการเชื่อมโยงและการบริหารจัดการข้อมูลการคุ้มครองผู้บริโภค ของ สคบ. และโครงการยกระดับการพัฒนาการให้บริการแก่นิติบุคคลแบบเบ็ดเสร็จทางอิเล็กทรอนิกส์ (Central Biz Box) ของ สำนักงาน ก.พ.ร. ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนผู้บริโภค และภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นอย่างมาก ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินโครงการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด เห็นควรให้คณะรัฐมนตรีมีมติ ดังนี้

1) โครงการการพัฒนาการให้บริการผู้บริโภค โดยการเชื่อมโยงและการบริหารจัดการข้อมูลการคุ้มครองผู้บริโภค ของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.)

ให้หน่วยงานเจ้าของข้อมูลทั้ง 28 หน่วยงาน สนับสนุนข้อมูลและการเชื่อมโยงแก่ สคบ. เพื่อให้การจัดทำระบบการเชื่อมโยงข้อมูลของโครงการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2) โครงการยกระดับการพัฒนาการให้บริการแก่นิติบุคคลแบบเบ็ดเสร็จทางอิเล็กทรอนิกส์ (Central Biz Box) ของ สำนักงาน ก.พ.ร.

(1) ให้สำนักงาน ก.พ.ร. เป็นหน่วยงานพัฒนาระบบนำร่องที่ลดขั้นตอนการทำงานให้สะดวกรวดเร็ว และกำกับติดตามการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. 2558 เท่านั้น

(2) ให้ส่วนราชการต่าง ๆ สนับสนุนโครงการยกระดับการพัฒนาการให้บริการแก่นิติบุคคลแบบเบ็ดเสร็จทางอิเล็กทรอนิกส์ (Central Biz Box) โดยนำระบบนำร่องของสำนักงาน ก.พ.ร. ไปขยายผลในส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

● **ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ (Better life)**

ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ทุกบริการ กรอกข้อมูลคำขออนุญาตและส่งเอกสารหลักฐานอิเล็กทรอนิกส์เพียงชุดเดียวโดยไม่ต้องส่งเอกสารต้นฉบับ หาข้อมูลได้รวดเร็ว เข้าใจง่าย และติดตามความก้าวหน้าได้แบบเรียลไทม์

2

กระทรวงกลาโหม

2 กระทรวงกลาโหม

1. ข้อมูลทั่วไป

คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลประจำกระทรวงกลาโหม (ค.ต.ป.กห.) ได้กำหนดประเด็นการตรวจสอบและประเมินผล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 โดยมุ่งเน้นและให้ความสำคัญต่อการตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติการทางทหารที่มิใช่สงคราม แต่เป็นภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่ทุกภาคส่วนจะต้องมีการบูรณาการร่วมกัน คือ การช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล ในส่วนของกระทรวงกลาโหม มีหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ซึ่งมีภารกิจหลักในการดำเนินการพัฒนาประเทศและช่วยเหลือประชาชน และมีที่ตั้งกระจายอยู่ตามภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วประเทศ มีกำลังพลและยุทโธปกรณ์ซึ่งสามารถสนับสนุนหน่วยราชการในพื้นที่ใกล้เคียง และให้การช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ต่าง ๆ ที่ประสบภัย และคาดว่าในอนาคตภัยพิบัติจะเกิดขึ้นในทุกภูมิภาคของประเทศซึ่งการดำเนินงานสอดคล้องตามแนวทางที่ ค.ต.ป. กำหนด

2. สรุปผลการดำเนินงาน และข้อค้นพบที่สำคัญ

1) ค.ต.ป. กระทรวงกลาโหม ได้มีการเดินทางไปตรวจสอบและประเมินผลในระดับพื้นที่ ณ สำนักงานพัฒนาภาค 2 ภาค 3 และ ภาค 4 หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา มีพื้นที่รับผิดชอบภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ตอนบน) ภาคเหนือ และภาคใต้ตามลำดับ ซึ่งจากผลการตรวจสอบพบว่าหน่วยได้มีการจัดตั้งศูนย์บรรเทาสาธารณภัย เพื่อรองรับการปฏิบัติการตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ มีโครงสร้างการจัดและยุทโธปกรณ์ที่มีความสอดคล้องกัน มีการบูรณาการกับส่วนราชการในพื้นที่ รวมทั้งมีการฝึกบรรเทาสาธารณภัยร่วมกับส่วนราชการและหน่วยงานต่าง ๆ ตามกรอบวงเงินที่ได้รับการจัดสรร และเมื่อเกิดภัยพิบัติ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาโดยสำนักงานพัฒนาภาคและหน่วยขึ้นตรง ได้จัดกำลังพลและยุทโธปกรณ์ออกไปช่วยเหลือประชาชนอย่างรวดเร็ว

2) อย่างไรก็ตาม เมื่อมีการประเมินความเสี่ยงในการดำเนินงานพบว่ามีความเสี่ยงด้านกลยุทธ์การปฏิบัติการและด้านการเงิน โดยด้านกลยุทธ์พบว่ายุทโธปกรณ์บรรเทาสาธารณภัยของหน่วยบรรเทาสาธารณภัย สำนักงานพัฒนาภาค หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา และศูนย์บรรเทาสาธารณภัย หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ สำนักงานพัฒนาภาค หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา มีอายุประจำการค่อนข้างนาน ส่งผลต่อการส่งกำลังและซ่อมบำรุง ซึ่งอาจทำให้การช่วยเหลือประชาชนในเหตุการณ์ภัยพิบัติต่าง ๆ ไม่มีประสิทธิภาพสูงสุด อีกทั้งความหลากหลายของสภาพพื้นที่และสภาพอากาศของพื้นที่ประสบภัย จึงมีความจำเป็นต้องมียุทโธปกรณ์บรรเทาสาธารณภัยที่มีความแตกต่างและหลายประเภท ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อวงเงินงบประมาณในการจัดหา

สำหรับด้านการปฏิบัติการพบว่ากำลังพลที่บรรจุอยู่ในอัตราหน่วยบรรเทาสาธารณภัย สำนักงานพัฒนาภาค หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา และศูนย์บรรเทาสาธารณภัย หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ สำนักงานพัฒนาภาค หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ในสภาวะปกติจะมีภารกิจงานประจำที่ค่อนข้างมาก ซึ่งเมื่อออกไปปฏิบัติการช่วยเหลือประชาชนอาจทำให้คุณภาพของงานประจำลดลง และในส่วนของความเสี่ยงด้านการเงินหากพื้นที่นั้นยังไม่ได้ประกาศเป็นพื้นที่ประสบภัย อาจทำให้หน่วยจะต้องใช้งบประมาณของหน่วยในการดำเนินการ โดยไม่สามารถเบิกทดแทนได้ อีกทั้งค่าใช้จ่ายในหลายรายการ เช่น ค่าซ่อมแซมยุทโธปกรณ์ หน่วยดำเนินการโดยใช้งบประมาณของหน่วยเองด้วย

- **ข้อเสนอแนะ**

ควรมีการกำหนดกรอบอัตรายุทโธปกรณ์บรรเทาสาธารณภัยของหน่วยในพื้นที่ ให้มีความสอดคล้องกับภัยพิบัติอย่างเหมาะสมให้มากที่สุด เพื่อให้สามารถช่วยเหลือประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพและสนับสนุนส่วนราชการในการปฏิบัติภารกิจช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อน เมื่อได้รับการร้องขอ ทั้งนี้ การจัดหายุทโธปกรณ์บรรเทาสาธารณภัย จะต้องไม่เป็นภาระด้านวงเงินงบประมาณของหน่วยงาน

- **ประเด็นที่ต้องการให้คณะรัฐมนตรีตัดสินใจ**

1) ควรให้มีการฝึกแบบรวมการทุกภาคส่วนอย่างครบถ้วนทุกขั้นตอนโดยต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มขีดความสามารถและศักยภาพในการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยมีการจัดทำแผนการฝึกในภาพรวมของส่วนราชการและองค์กรในภูมิภาค เพื่อให้เกิดการบูรณาการร่วมกัน มีเจ้าภาพหลักและเอกภาพในการบังคับบัญชาอ่อนตัว ลดขั้นตอน กำลังพลทุกนายสามารถปฏิบัติการได้อย่างมีระบบมีความเชี่ยวชาญและความพร้อมที่จะเผชิญกับภัยพิบัติ สามารถปฏิบัติการช่วยเหลือประชาชนได้อย่างทันท่วงที

2) ควรมีการเตรียมการทั้งด้านกำลังพล เครื่องมือ และยุทโธปกรณ์บรรเทาสาธารณภัยให้พร้อมรับมือกับสาธารณภัยประเภทต่าง ๆ และดำเนินการต่าง ๆ เพื่อการป้องกันและลดผลกระทบจากสาธารณภัยโดยพิจารณาจัดทำแผนงาน/โครงการ เพื่อเสนอขอตั้งไว้ในงบประมาณรายจ่ายประจำปีของทุกส่วนราชการในลักษณะแผนงานบูรณาการร่วมกันทุกภาค เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นเอกภาพและรูปธรรม และในกรณีที่มีความจำเป็นและเร่งด่วนที่จะต้องรีบดำเนินการ เพื่อมิให้เกิดความเสียหายแก่การให้บริการต่อประชาชนหน่วยได้ออกปฏิบัติงานช่วยเหลือประชาชนโดยทางราชการอาจจะยังมิได้ประกาศเป็น “เขตให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน” แต่หน่วยต้องออกปฏิบัติงานตามหลักมนุษยธรรมทำให้ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น บางรายการไม่สามารถเบิกจ่ายตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขของทางราชการได้จึงควรมีแนวทางการเบิกจ่ายงบประมาณการปฏิบัติการช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ภัยพิบัติให้ครอบคลุมทุกค่าใช้จ่ายให้มากที่สุด เพื่อมิให้งบประมาณการดำเนินการดังกล่าว ต้องเป็นภาระของหน่วยปฏิบัติงาน

- **ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ (Better life)**

ประชาชนผู้ประสบสาธารณภัยได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงานอย่างรวดเร็ว ทันท่วงที มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจที่ดี รวมทั้งสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่ภาครัฐ

3

กระทรวงการคลัง

3 กระทรวงการคลัง

1. ข้อมูลทั่วไป

คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลประจำกระทรวงการคลัง (ค.ต.ป.กค.) ได้กำหนดประเด็นการตรวจสอบและประเมินผล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ได้แก่ โครงการ National e-Payment เพื่อไปสู่สังคมไร้เงินสด ประกอบด้วย โครงการ จำนวน 5 โครงการ ซึ่งการดำเนินงานสอดคล้องตามแนวทางที่ ค.ต.ป. กำหนด โดยมีส่วนราชการรับผิดชอบ ดังนี้

1) กรมศุลกากร : โครงการพัฒนาระบบการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์โดยผ่านช่องทางการให้บริการของธนาคาร (e-Payment) มีผลการดำเนินการแล้วเสร็จ

2) กรมสรรพสามิต : โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ “การรับจ่ายเงินทางอิเล็กทรอนิกส์” มีผลการดำเนินการแล้วเสร็จ

3) กรมสรรพากร : จำนวน 3 โครงการ ได้แก่ 1) โครงการพัฒนาระบบบริการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์เพื่อสนับสนุนแผนยุทธศาสตร์การชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ (National e-Payment) 2) โครงการพัฒนาระบบการนำเข้าและคัดแยกข้อมูลการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์ (National e-Payment) และ 3) โครงการจัดทำฐานข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อการบริหารการจัดเก็บภาษี (National e-Payment)

2. สรุปผลการดำเนินงาน และข้อค้นพบที่สำคัญ

การดำเนินโครงการ National e-Payment เพื่อไปสู่สังคมไร้เงินสดของกระทรวงการคลัง จำนวน 5 โครงการข้างต้น เป็นส่วนหนึ่งในการส่งเสริม สนับสนุนการลดใช้เงินสดของทุกภาคส่วนไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ในด้านการรับเงินภาครัฐของกระทรวงการคลังซึ่งมีช่องทางการรับชำระเงิน 5 ช่องทาง คือ 1) รับชำระด้วยระบบอินเทอร์เน็ต 2) เครื่องรับชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Data Capture: เครื่อง EDC) 3) Bill Payment 4) Mobile Apps และ 5) ช่องทางอื่น ๆ อย่างไรก็ตาม จากการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลโครงการ National e-Payment เพื่อไปสู่สังคมไร้เงินสด คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลประจำกระทรวงการคลังพบปัญหาอุปสรรคในการรับชำระเงินจากการใช้เครื่อง EDC เช่น ปัญหาการค้นหาสัญญาณไม่พบหรือล่าช้า ปัญหาค่าธรรมเนียมในการใช้บัตรเครดิต เป็นต้น และมีความเห็นว่า ด้านการจ่ายเงินภาครัฐ กรมบัญชีกลางควรเพิ่มประสิทธิภาพการเบิกจ่ายเงินภาครัฐทางอิเล็กทรอนิกส์ และกำหนดให้มีการเบิกจ่ายเงินจากภาครัฐสู่ส่วนราชการ บุคคลภายนอกและผู้ค้า (Vender) ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์อย่างเต็มรูปแบบ นอกจากนี้ ทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงการคลังต้องร่วมกันประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่ภาคประชาชน รวมทั้งเพิ่มมาตรการจูงใจให้ประชาชนและร้านค้า เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการชำระเงินจากเงินสดไปสู่การชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์อย่างแพร่หลาย คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลประจำกระทรวงการคลัง

- **ข้อเสนอแนะ**

1) สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง ต้องกำหนดมาตรการเพิ่มแรงจูงใจเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Payment) เพิ่มมากขึ้น เช่น การให้สิทธิประโยชน์ในการสะสมแต้มรางวัลเพื่อใช้แลกซื้อสินค้าหรือบริการ

เมื่อใช้จ่ายเงินผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Payment) และการไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมจากการใช้บัตรเครดิตเมื่อใช้งานกับเครื่อง EDC เป็นต้น

ทั้งนี้ สำนักงานเศรษฐกิจการคลังได้ดำเนินการตามข้อเสนอแนะโดยการส่งเสริมมาตรการ ได้แก่ 1) มาตรการส่งเสริมการชำระเงินเพื่อซื้อสินค้าและบริการ และการนำส่งข้อมูลภาษีมูลค่าเพิ่มผ่าน e-Payment และ 2) มาตรการชิมช้อปใช้

2) กรมศุลกากร ควรผลักดันนโยบายให้ด่านศุลกากรในภูมิภาครับชำระภาษีอากร ค่าธรรมเนียมค่าปรับต่าง ๆ ด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Payment) ให้มากขึ้น เช่น การกำหนดให้การจัดเก็บรายได้ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Payment) เป็นตัวชี้วัดของนายด่านศุลกากร เป็นต้น

ทั้งนี้ กรมศุลกากรได้ดำเนินการประชาสัมพันธ์เชิงรุกเกี่ยวกับบริการรับชำระค่าภาษีอากรทางอิเล็กทรอนิกส์โดยมอบหมายให้คณะโฆษกกรมศุลกากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมดำเนินการแถลงข่าวประจำทุกเดือน

3) กรมสรรพากร ต้องมีการพัฒนาระบบงานสนับสนุนที่รองรับการชำระเงินด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Payment) ที่ผู้ประกอบการไม่จำเป็นต้องนำเอกสารภาษี เช่น ใบเสร็จรับเงิน หรือสำเนาใบเสร็จรับเงิน เป็นต้น เพื่อมาใช้ในการติดต่อกับกรมสรรพากร ซึ่งจะช่วยลดภาระให้แก่ภาคเอกชนและผู้ประกอบการ อันจะส่งผลให้มีการใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Payment) มากยิ่งขึ้น

ทั้งนี้ กรมสรรพากรได้ดำเนินการเร่งรัดการพัฒนาระบบสนับสนุนรองรับการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งปัจจุบันกรมสรรพากรอยู่ระหว่างพัฒนาระบบดังสนับสนุนกล่าว

4) กรมสรรพสามิต ต้องกำหนดนโยบายที่ชัดเจนในการส่งเสริม สนับสนุนการใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Payment) ให้เต็มประสิทธิภาพ เช่น ผลักดันให้สำนักงานสรรพสามิตภาค สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ และสำนักสรรพสามิตพื้นที่สาขา มีการจัดเก็บรายได้ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Payment) ให้มากขึ้น เป็นต้น เพื่อให้โครงการ National e-Payment เพื่อไปสู่สังคมไร้เงินสดเป็นไปอย่างเต็มรูปแบบ

ทั้งนี้ กรมสรรพสามิตได้ดำเนินการจัดทำหนังสือแจ้งเวียนหน่วยงานดังกล่าวเพื่อประสานผู้ประกอบการให้ชำระเงินผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ และได้ดำเนินการพัฒนาโครงการ National e-Payment เพื่อไปสู่สังคมไร้เงินสดให้มีความชัดเจนเป็นรูปธรรม และเกิดประสิทธิภาพประสิทธิผลสูงสุด ได้แก่ (1) การพิมพ์ใบอนุญาตสุรา ยาสูบ และไพ่ (2) การจัดทำหนังสือค้ำประกันราคาอิเล็กทรอนิกส์ (e-Bank Guarantee) และ (3) การใช้เทคโนโลยี Blockchain สำหรับการยกเว้นภาษีกรณีส่งออกสินค้าน้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมันไปนอกราชอาณาจักร

5) กรมธนารักษ์ ควรขยายขอบเขตการดำเนินงานที่ใช้ระบบ National e-Payment เพื่อไปสู่สังคมไร้เงินสดให้ครอบคลุมในทุกระบบที่มีการรับชำระเงินจากภาคประชาชน

ทั้งนี้ กรมธนารักษ์ได้ดำเนินการขยายขอบเขตให้ทุกหน่วยงานรับชำระเงินผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Payment) โดยได้กำหนดเป็นตัวชี้วัดของหน่วยงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

นอกจากนี้ เพื่อเป็นการขยายผลการดำเนินโครงการ National e-Payment เพื่อไปสู่สังคมไร้เงินสด จึงเห็นควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ดังนี้

1) กรมบัญชีกลาง ควรมีระบบติดตามการประเมินผลการใช้เครื่อง EDC ที่ติดตั้งทั้งหมดว่าจะสามารถตอบสนองต่อเป้าหมายตามที่กรมบัญชีกลางกำหนดไว้ภายในระยะเวลากี่ปี ทั้งนี้ การผลักดันการรับจ่ายเงินระหว่างหน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานภาครัฐกับภาคเอกชนให้เป็นการรับจ่ายเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ และให้หน่วยงานภาครัฐ

ที่มีการรับเงินจากภาคประชาชนติดตั้งเครื่อง EDC ให้เพียงพอต่อการให้บริการประชาชน เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2558 และวันที่ 28 มิถุนายน 2559 รวมทั้งหนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุด ที่ กค 0402.2/ว 494 ลงวันที่ 29 ธันวาคม 2560 เรื่อง เร่งรัดดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการจ่ายเงิน การรับเงินและการนำส่งเงินผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (KTC Corporate Online) และการวางอุปกรณ์รับชำรับเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ (เครื่อง EDC)

ทั้งนี้ กรมบัญชีกลางได้ดำเนินการตามข้อเสนอแนะโดยสั่งการให้ส่วนราชการทุกแห่งรับวางอุปกรณ์รับชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ (เครื่อง EDC) และให้ส่วนราชการทุกแห่งรับ-จ่ายเงินทางอิเล็กทรอนิกส์แทนการใช้เงินสดและเช็คทั่วประเทศ

2) ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ควรมีการเร่งรัดตรวจสอบและแก้ไขปัญหาการใช้งานระบบที่ไม่เสถียรของเครื่อง EDC โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงวันที่ 1 - 10 ของทุกเดือน รวมทั้งเร่งรัดการพัฒนาแอปพลิเคชัน “ถุงเงินประชารัฐ” เพื่อให้ภาคประชาชนเข้าถึงมากขึ้น

ทั้งนี้ ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ได้ดำเนินการตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลประจำกระทรวงการคลัง ดังนี้ 1) ดำเนินการเปลี่ยนสัญญาณอินเทอร์เน็ตจากการใช้ซิมมาเป็นสาย LAN และในส่วนของระบบ KTB Corporate Online ได้มีการเพิ่มพื้นที่ความจุ (Capacity) เพื่อให้มีความเสถียรมากยิ่งขึ้น 2) บัตรเดบิตของธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมแล้วตั้งแต่วันที่ 18 เมษายน 2561 3) มีการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการใช้บัตรเครดิตต่างธนาคารใหม่ จากเดิมร้อยละ 0.90 เป็นร้อยละ 0.97 ของยอดการจ่ายเงินผ่านบัตร 4) มีการพัฒนาเครื่อง EDC ของธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ให้สามารถรองรับบัตรได้ทุกธนาคารตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2561 และ 5) มีการกำหนดระยะเวลาการเข้าแก้ไขปัญหาเครื่อง EDC ตามมาตรฐานการให้บริการ (Service Level Agreement: SLA) ของสัญญาที่ระบุไว้ในเขตกรุงเทพมหานคร คือ 3 วัน และนอกเขตกรุงเทพมหานคร คือ 5 วันนับจากวันที่ได้รับแจ้งการแก้ไขปัญหาเครื่อง EDC ล่าช้า

3) ส่วนราชการในสังกัดกระทรวงการคลังที่เกี่ยวข้อง จะต้องเป็นผู้ขับเคลื่อนร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนซึ่งเป็นกลไกสำคัญที่ทำให้โครงการ National e-Payment เพื่อไปสู่สังคมไร้เงินสดประสบความสำเร็จอย่างเต็มรูปแบบ โดยร่วมกันประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่ภาคประชาชนให้เกิดความเข้าใจว่าการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์มีความสะดวก รวดเร็ว สามารถทำได้โดยง่าย และมีความปลอดภัยเพื่อส่งเสริมการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการชำระเงินจากเงินสดไปสู่การชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์อย่างแพร่หลาย

- **ประเด็นที่ต้องการให้คณะรัฐมนตรีตัดสินใจ**

การผลักดันนโยบายรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับโครงการ e-Payment ภาครัฐ ให้สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/ผู้ประกอบการ และผู้เสียภาษีทั่วประเทศรวมตลอดถึงภาคประชาชนให้สามารถเข้าถึงช่องทางการชำระภาษีโดยสะดวก เช่น ระบบอินเทอร์เน็ตขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงทั้งประเทศ เป็นต้น

- **ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ (Better life)**

เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการเบิกจ่ายเงินภาครัฐทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้การชำระเงินของประชาชนและผู้ประกอบการมีความรวดเร็ว สะดวก ปลอดภัย และเกิดความเชื่อมั่นในการใช้บริการระบบ e-Payment ที่ภาครัฐได้พัฒนาระบบมาอย่างต่อเนื่อง

4

กระทรวงการต่างประเทศ

4 กระทรวงการต่างประเทศ

1. ข้อมูลทั่วไป

คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลประจำกระทรวงการต่างประเทศ (ค.ต.ป.กต.) ได้กำหนดประเด็นการตรวจสอบและประเมินผล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ได้แก่ โครงการส่งเสริมผลประโยชน์ของไทยในกรอบพหุภาคี ค่าใช้จ่ายในการเป็นประธานอาเซียนของไทยและการประชุมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งการดำเนินงานสอดคล้องตามแนวทางที่ ค.ต.ป. กำหนด

2. สรุปผลการดำเนินงาน และข้อค้นพบที่สำคัญ

กระทรวงการต่างประเทศได้รับจัดสรรงบประมาณภายใต้แผนงานยุทธศาสตร์ พัฒนาความเชื่อมโยงกับภูมิภาคและเศรษฐกิจโลก และสร้างความเป็นหุ้นส่วนการพัฒนากับนานาประเทศ โครงการส่งเสริมผลประโยชน์ของไทยในกรอบพหุภาคี รายการค่าใช้จ่ายในการเป็นประธานอาเซียนของไทยและการประชุมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องจำนวน 511,628,600 บาท และจัดสรร ให้แก่ 2 หน่วยงาน เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการ คือ 1) กรมอาเซียน (ศูนย์ ASEAN TASK FORCE) ได้รับงบประมาณ จำนวน 465,128,600 บาท ในการดำเนินการจัดประชุมอาเซียนในระดับต่าง ๆ และ 2) กรมสารนิเทศ ได้รับงบประมาณ จำนวน 46,500,000 บาท เพื่อดำเนินการประชาสัมพันธ์สร้างความตระหนักรู้ และสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความร่วมมือภายใต้กรอบอาเซียนให้กับประชาชนตามแผนที่กำหนดไว้อย่างต่อเนื่อง โดยการผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ ที่สามารถเข้าถึงประชาชนได้ในทุกภาคส่วน อาทิ การผลิตสปอตประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ผ่านจอ LCD/LED ภายในรถไฟฟ้าบีทีเอส เป็นต้น โดยมีข้อค้นพบที่สำคัญ ดังนี้

1) การดำเนินโครงการเป็นไปตามแผนงาน และบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ โดยการจัดประชุมอาเซียนในระดับต่าง ๆ ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย ประสบความสำเร็จ แสดงให้เห็นถึงศักยภาพในการเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ สมศักดิ์ศรี เป็นที่ยอมรับของประเทศสมาชิกและผู้เข้าร่วมการประชุม สำหรับในด้านนโยบายไทยสามารถใช้โอกาสในการเป็นประธานอาเซียนผลักดันประเด็นที่ประเทศไทยต้องการขับเคลื่อนเพื่อผลประโยชน์ของไทยและภูมิภาคโดยรวม กระชับความสัมพันธ์กับประเทศคู่เจรจาและต่อยอดความร่วมมือให้เป็นรูปธรรมมากขึ้น ส่งเสริมให้ประชาคมอาเซียนมีความเข้มแข็ง มีเสถียรภาพ ความเจริญรุ่งเรืองและความเป็นหนึ่งเดียวในภูมิภาค ซึ่งสอดคล้องและช่วยสนับสนุนให้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในส่วนที่เกี่ยวข้องประสบผลสำเร็จ โดยประเด็นสำคัญที่มีความคืบหน้าและการดำเนินงานที่สำคัญที่ได้ดำเนินการแล้วในระหว่างที่ไทยดำรงตำแหน่งประธานอาเซียนในด้านต่าง ๆ ดังนี้

(1) การส่งเสริมความยั่งยืนในทุกมิติ ทุกประเทศสมาชิกอาเซียนสนับสนุนการดำรงตำแหน่งประธานอาเซียนของไทย ภายใต้แนวคิดหลัก “ร่วมมือ ร่วมใจ ก้าวไกล ยั่งยืน” เพื่อมุ่งเสริมสร้างความยั่งยืนในทุกมิติให้กับอาเซียน โดยเฉพาะความมั่นคงที่ยั่งยืน การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยเน้นการสร้างความไว้เนื้อเชื่อใจเชิงยุทธศาสตร์บนพื้นฐานของหลักการภายใต้สนธิสัญญามิตรภาพและความร่วมมือในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ การแก้ไขปัญหาขยะทะเลและการทำประมงผิดกฎหมายขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (Illegal, Unreported and Unregulated Fishing: IUU Fishing) การสร้างความมั่นคงทางไซเบอร์ โดยเฉพาะการสร้างความตระหนักรู้และปลูกฝังจิตสำนึกเรื่องการใช้พื้นที่ไซเบอร์อย่างมีความรับผิดชอบควบคู่ไปกับการพัฒนาเศรษฐกิจที่มีพลวัตและการส่งเสริมความเชื่อมโยงในภูมิภาค เพื่อมุ่งไปสู่ดิจิทัลอาเซียนที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Digital and Green ASEAN)

(2) การเสริมสร้างโครงสร้างสถาปัตยกรรมภูมิภาคที่มีอาเซียนเป็นแกนกลาง โดยที่ประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 34 ได้ย้ำถึงความสำคัญของการเสริมสร้างความเข้มแข็ง ความเป็นเอกภาพ และความเป็นแกนกลางของอาเซียนในโครงสร้างสถาปัตยกรรมภูมิภาคในเอเชีย-แปซิฟิกและอินโด-แปซิฟิก และได้รับรองเอกสารมุมมองของอาเซียนต่ออินโด-แปซิฟิก ซึ่งเป็น “วิถีทัศน์” (Vista) ของอาเซียนต่อการเปลี่ยนแปลงทางภูมิรัฐศาสตร์ เพื่อลดการแข่งขันและการเผชิญหน้าระหว่างมหาอำนาจ โดยการส่งเสริมให้นำหลักการของ TAC มาใช้ในบริบทที่กว้างกว่าภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และเสริมสร้างความร่วมมือที่เอื้อประโยชน์ต่อทุกฝ่าย

(3) การส่งเสริมความเข้าใจและการมีส่วนร่วมของประชาชนในอาเซียน เพื่อให้ผู้นำอาเซียนให้ความสำคัญกับการขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลางมองไปสู่อนาคต และไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง การสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับอาเซียน และการเสริมสร้างอัตลักษณ์อาเซียน

(4) สถานการณ์ในภูมิภาคและระหว่างประเทศ ที่ประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 34 ได้หารือเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม การอำนวยความสะดวกในการส่งกลับผู้พลัดถิ่นและส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนในรัฐยะไข่ พร้อมสนับสนุนการทำงานของศูนย์ประสานงานอาเซียนเพื่อความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม และการจัดการภัยพิบัติ (AHA Centre)

(5) การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งในเรื่องนี้อาเซียนต้องมีท่าทีร่วมกันเพื่อผลักดันการแก้ไขปัญหาดังกล่าวในเวทีระหว่างประเทศ และให้มีการประชาสัมพันธ์ สร้างความตระหนักรู้ ความเข้าใจให้กับประชาชนอย่างต่อเนื่อง

2) ภาพรวมการใช้จ่ายเงินของโครงการ ณ วันที่ 30 กันยายน 2562 คิดเป็นร้อยละ 92.35 โดยเบิกจ่ายเงินค่าใช้จ่ายครบถ้วนร้อยละ 30.22 และมีค่าใช้จ่ายในการจัดการประชุมที่ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว อย่างไรก็ตาม การจัดประชุมอาเซียนเป็นการประชุมที่จัดขึ้นตลอดทั้งปี ทำให้ต้องดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างและตรวจรับทุกเดือน ซึ่งแต่ละกระบวนการใช้ระยะเวลาในการปรับปรุงแก้ไข และตรวจรับค่อนข้างนาน ประกอบกับมีกำหนดการจัดประชุมขนาดใหญ่มีค่าใช้จ่ายสูงที่ต้องดำเนินการในช่วงปลายปีงบประมาณ จำนวน 2 รายการ และการปรับเปลี่ยนแผนการดำเนินงานด้านการประชาสัมพันธ์บางกิจกรรมเพื่อประโยชน์ต่อเนื่อง รวมทั้งการเตรียมการด้านพิธีการและอำนวยการเป็นการล่วงหน้าสำหรับการประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 35 ที่จะจัดขึ้นในเดือนพฤศจิกายน 2562 ทำให้มีการก่อหนี้ผูกพันโดยการทำสัญญาจัดซื้อจัดจ้างตอนปลายปีงบประมาณ

- **ข้อเสนอแนะ**

1) เพื่อให้การเบิกจ่ายเงินที่เหลือเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ หน่วยงานควรทบทวน พัฒนากระบวนการจัดซื้อจัดจ้างให้มีความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2) ขอให้หน่วยงานติดตามการดำเนินกิจกรรมที่มีการกันเงินไว้เบิกจ่ายเหลื่อมปีให้เป็นไปตามแผนงานและวัตถุประสงค์ รวมถึงเบิกจ่ายเงินให้เสร็จสิ้นตามสัญญาที่กำหนดไว้

- **ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ (Better life)**

ประชาชนมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นจากการที่ประเทศไทยมีความสัมพันธ์ที่ดีกับกลุ่มประเทศอาเซียนเกิดการพัฒนาทั้งทางด้านเศรษฐกิจ และสังคมอย่างเข้มแข็ง และต่อเนื่อง

5

กระทรวงการท่องเที่ยว และกีฬา

5 กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

1. ข้อมูลทั่วไป

คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลประจำกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (ค.ต.ป. กก.) ได้กำหนดประเด็นการตรวจสอบและประเมินผล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ได้แก่ การส่งเสริมด้านความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว โดยกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาได้รับการจัดสรรโครงการที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว จำนวนเงิน 772,879,700 บาท ซึ่งการดำเนินงานสอดคล้องตามแนวทางที่ ค.ต.ป. กำหนด

2. สรุปผลการดำเนินงาน และข้อค้นพบที่สำคัญ

1) กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาดำเนินโครงการได้ตรงตามวัตถุประสงค์ โดยการดำเนินการส่งเสริมความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวในภาพรวมเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล รวมทั้งทุกหน่วยงานได้ดำเนินงานตามภารกิจและอำนาจหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเป็นผู้ปฏิบัติ (Operator) และการเป็นผู้อำนวยการ (Facilitator) ในการประสานงานกับเครือข่ายในการช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว และการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎระเบียบ (Regulatory) ในการกวดขันให้ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. 2559

2) ข้อค้นพบจากการดำเนินงาน พบว่าในด้านการบริหารกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬามีคณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวเป็นกลไกหลักในการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์การบริหารและพัฒนาการท่องเที่ยว อย่างไรก็ตาม ยังพบว่ายังขาดมาตรการ และนโยบายด้านการส่งเสริมความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวในภาพรวมที่จะนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นเอกภาพ รวมถึงไม่มีกฎหมายบังคับใช้ในการกำกับความปลอดภัยนักท่องเที่ยว นอกจากนี้ด้านการปฏิบัติงานพบว่าเจ้าหน้าที่ศูนย์ช่วยเหลือนักท่องเที่ยวที่ประจำสนามบินและประจำในทุกจังหวัดมีสถานะเป็นเพียงพนักงานจ้างเหมาบริการ ทำให้ไม่ได้รับความเชื่อถือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการประสานงานในเรื่องต่าง ๆ อีกทั้งศูนย์ช่วยเหลือนักท่องเที่ยวบางแห่งมีจำนวนบุคลากรเพียง 1 คน จึงไม่สามารถทำงานครอบคลุมพื้นที่หรือแหล่งท่องเที่ยวหรือให้การช่วยเหลือได้อย่างทันท่วงทีในกรณีที่เกิดเหตุการณ์พร้อมกันหลายแห่ง และปัญหาที่พบอีกประการหนึ่งในด้านการปฏิบัติงาน คือ ยังไม่มีระบบติดตามข้อร้องเรียนของนักท่องเที่ยวเพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถติดตามข้อร้องเรียนได้แบบปัจจุบัน (Real Time) และยังไม่มีระบบการติดตามเรื่องร้องเรียนที่ถูกส่งต่อไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- **ข้อเสนอแนะ**

1) กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ควรขอความร่วมมือจากกระทรวงการต่างประเทศในการประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวซื้อประกันการเดินทางเพิ่มเติม เพื่อคุ้มครองนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติให้สอดคล้องกับกิจกรรมการท่องเที่ยวและระยะเวลาในการเดินทางท่องเที่ยว

2) กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ควรนำกลไกของคณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติมาเป็นเครื่องมือในการบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวอย่างจริงจัง รวมทั้งดำเนินการเชิงรุกโดยการจัดทำยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวในภาพรวมของประเทศให้ครอบคลุมตั้งแต่การป้องกันการเกิดเหตุ ระหว่างเกิดเหตุ และหลังเกิดเหตุ ซึ่งประกอบด้วยยุทธศาสตร์ แนวทางการพัฒนา และแผนงาน/โครงการ งบประมาณ พร้อมแนวทางการขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม เสนอคณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติเพื่อพิจารณาเห็นชอบก่อนเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

3) กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ควรส่งเสริมให้เกิดรูปแบบการทำงานในลักษณะเครือข่ายโดยประสานความร่วมมือกับผู้ประกอบการ สถานบริการ อาจารย์สอนภาษา อาสาสมัคร ล่ามแปลภาษา รวมทั้งบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว รวมทั้งพัฒนาระบบและกลไกของอาสาสมัครในพื้นที่ (อาสาสมัครพิทักษ์นักท่องเที่ยว) ให้มีครบทุกท้องถิ่นเช่นเดียวกับอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) และอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) เป็นต้น

4) กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาควรมีการจัดทำข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ร่วมกับหน่วยงานราชการและองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องในการช่วยเหลือนักท่องเที่ยว เพื่อให้การทำงานเป็นไปอย่างคล่องตัวและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งให้มีการประชาสัมพันธ์บทบาทของศูนย์ช่วยเหลือนักท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยว ส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนในพื้นที่ให้รับทราบ

5) กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ควรสนับสนุนให้เกิดการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเทคโนโลยีด้านการแปลภาษา เนื่องจากปัจจุบันมีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวหลายสัญชาติ และเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่สามารถสื่อสารได้เพียงภาษาอังกฤษ

6) กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาควรจัดทำสถิติการเกิดเหตุต่อนักท่องเที่ยวทั้งสถิติการบาดเจ็บเสียชีวิต สถิติการร้องเรียน โดยนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อแบ่งโซนการท่องเที่ยว เช่น โซนสีขาวปราศจากการเกิดเหตุ โซนสีเทามีการเกิดเหตุเล็กน้อย และโซนสีดำเกิดเหตุบ่อยครั้ง เป็นต้น ซึ่งการแบ่งโซนดังกล่าวจะทำให้หน่วยงานภาครัฐสามารถกำหนดมาตรการในการรักษาความปลอดภัยได้อย่างเหมาะสมตามสภาพข้อเท็จจริงของพื้นที่

7) เนื่องจากปัจจุบันกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬามีการส่งต่อเรื่องร้องเรียนจำนวนมากไปยังหน่วยงานบังคับใช้กฎหมาย อาทิ กระทรวงคมนาคม สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค เป็นต้น ดังนั้นกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ควรพัฒนาระบบติดตามข้อร้องเรียนการช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวชาวต่างชาติให้นักท่องเที่ยวสามารถติดตามความคืบหน้าแบบ Realtime

8) กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาควรวิเคราะห์ปริมาณงานของศูนย์ช่วยเหลือนักท่องเที่ยวในแต่ละจังหวัดเพื่อกำหนดอัตรากำลังให้สมดุลกับปริมาณงาน และยกสถานภาพของเป็นพนักงานราชการหรือข้าราชการ เพื่อเพิ่มความมั่นคงในอาชีพ เสริมสร้างขวัญกำลังใจ รวมทั้งเพิ่มความน่าเชื่อถือ อันจะส่งผลให้การทำงานเกิดประสิทธิภาพสูงขึ้น สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้มากขึ้น นอกจากนี้ควรจัดสรรงบประมาณในการจัดซื้ออุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ด้วย

- **ประเด็นที่ต้องการให้คณะรัฐมนตรีตัดสินใจ**

1) กำหนดนโยบาย/มาตรการในการกำกับ ดูแล ให้นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติจ่ายค่าธรรมเนียมเพื่อซื้อประกันภัยระหว่างเดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทย

2) สนับสนุนงบประมาณให้มีการติดตั้งกล้องวงจรปิดในพื้นที่ท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว รวมทั้งเพิ่มความเชื่อมั่นแก่นักท่องเที่ยว

3) สนับสนุนให้คณะกรรมการการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติดำเนินการตามภารกิจและอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายให้ครอบคลุมทุกด้านอย่างเคร่งครัด

- **ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ (Better life)**

ประเทศไทยมีการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวเชื่อมั่นซึ่งส่งผลต่อภาพลักษณ์ของประเทศ ส่งผลเศรษฐกิจ

6

กระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์

6 กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

1. ข้อมูลทั่วไป

คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลประจำกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (ค.ต.ป. พม.) ได้กำหนดประเด็นการตรวจสอบและประเมินผล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 จำนวน 3 ประเด็น ประกอบด้วย 1) การประสานส่งต่อกลุ่มเป้าหมายผู้ประสบปัญหาทางสังคมของหน่วยงาน พม. 2) โครงการศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน (ศพค.) 3) โครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดโดยได้ตรวจสอบและประเมินผลผ่านวิธีการตรวจเอกสารที่เกี่ยวข้อง การประชุม การลงพื้นที่ตรวจสอบและประเมินผล 4 ภาค ได้แก่ ภาคกลาง (จังหวัดสระบุรี) ภาคเหนือ (จังหวัดพิษณุโลก) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (จังหวัดหนองคาย) ภาคใต้ (จังหวัดยะลาและสงขลา) ซึ่งการดำเนินงานสอดคล้องตามแนวทางที่ ค.ต.ป. กำหนด

2. สรุปผลการดำเนินงาน และข้อค้นพบที่สำคัญ

2.1 การบริหารจัดการภารกิจส่งต่อกลุ่มผู้ประสบปัญหาทางสังคมของ พม.

1) การส่งต่อผู้ประสบปัญหาทางสังคมจากหน่วยแรกรับไปยังหน่วยรับเฉพาะกลุ่มเป้าหมายติดขัด ไม่คล่องตัว เนื่องจาก กฎ ระเบียบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่เอื้อต่อการทำงานร่วมกัน โดยพบว่า กรมกิจการผู้สูงอายุ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กรมกิจการเด็กและเยาวชน และกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ต่างมีการกำหนดกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ขั้นตอน และเงื่อนไขเฉพาะในการรับกลุ่มเป้าหมายของหน่วยงาน ซึ่งบางครั้งไม่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงาน เช่น การส่งเรื่องและรายละเอียดของผู้ขอรับการสงเคราะห์ไปยังกรมต้นสังกัด เพื่อให้อธิบดีกรมนั้นเป็นผู้พิจารณาซึ่งเป็นการเพิ่มขั้นตอนการดำเนินงาน หรือความซ้ำซ้อนไม่ชัดเจนในส่วนของคุณสมบัติของผู้ประสบปัญหาทางสังคม ทำให้การพิจารณาในการส่งต่อล่าช้า ส่งผลกระทบต่อผู้รับบริการทำให้ไม่ได้รับบริการในการแก้ปัญหาตามสภาพปัญหานั้น หรือทำให้สภาพปัญหาแย่ลง

2) อัตรากำลังบุคลากร โดยเฉพาะนักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา พยาบาล และพี่เลี้ยงไม่เพียงพอในการดูแลผู้ประสบปัญหาทางสังคม ไม่เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ อีกทั้งทักษะความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านที่จำเป็นในการปฏิบัติงานไม่เพียงพอ เช่น ทักษะในการดูแลเด็กแรกเกิด ผู้ป่วยที่มีอาการหนัก/ติดเตียง/จิตเวช เป็นต้น (3) สถานสงเคราะห์ต่าง ๆ มีจำนวนผู้รับบริการค่อนข้างมากและบางแห่งมีจำนวนผู้รับบริการเกินจำนวนที่สามารถให้บริการได้แล้ว ทำให้ผู้รับบริการต้องรอคิวนาน

3) ขาดข้อมูลในการวิเคราะห์วางแผนปฏิบัติงานที่เป็นปัจจุบัน เช่น ข้อมูลสถานการณ์ปัญหาข้อมูลผู้ประสบปัญหาทางสังคมในพื้นที่ ข้อมูลจำนวนผู้รอรับบริการทั้งหมดในภาพรวม ข้อมูลของหน่วยงานที่สามารถให้ความร่วมมือช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายทั้งภาครัฐและเอกชน เป็นต้น

- **ข้อเสนอแนะ**

1) กรมควรมอบอำนาจให้หน่วยงานในพื้นที่/หน่วยปฏิบัติสามารถเป็นผู้พิจารณาในการประสานส่งต่อเข้าสถานสงเคราะห์ และมีการกำหนดแนวทาง ระเบียบข้อปฏิบัติร่วมกันอย่างเป็นรูปธรรมทั้งส่วนกลาง และหน่วยปฏิบัติเพื่อให้การประสานส่งต่อเกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และเกิดประโยชน์ต่อประชาชน

2) กระทรวงควรพิจารณาทบทวนจัดระบบโครงสร้าง/ภารกิจของหน่วยงาน เพื่อให้ทันและรองรับสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป

3) จังหวัดควรมีกลไกในระดับพื้นที่ในการพิจารณาการประสานส่งต่อกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่แสวงหาความร่วมมือจากภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอก ส่งเสริมให้ท้องถิ่น/ชุมชน/อาสาสมัครเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลกลุ่มเป้าหมาย เพื่อลดจำนวนผู้รับบริการในหน่วยแรกรับ

4) จังหวัดควรมีการใช้ทรัพยากรและบริการของหน่วยงานร่วมกัน (Shared resource/shared service) ทุกหน่วยงานควรทำงานร่วมกัน สนับสนุน ส่งเสริม ข้ามข้อจำกัดและเงื่อนไขต่าง ๆ ของหน่วยงาน และกรม/ส่วนกลางเป็นผู้ให้การส่งเสริมสนับสนุนทั้งภายในองค์กรและภายนอกองค์กร

2.2 โครงการศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน (ศพค.)

1) การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน (ศพค.) ยังไม่ชัดเจน ส่วนใหญ่เน้นการดำเนินงานตามกรอบของกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวกำหนด จึงขาดการเชื่อมโยงกับกลุ่มเป้าหมายอื่น ๆ ในพื้นที่

2) ศพค. มีการพัฒนาที่ค่อนข้างช้า เนื่องจากคณะทำงานไม่ขับเคลื่อนงาน ขาดองค์ความรู้ ขาดฐานข้อมูล และโดยส่วนใหญ่ ศพค. ยังคงอาศัย อปท. เป็นหลักในการขับเคลื่อน อีกทั้งการทำงานของ ศพค. อยู่ที่เงินอุดหนุนของ พม. เป็นหลัก ซึ่งหากไม่มีการสนับสนุนจากกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ส่งผลให้ ศพค. ส่วนใหญ่ไม่มีการขับเคลื่อน

3) ศพค. บางแห่งมีการดำเนินการเชิงบูรณาการด้านกลุ่มเป้าหมายและประเด็นครอบครัวได้ดี ประสบความสำเร็จ ควรมีการถอดบทเรียนและขยายผล

- **ข้อเสนอแนะ**

1) ควรกำหนดเป้าหมายในการพัฒนา ศพค. ให้ชัดเจน และควรยกระดับการทำงานของ ศพค. ให้เชื่อมโยงเข้าถึงคนทุกกลุ่มเป้าหมาย

2) ควรให้ทุกกรมยึดถือสถาบันครอบครัวเป็นพื้นฐานในการขับเคลื่อนงานของกระทรวง พม. ให้ ศพค. เป็นศูนย์กลางของการพัฒนาครอบครัวในภาพรวม โดยมีการสร้างความเข้าใจแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจน และสนับสนุนองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง

3) ควรสร้างกลไกการขับเคลื่อนงาน ศพค. ร่วมกับท้องถิ่น โดยสนับสนุนส่งเสริมให้ ศพค. จดทะเบียนเป็นองค์กรสาธารณประโยชน์ เพื่อให้ ศพค. สามารถขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากแหล่งอื่นได้

4) ควรสำรวจข้อมูล ศพค. ที่มีการดำเนินงานผ่านเกณฑ์มาตรฐานที่กรมกำหนดมีการดำเนินการที่ดี ถอดบทเรียนเพื่อเป็นคู่มือในการทำงานและขยายผลการดำเนินงาน

2.3 โครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด

1) ขั้นตอนในการลงทะเบียนมีหลายขั้นตอน ต้องติดต่อประสานงานหลายหน่วยงาน และใช้ระยะเวลานานกว่าจะได้รับเงินอุดหนุนตามสิทธิ เนื่องจากมีขั้นตอนการตรวจสอบสิทธิ ซึ่งผู้ขอรับสิทธิบางรายคุณสมบัติไม่ครบถ้วน ต้องได้รับการรับรองจากผู้นำชุมชน/อปท. ขั้นตอนการบันทึกข้อมูลลงระบบก่อนได้รับสวัสดิการ ซึ่งปัจจุบันระบบการบันทึกข้อมูลอยู่ในช่วงปรับปรุงระบบ ทำให้การลงทะเบียนผู้ได้รับสิทธิ์ในระบบล่าช้ามีบางส่วนตกค้าง และยังไม่ได้รับสิทธิ์

2) การดำเนินงานตามโครงการของหน่วยงาน พม. ยังเป็นในเชิงการบริหารจัดการเท่านั้น เช่น การบันทึกข้อมูล การตรวจเอกสาร ขาดการติดตามและประเมินผลความสำเร็จของโครงการในเชิงคุณภาพการเชื่อมโยงงานกับหน่วยงานต่าง ๆ

3) ไม่มีการกำหนดตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตแม่และเด็กโดยเฉพาะด้านสังคมที่เกี่ยวข้องรวมถึงไม่มีการติดตามและประเมินผลโครงการอย่างเป็นระบบ

- **ข้อเสนอแนะ**

1) ควรปรับรูปแบบ กระบวนการ ขั้นตอนในการลงทะเบียน โดยอาจจะให้โรงพยาบาล/โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) ทุกแห่งเป็นหน่วย one stop service ในการรับลงทะเบียน

2) ควรเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับระเบียบหลักเกณฑ์ กระบวนการ และขั้นตอนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและประชาชนทราบ เพื่อลดความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน และข้อขัดแย้งร้องเรียนต่าง ๆ

3) ควรมีการเชื่อมโยงงานในการดูแลคุณภาพชีวิตแม่และเด็กระหว่างกรมกิจการเด็กและเยาวชนและกรมอื่น ๆ ภายในกระทรวง พม. และเชื่อมโยงงานระหว่างกระทรวงที่เกี่ยวข้องด้วย เพื่อให้แม่และเด็กได้รับการพัฒนาดูแลที่ครอบคลุมทุกด้าน

4) ควรร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภายในกระทรวง และภายนอกกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์/มาตรฐาน/ตัวชี้วัดของโครงการให้ครอบคลุมในทุก ๆ ด้าน และมีการวางแนวทางและแผนในการติดตามประเมินผลคุณภาพชีวิตของแม่และเด็กร่วมกัน

5) เร่งรัดการจัดทำระบบข้อมูลและพัฒนาระบบฐานข้อมูลให้สามารถรองรับปริมาณข้อมูลผู้รับสิทธิที่จะเพิ่มขึ้นในอนาคตได้

- **ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ (Better life)**

ประชาชนที่ประสบปัญหาทางสังคมได้รับการคุ้มครอง ดูแล ฟื้นฟูศักยภาพจากสวัสดิการของรัฐ มีการสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนสามารถดูแลตนเอง และได้รับเงินอุดหนุนเพื่อเลี้ยงดูเด็กให้มีพัฒนาการที่เหมาะสม

7

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

7 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

1. ข้อมูลทั่วไป

คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลประจำกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ค.ต.ป. กษ.) ได้กำหนดประเด็นการตรวจสอบและประเมินผล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 จำนวน 2 ประเด็น ได้แก่ 1) แผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำที่สนับสนุนแผนงานภายใต้โครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก และ 2) โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 โดยติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของส่วนราชการที่รับผิดชอบในพื้นที่จังหวัดชลบุรี จังหวัดระยอง จังหวัดเชียงราย จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดชัยนาท และจังหวัดอุทัยธานี ซึ่งการดำเนินงานสอดคล้องตามแนวทางที่ ค.ต.ป. กำหนด

2. สรุปผลการดำเนินงาน และข้อค้นพบที่สำคัญ

2.1 แผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำที่สนับสนุนแผนงานภายใต้โครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก

มติคณะรัฐมนตรีวันที่ 4 มกราคม 2560 เห็นชอบโครงการสำคัญภายใต้แผนงานพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (พ.ศ. 2560 - 2564) ที่มีความจำเป็นต้องเร่งดำเนินการในปี 2560 จำนวน 48 โครงการ วงเงินรวม 6,992.67 ล้านบาท ประกอบด้วย 4 แผนงาน ได้แก่ 1) แผนงานพัฒนาอุตสาหกรรมศักยภาพ 2) แผนงานพัฒนาคมนาคมและโลจิสติกส์ 3) แผนงานพัฒนาเมือง สาธารณูปโภค สาธารณูปการ การจัดการสิ่งแวดล้อมเมือง ท่องเที่ยว และสาธารณสุข และ 4) แผนงานบริหารจัดการ โดยให้ส่วนราชการต่าง ๆ ที่รับผิดชอบดำเนินการ 4 แผนงานข้างต้น ขอรับการสนับสนุนจากงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นและให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทำความตกลงในรายละเอียดกับสำนักงบประมาณต่อไป ซึ่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมชลประทานร่วมรับผิดชอบแผนงานพัฒนาเมือง สาธารณูปโภค สาธารณูปการ การจัดการสิ่งแวดล้อมเมือง ท่องเที่ยว และสาธารณสุข ในส่วนของระบบน้ำ จำนวน 16 โครงการ ประกอบกับมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2561 ได้มีการพิจารณาแผนการบริหารจัดการน้ำและแนวทางการพัฒนาเพื่อรองรับระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก โดยมีการเห็นชอบในหลักการแผนการพัฒนาเพื่อรองรับ EEC ในระยะ 10 ปี และมอบหมายให้สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการใช้น้ำและอื่น ๆ จัดทำแผนปฏิบัติการและจัดลำดับความสำคัญให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาของ EEC รวมทั้งระบบโครงข่ายการส่งน้ำที่จำเป็น และพิจารณาเรื่องการบรรเทาอุทกภัยด้วย โดยให้สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติเป็นหน่วยงานหลักร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนหลักเพื่อรองรับการพัฒนาในระยะ 20 ปี รวมทั้งทบทวนความเพียงพอของการพัฒนาในระยะ 10 ปี ให้ครอบคลุมถึงการใช้น้ำระหว่างประเทศ เทคโนโลยีการพัฒนาน้ำบาดาลชั้นสูง และการผลิตน้ำจืดจากน้ำทะเลด้วย ซึ่งแผนการพัฒนาเพื่อรองรับ EEC ระยะ 10 ปี ที่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบในหลักการและวัตถุประสงค์

- **ผลการตรวจสอบในภาพรวม**

กรมชลประทานสามารถดำเนินการจัดหาแหล่งน้ำและจัดสรรน้ำเพื่อการอุปโภค - บริโภค ภาคอุตสาหกรรม และภาคการเกษตรได้อย่างสมดุลเพียงพอ โดยวางแผนงาน/โครงการเพื่อสนับสนุนน้ำ

ในระยะ 10 ปี จำนวน 22 โครงการ โดยสามารถดำเนินการก่อสร้างแล้วเสร็จ จำนวน 7 โครงการ อยู่ระหว่างดำเนินการ จำนวน 6 โครงการ ยังไม่ได้ดำเนินการก่อสร้างแต่อยู่ในแผนการดำเนินงานในปีถัดไป จำนวน 6 โครงการ ไม่ได้รับจัดสรรงบประมาณ จำนวน 1 โครงการ อยู่ระหว่างการศึกษา EIA จำนวน 1 โครงการ โครงการศึกษาจัดหาแหล่งน้ำโดยภาคเอกชน จำนวน 1 โครงการ ซึ่งจากการดำเนินโครงการทำให้กรมชลประทานสามารถบริหารจัดการน้ำภาคตะวันออกได้อย่างเหมาะสมเพียงพอ โดยมีปริมาณการจัดสรรน้ำรวมแล้ว 2,188 ล้านลูกบาศก์เมตร ผ่านโครงข่ายการเชื่อมโยงแหล่งน้ำภาคตะวันออก มีการวางระบบท่อเพื่อส่งน้ำและกระจายน้ำอย่างครอบคลุมพื้นที่ภาคตะวันออก และมีการเตรียมการรองรับอุทกภัยและภัยแล้งที่เหมาะสม โดยมีการผันน้ำรองรับภัยแล้งในแต่ละปี ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 เริ่มการผันน้ำตั้งแต่วันที่ 2 ธันวาคม 2561 และจากการลงพื้นที่ติดตามความก้าวหน้า คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลประจำกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ค.ต.ป.กษ.) พบความเสี่ยงที่สำคัญอันส่งผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายการขับเคลื่อนแผนงาน/โครงการภายใต้แผนการพัฒนาเพื่อรองรับระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (EEC) ระยะ 10 ปี ดังนี้

1) ความเสี่ยงด้านงบประมาณ ส่วนราชการที่รับผิดชอบได้รับจัดสรรไม่ครอบคลุมแผนงาน/โครงการที่ได้รับอนุมัติตามมติคณะรัฐมนตรี เช่น ค่าชดเชยค่าที่ดิน ค่าสิ่งก่อสร้าง

2) ความเสี่ยงด้านความพร้อมของสถานที่ดำเนินการ การเปิดโครงการเพื่อจัดหาหรือพัฒนาแหล่งน้ำใหม่เพิ่มเติมในพื้นที่ ปัจจุบันและในอนาคตมีความยุ่งยากสำหรับการดำเนินงานตั้งแต่กระบวนการเริ่มเสนอโครงการ การประชาคมกับชุมชน การขออนุญาตใช้พื้นที่ดำเนินการ เนื่องจากติดปัญหาข้อกฎหมายของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.) จำนวน 3 ฉบับ ได้แก่ (1) พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2504 (2) พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 และ (3) พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติและการอนุรักษ์สัตว์ป่า พ.ศ. 2518 ประกอบกับรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) ของบางโครงการยังไม่ผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการผู้ชำนาญการ

3) ความเสี่ยงด้านฐานข้อมูลปริมาณความต้องการใช้น้ำ ทั้งภาคการเกษตร ภาคอุตสาหกรรม การอุปโภค - บริโภค เนื่องจากปัจจุบันยังไม่มีหน่วยงานกลางในการจัดทำฐานข้อมูลที่ผ่านกระบวนการวิเคราะห์ความต้องการที่ครอบคลุมในระยะ 10 ปี ดังนั้น เพื่อให้การบริหารจัดการแผนงาน/โครงการภายใต้โครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออกมีประสิทธิภาพบรรลุตามวัตถุประสงค์ในการรองรับระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (EEC) สามารถบริหารจัดการทรัพยากรน้ำได้อย่างเพียงพอต่อความต้องการของภาคอุตสาหกรรม ครอบคลุมการป้องกันและบรรเทาอุทกภัยและภัยแล้ง โดยไม่ส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการเพื่อภาคการเกษตร การอุปโภค - บริโภค การรักษาระบบนิเวศ

- **ข้อเสนอแนะ**

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมชลประทาน ควรดำเนินการ ดังนี้

1) สรุปผลการดำเนินการสนับสนุนน้ำในภาคอุตสาหกรรม/ภาคการเกษตร/การอุปโภค - บริโภค และผลการใช้จ่ายงบประมาณ เพื่อรวบรวมปัญหา/อุปสรรคจากการดำเนินงานเสนอ สทนช. ในฐานะผู้รับผิดชอบหลัก

2) จัดทำฐานข้อมูลแผนงาน/โครงการที่อยู่ภายใต้แผนการพัฒนา EEC ให้ครบถ้วน ถูกต้อง และสอดคล้องกันทั้งส่วนกลางและระดับพื้นที่

3) ทบทวนข้อมูล water balance ของแผนงาน/โครงการเพื่อสนับสนุนโครงการพัฒนา EEC โดยให้พิจารณาปัจจัย/ตัวแปรที่มีผลกระทบต่อการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำที่มีอย่างจำกัด

4) เร่งรัดดำเนินการปรับแก้ไขสาระสำคัญของรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) ของรายการอ่างเก็บน้ำคลองวังโตนด ตามความเห็นชอบของคณะกรรมการผู้ชำนาญการ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) หรือเสนอข้อมูลเพิ่มเติมให้คณะกรรมการผู้ชำนาญการใช้ประกอบการพิจารณาเพิ่มเติม

● **ประเด็นที่ต้องการให้คณะรัฐมนตรีตัดสินใจ**

1) ควรพิจารณาอนุมัติกรอบวงเงินงบประมาณให้เพียงพอสำหรับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของระบบบริหารจัดการน้ำ เพื่อให้การขับเคลื่อนแผนการพัฒนาเพื่อรองรับการพัฒนา EEC บรรลุวัตถุประสงค์ในการพัฒนาพื้นที่ภาคตะวันออกให้เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจสูงของประเทศ และควรพิจารณามอบหมายให้สำนักงบประมาณ พิจารณาจัดสรรงบประมาณค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้างเป็นการเฉพาะ สำหรับแผนงาน/โครงการภายใต้การพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (EEC) อย่างเพียงพอ เพื่อมิให้กระทบกับการจ่ายค่าชดเชยที่ดินของแผนงาน/โครงการอื่น ๆ ที่กรมชลประทานรับผิดชอบ โดยต้องครอบคลุมแผนงาน/โครงการที่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบเมื่อวันที่ 4 มกราคม 2560 และวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2561 เพื่อให้กรมชลประทานสามารถดำเนินการพัฒนาแหล่งน้ำต้นทุน และจัดสรรน้ำเพื่อการอุปโภค - บริโภค ภาคอุตสาหกรรมและภาคการเกษตรให้มีความสมดุลกับภาวะการเจริญเติบโตของชุมชนควบคู่ทั้งในปัจจุบันและอนาคตต่อไป

2) ควรกำหนดมาตรการกำกับและติดตามเพื่อให้คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกดำเนินการจัดทำนโยบายและแผนภาพรวมเพื่อการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก แผนการใช้ประโยชน์ในที่ดินในภาพรวม แผนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภค แผนการดำเนินงานให้มีความชัดเจน โดยเฉพาะการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของระบบบริหารจัดการน้ำต้องสอดคล้องกับแผนการใช้ประโยชน์ในที่ดินให้ครอบคลุมเรื่องการใช้พื้นที่ในเขตอุทยานแห่งชาติและป่าอนุรักษ์เพื่อพัฒนาเป็นแหล่งน้ำต้นทุนให้มีความชัดเจน เพื่อให้หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบระบบบริหารจัดการน้ำสามารถนำแผนงานมาบริหารจัดการทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่อย่างจำกัดให้มีความสมดุล มีประสิทธิภาพและเชื่อมโยงกับโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภคอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องต่อไป

3) ควรพิจารณามอบหมายให้ สทนช. และกรมชลประทานร่วมกันทบทวนฐานข้อมูลปริมาณความต้องการใช้น้ำของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องให้ครอบคลุมปริมาณความต้องการใช้น้ำ

4) ควรกำหนดมาตรการกำกับดูแล และติดตามให้ สทนช. ดำเนินการอนุมัติแผนงาน/โครงการโดยคำนึงถึงความพร้อมของการดำเนินการ พิจารณาความจำเป็น เหมาะสม คุ้มค่าของแผนงาน/โครงการ ให้ครอบคลุมทุกมิติ และครอบคลุมถึงความพร้อมและความถูกต้องในกรณีที่ต้องมีการขอใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตอุทยานแห่งชาติและป่าอนุรักษ์ให้ชัดเจนเพื่อป้องกันไม่ให้แผนงาน/โครงการที่อนุมัติเกิดความล่าช้าไม่สามารถดำเนินการตามแผนงาน/โครงการที่กำหนดได้ โดยการพิจารณาต้องครอบคลุมความพร้อมทางกายภาพ สภาพภูมิศาสตร์ กรรมสิทธิ์ครอบครองโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องรูปแบบรายการที่เหมาะสม

5) ควรพิจารณามอบหมายให้สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.) ทำการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการน้ำ ทั้งน้ำผิวดินและน้ำใต้ดินมาใช้ประโยชน์ให้เต็มศักยภาพ โดยขอความร่วมมือกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง เป็นต้น เพื่อร่วมกันพิจารณาศึกษาความเหมาะสมและความจำเป็นในการพัฒนาแหล่งน้ำอื่น ๆ เพื่อเก็บกักน้ำท่าที่ไหลลงทะเลที่มีถึงประมาณ 90% หรือการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐาน เช่น เขื่อนเก็บน้ำใต้ดิน และธนาคารน้ำใต้ดิน หรือการนำบ่อบาดาลเพื่อใช้สำหรับ

ภาคการเกษตร เป็นต้น เนื่องจากพื้นที่ภาคตะวันออก มีข้อจำกัดด้านการพัฒนาแหล่งน้ำผิวดิน เพราะพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ป่าในเขตอุทยานแห่งชาติ และบางส่วนเป็นพื้นที่เอกชนที่มีราคาซื้อ-ขายค่อนข้างสูง ทำให้ยากต่อการพัฒนาแหล่งน้ำผิวดิน ดังนั้น การทำเขื่อนเก็บกักน้ำใต้ดินและธนาคารน้ำใต้ดิน จึงเป็นทางเลือกที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ และสมควรส่งเสริมให้มีการพิจารณาศึกษาความเหมาะสมเบื้องต้น (Pre-Feasibility Study) ทั้งนี้ควรมีการขอความร่วมมือทางวิชาการเกี่ยวกับด้านการทำเขื่อนเก็บกักน้ำใต้ดินจากประเทศที่มีความเชี่ยวชาญ เช่น ประเทศญี่ปุ่น สาธารณรัฐเกาหลี หรือประเทศอื่น ๆ ที่มีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญด้านการก่อสร้างเขื่อนใต้ดิน

- **ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ (Better life)**

ประชาชนจะมีระบบการบริหารจัดการน้ำระหว่างภาคอุตสาหกรรม ภาคการเกษตร การอุปโภคบริโภคในพื้นที่ภาคตะวันออกอย่างทั่วถึงและยั่งยืน

2.2 โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแปลงใหญ่

โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่เป็นการดำเนินงานซึ่งเน้นการรวมกลุ่มของเกษตรกรรายย่อยในพื้นที่ โดยวางระบบการผลิตและการบริหารจัดการในแนวทางเดียวกัน เพื่อประหยัดต้นทุน และเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต โดยเกษตรกรหรือองค์กรเกษตรกรในพื้นที่ที่มีการดำเนินกิจกรรมที่ใกล้เคียงกันหรือติดต่อกันเป็นแปลงใหญ่ทำให้เกิดขนาดเศรษฐกิจที่ใหญ่ขึ้น และลดต้นทุนการผลิตได้ (Economy of Scale)

- **ผลการตรวจสอบในภาพรวม**

ผลการดำเนินงานโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ในภาพรวมตั้งแต่ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 - 2561 มีจำนวนแปลงทั้งสิ้น 4,105 แปลง มีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ จำนวน 283,966 ราย และมีจำนวนพื้นที่ที่ทำระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ จำนวน 4,782,885 ไร่ และจากการลงพื้นที่ติดตามตรวจสอบ และประเมินผลของ ค.ต.ป. กษ. จำนวน 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงราย จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดชัยนาท และจังหวัดอุทัยธานี พบว่า การดำเนินโครงการสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเป้าหมาย ซึ่งปัจจุบันการดำเนินงานโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีการพัฒนาเข้าสู่ระบบการเกษตร ยุค 4.0 เพิ่มขึ้น โดยกลุ่มเกษตรกรมีนำระบบเทคโนโลยีเข้ามาปรับใช้ในภาคการเกษตรเพิ่มมากขึ้น เช่น การวัดระดับน้ำในแปลงนาข้าวโดยผ่าน Application บน Smart phone การปรับระดับพื้นที่แปลงนาข้าวด้วยเครื่องเลเซอร์ (Laser) เป็นต้น อย่างไรก็ตามยังพบประเด็นที่ควรต้องปรับปรุงเพิ่มเติมเพื่อให้การดำเนินงานโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่มีประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ ดังนี้

1) การบูรณาการการทำงานระหว่างส่วนราชการในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กับส่วนราชการนอกสังกัดหรือภาคส่วนอื่น ๆ เพื่อดำเนินงานโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ในบางพื้นที่ยังไม่เพียงพอในรูปของแผนการผลิตร่วมกัน ในการจัดทำโครงการเพื่อเสนอขอใช้สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (ดอกเบี้ย 0.01%) ที่รัฐบาลให้การสนับสนุนการดำเนินการสำหรับการบริหารจัดการด้านการผลิตทางการเกษตร เช่น วัสดุทางการเกษตร เมล็ดพันธุ์ โรงงานแปรรูป เป็นต้น

2) เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ส่วนใหญ่ยังมีเครื่องจักรทางการเกษตรไม่เพียงพอ เนื่องจากขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำโครงการเพื่อเสนอขอใช้เงินจากแหล่งเงินทุนที่รัฐบาลมีนโยบายสนับสนุน และความรู้ในด้านการบริหารจัดการเครื่องจักรกลทางการเกษตร

3) การบูรณาการจัดทำนโยบาย และการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ รวมทั้งการวางแผนการดำเนินงานโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ ยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์เท่าที่ควร เนื่องจากกลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการยังไม่สามารถดำเนินการจัดทำโครงการด้วยตนเองได้ มีองค์ความรู้ในบางด้านไม่เพียงพอต่อการบริหารจัดการกลุ่ม เช่น องค์ความรู้ด้านการวางแผนการผลิตสินค้าตลอดห่วงโซ่ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ การทำบัญชีรายรับ - รายจ่ายของกลุ่ม รวมทั้งการจัดสรรงบประมาณที่ส่วนราชการส่วนกลางในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เพื่อใช้สำหรับการบริหารจัดการโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ ยังไม่ครอบคลุมงานที่ต้องดำเนินการบูรณาการร่วมกันในระดับพื้นที่ซึ่งยังขาดการบูรณาการระหว่างส่วนราชการในระดับพื้นที่

4) บางฤดูกาลกลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ยังประสบปัญหาการขาดแคลนน้ำ เนื่องจากผลกระทบของปัญหาภัยแล้งและบางกลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ มีพื้นที่สำหรับการผลิตสินค้าเกษตรอยู่นอกเขตชลประทาน ซึ่งมีแหล่งน้ำไม่เพียงพอต่อการเพาะปลูกจึงทำให้กลุ่มเกษตรกรประสบกับปัญหาด้านการวางแผนการผลิต เพื่อให้ได้ผลผลิตที่เพียงพอต่อการจำหน่าย

- **ข้อเสนอแนะ**

1) ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริม และสนับสนุน ให้คำปรึกษากับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการพร้อมทั้งองค์ความรู้ต่าง ๆ เพื่อเป็นการเพิ่มศักยภาพให้เกษตรกรสามารถยกระดับการรวมกลุ่มไปสู่ระบบวิสาหกิจชุมชน/กลุ่มสหกรณ์ โดยการบูรณาการการทำงานระหว่างส่วนราชการในสังกัด กับหน่วยงานนอกสังกัด ในการสร้างการรับรู้เกี่ยวกับจัดทำโครงการเพื่อเสนอขอใช้สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (ดอกเบี้ย 0.01%) ที่รัฐบาลให้การสนับสนุน เพื่อให้กลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการสามารถดำเนินการจัดทำโครงการด้วยตนเองได้ และสามารถเข้าถึงแหล่งทุนได้อย่างรวดเร็วและทันต่อความต้องการของกลุ่มเกษตรกร

2) การดำเนินการโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ ควรกำหนดเป็นเงื่อนไขให้เกษตรกรต้องผ่านการอบรม ในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน เช่น การเพิ่มผลผลิต การลดต้นทุน การจัดทำบัญชีต้นทุน เป็นต้น เพื่อการพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรอย่างเป็นระบบ

3) ควรให้ความรู้กับเกษตรกรในการบริหารจัดการน้ำให้เพียงพอต่อการผลิตสินค้าเกษตรในรอบการผลิต เช่น การนำ Solar cell มาใช้ในการสูบน้ำเพื่อเก็บไว้ใช้ในการเกษตร รวมถึงสนับสนุนกลุ่มเกษตรกรนำระบบ Solar Cell มาปรับใช้ในการผลิตกระแสไฟฟ้าสำหรับเครื่องเติมออกซิเจนในน้ำ (กังหันตีน้ำ) และให้ความสำคัญกับการพัฒนาแหล่งน้ำแบบให้มีระบบการกระจายน้ำเป็นแบบ On farm ในพื้นที่นอกเขตชลประทานที่เข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ รวมทั้งกรมชลประทานควรมีการศึกษาเพื่อหาพื้นที่ที่เหมาะสมแห่งใหม่เพื่อดำเนินการก่อสร้างฝายเป็นการเร่งด่วน กรณีโครงการเดิมถูกยกเลิก ตลอดจนพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อสนับสนุนเกษตรกรในโครงการตามแผนการผลิต

4) การดำเนินการโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ ควรมีการพัฒนาผู้จัดการแปลงอย่างต่อเนื่องเพื่อให้สามารถบริหารจัดการได้อย่างมืออาชีพ ทั้งด้านการบริหารจัดการ การวางแผนการผลิตสินค้าตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ รวมถึงระบบขนส่งสินค้าทางการเกษตร (Logistic) จนสามารถเชื่อมโยงสู่ระบบการตลาด รวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจสามารถบริหารจัดการการตลาดแบบออนไลน์ หรือการตลาดรูปแบบใหม่ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว เพื่อให้เกิดความยั่งยืนของการดำเนินการโครงการ

5) ควรเตรียมการ และสร้างการมีส่วนร่วมของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ ในการจัดทำแผนการผลิตสินค้าเกษตร เพื่อเป็นข้อมูลให้กับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในสังกัด

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในส่วนกลางใช้ในการกำหนดนโยบายและนำนโยบายสู่การปฏิบัติในการดำเนินงานปีต่อไป รวมถึงการวางแผนการจัดทำคำของบประมาณเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ

● **ประเด็นที่ต้องการให้คณะรัฐมนตรีตัดสินใจ**

1) รัฐบาลควรให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์สนับสนุนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ จัดหาเครื่องมือเครื่องจักรกลทางการเกษตรต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการลดต้นทุน/เพิ่มผลผลิตมาใช้ในกระบวนการผลิตตั้งแต่ขั้นตอนการเตรียมพื้นที่จนถึงการเก็บเกี่ยว โดยอาจใช้กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ข้าวบ้านพระแก้วเป็นโมเดลต้นแบบ เพื่อให้เกิดการพัฒนาและขยายผลอย่างยั่งยืนต่อไป โดยรัฐบาลควรมีการสนับสนุนให้กลุ่มเกษตรกรที่เข้าโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ เข้าถึงแหล่งเงินทุน (ธ.ก.ส.) เพื่อให้เกษตรกร/กลุ่มเกษตรกรนำมาใช้ในการจัดหาเครื่องมือเครื่องจักรกลทางการเกษตรมาบริหารจัดการภายใน/นอกกลุ่มตามความเหมาะสม โดยรัฐบาลต้องกำหนดมาตรการชดเชยดอกเบี้ยให้แก่เกษตรกร/กลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่อย่างน้อย 3 - 5 ปี ทั้งนี้ ส่วนราชการต้องดำเนินการสนับสนุนองค์ความรู้ในการซ่อมแซมบำรุงรักษาเครื่องมือเครื่องจักรกลทางการเกษตรให้กับเกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร เพื่อให้กลุ่มแปลงใหญ่สามารถบริหารจัดการกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความยั่งยืน

2) รัฐบาลควรมีการส่งเสริมหรือสนับสนุนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ที่ต้องใช้ไฟฟ้าในการผลิตสินค้าเกษตรในโครงการเป็นกรณีพิเศษโดยการคิดค่ากระแสไฟฟ้าในอัตราเพื่อใช้ในการทำการเกษตรเพื่อเป็นการลดต้นทุนการผลิต

3) รัฐบาลควรมอบหมายให้กระทรวงมหาดไทยเร่งรัดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการดูแลบำรุงรักษาแหล่งน้ำขนาดเล็กที่ได้รับการถ่ายโอนภารกิจจากกรมชลประทานและส่วนราชการในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และฉบับที่ 2 พ.ศ. 2559 และหน่วยงานกลางควรมีความชัดเจนในแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับภารกิจที่ได้รับการถ่ายโอนจากส่วนราชการตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นฯ เพื่อบริหารจัดการน้ำ และสามารถสนับสนุนโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

● **ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ (Better life)**

เกษตรกรสามารถรวมกลุ่ม มีการบริหารจัดการร่วมกัน เกิดการรวมตัวกันผลิตและจำหน่ายสินค้าโดยมีตลาดรองรับที่แน่นอน และเกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิต เป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรอย่างยั่งยืน

2.3 โครงการสานพลังประชารัฐเพื่อสนับสนุนการปลูกข้าวโพดหลังฤดูทำนา

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงได้จัดทำ “โครงการสานพลังประชารัฐเพื่อสนับสนุนการปลูกข้าวโพดหลังฤดูทำนา” เพื่อปรับสมดุลของปริมาณการผลิต การตลาดข้าวและข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ โดยเชื่อมโยงแหล่งรับซื้อผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ให้มีความชัดเจนร่วมกับกระทรวงพาณิชย์ และภาคเอกชนตามแนวทางประชารัฐ สนับสนุนมาตรการจูงใจให้กับเกษตรกรในการลดรอบการปลูกข้าวอันเป็นการสร้างสมดุลอุปสงค์ อุปทาน เพื่อลดปัญหาผลผลิตล้นตลาด ราคาผลผลิตตกต่ำ และสร้างรายได้ให้กับเกษตรกร นอกจากนี้ ยังสามารถพัฒนาเป็นต้นแบบการปรับแผนการผลิตข้าวให้ยั่งยืนต่อไปในอนาคต

● **ผลการตรวจสอบในภาพรวม**

ผลการดำเนินงานของส่วนราชการในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่รับผิดชอบโครงการสานพลังประชารัฐเพื่อสนับสนุนการปลูกข้าวโพดหลังฤดูทำนา ณ วันที่ 1 มีนาคม 2562 มีการสมัครเข้าร่วมโครงการจำนวน 37 จังหวัด ผลการรับสมัครผู้เข้าร่วมโครงการฯ จำนวน 88,178 ราย รวมเนื้อที่ 741,053.75 ไร่ และจากการลงพื้นที่ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลของ ค.ต.ป. กษ. ณ จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งมีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการฯ จำนวน 9,330 ราย เนื้อที่ 80,770.21 ไร่ พบปัญหา อุปสรรค ดังนี้

1) เกษตรกรบางส่วนเลือกเพาะปลูกข้าวนาปรัง เช่น เดิมเนื่องจากราคาอยู่ในเกณฑ์ดี (15,000 - 16,500 บาท/ตัน) ประกอบกับพื้นที่ที่สมัครเข้าร่วมโครงการฯ ประมาณร้อยละ 90 อยู่นอกเขตชลประทาน เกษตรกรจึงแจ้งลดพื้นที่การเพาะปลูกข้าวโพดจากที่แจ้งไว้เบื้องต้น จากเดิมพื้นที่เพาะปลูก 88,781.25 ไร่ ลดลง 8,011.04 ไร่ คงเหลือ 80,770.21 ไร่ เนื่องจากมีความกังวลว่าปริมาณน้ำในแหล่งน้ำสาธารณะจะไม่เพียงพอพื้นที่บางส่วนทับซ้อนกับพื้นที่เกษตรอินทรีย์เกษตรกรจึงไม่ยืนยันการเข้าร่วมโครงการฯ และเกษตรกรตัดสินใจเข้าร่วมโครงการส่งเสริมการปลูกพืชหลากหลายฤดูนาปรัง ปี 2562 แทน (1 ครัวเรือน 1 สิทธิ์) เนื่องจากได้รับการสนับสนุนค่าปัจจัยการผลิตไร่ละ 1,000 บาท ครัวเรือนละไม่เกิน 15 ไร่ แต่ก็ยังคงเพาะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ซึ่งมีตลาดรองรับแน่นอนควบคู่กันไปด้วย

2) เกษตรกรรายใหม่บางส่วนยังไม่มั่นใจถึงผลตอบแทนในการปลูกข้าวโพด และขอถอนตัวจากการเข้าร่วมโครงการ จึงทำให้พื้นที่ปลูกข้าวโพดลดลงจากแผน

3) กลุ่มเกษตรกรที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์นอกเขตชลประทาน ซึ่งเป็นกลุ่มใหญ่ที่เข้าร่วมโครงการฯ ใช้บ่อบาดาลและสูบน้ำมาใช้รดต้นข้าวโพดด้วยพลังงานไฟฟ้า ทำให้เกษตรกรต้องเสียค่าไฟฟ้าต่อเดือนเป็นจำนวนมากไม่ต่ำกว่า 1,000 บาทต่อเดือน ทำให้ต้นทุนของเกษตรกรสูง

4) เกษตรกรคาดหวังว่าจะได้รับสินเชื่อในรูปเงินสดมากกว่าการจ่ายสินเชื่อผ่านบัตรเกษตรสุขใจซึ่งไม่ตรงตามความต้องการของเกษตรกร

● **ข้อเสนอแนะ**

1) ด้านการคัดเลือกพื้นที่เข้าร่วมโครงการฯ

การคัดเลือกพื้นที่เข้าร่วมโครงการฯ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ควรกำหนดนโยบายให้ชัดเจนล่วงหน้า และมีเวลาเพียงพอให้เจ้าหน้าที่ร่วมประชุมชี้แจงเกษตรกรและคัดเลือกพื้นที่ได้ตรงวัตถุประสงค์ และการกำหนดเป้าหมายควรคำนึงถึงความเป็นไปได้ทั้งด้านปริมาณและคุณภาพสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ไม่ควรคำนึงถึงเป้าหมายเพื่อให้ได้ปริมาณเพียงอย่างเดียว อย่างไรก็ตาม เกษตรกรกลุ่มที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มาก่อนแล้วที่เข้าร่วมโครงการฯ ถึงแม้เป็นกลุ่มเป้าหมายที่ไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการฯ แต่เกษตรกรกลุ่มนี้ก็มีความพึงพอใจอย่างมากกับนโยบายของกระทรวงเกษตรฯ ที่ให้ความสำคัญและสนับสนุนการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ทำให้ตลาดข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มีความมั่นคงยิ่งขึ้น

2) ด้านการประชาสัมพันธ์

เสนอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรที่เป็นสมาชิกสหกรณ์หรือเกษตรกรทั่วไปเพื่อสร้างการรับรู้ ความเข้าใจถึงผลตอบแทนต่อการลงทุนที่มีรายได้ที่มากกว่า และมีการนำเกษตรกรไปดูงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จ และเร่งรัดการขึ้นทะเบียน/ปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการเพื่อรักษาสิทธิ์การให้ความช่วยเหลือจากภาครัฐ

3) ด้านการฝึกอบรมเกษตรกร

(1) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรร่วมกันวางแผนการฝึกอบรมเกษตรกรให้เป็นระบบ และเสร็จทันก่อนการเพาะปลูก ทั้งนี้ นโยบายต้องชัดเจนให้ผู้ปฏิบัติงานมีเวลาเพียงพอ รวมถึงประสานกับปราชญ์เกษตรกรเพื่อให้เป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้อีกทางหนึ่งด้วย

(2) เสนอแนะให้เจ้าหน้าที่ลงพื้นที่ติดตามให้คำแนะนำทางด้านการปลูกข้าวโพดอย่างใกล้ชิด รวมทั้งชี้แจงผลตอบแทนต่อการลงทุนให้ชัดเจนเพียงพอจากการปลูกข้าวโพดมีรายได้มากกว่าการปลูกข้าว

(3) แนะนำให้เกษตรกรจัดทำสมุดบันทึกการปลูกข้าวโพดรายครัวเรือนพร้อมรายรับ - รายจ่าย เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการปลูกปีต่อไป และขอให้สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด และสำนักงานเกษตรจังหวัดเก็บข้อมูลผลผลิตข้าวโพดและราคารับซื้อ แล้วจัดทำข้อมูลเปรียบเทียบรายได้กับการปลูกข้าว เพื่อให้เกษตรกรเห็นความแตกต่างได้อย่างชัดเจน

4) ด้านการบริหารจัดการน้ำ

(1) แนะนำเกษตรกรในการรวมกลุ่มฯ ยื่นความประสงค์กับกรมทรัพยากรน้ำบาดาล กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อขอเข้าร่วมโครงการพัฒนาระบบกระจายน้ำบาดาลเพื่อการเกษตร หรือยื่นความประสงค์เข้าร่วมโครงการก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ของกรมพัฒนาที่ดิน หรือรัฐควรให้การสนับสนุนการขุดบ่อบาดาลเพื่อการเกษตรในพื้นที่ที่มีความเหมาะสม โดยรัฐออกค่าใช้จ่ายส่วนหนึ่งและเกษตรกรออกค่าใช้จ่ายสมทบอีกส่วนหนึ่ง

(2) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการจัดประชุมหารือ ทำความเข้าใจ และข้อตกลงกับเกษตรกรในเขตชลประทาน เพื่อกำหนดพื้นที่เพาะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในเขตชลประทาน (Zoning) เพราะก่อนเริ่มต้นโครงการฯ คลองส่งน้ำในเขตชลประทานเป็นคลองส่งน้ำเพื่อทำนาปรังจำเป็นต้องส่งน้ำให้ในปริมาณมาก หากเกษตรกรปรับเปลี่ยนมาปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์แทน เนื่องจากเป็นพืชที่ใช้น้ำน้อยเพื่อการประหยัดน้ำและมีรายได้มากกว่าการทำนาปรัง ชลประทานจังหวัดจะได้พิจารณาส่งน้ำให้ในปริมาณที่เหมาะสมกับการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ โดยกำหนดพื้นที่การปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เป็นโซนตลอดแนวคลอง

5) ด้านการสร้างแรงจูงใจ

(1) ควรจัดให้มีบริการเก็บเกี่ยวผลผลิต โดยรัฐให้การสนับสนุนผ่านทางสหกรณ์การเกษตรเพื่อเป็นการจูงใจให้เกษตรกรเข้าร่วมโครงการเพิ่มมากขึ้น และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องปรับปรุงรูปแบบการให้สินเชื่อให้เหมาะสมและรวดเร็วทันฤดูกาลเพาะปลูก

(2) รัฐบาลควรให้การสนับสนุนเรื่องการใช้พลังงานแสงอาทิตย์มาสูบน้ำแทนพลังงานไฟฟ้า แต่การเริ่มต้นมีต้นทุนสูง รัฐบาลควรให้ความสนับสนุนเงินลงทุนปลอดดอกเบี้ย 3 ปี ให้เกษตรกรกู้ไปลงทุน และควรทำแปลงสาธิตการใช้พลังงานแสงอาทิตย์สูบน้ำแทนการใช้ไฟฟ้า

6) ด้านการแก้ไขปัญหาโรคระบาด

(1) ขอให้เกษตรจังหวัด จัดทีมเจ้าหน้าที่ลงพื้นที่ให้คำแนะนำวิธีการกำจัดแมลงศัตรูพืชในพื้นที่ที่มีการระบาดของหนอนกระทู้ รวมถึง ควรให้เจ้าหน้าที่จากกรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมชลประทาน กรมพัฒนาที่ดิน และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ลงพื้นที่เพื่อให้ความรู้ด้านวิชาการในการปลูกข้าวโพดและติดตามเฝ้าระวังการระบาดของหนอนกระทู้ รวมทั้งแนะนำเกษตรกรในการป้องกันกำจัดหนอนกระทู้อย่างถูกวิธี

(2) ร่วมกับศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตร ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ ความเข้าใจแก่เกษตรกร เกี่ยวกับการเฝ้าระวัง ป้องกัน และกำจัดโรคและแมลงศัตรูข้าวโพดตามหลักวิชาการอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะหนอนกระทู้

- **ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ (Better life)**

เกษตรกรปรับเปลี่ยนมาปลูกข้าวโพดหลังฤดูทำนาเป็นการลดรอบการปลูกข้าวซึ่งเป็นการสร้างสมดุลอุปสงค์อุปทาน เพื่อลดปัญหาผลผลิตล้นตลาด ราคาผลผลิตตกต่ำ และสร้างรายได้ให้เกษตรกร นอกจากนี้ยังเป็นการพัฒนาต้นแบบการปรับแผนการผลิตข้าวให้ยั่งยืนต่อไปในอนาคต

8

กระทรวงคมนาคม

8 กระทรวงคมนาคม

1. ข้อมูลทั่วไป

คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลประจำกระทรวงคมนาคม (ค.ต.ป. คค.) ได้กำหนดประเด็นการตรวจสอบและประเมินผล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 จำนวน 3 ประเด็น ได้แก่ 1) การพัฒนาเส้นทางคมนาคมทางบกให้มีมาตรฐานความปลอดภัยตามหลักสากลและส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว กรมทางหลวงชนบท 2) การพัฒนาการเชื่อมโยงและรองรับการขนส่งสินค้าจากสาธารณรัฐประชาชนจีนฝั่งตะวันตก กรมการขนส่งทางบก และ 3) การแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเลเพื่อฟื้นฟูชายหาดและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว กรมเจ้าท่า ซึ่งการดำเนินงานสอดคล้องตามแนวทางที่ ค.ต.ป. กำหนด

2. สรุปผลการดำเนินงาน และข้อค้นพบที่สำคัญ

2.1 การพัฒนาเส้นทางคมนาคมทางบกให้มีมาตรฐานความปลอดภัยตามหลักสากลและส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว กรมทางหลวงชนบท

กรมทางหลวงชนบทดำเนินการโครงการโครงข่ายถนนเลียบชายฝั่งทะเลอ่าวไทยฝั่งตะวันตก (Thailand Riviera) ที่ดำเนินการในพื้นที่จังหวัดชุมพร และประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งโครงการดังกล่าวเป็นโครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการคมนาคมทำให้เส้นทางคมนาคมทางบกได้รับการพัฒนาให้มีมาตรฐานความปลอดภัยตามหลักสากล และช่วยเชื่อมโยงระหว่างแหล่งท่องเที่ยวหลักกับแหล่งท่องเที่ยวรองได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยังเป็นการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทยฝั่งตะวันตกให้มีความหลากหลายเพื่อเพิ่มทางเลือกให้แก่นักท่องเที่ยว ช่วยอำนวยความสะดวกในการเดินทางของผู้สัญจรเป็นเส้นทางเลือกและเส้นทางสำรองในกรณีเกิดปัญหาจราจรในเส้นทางถนนเพชรเกษมสู่ภาคใต้ รวมทั้งช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจชุมชนส่งเสริมการสร้างรายได้และกระจายรายได้สู่ท้องถิ่น ทำให้ประชาชนในท้องถิ่นมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

- **ผลการตรวจสอบในภาพรวม**

ในการดำเนินโครงการฯ ผู้มีส่วนได้เสียและประชาชนสามารถรับรู้ถึงการดำเนินโครงการในทุกขั้นตอนตามป้ายประกาศโครงการฯ และมีการจัดประชุมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนตั้งแต่เริ่มต้นก่อสร้าง ขณะก่อสร้าง และก่อสร้างแล้วเสร็จจากการตรวจสอบมีข้อค้นพบ ดังนี้

1) การก่อสร้างจุดชมวิวบริเวณแหล่งท่องเที่ยวและก่อสร้างแหล่งเรียนรู้ย่อยข้างทาง พบว่าบริเวณจุดชมวิวบางจุดไม่มีที่จอดพักรถ หากนักท่องเที่ยวแวะจอดจุดชมวิวอาจก่อให้เกิดอุบัติเหตุได้ง่าย เนื่องจากข้อจำกัดของพื้นที่ทำให้ไม่สามารถก่อสร้างที่จอดพักรถได้

2) การดำเนินโครงการที่ผ่านมา พบว่าจุดพักรถขนาดใหญ่ อาทิ จุดพักรถบ้านบางตะบูน จังหวัดสมุทรสงคราม ได้ก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวก ประกอบด้วย อาคารอำนวยการ ศาลาพักผ่อน อาคารอเนกประสงค์ ห้องน้ำ ห้องสุขา และลานจอดพักรถฯ เพื่อให้บริการนักท่องเที่ยว อย่างไรก็ตาม พบว่ายังไม่มีการใช้ประโยชน์ เนื่องจากพบปัญหา เช่น ยังไม่มีการส่งมอบสิ่งก่อสร้างให้กรมธนารักษ์เพื่อนำไปจัดหารายได้ หรือยังไม่สามารถกำหนดรูปแบบการบริหารจัดการฯ ทำให้กรมทางหลวงชนบทต้องดูแลบำรุงรักษาสิ่งก่อสร้างเกิดค่าใช้จ่าย ได้แก่ ค่าไฟฟ้า

ค่าน้ำประปา และค่าซ่อมแซมบำรุงรักษาอาคารสถานที่ฯ รวมถึงค่าใช้จ่ายในการจัดเจ้าหน้าที่เฝ้าประจำจุดพักรถ ซึ่งเป็นภาระค่าใช้จ่ายที่กรมทางหลวงชนบทจะต้องจัดสรรงบประมาณสนับสนุนให้กับหน่วยงานที่รับผิดชอบ

3) ควรเปิดโอกาสและส่งเสริมให้ภาคเอกชนลงทุนดำเนินการก่อสร้างจุดพักรถในพื้นที่ที่กรมทางหลวงชนบทเห็นสมควร ตลอดจนดำเนินธุรกิจในพื้นที่จุดพักรถดังกล่าว เช่น สถานีบริการน้ำมัน ศูนย์อาหาร และอื่น ๆ เป็นต้น

4) การก่อสร้างโครงข่ายถนนเชื่อมโยงถนนสายหลักเพื่อเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว หากไม่มีการคิดหารูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายเพื่อเป็นแรงจูงใจในการส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ทำให้มีนักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวอย่างต่อเนื่องจะทำให้โครงการดังกล่าวเป็นเพียงถนนทางเลือกเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว แต่ไม่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวได้

5) กรมทางหลวงชนบทได้พัฒนาเส้นทางให้เข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวและเชื่อมโยงสู่ชายหาด รวมถึงการก่อสร้างจุดชมวิว จุดพักรถไว้บริการนักท่องเที่ยว แต่การพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมบริเวณพื้นที่สองข้างทางยังไม่เกิดขึ้น อาจมีสาเหตุจากสถานที่ท่องเที่ยวยังไม่เป็นที่สนใจ ไม่มีกิจกรรมทางทะเลที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวได้ หรือขาดการบริหารและจัดการแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ ซึ่งเป็นเรื่องของหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบ

- **ข้อเสนอแนะ**

กรณีการสร้างจุดชมวิวในบริเวณที่มีข้อจำกัดเรื่องพื้นที่ก่อสร้างควรคำนึงถึงความคุ้มค่า และความปลอดภัยของประชาชนและนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการกรมทางหลวงชนบทควรเร่งแก้ไขปัญหาเรื่องการบริหารจัดการจุดพักรถขนาดใหญ่ให้สามารถพร้อมใช้งานเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการ และในการดำเนินงานที่จะเกิดขึ้นในอนาคตหากจะทำการก่อสร้างจุดพักรถขนาดใหญ่ ควรมีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อรับฟังความคิดเห็นและความต้องการ รวมถึงการกำหนดแนวทางการบริหารจัดการ หรือพิจารณามอบให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการเอง และก่อนดำเนินการในช่วงส่วนต่อขยายในอนาคต (อยู่ระหว่างการจ้างศึกษาความเป็นไปได้) ควรทำการประเมินผลการดำเนินงานที่ผ่านมาว่าโครงการมีความคุ้มค่าหรือไม่ เกิดผลกระทบในด้านต่าง ๆ อย่างไร เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินโครงการและเป็นข้อมูลในการตัดสินใจในการออกแบบโครงการ ทั้งนี้ ควรคำนึงถึงความเหมาะสมและการใช้ประโยชน์ของโครงการที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

- **ข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี**

รัฐบาลควรมีนโยบายให้กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาให้การสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการพัฒนาพื้นที่และอสังหาริมทรัพย์สองข้างทาง พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว และจัดกิจกรรมเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวและผู้เดินทางให้ใช้เส้นทางนี้มากขึ้น

- **ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ (Better life)**

โครงการการพัฒนาเส้นทางคมนาคมทางบกให้มีมาตรฐานความปลอดภัยตามหลักสากลและส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นการพัฒนาเส้นทางคมนาคมให้มีมาตรฐานความปลอดภัยตามหลักสากล ช่วยอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนในการสัญจรไปมา นอกจากนี้ยังเป็นการสนับสนุนด้านการท่องเที่ยวโดยเชื่อมโยงระหว่างแหล่งท่องเที่ยวหลักกับแหล่งท่องเที่ยวรอง ทำให้มีการกระจายรายได้สู่ท้องถิ่นทำให้ประชาชนในท้องถิ่นมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

2.2 การพัฒนาการเชื่อมโยงและรองรับการขนส่งสินค้าจากสาธารณรัฐประชาชนจีนฝั่งตะวันตก กรมการขนส่งทางบก

ประเด็นการพัฒนาการเชื่อมโยงและรองรับการขนส่งสินค้าจากสาธารณรัฐประชาชนจีนฝั่งตะวันตก เป็นการตรวจสอบโครงการก่อสร้างศูนย์เปลี่ยนถ่ายรูปแบบการขนส่งสินค้าเชียงของ จังหวัดเชียงราย ระยะที่ 1 ของกรมการขนส่งทางบก พบว่า เมื่อดำเนินการก่อสร้างแล้วเสร็จจะเป็นโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งสินค้าทางถนนที่ใช้เป็นพื้นที่รองรับการรวบรวมและกระจายสินค้า เกิดประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศและลดต้นทุนการขนส่งสินค้า

- **ผลการตรวจสอบในภาพรวม**

มีการดำเนินการตามแนวทางการตรวจสอบฯ ที่ ค.ต.ป. กำหนด ซึ่งโครงการก่อสร้างศูนย์เปลี่ยนถ่ายรูปแบบการขนส่งสินค้าเชียงของจังหวัดเชียงราย ระยะที่ 1 ของกรมการขนส่งทางบก เมื่อเทียบกับความเหมาะสมของงบประมาณที่ใช้ดำเนินโครงการพบว่า เมื่อดำเนินการก่อสร้างแล้วเสร็จจะเป็นโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งสินค้าทางถนนที่ใช้เป็นพื้นที่รองรับการรวบรวมและการกระจายสินค้าจากสาธารณรัฐประชาชนจีนฝั่งตะวันตกผ่านเส้นทาง R3A เกิดประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศสนับสนุนการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ และช่วยลดต้นทุนการขนส่งสินค้าของผู้ประกอบการ อย่างไรก็ตาม พบว่าปัจจุบัน (ณ วันที่ 10 พฤษภาคม 2562) โครงการอยู่ระหว่างก่อสร้างมีผลการดำเนินงานล่าช้ากว่าแผนงานที่วางไว้ เนื่องจากโครงการเริ่มดำเนินงานในช่วงฤดูฝนไม่สามารถทำงานดินได้ ปริมาณน้ำในแม่น้ำกกสูงไม่สามารถขุดทรายไปถมในบริเวณการก่อสร้างในปริมาณที่กำหนดในรูปแบบการก่อสร้างได้ รวมทั้งมีการแก้ไขรูปแบบรายการ สำหรับด้านการมีส่วนร่วมได้มีการจัดสัมมนาเพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ และการประชุมกลุ่มย่อยในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องในขั้นตอนก่อสร้างได้จัดให้มีการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากโครงการ เช่น ชาวบ้านที่อาศัยอยู่ในชุมชนใกล้เคียง หรืออยู่ในเส้นทางที่รถบรรทุกขนส่งวัสดุแล่นผ่าน เป็นต้น

- **ข้อเสนอแนะ**

1) สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร (สนข.) นอกจากเป็นหน่วยวิชาการซึ่งศึกษาความเป็นไปได้และกำหนดแผนงานหลักของโครงการแล้ว ยังเข้าไปดำเนินการในส่วนการสำรวจออกแบบซึ่งทางเทคนิคควรเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของกรมการขนส่งทางบกด้วย ดังนั้น ในโครงการต่อ ๆ ไปควรให้หน่วยงานเจ้าของภารกิจที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ดำเนินการออกแบบและก่อสร้างเองจะเป็นผลดีกว่า

2) โดยที่ศูนย์เปลี่ยนถ่ายรูปแบบการขนส่งสินค้าเชียงของ เป็น national single window ให้บริการหลากหลายโดยหลายหน่วยงาน ดังนั้น ระบบบริหารจัดการในลักษณะส่วนกลาง และส่วนเฉพาะของแต่ละหน่วยงานควรเร่งดำเนินการให้บรรลุข้อตกลงไว้อย่างเร็วในเริ่มแรก รวมถึงงบประมาณค่าใช้จ่ายการลงทุนด้านเทคโนโลยีดิจิทัลต่าง ๆ ที่จะใช้ในการบริหารจัดการและการให้บริการด้วย

- **ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ (Better life)**

การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์เพื่อส่งเสริมการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนเป็นการส่งเสริมการค้า การลงทุน และสร้างความเจริญให้กับชุมชน ทำให้ชุมชน ประชาชนในพื้นที่มีรายได้เพิ่มขึ้น อีกทั้งเกิดความสะดวกในการคมนาคม

2.3 การแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเลเพื่อฟื้นฟูชายหาดและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว กรมเจ้าท่า

ประเด็นการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเลเพื่อฟื้นฟูชายหาดและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว เป็นการตรวจสอบโครงการก่อสร้างเสริมทรายชายหาดพัทยา จังหวัดชลบุรี และโครงการก่อสร้างโครงสร้างป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งหาดสมิหลา ถ.ชลาทัศน์ อ.เมือง จ.สงขลา กรมเจ้าท่า โครงการเสริมทรายชายหาดช่วยป้องกันปัญหาการกัดเซาะและเพิ่มพื้นที่ชายหาด รวมทั้งเป็นการรักษาพื้นที่ชายหาดให้คงสภาพเดิมและสวยงามเป็นธรรมชาติ สามารถรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยวทั้งจากนักท่องเที่ยวไทยและชาวต่างชาติได้มากขึ้น ทำให้เกิดการสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวให้กับประเทศ ส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและธุรกิจต่อเนื่องอื่น ๆ ซึ่งการเสริมทรายชายหาดเป็นการลงทุนซึ่งให้ผลตอบแทนในระยะยาว ประมาณการรายได้ที่เป็นตัวเงินและผลประโยชน์อื่นที่ไม่ได้เป็นตัวเงินสูงกว่างบประมาณรายจ่ายในการลงทุนมาก

- **ผลการตรวจสอบในภาพรวม**

จากการติดตามฯ พบว่าการเสริมทรายชายหาดเพื่อให้ชายหาดคืนสู่สภาพตามเดิมและสวยงามเป็นธรรมชาติ สามารถรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยวพักผ่อน นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติได้มากขึ้น ทำให้เกิดการสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวให้กับประเทศ และส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและธุรกิจต่อเนื่องอื่น ๆ อีกทั้งการเสริมทรายชายหาดเป็นการลงทุนซึ่งให้ผลตอบแทนในระยะยาวโดยคาดว่ารายได้ที่เป็นตัวเงินและผลประโยชน์อื่นที่ไม่ได้เป็นตัวเงินสูงกว่างบประมาณรายจ่ายในการลงทุนมาก อย่างไรก็ตามทั้ง 2 โครงการมีผลการดำเนินงานล่าช้ากว่าแผนการดำเนินงานที่กำหนด และมีข้อค้นพบที่สำคัญ ดังนี้

1) การถมทรายชายหาดเป็นวิธีการป้องกันการกัดเซาะที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะเมื่อมีลมพายุซัดชายฝั่งอย่างรุนแรงจะทำให้เกิดการกัดเซาะชายฝั่งอย่างต่อเนื่องส่งผลให้พื้นที่ชายหาดมีขนาดลดลงไปทุกปี ต้องแก้ปัญหาด้วยการเติมทรายซึ่งเป็นภาระงบประมาณรายจ่าย

2) การถมทรายชายหาดมีข้อจำกัดเรื่องการหาแหล่งทรายที่นำมาถมต้องมีคุณลักษณะของสีขนาดเม็ดทรายที่ใกล้เคียงพื้นที่ถมทราย และมีปริมาณเพียงพอต่อการใช้งาน

3) ปัญหาการระบายน้ำฝนผ่านพื้นที่ชายหาด เนื่องจากระบบระบายน้ำของเมืองพัทยาไม่มีประสิทธิภาพดีพอ ทำให้เมื่อเวลาฝนตกหนักน้ำจะเอ่อล้นบริเวณทางเดินริมหาดแล้วไหลลงสู่ทะเลทำให้เกิดการกัดเซาะทรายที่ถมเสริมชายหาดลงสู่ทะเล

4) การบริหารจัดการชายหาดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับการใช้พื้นที่ชายหาดทำธุรกิจ ข้อบังคับการใช้ชายหาด การรักษาความสะอาด ภูมิทัศน์และทัศนียภาพ ตลอดจนการให้ข้อมูลที่สมบูรณ์ถูกต้องแก่นักท่องเที่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับความปลอดภัย

- **ข้อเสนอแนะ**

1) ในระยะการเสนอโครงการและขออนุมัติโครงการ ควรมีการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ผลตอบแทนประโยชน์ที่จะได้รับ และความคุ้มค่าเป็นตัวเลขเป้าหมายไว้อย่างชัดเจน เพื่อการติดตาม ประเมินผล เมื่อโครงการได้ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว

2) โครงการลักษณะเช่นนี้ขึ้นอยู่กับสภาพภูมิอากาศ เช่น คลื่นลม มรสุม ซึ่งมีระยะเวลาแน่นอนและแหล่งทรายที่จะนำมาเสริมชายหาด แผนดำเนินโครงการควรมีการวิเคราะห์ความเสี่ยง ปัญหาและอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นได้ และเตรียมแผนสำรองไว้ตั้งแต่ต้น

3) โครงการนี้เป็นโครงการที่มีลักษณะจำเพาะใช้เทคโนโลยีและเครื่องมือค่อนข้างพิเศษในการก่อสร้าง การคัดเลือกผู้รับจ้างจำเป็นจะต้องให้ความสำคัญกับวิธีวิทยา (Methodology) ในการดำเนินการ

4) โครงการเสริมทรายชายหาด เป็นโครงการที่มีผลกระทบกับสิ่งแวดล้อม ควรขอคำปรึกษาหารือทางวิชาการจากสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการประชาสัมพันธ์ทำความเข้าใจกับ NGO และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียตลอดระยะเวลา

5) ประชาสัมพันธ์โครงการและเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนทั้งก่อนดำเนินการ ระหว่างดำเนินการและหลังดำเนินการ

- **ประเด็นที่ต้องการให้คณะรัฐมนตรีตัดสินใจ**

การดำเนินโครงการอยู่ภายใต้กฎหมายหลายฉบับและหลายส่วนราชการ ทำให้เกิดกระบวนงานที่ล่าช้าวนเวียนอยู่ในระบบราชการ ตั้งแต่กระบวนการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ การขออนุมัติโครงการและงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจรับงาน ฯลฯ เป็นต้น ความล่าช้าในการดำเนินโครงการทำให้ธุรกิจที่เกี่ยวข้องในพื้นที่หยุดชะงัก นักท่องเที่ยวและประชาชนเสียโอกาสในการใช้ชายหาด ดังนั้น โครงการในลักษณะเช่นนี้ ควรมีแผนการดำเนินโครงการที่กำหนดรายละเอียดว่ากิจกรรมใดดำเนินการก่อน - หลัง และกิจกรรมใดที่สามารถทำได้ไปพร้อมกับกิจกรรมอื่นในลักษณะ Project cofiguration

9

กระทรวงดิจิทัล เพื่อเศรษฐกิจและสังคม

9 กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

1. ข้อมูลทั่วไป

คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลประจำกระทรวงกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (ค.ต.ป. ดศ.) ได้กำหนดประเด็นการตรวจสอบและประเมินผล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ได้แก่ ประเด็นตรวจสอบกระบวนการส่งเสริมการให้บริการภาครัฐแก่ประชาชน และภาคเอกชน กับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม โดยดำเนินการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลใน 6 โครงการ ซึ่งการดำเนินงานสอดคล้องตามแนวทางที่ ค.ต.ป. กำหนด ดังนี้

1) โครงการศูนย์บริการข้อมูลภาครัฐเพื่อประชาชน (Government Contact Center : GCC 1111) (บมจ.ทีโอที)

2) โครงการให้บริการอินเทอร์เน็ตสาธารณะสู่ชุมชน (10,000 จุด) (สำนักงานปลัดกระทรวงฯ)

3) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการสืบสวนจับกุมการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (สำนักงานปลัดกระทรวงฯ โดย กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี (ปอท.สตช.))

4) โครงการจัดหาเครื่องมือตรวจอากาศอัตโนมัติ (LLWAS) (งบลงทุน) ได้แก่

(1) เครื่องมือตรวจอากาศอัตโนมัติ ระบบวินด์เชียร์ (LLWAS) ที่ท่าอากาศยานขอนแก่น

(2) เครื่องมือตรวจอากาศอัตโนมัติ ระบบวินด์เชียร์ (LLWAS) ที่ท่าอากาศยานกระบี่ (กรมอุตุนิยมวิทยา)

5) โครงการยกระดับโครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคมเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ กิจกรรม : การเพิ่มประสิทธิภาพโครงข่ายอินเทอร์เน็ตระหว่างประเทศสู่การเป็นศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนข้อมูลดิจิทัลของภูมิภาคอาเซียน (ASEAN Digital Hub) (สำนักงานปลัดกระทรวงฯ /โดย บมจ. กสท โทรคมนาคม)

6) โครงการสนับสนุนการดำเนินนโยบายเศรษฐกิจดิจิทัลอย่างมั่นคงปลอดภัย (Cyber security Missions) (สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (สพธอ.))

2. สรุปผลการดำเนินงาน และข้อค้นพบที่สำคัญ

2.1 โครงการศูนย์บริการข้อมูลภาครัฐเพื่อประชาชน (Government Contact Center : GCC 1111)

ช่องทางการให้บริการของศูนย์บริการข้อมูลภาครัฐเพื่อประชาชนเป็นบริการที่ภาครัฐได้ทำการรวบรวมข้อมูล ข่าวสาร และบริการจากส่วนราชการและหน่วยงานภาครัฐมาไว้ที่จุดเดียวกัน เพื่อให้สามารถบริการประชาชนได้อย่างสะดวกและรวดเร็วขึ้น และเป็นการลดภาระค่าใช้จ่ายการเดินทางให้กับประชาชน

- **ผลการตรวจสอบในภาพรวม**

ประชาชนได้รับความสะดวกในการใช้บริการจากช่องทางที่หลากหลายและมีหมายเลขโทรศัพท์ 1111 ที่จดจำได้ง่าย ใช้บริการได้ทุกที่ทั่วไทยโดยไม่มีค่าใช้จ่าย สามารถให้บริการได้ต่อเนื่องตลอดเวลา 24 ชั่วโมง ติดต่อจุดเดียว (First Touch Point Service) และเป็นการลดขั้นตอนการให้บริการ รวมถึงประหยัดค่าใช้จ่ายของประชาชนในการเดินทางและในกรณีมีการ Transfer Call ไปยังผู้เชี่ยวชาญของกระทรวง หรือ Sub Call Center ประชาชนจะได้รับบริการจากพนักงานรับสายอย่างต่อเนื่อง โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายเพิ่ม อย่างไรก็ตาม ควรมีการพัฒนารูปแบบ

ให้สอดคล้องกับความต้องการการใช้บริการของประชาชนและเทคโนโลยีที่สูงขึ้นซึ่งหากไม่ดำเนินการจะทำให้ปริมาณการใช้บริการที่เป็นรูปแบบเดิมลดลง

● **ข้อเสนอแนะ**

1) ควรบูรณาการใช้ช่องทางและประชาสัมพันธ์ GCC 1111 เป็นช่องทางการติดต่อหลักสำหรับประชาชน จะยังประโยชน์ให้กับประชาชนและภาครัฐเป็นอันมาก

2) ควรพัฒนาปรับรูปแบบการให้บริการ จากสายเรียกเข้าอย่างเดียว ควรเป็นหลากหลายช่องทาง และควรพัฒนาระบบ GCC1111 อัจฉริยะ เป็น AI ครบวงจร

3) ควรทบทวนมติคณะรัฐมนตรีที่สั่งการให้ดำเนินโครงการ GCC 1111 ให้มีความทันสมัยสอดคล้องกับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อความเหมาะสมและรวดเร็วในการอำนวยความสะดวกให้กับประชาชน

2.2 งานโครงการให้บริการอินเทอร์เน็ตสาธารณะสู่ชุมชน (10,000 จุด)

รัฐบาลที่มีเป้าหมายในการขยายโครงข่ายบรอดแบนด์ให้ครอบคลุมทุกหมู่บ้านทั่วประเทศ โดยเริ่มจากการขยายบริการอินเทอร์เน็ตไปยังศูนย์ให้บริการในชุมชน (ศูนย์ดิจิทัลชุมชน ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ระดับตำบล และโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน) จำนวน 10,000 จุด ทั่วประเทศ และขยายโครงข่ายไปยังหมู่บ้านใกล้เคียง 3 หมู่บ้านต่อ 1 ศูนย์ รวมเป็น 30,000 หมู่บ้านในปีที่ 2 และขยายเพิ่มในลักษณะเดียวกันจนครบทุกหมู่บ้านในปีต่อไป

● **ผลการตรวจสอบในภาพรวม**

การจัดให้มีโครงข่ายอินเทอร์เน็ตครอบคลุมพื้นที่ ชุมชน เป็นการลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงเทคโนโลยีดิจิทัล และเพิ่มศักยภาพด้านการศึกษา การประกอบอาชีพ และยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนทั่วประเทศ และเป็นการสร้างความต้องการ (Demand) การใช้บริการอินเทอร์เน็ตซึ่งเป็นรากฐานสู่การพัฒนาประเทศสู่เศรษฐกิจและสังคมดิจิทัลของประเทศไทย อย่างไรก็ตาม จากการตรวจสอบฯ พบว่ายังไม่มีการบูรณาการการใช้ประโยชน์โครงการบริการอินเทอร์เน็ตแก่สถานที่ชุมชน อุปกรณ์คอมพิวเตอร์บางส่วนเป็นรุ่นเก่า (ไม่มีอุปกรณ์รับสัญญาณ WiFi) อุปกรณ์คอมพิวเตอร์บางเครื่องในศูนย์ฯ บางแห่งชำรุดเสียหายไม่สามารถใช้งานได้ สถานที่ติดตั้งบางแห่งไม่อยู่ในย่านชุมชนจึงทำให้ผู้ใช้บริการน้อย

● **ข้อเสนอแนะ**

1) ควรจัดทำฐานข้อมูลจุดติดตั้ง พร้อมให้เจ้าของจุดให้บริการอินเทอร์เน็ตยืนยันและปรับปรุงข้อมูลให้ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน หรือจัดทำรายงานพิกัดเพื่อติดตั้งไว้ในแผนที่

2) ควรมีการตรวจสอบจากพิกัดและลงพื้นที่ในสถานที่ที่คาดว่าติดตั้งซ้ำซ้อน เพื่อพิจารณาย้ายจุดติดตั้งไปยังสถานที่ที่มีความต้องการติดตั้งบริการอินเทอร์เน็ตอื่น ๆ

3) ควรมีนโยบายในการยืมอุปกรณ์ หรือสนับสนุนอุปกรณ์ที่รองรับการใช้งานราคาถูก

4) เห็นควรสนับสนุนการสอนและให้คำแนะนำความต้องการใช้คอมพิวเตอร์ของผู้สูงอายุ เด็กและเยาวชน

5) ในอนาคตควรมีการเพิ่มช่องทางการให้บริการอินเทอร์เน็ตให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย เชื่อมต่อ Router ไปยังจุดที่ครอบคลุมไม่ถึงแต่มีความต้องการใช้งาน ต้องมีการรับสัญญาญก่อนพร้อมบริการ

6) ควรจัดทำระบบติดตามสถานะการใช้งานของให้บริการอินเทอร์เน็ต

2.3 โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการสืบสวนจับกุมการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์

กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยีมีหน้าที่สืบสวนจับกุมผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ซึ่งในปัจจุบันมีปริมาณคดีความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์เพิ่มขึ้นในปริมาณมาก ได้แก่ คดีหมิ่นสถาบัน คดีความผิดในการนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์โดยไม่ได้รับอนุญาต คดีนำเข้าข้อมูลอันเป็นเท็จ คดีทำให้เสียหาย ทำลายแก้ไขระบบคอมพิวเตอร์ คดีปลอมระบบโซเชียลมีเดีย คดีฉ้อโกง รวมถึงการก่อคดีอาญา ปัจจุบันส่วนใหญ่จะเป็นความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์เพิ่มมากขึ้น ปริมาณคดีที่ประชาชนได้รับความเสียหายมีปริมาณมากขึ้น ปัจจุบันเจ้าหน้าที่สืบสวนจับกุมมีไม่เพียงพอต่อปริมาณงาน

กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี จึงได้จัดทำโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการสืบสวนจับกุมการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 เพื่อจัดหาเครื่องมือที่จำเป็นต่อการสืบสวน จับกุมเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนผู้เสียหายโดยตรง และเป็นการเพิ่มมาตรฐานในการบริการประชาชนผู้เสียหายโดยตรงทำให้กระบวนการจัดเก็บหลักฐาน การสืบสวน รวบรวมพยานหลักฐาน มีประสิทธิภาพโดยจัดหาเทคโนโลยีที่จำเป็นและมีประสิทธิภาพในการรวบรวมพยานหลักฐาน เช่น ระบบกล้องถ่ายทอดผ่านระบบ 3G ระบบตรวจสอบ Cell Site ของผู้ให้บริการมือถือเพื่อกำหนดพื้นที่การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ ระบบตรวจสอบฐานข้อมูลหมายจับและบุคคลต้องสงสัย

- **ผลการตรวจสอบในภาพรวม**

จากการตรวจสอบฯ พบว่า โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการสืบสวนจับกุมการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 อยู่ในระดับดีมาก เนื่องจากการใช้ประโยชน์จากผลผลิตในปัจจุบัน สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการส่งเสริมให้เกิดความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ รองรับการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดด้านคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ด้านการสืบสวน/สอบสวน เกิดความสะดวกกับเจ้าหน้าที่ พนักงานสอบสวน รวมทั้งสามารถป้องกันเหตุและอาชญากรรมในอนาคต ส่งผลดีต่อความมั่นคงและความสงบสุขของประชาชน

- **ข้อเสนอแนะ**

1) ควรมีการปรับโครงสร้างกองบังคับการปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี เนื่องจากแนวโน้มอาชญากรรมทางเทคโนโลยีจะมีปริมาณเพิ่มมากขึ้น มีความยุ่งยากซับซ้อนในการสืบสวนสอบสวน รวมทั้งการกระทำความผิดอาจเกิดขึ้นที่ใดก็ได้ทั่วประเทศ ซึ่งจะอาศัยเพียงส่วนกลางจะทำให้ไม่สามารถรองรับการให้บริการประชาชนได้ทันท่วงที จึงต้องมีตำรวจที่มีความเชี่ยวชาญด้านอาชญากรรมทางเทคโนโลยีอยู่ในทุกพื้นที่ทั่วประเทศ

2) รัฐบาลควรให้ความสำคัญกับภัยคุกคามด้านเทคโนโลยี เนื่องจากส่งผลให้เกิดความเสียหายต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศอย่างมหาศาล ตลอดจนความมั่นคงปลอดภัย และความเชื่อมั่นในการใช้เทคโนโลยีทั้งในและต่างประเทศ

3) ควรมีระบบฐานข้อมูลและระบบการจัดการข้อมูลกลางโดยมีการบูรณาการเพื่อให้มีการเข้าถึงและนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4) ควรมีการรณรงค์ให้มีการใช้สื่ออย่างสร้างสรรค์ รู้เท่าทัน และมีวิจารณญาณ

5) ควรมีการเพิ่มอัตรากำลังผู้เชี่ยวชาญด้านการสืบสวนสอบสวนเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี การพิสูจน์หลักฐานทางเทคโนโลยี เนื่องจากเรื่องดังกล่าวมีแนวโน้มที่จะเพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ และไม่ควรให้มีการโยกย้ายบ่อยครั้งเนื่องจากขาดความต่อเนื่องในการปฏิบัติหน้าที่ ส่งผลต่อการให้บริการประชาชน

6) ควรกำหนดคุณสมบัติของผู้ปฏิบัติงานให้มีความเชี่ยวชาญด้านการสืบสวนสอบสวนเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี การพิสูจน์หลักฐานทางเทคโนโลยี เพื่อป้องกันการแต่งตั้งผู้ที่ไม่มีความรู้ความชำนาญด้านเทคโนโลยีมาในหน่วยงาน

7) ควรมีการกำหนดค่าตอบแทนในการปฏิบัติหน้าที่เพิ่มเติมจากเงินเดือนประจำเพื่อเป็นการสร้างขวัญกำลังใจ และแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน เนื่องจากภารกิจในการสืบสวนสอบสวนเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยีเป็นภารกิจที่ยุ่งยากซับซ้อน จะต้องใช้ความเชี่ยวชาญเฉพาะของเจ้าหน้าที่

8) ควรมีอัตราตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญที่ไม่ใช่ข้าราชการตำรวจและมีการกำหนดอัตราค่าตอบแทนที่สอดคล้องกับความเชี่ยวชาญอย่างเหมาะสม เพื่อเป็นการทำให้ภารกิจเกิดความต่อเนื่องในกรณีที่บุคลากรหลัก (ตำรวจ) โยกย้าย

2.4 แผนงานโครงการจัดหาเครื่องมือตรวจอากาศอัตโนมัติ (LLWAS) (งบลงทุน)

กรมอุตุนิยมวิทยา มีภารกิจเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านอุตุนิยมวิทยา โดยปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการตรวจเฝ้าระวัง ติดตาม รายงานสภาพอากาศ อากาศการบิน ปรากฏการณ์ธรรมชาติ และพยากรณ์อากาศ จึงติดตั้งเครื่องมือตรวจอากาศอัตโนมัติระบบวินด์เชียร์ (LLWAS) เพื่อใช้สำหรับการตรวจและรายงานสภาวะอากาศปัจจุบัน ซึ่งข้อมูลนี้เป็นเครื่องมือช่วยในการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่ประจำหอบังคับการบิน และนักบิน ให้เกิดความปลอดภัยในการขึ้น - ลงของเครื่องบินที่สนามบินและเป็นข้อมูลสำคัญสำหรับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หอบังคับการบิน ศูนย์ควบคุมการบิน ท่าอากาศยาน และสายการบินต่าง ๆ ใช้สำหรับการปฏิบัติงานในภาคพื้นดินเพื่อให้เกิดความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนเพื่อป้องกันความเสียหายที่เกิดขึ้นซึ่งไม่อาจประเมินค่าได้ ซึ่งปัจจุบัน มีการติดตั้ง LLWAS ที่สนามบินนานาชาติทั่วประเทศ มีจำนวน 11 แห่ง ประกอบด้วย ท่าอากาศยานเชียงใหม่ ท่าอากาศยานเชียงราย ท่าอากาศยานภูเก็ต ท่าอากาศยานหาดใหญ่ ท่าอากาศยานอุบลราชธานี ท่าอากาศยานสุราษฎร์ธานี ท่าอากาศยานอุดรธานี ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ท่าอากาศยานดอนเมือง ท่าอากาศยานกระบี่ ท่าอากาศยานขอนแก่น

- **ผลการตรวจสอบในภาพรวม**

กรมอุตุนิยมวิทยาได้จัดหาพร้อมติดตั้งเครื่องมือตรวจอากาศอัตโนมัติ ระบบวินด์เชียร์ (LLWAS) ที่ท่าอากาศยานขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น และท่าอากาศยานกระบี่ จังหวัดกระบี่ ซึ่งเป็นการทดแทนของเดิมที่ใช้งานมา 10 ปี และ 9 ปี ตามลำดับ โดยไม่สามารถซ่อมแซมให้กลับสู่สภาพเดิมได้เนื่องจากอุปกรณ์บางชนิดขาดแคลนจากท้องตลาด สำหรับผลการดำเนินการ พบว่ากรมอุตุนิยมวิทยามีข้อมูลสภาพอากาศที่สนามบิน พร้อมที่จะนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจในการขึ้น - ลงของเครื่องบิน รวมทั้งการพยากรณ์อากาศด้านการบินให้มีประสิทธิภาพ ปลอดภัยและทันต่อสถานการณ์ อย่างไรก็ตาม การดำเนินงานมีความล่าช้า เพราะการขออนุญาตใช้พื้นที่ติดตั้งเสาวัดลมวินด์เชียร์กับหน่วยงานข้างเคียงรอบสนามบิน ซึ่งมีหลายหน่วยงาน เช่น ทหารอากาศ ทหารบก สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน กรมทางหลวง จึงส่งมอบพื้นที่ไม่ได้ (แต่ปัจจุบันได้รับอนุญาตแล้วทั้งหมด และกรมอุตุนิยมวิทยาได้มอบพื้นที่ไปแล้ว เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2562 กรมอุตุนิยมวิทยามีหนังสือแจ้งคู่สัญญาว่ารัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมอนุมัติในหลักการให้กรมอุตุนิยมวิทยาจัดตั้งเครื่องอำนวยความสะดวกในการเดินอากาศประเภทเครื่องมืออุตุนิยมวิทยา

การบิน ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างบริษัทคู่สัญญาเข้าดำเนินการติดตั้งเครื่องมือ) ทั้งนี้ มีการแก้ไขสัญญาขยายระยะเวลาจำนวน 200 วัน

● **ข้อเสนอแนะ**

1) เห็นควรสนับสนุนให้มีเครื่องมือตรวจอากาศอัตโนมัติระบบวินด์เชียร์ที่ทันสมัยพร้อมใช้งานตลอดเวลา เพื่อให้บริการประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สำหรับดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ รวมถึงภารกิจด้านความมั่นคงและปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การบริหารจัดการภัยพิบัติทางธรรมชาติต่าง ๆ ครอบคลุมในทุกพื้นที่ ควรสนับสนุนงบประมาณสำหรับการซ่อมแซม บำรุงรักษาเครื่องมือและอุปกรณ์อย่างต่อเนื่อง

2) ควรมีการหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการอนุญาตการเข้าพื้นที่ในการติดตั้งเครื่องมืออุปกรณ์ ณ ท่าอากาศยาน เพื่อมีข้อตกลงร่วมกันในการอนุญาตเข้าพื้นที่ปฏิบัติการ

3) ควรมีการศึกษาความเป็นไปได้ในการใช้เทคโนโลยี AI และ IOT มาใช้ในการตัดสินใจเพื่อช่วยในเรื่องการขาดแคลนบุคลากร

4) สำนักงบประมาณควรสนับสนุนงบประมาณในการบำรุงรักษาเครื่องมือตรวจอากาศอัตโนมัติระบบวินด์เชียร์ อย่างเพียงพอและต่อเนื่อง เพื่อประสิทธิภาพที่ดีของอุปกรณ์ส่งผลต่อข้อมูลในการพยากรณ์อากาศการบินถูกต้องแม่นยำ

5) สำนักงาน ก.พ. ควรพิจารณาสนับสนุนกรอบอัตรากำลังในการปฏิบัติงานในส่วนภูมิภาคให้เพียงพอเพื่อจะพัฒนางานตรวจอากาศ และงานด้าน Big Data และ Data Analytic

6) ในด้านการบำรุงรักษาเครื่องมือควรมีแผนการบำรุงรักษาเครื่องมือ อุปกรณ์ที่ชัดเจน หลังจากหมดเวลาประกันตามสัญญา และอาจมีการของบประมาณจากแหล่งเงินกองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมเพื่อบำรุงรักษาเครื่องมือ อุปกรณ์ มีเหตุผลประกอบให้เห็นถึงข้อจำกัดที่จะต้องเร่งรัดดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาข้อติดขัดให้ทันท่วงที ในการเตือนภัยสภาพอากาศเลวร้าย รายงานทิศทางความเร็วลม ได้อย่างมีประสิทธิภาพทันต่อสถานการณ์และให้สอดคล้องกับแหล่งเงินทุนนั้น ๆ

7) ควรพิจารณาการของบประมาณเพื่อพัฒนากำลังคนให้เตรียมความพร้อมให้มีความรู้ และสร้างองค์ความรู้ ร่วมกับเครือข่ายระหว่างประเทศ ประสานความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อสนับสนุนการพัฒนาข้อมูลด้านอุตุนิยมวิทยา หรือมีการส่งบุคลากรเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการแก้ไขปัญหาจากสถานการณ์และข้อจำกัดของประเทศเพื่อนบ้านได้ และให้มีการพัฒนากำลังคน เพื่อสร้างนักอุตุนิยมวิทยารุ่นใหม่ให้เกิดความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน สอดคล้องกับนโยบาย Thailand 4.0 ของรัฐบาล

2.5 โครงการยกระดับโครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคมเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ กิจกรรม : การเพิ่มประสิทธิภาพโครงข่ายอินเทอร์เน็ตระหว่างประเทศสู่การเป็นศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนข้อมูลดิจิทัลของภูมิภาคอาเซียน (ASEAN Digital Hub)

กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (ดศ.) ในฐานะหน่วยงานหลักซึ่งทำหน้าที่กำหนดนโยบายเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล จึงได้ดำเนินโครงการยกระดับโครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคมเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ โดยมุ่งหมายให้เกิดการพัฒนาโครงข่ายอินเทอร์เน็ตให้ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน และเกิดการเพิ่มประสิทธิภาพโครงข่ายอินเทอร์เน็ตระหว่างประเทศให้สามารถรองรับความต้องการที่เพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดด เพื่อผลักดันให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางดิจิทัลของภูมิภาคอาเซียน (ASEAN Digital Hub) การดำเนินโครงการดังกล่าว

เป็นการลงทุนภาครัฐที่สำคัญ อันจะทำให้เกิดการกระตุ้นและการขยายตัวทางเศรษฐกิจเกิดการสร้างงานและธุรกิจใหม่ สร้างโอกาสในการศึกษาและสาธารณสุขที่เท่าเทียมกัน เป็นต้น

- **ผลการตรวจสอบในภาพรวม**

การเพิ่มประสิทธิภาพโครงข่ายอินเทอร์เน็ตระหว่างประเทศสู่การเป็นศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนข้อมูลดิจิทัลของภูมิภาคอาเซียน (ASEAN Digital Hub) ได้รับเห็นชอบวงเงินจากมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 7 ธันวาคม 2559 จำนวน 5,000 ล้านบาท โดยให้ บมจ. กสท โทรคมนาคม เบิกจ่ายงบประมาณแทนกัน ซึ่งในงบประมาณปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 - 2562 ได้เบิกจ่ายไปแล้ว จำนวน 3,000 ล้านบาท (และ บมจ. กสท โทรคมนาคม มีการเบิกจ่ายและลงนามในสัญญา จำนวน 2,528.31 ล้านบาท อยู่ระหว่างดำเนินการ จำนวน 461.69 ล้านบาท) โดยมีผลการดำเนินการใน 3 กิจกรรม ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 การขยายความจุโครงข่ายในประเทศ : บมจ. กสท โทรคมนาคม จัดหาอุปกรณ์เพิ่มความจุโครงข่ายเชื่อมโยงไปยังชายแดนฯ ขนาดความจุเพิ่มขึ้นอีก 2,300 Gbps (ดำเนินการแล้วเสร็จประมาณร้อยละ 97) ปัจจุบันได้มีการดำเนินการจัดหาและติดตั้งอุปกรณ์ตามสถานีต่าง ๆ ทั่วประเทศ รวม 151 สถานี เสร็จเรียบร้อยแล้วและอยู่ระหว่างการตรวจรับ โดยคาดว่าจะแล้วเสร็จในเดือนธันวาคม 2562 พร้อมส่งมอบให้กับ ดศ. ได้ต่อไป เนื่องจากโครงการได้รับผลกระทบจากโครงการก่อสร้างท่าเรือแหลมฉบัง ระยะที่ 3 ของการท่าเรือแห่งประเทศไทย ทำให้ต้องยกเลิกการใช้งานระบบเคเบิลใต้น้ำ PS (Phetchaburi - Sriracha) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของระบบเดิม บมจ. กสท โทรคมนาคม จึงต้องปรับปรุงการออกแบบระบบใหม่บางส่วนและต้องออกแบบระบบใหม่มาทดแทน ทั้งนี้ ในเบื้องต้นจะต้องจัดหาอุปกรณ์และอุปกรณ์สำรองเพิ่มเติมในเส้นทางเคเบิลที่จัดหามาใหม่ ซึ่งมีผลต่อวงเงินงบประมาณและระยะเวลาดำเนินงาน

กิจกรรมที่ 2 การขยายความจุโครงข่ายเคเบิลใต้น้ำระหว่างประเทศที่มีอยู่ : บมจ. กสท โทรคมนาคม ดำเนินการขยายความจุโครงข่ายเคเบิลใต้น้ำระหว่างประเทศของระบบที่มีอยู่ เพิ่มขึ้นอีก 1,770 Gbps ซึ่ง บมจ. กสท โทรคมนาคม ได้ดำเนินการขยายความจุงวดที่ 1 จำนวน 980 Gbps และได้มีการขยายความจุงวดที่ 2 จำนวน 790 Gbps (รวมเป็น 1,770 Gbps) แล้วเสร็จ โดยส่งมอบสิทธิการใช้งานให้ ดศ. เมื่อวันที่ 28 กันยายน 2561 ทั้งนี้ ดศ. ได้อนุญาตให้ บมจ. กสท โทรคมนาคม ใช้สิทธิการใช้งานความจุจากการขยายระบบเคเบิลใต้น้ำระหว่างประเทศจากกิจกรรมที่ 2 แล้ว เมื่อวันที่ 21 มิถุนายน 2562 โดย ดศ. ได้กำหนดให้ ภายใน 2 ปี นับถัดจากวันที่ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิการใช้งาน บมจ. กสท โทรคมนาคม ต้องลดอัตราค่าบริการสื่อสารข้อมูลระหว่างประเทศจากการใช้งานระบบเคเบิลใต้น้ำระหว่างประเทศที่อยู่ภายใต้การดำเนินการของบริษัทไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของอัตราค่าบริการที่บริษัทใช้ในปีที่ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิการใช้งาน โดยขณะนี้ บมจ. กสท โทรคมนาคม ได้นำสิทธิความจุที่ได้รับอนุญาตเปิดใช้งานแล้ว จำนวน 860 Gbps

กิจกรรมที่ 3 การสร้างโครงข่ายเคเบิลใต้น้ำระหว่างประเทศเส้นใหม่ : การก่อสร้างโครงข่ายเคเบิลใต้น้ำระหว่างประเทศเส้นใหม่ จำนวน 200 Gbps (ดำเนินการแล้วเสร็จประมาณร้อยละ 29) บมจ. กสท โทรคมนาคม พิจารณาจะเข้าร่วมลงทุนในระบบ ADC ที่มีการเชื่อมโยงตรงระหว่างประเทศสิงคโปร์ ฮ่องกง และ ญี่ปุ่น เป็นเส้นทางหลัก (Trunk) และมีการต่อเชื่อม Branch กับประเทศไทย จีน เวียดนาม ฟิลิปปินส์ และเกาหลีใต้ ซึ่งขณะนี้ บมจ. กสท โทรคมนาคม ตอบรับการเข้าร่วมลงทุนของระบบเคเบิลใต้น้ำ ADC อย่างเป็นทางการ โดยร่วมลงนามในข้อตกลงก่อสร้างและบำรุงรักษาระบบ (Construction and Maintenance Agreement: C&MA) และสัญญาจ้าง

ก่อสร้างระบบ (Supply Contract) เรียบร้อยแล้วเมื่อวันที่ 27 สิงหาคม 2562 ซึ่งเงื่อนไขการดำเนินงานภายหลังลงนามจะดำเนินการก่อสร้างให้แล้วเสร็จภายใน 32 เดือน และ บมจ. กสท โทรคมนาคม จำเป็นต้องมีระยะเวลาในการตรวจรับอีกประมาณ 2 เดือน แต่ปัจจุบันยังคงรอบางภาคีสมาชิกลงนามให้ครบถ้วน ทั้งนี้ ประเทศภาคีสมาชิกที่ตกลงเข้าร่วมลงทุนประกอบด้วย ประเทศจีน (ราย 1) จีน (ราย 2) สิงคโปร์ ญี่ปุ่น ฟิลิปปินส์ ไทย (บมจ. กสท โทรคมนาคม) ประเทศสมาชิกที่อยู่ระหว่างกระบวนการขออนุญาตเข้าร่วม ได้แก่ ประเทศเกาหลีใต้ เวียดนาม จีน (ราย 3) ทั้งนี้ หากหน่วยงานต่าง ๆ ดำเนินการกระบวนการขออนุมัติเข้าร่วมล่าช้ากว่ากำหนด จะส่งผลให้ใช้เวลามากขึ้นในการดำเนินการขออนุญาตติดตั้งระบบผ่านน่านน้ำประเทศที่เกี่ยวข้อง ทำให้แผนการดำเนินการล่าช้าออกไป

- **ข้อเสนอแนะ**

1) ควรพิจารณาออกมาตรการกระตุ้น อาทิ การลดหย่อนภาษีนิติบุคคล เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนรวมถึงผู้ประกอบการในประเทศ ใช้งานทรัพย์สินที่ได้มาจากโครงการนี้ เพื่อให้การใช้งานทรัพย์สินของโครงการเกิดประโยชน์สูงสุด แทนการใช้งานโครงข่ายระหว่างประเทศของประเทศเพื่อนบ้าน

2) ควรมีการประสานงานระหว่างส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค เพื่อให้เกิดการประสานงานให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันในเรื่องโครงการแผนงานต่าง ๆ

2.6 โครงการสนับสนุนการดำเนินนโยบายเศรษฐกิจดิจิทัลอย่างมั่นคงปลอดภัย (Cyber security Missions)

สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (สพธอ.) เป็นหน่วยงานของรัฐภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2562 เพื่อพัฒนา ส่งเสริมและสนับสนุน การทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ของประเทศให้เป็นไปตามความต้องการ โครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศที่เอื้อต่อการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ และธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ตลอดจนการมีมาตรฐานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่มีความมั่นคงปลอดภัยและน่าเชื่อถือ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ได้รับการจัดสรรงบประมาณสำหรับดำเนินการสนับสนุนการดำเนินนโยบายเศรษฐกิจดิจิทัลอย่างมั่นคงปลอดภัย (Cybersecurity Missions) และเป็นโครงการที่ได้รับการคัดเลือกเพื่อดำเนินการตรวจสอบติดตามประเมินผลตามแนวทางที่ คตป. กำหนด

- **ผลการตรวจสอบในภาพรวม**

จากการติดตาม ตรวจสอบฯ พบว่า สถิติภัยคุกคามทางไซเบอร์มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น และมีความซับซ้อนมากขึ้น ประกอบกับเทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว อย่างไรก็ตาม บุคลากรภาครัฐ เอกชน และประชาชนยังขาดความรู้ ทักษะ และความตระหนักที่จำเป็นทำให้เกิดความเสียหาย และเป็นอุปสรรคต่อการส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล รวมถึงจำนวนบุคลากรผู้เชี่ยวชาญไม่เพียงพอสำหรับการแก้ปัญหาในระดับประเทศ เนื่องจากข้อจำกัดในด้านต่าง ๆ เช่น การศึกษา ค่าตอบแทน ความก้าวหน้าในอาชีพการงาน

- **ข้อเสนอแนะ**

1) ควรจัดให้มีการตรวจประเมินระดับความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์โดยเริ่มจากหน่วยงานภาครัฐ

2) ควรสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ในทุกระดับ ทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชน ตั้งแต่ระดับผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติการ ประชาชนทั่วไป รวมถึงนักเรียน และนิสิตนักศึกษา

3) ควรสนับสนุนให้หน่วยงานภาครัฐและเอกชนให้ความสำคัญกับการป้องกันภัยคุกคามทางไซเบอร์มากขึ้น

4) ควรมีการเพิ่มอัตรากำลังผู้เชี่ยวชาญด้านการเฝ้าระวังภัยคุกคามทางไซเบอร์ เนื่องจากเรื่องดังกล่าวมีแนวโน้มที่จะมีความซับซ้อนเพิ่มมากขึ้น

5) ควรมีการกำหนดค่าตอบแทนในการปฏิบัติหน้าที่เพิ่มเติมจากเงินเดือนประจำ เพื่อเป็นการสร้างขวัญกำลังใจ และแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน เนื่องจากภารกิจในการรับมือภัยคุกคามทางไซเบอร์ เป็นภารกิจที่ยุ่งยากซับซ้อนจะต้องใช้ความเชี่ยวชาญเฉพาะของเจ้าหน้าที่

6) ควรจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับสภาพราคาปัจจุบัน และเทคโนโลยีของเครื่องมือและอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อให้มีความทันสมัยเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินการเฝ้าระวังภัยคุกคามทางไซเบอร์

7) ควรมีการวางแผนเรื่องการนำเทคโนโลยี AI มาใช้ในการสืบสวนสอบสวนเพื่อลดภาระในการใช้กำลังคน และเพิ่มองค์ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องให้กับบุคลากรอย่างเพียงพอ

- **ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ (Better life)**

ประชาชนได้รับความสะดวกในการใช้บริการจากช่องทางที่หลากหลาย ลดขั้นตอน และประหยัดค่าใช้จ่าย ลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงเทคโนโลยีดิจิทัล และยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนทั่วประเทศมีความมั่นคงและความสงบสุขจากความปลอดภัยทางคอมพิวเตอร์ ได้รับข้อมูลการพยากรณ์อากาศที่แม่นยำและเชื่อถือได้ รวมทั้งได้รับประโยชน์จากเศรษฐกิจดิจิทัลเพิ่มมากขึ้น

10

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

10 กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1. ข้อมูลทั่วไป

คณะกรรมการตรวจสอบติดตามและประเมินผลกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ค.ต.ป. ทส.) ได้กำหนดประเด็นการตรวจสอบและประเมินผล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ได้แก่ โครงการพัฒนาทรัพยากรน้ำในพื้นที่ EEC ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ภายใต้แผนงานบูรณาการการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ จำนวน 4 โครงการ ได้แก่ (1) โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูคลองปลวกแก้วหมู่ที่ 2-5 ต.มะขามคู่ อ.นิคมพัฒนา จ.ระยอง (2) โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูบึงลาดปลาเค้า หมู่ที่ 7 ต.เมืองเก่า อ.พนมสารคาม จ.ฉะเชิงเทรา (3) โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูหนองพลง-หนองพลอง หมู่ที่ 7-8 ต.พังราด อ.แกลง จ.ระยอง และ (4) โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำชุมชนจุกเสม็ด หมู่ที่ 2 ต.สัตหีบ อ.สัตหีบ จ.ชลบุรี ซึ่งการดำเนินงานสอดคล้องตามแนวทางที่ ค.ต.ป. กำหนด

2. สรุปผลการดำเนินงาน และข้อค้นพบที่สำคัญ

2.1 โครงการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่ EEC ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

โครงการพัฒนาทรัพยากรน้ำในพื้นที่ EEC (Eastern Economic Corridor) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 จำนวน 4 โครงการ อยู่ในพื้นที่ EEC และมีวัตถุประสงค์เพื่อบรรเทาปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนและเกษตรกรที่ใช้น้ำเป็นแหล่งเก็บกักและระบายน้ำสำหรับบรรเทาป้องกันปัญหาอุทกภัยในช่วงฤดูฝนรวมไปถึงบรรเทาปัญหาการขาดแคลนน้ำของประชาชนและกำลังพลของกองทัพเรือ

- **ผลการตรวจสอบในภาพรวม**

จากการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลโครงการ พบว่าการดำเนินโครงการส่วนมากสามารถดำเนินการได้ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายกำหนด ยกเว้นโครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำชุมชนจุกเสม็ด หมู่ที่ 2 ต.สัตหีบ อ.สัตหีบ จ.ชลบุรี เนื่องจากเพิ่งได้รับอนุญาตให้ใช้พื้นที่ก่อสร้างโครงการในเดือนพฤษภาคม 2562 จึงยังไม่มีผลงานและการเบิกจ่าย สำหรับปัญหา อุปสรรคที่สำคัญ ได้แก่ ด้านสภาพภูมิอากาศที่มีการเปลี่ยนแปลง (ช่วงฤดูฝน) สภาพแวดล้อมและพื้นที่บริเวณรอบโครงการการเข้าพื้นที่ดำเนินงานไม่ได้บุคลากรที่มีความรู้เฉพาะสายงานไม่เพียงพอ รวมไปถึงการจัดซื้อจัดจ้างล่าช้า อย่างไรก็ตามเมื่อโครงการแล้วเสร็จสามารถเพิ่มปริมาณน้ำต้นทุน เพื่อรองรับการใช้งานภาคการเกษตรและการอุปโภค-บริโภคเพิ่มผลผลิตภาคการเกษตรบรรเทาวิกฤตน้ำที่เกิดขึ้นจากภัยแล้งและป้องกันความเสียหายจากอุทกภัย ทั้งนี้ การดำเนินโครงการมีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่

- **ข้อเสนอแนะ**

1) กรมทรัพยากรน้ำควรมอบหมายให้ผู้ตรวจราชการกรมหรือกลุ่มตรวจสอบภายในลงพื้นที่ตรวจสอบติดตาม และประเมินผลในระดับพื้นที่/โครงการ และมีมาตรการกำกับที่ชัดเจน

2) ต้องมีการศึกษาพื้นที่ที่จะจัดทำโครงการ ก่อนการจัดตั้งงบประมาณ

3) ควรให้กรมทรัพยากรน้ำ พิจารณาพื้นที่และโครงการแหล่งน้ำที่สามารถสนับสนุนภารกิจของ EEC เชิงน้ำอุตสาหกรรม น้ำเพื่อการท่องเที่ยว น้ำเพื่อการเกษตร เพื่อรองรับการพัฒนาเศรษฐกิจในพื้นที่ EEC ในแผนระยะกลางและระยะยาวให้ชัดเจน

● **ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ (Better life)**

ประชาชนมีน้ำเพียงพอต่อการอุปโภคบริโภคและการเกษตร ชุมชนสามารถเชื่อมต่อกับระบบประปาได้มากขึ้นบรรเทาป้องกันปัญหาอุทกภัยในช่วงฤดูฝน แหล่งน้ำเดิมได้รับการอนุรักษ์ ฟื้นฟูมีแหล่งน้ำทำให้สัตว์น้ำเจริญเติบโตและมีปริมาณเพิ่มมากขึ้น และคืนความอุดมสมบูรณ์ให้แก่ระบบนิเวศมีการจ้างงานและกระจายรายได้สู่ท้องถิ่นมีพื้นที่ปฏิบัติงาน ลดความขัดแย้งในการใช้น้ำทำให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

2.2 การติดตามการเสนอชื่ออุทยานธรณีเป็นอุทยานธรณีโลก

“อุทยานธรณีโลก” หรือ “Global Geoparks” ตามนิยามของยูเนสโก คือ พื้นที่ที่รวมแหล่งและสภาพภูมิประเทศที่มีความสำคัญและมีคุณค่าในระดับนานาชาติทางด้านธรณีวิทยา โบราณคดี นิเวศวิทยา และวัฒนธรรม โดยพื้นที่เหล่านี้ได้รับการบริหารจัดการแบบองค์รวมระหว่างการอนุรักษ์ การให้ความรู้การศึกษาวิจัยและการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน ภายใต้แนวคิด “จากล่างสู่บน” (Bottom Up Approach) โดยส่งเสริมและเปิดโอกาสให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการตั้งแต่เริ่มต้นกระบวนการ เชื่อมโยงความสำคัญของมรดกทางธรณีวิทยาผ่านการท่องเที่ยวเชิงธรณีวิทยาในลักษณะของการปกป้องรักษาและเพิ่มประสิทธิภาพให้กับลักษณะทางภูมิศาสตร์ของสถานที่

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2559 ให้เสนออุทยานธรณีสตูลเป็นสมาชิกอุทยานธรณีโลกของยูเนสโก (UNESCO Global Geoparks) ตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติฯ เสนอและกรมทรัพยากรธรณีได้มีประกาศลงวันที่ 6 ธันวาคม 2559 ให้อุทยานธรณีสตูล เป็นอุทยานชาติระดับประเทศแห่งแรกของประเทศไทย ตั้งแต่วันที่ 29 พฤศจิกายน 2559 และต่อมาคณะกรรมการบริหารยูเนสโก (The UNESCO Executive Board) ได้รับรองอุทยานธรณีสตูลเป็นอุทยานธรณีโลกของยูเนสโก (UNESCO Global Geopark) แห่งแรกในประเทศไทย แห่งที่ 5 ของอาเซียน โดยมีกำหนดระยะเวลา 4 ปี ตั้งแต่วันที่ 17 เมษายน 2561 ถึงวันที่ 16 เมษายน 2565 และจะมีการประเมินรอบใหม่ครั้งแรกในปี พ.ศ. 2564 พร้อมทั้งมีข้อเสนอแนะในการปรับปรุงคุณภาพของอุทยานธรณีโลกสตูล (SATUN UNESCO Global Goepark) ให้ดียิ่งขึ้น

● **ผลการตรวจสอบในภาพรวม**

จากการตรวจติดตามของคณะ ค.ต.ป. ทส. พบว่าในการเป็นอุทยานธรณีโลกของยูเนสโกจำเป็นต้องมี 4 องค์ประกอบสำคัญ คือ มรดกทางธรณีวิทยาที่มีคุณค่าระดับนานาชาติ (Geological heritage of international value) การบริหารจัดการ (Management) การรับรู้ของประชาชน (Visibility) และเครือข่าย (Networking) โดยมีหลักเกณฑ์การประเมินอุทยานธรณีโลกของยูเนสโก ดังนี้

1) ธรณีวิทยาและภูมิประเทศ (ร้อยละ 35) พิจารณาจากขอบเขตอุทยานธรณี การอนุรักษ์ทางธรณีวิทยาและมรดกทางธรรมชาติและวัฒนธรรม

2) โครงสร้างการบริหารจัดการ (ร้อยละ 25)

3) การสื่อสารและการให้ความรู้ (ร้อยละ 15)

4) การท่องเที่ยวเชิงธรณีวิทยา (ร้อยละ 15)

5) การพัฒนาเศรษฐกิจในภูมิภาคอย่างยั่งยืน (ร้อยละ 15)

“อุทยานธรณี” มีหลายระดับขึ้นอยู่กับความสำคัญของแหล่งและการบริหารจัดการ โดยแบ่งได้เป็น 3 ระดับ คือ อุทยานธรณีระดับท้องถิ่น (Local Geopark) อุทยานธรณีระดับประเทศ (National Geopark) และอุทยานธรณีของโลก (Global Geopark Network) ซึ่งเป็นระดับสูงที่สุด และการขอสมัครเป็นอุทยานธรณีโลกของยูเนสโกจะต้อง

ได้รับการประเมินเป็นอุทยานธรณีระดับประเทศก่อน ปัจจุบันอุทยานธรณีระดับประเทศ มีเพียง 2 แห่ง คือ อุทยานธรณีสตูล และอุทยานธรณีโคราช สำหรับอุทยานธรณีเพชรบูรณ์ซึ่งเป็นอุทยานธรณีระดับท้องถิ่น จึงมีการผลักดันในองค์ประกอบด้านต่าง ๆ เพื่อเป็นอุทยานธรณีระดับประเทศก่อนจึงจะสามารถสมัครเพื่อขอรับการประเมินเป็นอุทยานธรณีโลก (UNESCO Global Geopark) ต่อไป

สรุปผลการตรวจสอบและประเมินผล พบปัญหาที่สำคัญ ดังนี้

1) มรดกธรณี

จากการศึกษา วิเคราะห์เอกสารการอนุรักษ์มรดกธรณีและอุทยานธรณี ของกรมทรัพยากรธรณี พบว่า ภายหลังจากที่คณะกรรมการส่งเสริมการอนุรักษ์แหล่งธรณีวิทยาและจัดตั้งอุทยานธรณี ได้มีการประกาศแนวทางการอนุรักษ์แหล่งธรณีวิทยาและหลักเกณฑ์การประเมินข้อมูลธรณีวิทยา และแนวทางและหลักเกณฑ์การจัดตั้งอุทยานธรณีประเทศไทยแล้ว ยังไม่มีการขับเคลื่อนในการจัดกลุ่มและเสนอประกาศเป็นแหล่งมรดกธรณีให้ท้องถิ่นทราบ เพื่อจะได้มีการอนุรักษ์ ดูแล รักษาแหล่งมรดกธรณีเพื่อต่อยอดเป็นอุทยานธรณีต่อไป

2) อุทยานธรณี

(1) การประกาศเป็นอุทยานธรณีของโลกจะทำให้อุทยานธรณีสตูลเป็นที่รู้จักในระดับโลก และจะมีนักท่องเที่ยวเข้ามาศึกษา เยี่ยมชมกันมากขึ้นส่งผลให้เกิดการกระตุ้นในเชิงท่องเที่ยวอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ จึงเป็นหน้าที่ของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการเตรียมความพร้อมต่าง ๆ ทั้งการให้ความรู้

(2) อุทยานธรณีโลกสตูลยังไม่มีหน่วยงานเข้ามาทำหน้าที่เป็นเจ้าภาพหลักรับผิดชอบในการบริหารจัดการและการจัดการในเรื่องงบประมาณ ปัจจุบัน นายณรงค์ฤทธิ์ ทุ่งปรือ นายก อบต.ทุ่งหว้า ทำหน้าที่

(3) อุทยานธรณีเพชรบูรณ์ มีสถานภาพเป็นอุทยานธรณีระดับท้องถิ่น ซึ่งไม่เป็นไปตามขั้นตอนตามหลักเกณฑ์ของกรมทรัพยากรธรณี จึงยังไม่มีความพร้อมในการผลักดันเพื่อขอรับการประเมินเป็นอุทยานธรณีโลก (UNESCO Global Geopark) ในขณะนี้

3) อุทยานธรณีโลกสตูล

(1) การประกาศเป็นอุทยานธรณีของโลกจะทำให้อุทยานธรณีสตูลเป็นที่รู้จักในระดับโลก และจะมีนักท่องเที่ยวเข้ามาศึกษา เยี่ยมชมกันมากขึ้น ส่งผลให้เกิดการกระตุ้นในเชิงท่องเที่ยวอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ จึงเป็นหน้าที่ของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ในการเตรียมความพร้อมต่าง ๆ ทั้งการให้ความรู้ การสร้างไกด์พื้นที่ การส่งเสริมอาชีพเพื่อรองรับจำนวนนักท่องเที่ยวจากทั่วทุกมุมโลกที่ต้องการเดินทางมาสัมผัสอุทยานธรณีโลก

(2) การขึ้นทะเบียนเป็นอุทยานธรณีโลกของยูเนสโก จะทำการตรวจประเมินซ้ำทุก ๆ 4 ปี แต่ละครั้งก็จะมีความเข้มข้นในการตรวจประเมินสูงขึ้นเรื่อย ๆ หากอุทยานธรณีโลกแห่งใดมีการบริหารจัดการที่บกพร่องก็สามารถที่จะถูกถอดถอนจากการเป็นสมาชิกได้และต้องเว้นระยะเวลาอีก 2 ปี จึงจะสามารถสมัครใหม่ จึงควรมีหน่วยงานเป็นพี่เลี้ยงสนับสนุนด้านวิชาการและติดตามประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมรองรับการประเมินในอีก 4 ปีข้างหน้า (พ.ศ. 2564)

- **ข้อเสนอแนะ**

1) มรดกธรณี

(1) ควรมีการจัดทำข้อมูลแหล่งธรณีวิทยาที่ได้มีการสำรวจแล้ว 200 กว่าแห่ง เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อประกาศเป็นแหล่งมรดกธรณีวิทยาในแต่ละด้าน แต่ละพื้นที่เพื่อจะได้มีการอนุรักษ์ ดูแล รักษาแหล่งมรดกธรณี

(2) ควรมีการประชาสัมพันธ์และทำความเข้าใจกับจังหวัด ท้องถิ่น และประชาชนถึงแนวทางการอนุรักษ์แหล่งธรณีวิทยาและหลักเกณฑ์การประเมินข้อมูลธรณีวิทยา และแนวทางและหลักเกณฑ์การจัดตั้งอุทยานธรณีประเทศไทย เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามขั้นตอน

2) อุทยานธรณี

(1) ควรมีการทำความเข้าใจกับจังหวัด ท้องถิ่น เกี่ยวกับการประกาศเป็นพื้นที่อุทยานธรณีว่าจำเป็นต้องมีขั้นตอนกระบวนการแนวทางการอนุรักษ์แหล่งธรณีวิทยาและหลักเกณฑ์การประเมินข้อมูลธรณีวิทยาและแนวทางและหลักเกณฑ์การจัดตั้งอุทยานธรณีประเทศไทยเพื่อนำเสนอเข้าคณะกรรมการส่งเสริมการอนุรักษ์

(2) ควรมีการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามประกาศแนวทางการอนุรักษ์แหล่งธรณีวิทยาและหลักเกณฑ์การประเมินข้อมูลธรณีวิทยา และแนวทางและหลักเกณฑ์การจัดตั้งอุทยานธรณีประเทศไทยของคณะกรรมการส่งเสริมการอนุรักษ์แหล่งธรณีวิทยาและจัดตั้งอุทยานธรณีโดยเฉพาะ

(3) ควรจัดทำข้อมูลสถานภาพของอุทยานธรณีเพชรบูรณ์ซึ่งเป็นอุทยานธรณีระดับท้องถิ่นและยังไม่เป็นไปตามประกาศแนวทางการอนุรักษ์แหล่งธรณีวิทยาและหลักเกณฑ์การประเมินข้อมูลธรณีวิทยา และแนวทางและหลักเกณฑ์การจัดตั้งอุทยานธรณีประเทศไทยของคณะกรรมการส่งเสริมการอนุรักษ์แหล่งธรณีวิทยาและจัดตั้ง

3) อุทยานธรณีโลกสตูล

(1) ควรมีหน่วยงานหลักที่มีความพร้อมเข้ามาสนับสนุนองค์ความรู้และบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกับนายก อบต. ทุ่งหว้า ในการให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่อุทยานธรณีโลกอย่างต่อเนื่องและตลอดเวลา เพื่อให้เกิดการพัฒนาและมีความยั่งยืนต่อไป

(2) ควรมีหน่วยงานหลักเข้ามาบริหารจัดการอุทยานธรณีโลกสตูล โดยดำเนินการ ดังนี้

(2.1) ประสานองค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) (อพท.) ซึ่งสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี มีหน้าที่กำหนดนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ และประสานงานกับท้องถิ่นหรือพื้นที่ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว หรือส่งเสริมและพัฒนาพื้นที่ที่มีศักยภาพในการท่องเที่ยวให้มีการบริหารจัดการพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวในเชิงคุณภาพ เพื่อเสนอคณะกรรมการบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน พิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบการประกาศกำหนดเป็นพื้นที่พิเศษ

(2.2) จัดหาหน่วยงานของรัฐที่มีภารกิจเกี่ยวข้องและศักยภาพในการเข้ามาสนับสนุนงบประมาณ เช่น กรมทรัพยากรธรณี เป็นต้น

- **ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ (Better life)**

การประกาศเป็นอุทยานธรณีโลกสตูลจะทำให้เป็นที่รู้จักในระดับโลก ซึ่งจะมีนักท่องเที่ยวเข้ามาศึกษาและเยี่ยมชมกันมากขึ้น ส่งผลให้เกิดการกระตุ้นเศรษฐกิจในเชิงท่องเที่ยวของท้องถิ่นและภูมิภาคประชาชนจะมีรายได้เพิ่มขึ้นและทำให้ชุมชนมีความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเองก่อให้เกิดเอกลักษณ์ทางมรดกโลกและนวัตกรรมใหม่ ๆ ของชุมชนและท้องถิ่น

11

กระทรวงพลังงาน

11 กระทรวงพลังงาน

1. ข้อมูลทั่วไป

คณะกรรมการตรวจสอบติดตามและประเมินผลประจำกระทรวงพลังงาน (ค.ต.ป. พน.) ได้กำหนดประเด็นการตรวจสอบและประเมินผล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 จำนวน 8 โครงการ ซึ่งการดำเนินงานสอดคล้องตามแนวทางที่ ค.ต.ป. กำหนด โดยมีส่วนราชการที่รับผิดชอบ ดังนี้

สำนักงานปลัดกระทรวงพลังงาน (สป.พน.)

1) โครงการสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์สู้ภัยแล้ง งบประมาณจากกองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน ปี 2559 - 2560

2) โครงการเพิ่มสมรรถนะด้านการบริหารและจัดการพลังงานครบวงจรในชุมชนระดับตำบลและวิสาหกิจชุมชน (SMEs) ปี 2562

กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน (พพ.)

1) โครงการสนับสนุนการลงทุนปรับเปลี่ยนอุปกรณ์ในโรงพยาบาลของรัฐ (Matching fund) ระยะที่ 3 ปี 2561

2) โครงการอนุรักษ์พลังงานแบบมีส่วนร่วมในอาคารธุรกิจขนาดกลาง และขนาดเล็กปี 2562

3) โครงการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานในโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลาง และขนาดเล็ก ปี 2562

4) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานในหน่วยงานภาครัฐ ปีงบประมาณ 2560

5) โครงการส่งเสริมการใช้งานระบบควบคุมอัตโนมัติและระบบ Internet of thing ร่วมกับอุปกรณ์ประหยัดพลังงาน ปีงบประมาณ 2561

สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน (สนพ.)

- โครงการลดใช้พลังงานในหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ 2562

2. สรุปผลการดำเนินงาน และข้อค้นพบที่สำคัญ

2.1 โครงการสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์สู้ภัยแล้ง งบประมาณจากกองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน ปี 2559 - 2560 (โครงการนี้ดำเนินการตั้งแต่ 13 มิ.ย. 59 - 12 เมษายน 61)

- **ผลการตรวจสอบในภาพรวม**

ค.ต.ป. พน. ได้มีการดำเนินการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการ ในประเด็นการบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้มากน้อยเพียงใด/ผลลัพธ์ขั้นสุดท้ายที่เกิดจากการดำเนินโครงการและการใช้ประโยชน์จากโครงการ/ผลผลิตของโครงการยังคงอยู่ถึงปัจจุบันในสภาพที่ดีมีการใช้ประโยชน์จากผลผลิตนั้นอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบันตรงตามวัตถุประสงค์การใช้งานเดิม มีการดำเนินการตามแผนการบำรุงรักษาที่ได้ระบุไว้ ซึ่งพบว่าโครงการนี้ดำเนินการในพื้นที่ประสบภัยแล้ง 56 จังหวัด จำนวน 842 แห่ง ส่วนมากยังคงอยู่ในสภาพที่ดีมีการใช้งานอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบันในภาคการเกษตรและระบบประปาหมู่บ้าน และชุมชนมีความพึงพอใจต่อโครงการนี้เป็นอย่างมาก แต่ยังพบว่ามีบางแห่งที่มีจำนวนผู้ใช้น้ำไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในข้อกำหนด

ของโครงการหรือก่อสร้างในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมต่อการใช้งานหรือบางชุมชนใช้น้ำในภาคการเกษตรที่ต้องใช้น้ำมากเป็นเหตุให้ปริมาณน้ำไม่พอใช้ เช่น นำไปปลูกข้าว ปลูกอ้อย เป็นต้น หรือบางแห่งยังใช้ประโยชน์จากระบบสูบน้ำฯ ยังไม่คุ้มค่า

- **ข้อเสนอแนะ**

1) ขอให้หน่วยงานที่รับผิดชอบ (สำนักงานปลัดกระทรวงพลังงาน) รวบรวมและจัดทำฐานข้อมูลระบบสูบน้ำฯ ทั้งหมดเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดนโยบายขยายผลระบบสูบน้ำฯ ในอนาคต

2) กรณีพื้นที่บางแห่งอาจจะดำเนินโครงการฯ ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร หน่วยงานรับผิดชอบ (สำนักงานปลัดกระทรวงพลังงาน) ควรมีการถอดบทเรียนเพื่อจะได้เป็นกรณีศึกษาปรับปรุงการดำเนินการในอนาคต

2.2 โครงการเพิ่มสมรรถนะด้านการบริหารและจัดการพลังงานครบวงจรในชุมชนระดับตำบลและวิสาหกิจชุมชน (SMEs) ปี 2562 (โครงการนี้ดำเนินการตั้งแต่ 1 ต.ต. 61 - 30 ก.ย. 62)

- **ผลการตรวจสอบในภาพรวม**

ค.ต.ป. พน. ได้มีการดำเนินการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล ด้านประสิทธิภาพของโครงการเป็นระยะ ๆ ในประเด็น ผลผลิต : การบรรลุเป้าหมายตามตัวชี้วัดผลผลิต/การดำเนินงานตามแผน/การใช้จ่ายงบประมาณ พบว่า โครงการนี้ดำเนินการใน อปท. 130 แห่ง โรงเรียน 152 แห่ง และระบบอบแห้งฯ 70 แห่ง ซึ่งโครงการได้ดำเนินการสำเร็จตามผลผลิตที่กำหนดไว้ภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนงานและมีการเบิกจ่ายงบประมาณแผ่นดินไปแล้ว 99% เห็นว่าโครงการนี้ดำเนินการสำเร็จตามแผนที่กำหนด

- **ข้อเสนอแนะ**

1) ในเรื่องระบบอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์มีการส่งเสริม ขนาด 4X2 เมตร และ 2X2 เมตรซึ่งพบว่าบางแห่งมีปัญหาเรื่องความชื้นของผลิตภัณฑ์ที่ตากในตู้อบฯ ส่งผลให้ผลิตภัณฑ์ที่ตากไม่แห้ง เป็นต้นขอให้หน่วยงานที่รับผิดชอบ (สำนักงานปลัดกระทรวงพลังงาน) ลงไปตรวจสอบประเมินผลและให้คำแนะนำพร้อมจัดทำคู่มือการใช้งานตู้อบฯ ให้มีความเหมาะสมในแต่ละผลิตภัณฑ์แล้วจัดทำเป็นฐานข้อมูลประกอบการดำเนินงานในปีงบประมาณต่อไป

2) ตู้อบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์ที่หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการฯ ที่สนับสนุนให้กับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฯ ควรใช้แบบมาตรฐานของกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงานทดแทน (พพ.) เป็นหลัก

2.3 โครงการ สนับสนุนการลงทุนปรับเปลี่ยนอุปกรณ์ในโรงพยาบาลของรัฐ (Matching fund) ระยะที่ 3 ปี 2561 (โครงการนี้ดำเนินการตั้งแต่ 1 ต.ค. 60 - 29 ต.ค. 62)

- **ผลการตรวจสอบในภาพรวม**

ค.ต.ป. พน. ได้มีการดำเนินการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล ด้านประสิทธิภาพของโครงการเป็นระยะ ๆ ในประเด็น ผลผลิต : การบรรลุเป้าหมายตามตัวชี้วัดผลผลิต/การดำเนินงานตามแผน/การใช้จ่ายงบประมาณ พบว่า โครงการนี้มีเป้าหมายดำเนินการใน รพ. ของรัฐ จำนวน 189 แห่ง โดยดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างแล้วเสร็จ 112 แห่ง อยู่ระหว่างการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง 77 แห่ง ผลการเบิกจ่ายงบประมาณได้ 6.28% และไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ โดยหน่วยงานแจ้งว่าจะขอขยายระยะเวลาดำเนินโครงการออกไปอีกซึ่งถือได้ว่าโครงการยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จ แต่จากการประเมินโครงการในระยะที่ 1 และ 2 พบว่าโครงการนี้ก่อให้เกิดประโยชน์เป็นอย่างมาก และ รพ. มีความพึงพอใจ ค.ต.ป. พน. จึงเห็นว่า กระทรวงพลังงานควรสนับสนุนโครงการนี้ต่อไป

● **ข้อเสนอแนะ**

1) ขอให้หน่วยงานที่รับผิดชอบ (กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน) นำปัญหาที่เกิดขึ้นในการดำเนินโครงการในระยะที่ 1 และ 2 เช่น ปัญหาความล่าช้าในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง เป็นต้น นำมาวิเคราะห์ถอดบทเรียนและใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการดำเนินงานในอนาคต ต่อไป

2) ขอให้หน่วยงานที่รับผิดชอบ(กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน)คัดเลือกที่ปรึกษาที่มีคุณภาพสามารถแนะนำมาตรการที่มีความซับซ้อนทางเทคนิคมากขึ้น และสามารถแนะนำแหล่งเงินทุนให้กับผู้ประกอบการ เพื่อให้ดำเนินงานเป็นไปตามกรอบระยะเวลาและเป้าหมายที่กำหนด

3) เพื่อความคุ้มค่าหน่วยงานที่รับผิดชอบ(กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน)จะต้องพิจารณาแนวทางมาตรการของที่ปรึกษาเสนอเข้ามามีความเหมาะสม คุ้มค่ามากน้อยเพียงใดก่อนดำเนินการอนุมัติ

2.4 โครงการอนุรักษ์พลังงานแบบมีส่วนร่วมในอาคารธุรกิจขนาดกลาง และขนาดเล็กปี 2562 (โครงการนี้ดำเนินการตั้งแต่ ต.ค 61 – ก.ย. 62)

● **ผลการตรวจสอบในภาพรวม**

ค.ต.ป.พน.ได้มีการดำเนินการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล ด้านประสิทธิภาพของโครงการเป็นระยะ ๆ ในประเด็น ผลผลิต : การบรรลุเป้าหมายตามตัวชี้วัดผลผลิต/การดำเนินงานตามแผน/การใช้จ่ายงบประมาณพบว่าโครงการนี้ดำเนินการในสถานประกอบการ 50 แห่ง ซึ่งโครงการได้ดำเนินการสำเร็จตามผลผลิตที่กำหนดไว้ภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนงานและมีการเบิกจ่ายงบประมาณแผ่นดินไปแล้ว 100% เห็นว่าโครงการนี้ดำเนินการสำเร็จตามแผนที่กำหนด

● **ข้อเสนอแนะ**

1) ขอให้หน่วยงานที่รับผิดชอบ (กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน) ประเมินผลโครงการฯ และรวบรวมปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น นำมาวิเคราะห์ ถอดบทเรียนและใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการดำเนินงานในอนาคตต่อไป

2) ขอให้หน่วยงานที่รับผิดชอบ (กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน) คัดเลือกที่ปรึกษาที่มีคุณภาพสามารถแนะนำมาตรการที่มีความซับซ้อนทางเทคนิคมากขึ้น และสามารถแนะนำแหล่งเงินทุนให้กับผู้ประกอบการเพื่อให้ดำเนินงานเป็นไปตามกรอบระยะเวลาและเป้าหมายที่กำหนด

3) ขอให้หน่วยงานที่รับผิดชอบ (กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน) นำผลการดำเนินงานที่ พพ. เคยดำเนินงานมาตั้งแต่ต้นจนถึงปัจจุบัน เพื่อจัดทำฐานข้อมูลการลดใช้พลังงานของอาคารธุรกิจในแต่ละประเภทเพื่อใช้ประโยชน์ในการในการวางแผนและเผยแพร่สำหรับผู้ที่สนใจต่อไป

2.5 โครงการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานในโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดเล็กปี 2562 (โครงการนี้ดำเนินการตั้งแต่ ธ.ค 61 – ก.ย. 62)

● **ผลการตรวจสอบในภาพรวม**

ค.ต.ป. พน. ได้มีการดำเนินการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล ด้านประสิทธิภาพของโครงการเป็นระยะ ๆ ในประเด็น ผลผลิต : การบรรลุเป้าหมายตามตัวชี้วัดผลผลิต/การดำเนินงานตามแผน/การใช้จ่ายงบประมาณพบว่า โครงการนี้ดำเนินการใน สถานประกอบการ 463 แห่ง ซึ่งโครงการได้ดำเนินการสำเร็จตามผลผลิตที่กำหนดไว้ภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนงานและมีการเบิกจ่ายงบประมาณแผ่นดินไปแล้ว 100% เห็นว่าโครงการนี้ดำเนินการสำเร็จตามแผนที่กำหนด

● **ข้อเสนอแนะ**

1) ขอให้หน่วยงานที่รับผิดชอบ (กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน) ประเมินผลโครงการฯ และรวบรวมปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น นำมาวิเคราะห์ ถอดบทเรียนและใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการดำเนินงานในอนาคต ต่อไป

2) ขอให้หน่วยงานที่รับผิดชอบ (กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน) คัดเลือกที่ปรึกษาที่มีคุณภาพสามารถแนะนำมาตรการที่มีความซับซ้อนทางเทคนิคมากขึ้นและสามารถแนะนำแหล่งเงินทุนให้กับผู้ประกอบการเพื่อให้ดำเนินงานเป็นไปตามกรอบระยะเวลาและเป้าหมายที่กำหนด

3) ขอให้หน่วยงานที่รับผิดชอบ (กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน) ให้นำผลการดำเนินงานที่ พพ. เคยดำเนินงานมาตั้งแต่ต้นจนถึงปัจจุบัน เพื่อจัดทำฐานข้อมูลการลดใช้พลังงานของโรงงานอุตสาหกรรมในแต่ละประเภท เพื่อใช้ประโยชน์ในการในการวางแผนและเผยแพร่สำหรับผู้ที่สนใจต่อไป

2.6 โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานในหน่วยงานภาครัฐ ปีงบประมาณ 2560 (โครงการนี้ดำเนินการตั้งแต่ 28 ก.ย. 59 – 10 เม.ย. 63)

● **ผลการตรวจสอบในภาพรวม**

ค.ต.ป. พน. ได้มีการดำเนินการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล ด้านประสิทธิภาพของโครงการเป็นระยะ ๆ ในประเด็น ผลผลิต : การบรรลุเป้าหมายตามตัวชี้วัดผลผลิต/การดำเนินงานตามแผน/การใช้จ่ายงบประมาณ พบว่า โครงการนี้มีเป้าหมายดำเนินการในหน่วยงานของรัฐ จำนวน 1,645 แห่ง โดยดำเนินการติดตั้งอุปกรณ์แล้วเสร็จ 1,599 แห่ง อยู่ระหว่างการดำเนินการติดตั้งอุปกรณ์ 46 แห่ง (มีแนวโน้มจะยกเลิกโครงการ 25 แห่ง) ผลการเบิกจ่ายงบประมาณได้ 58% และไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ แต่จากการประเมินจากการรับฟังสรุปผลการดำเนินงานและลงพื้นที่ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลโครงการฯ ค.ต.ป. พน. มีความเห็นว่าโครงการนี้เป็นโครงการที่ดำเนินการแล้วเกิดปัญหาอุปสรรคมากมายบางเรื่องอยู่นอกเหนือการควบคุมอีกทั้งผู้ขอรับการสนับสนุนโครงการขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบและวิธีปฏิบัติในการขอรับเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน ค.ต.ป. พน. จึงเห็นควรไม่ให้มีการดำเนินการโครงการนี้ ต่อไป

2.7 โครงการส่งเสริมการใช้งานระบบควบคุมอัตโนมัติและระบบ Internet of thing ร่วมกับอุปกรณ์ประหยัดพลังงาน ปีงบประมาณ 2561 (โครงการนี้ดำเนินการตั้งแต่ 31 ม.ค. 61 - 22 ก.ย. 2562)

● **ผลการตรวจสอบในภาพรวม**

ค.ต.ป. พน. ได้มีการดำเนินการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล ด้านประสิทธิภาพของโครงการเป็นระยะ ๆ ในประเด็น ผลผลิต : การบรรลุเป้าหมายตามตัวชี้วัดผลผลิต/การดำเนินงานตามแผน/การใช้จ่ายงบประมาณ พบว่า โครงการนี้มีเป้าหมายดำเนินการในสถานประกอบการที่เป็นโรงงาน/อาคารควบคุม จำนวน 72 แห่ง โดยดำเนินการติดตั้งอุปกรณ์แล้วเสร็จ จำนวน 33 แห่ง อยู่ระหว่างขอขยายระยะเวลาติดตั้งอุปกรณ์ จำนวน 39 แห่ง ผลการเบิกจ่ายงบประมาณได้ 53.46% และไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้โดยหน่วยงานแจ้งว่าจะขอขยายระยะเวลาดำเนินโครงการออกไปอีก 6 เดือน ซึ่งถือได้ว่าโครงการยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จ จากการรับฟังสรุปผลการดำเนินงานและลงพื้นที่ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลโครงการฯ ค.ต.ป. พน. มีความเห็นว่าโครงการนี้เป็นโครงการที่ดี หากหน่วยงานที่รับผิดชอบสามารถควบคุมดูแลการดำเนินโครงการให้เป็นไปตามวัตุประสงค์

● **ข้อเสนอแนะ**

1) ขอให้หน่วยงานที่รับผิดชอบ (กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน) ประเมินผลโครงการฯ และรวบรวมปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น นำมาวิเคราะห์ ถอดบทเรียนและใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการดำเนินงานในอนาคตต่อไป

2) ขอให้หน่วยงานที่รับผิดชอบ (กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน) คัดเลือกที่ปรึกษาที่มีคุณภาพสามารถแนะนำมาตรการที่มีความซับซ้อนทางเทคนิคมากขึ้น และสามารถแนะนำแหล่งเงินทุนให้กับผู้ประกอบการเพื่อให้ดำเนินงานเป็นไปตามกรอบระยะเวลาและเป้าหมายที่กำหนด

2.8 โครงการลดใช้พลังงานในหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ 2562 (โครงการนี้ดำเนินการตั้งแต่ ธ.ค. 61 - ก.พ. 2563)

ค.ต.ป. พน. ได้มีการดำเนินการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล ด้านประสิทธิภาพของโครงการเป็นระยะ ๆ ในประเด็น ผลผลิต : การบรรลุเป้าหมายตามตัวชี้วัดผลผลิต/การดำเนินงานตามแผน/การใช้จ่ายงบประมาณ

พบว่า โครงการนี้ดำเนินการใน หน่วยงานภาครัฐ ประมาณ 7,800 แห่ง โดยปัจจุบันอยู่ระหว่างการติดตามให้หน่วยงานภาครัฐเข้ามาบันทึกข้อมูลในระบบฯ ซึ่งถือได้ว่าโครงการยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จ จากการรับฟังสรุปผลการดำเนินงานและลงพื้นที่ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลโครงการฯ ค.ต.ป. พน. มีความเห็นว่าโครงการนี้เป็นโครงการที่ดี หากโครงการหน่วยงานภาครัฐให้ความร่วมมือในการดำเนินโครงการและมีการดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่องทุกปี โดยกำหนดเป็นตัวชี้วัดของหน่วยงานหรือผู้บริหารหน่วยงาน เนื่องจากหากไม่กำหนดเป็นตัวชี้วัดค่าการใช้พลังงานด้านไฟฟ้า และน้ำมัน ของหน่วยงานต่าง ๆ จะสูงขึ้น

● **ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ (Better life)**

ความน่าเชื่อถือและความมั่นใจต่อการดำเนินโครงการของกระทรวงพลังงานในการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานและการใช้พลังงานอย่างคุ้มค่าทั้งในชุมชน สถานประกอบการ โรงพยาบาลของรัฐ และหน่วยงานภาครัฐ

12

กระทรวงพาณิชย์

12 กระทรวงพาณิชย์

1. ข้อมูลทั่วไป

คณะกรรมการตรวจสอบติดตามและประเมินผลประจำกระทรวงพาณิชย์ (ค.ต.ป. พณ.) ได้กำหนดประเด็นการตรวจสอบและประเมินผล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ได้แก่ “การพัฒนาผู้ประกอบการเศรษฐกิจชุมชนและ SMEs สู่สากล” โดยมีแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ของส่วนราชการในสังกัดกระทรวงพาณิชย์ภายใต้ประเด็นดังกล่าว จำนวน 6 หน่วยงาน ซึ่งโครงการ/กิจกรรมส่วนใหญ่อยู่ภายใต้แผนงานบูรณาการ “การพัฒนาผู้ประกอบการเศรษฐกิจชุมชนและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสู่สากล” รวมจำนวน 23 โครงการ/กิจกรรม ซึ่งการดำเนินงานสอดคล้องตามแนวทางที่ ค.ต.ป. กำหนด ดังนี้

โครงการ	หน่วยงาน
1. โครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งเศรษฐกิจชุมชน	กรมการค้าภายใน
1.1 หมู่บ้านทำมาค้าขาย (Trading Village)	
1.2 ตลาดชุมชนเพื่อธุรกิจท้องถิ่น	
2. โครงการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยง 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้สู่ตลาดอาเซียน	กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ
3. โครงการเพิ่มศักยภาพเกษตรกรในยุคการค้าเสรี	กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ
4. โครงการพัฒนาผู้นำสหกรณ์เพื่อขับเคลื่อนนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ ทางการค้าเสรีอย่างมืออาชีพ	กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ
5. โครงการยกระดับศักยภาพการแข่งขันผู้ประกอบการ SMEs ด้วยทรัพย์สินทางปัญญาและนวัตกรรม	กรมทรัพย์สินทางปัญญา
6. โครงการพัฒนาผู้ประกอบการ SMEs และผู้ประกอบการชุมชนสู่ผู้ประกอบการที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม	กรมพัฒนาธุรกิจการค้า
6.1 เพิ่มขีดความสามารถธุรกิจให้บริการโลจิสติกส์ไทยให้แข่งขันได้ในสากล	
6.2 พัฒนาศักยภาพธุรกิจบริการที่มีมูลค่าสูง	
6.3 พัฒนาค้าส่งค้าปลีกไทยให้เข้มแข็งและยั่งยืน	
6.4 เพิ่มโอกาสการค้าด้วย E-Commerce	
6.5 พัฒนาศักยภาพและสร้างโอกาสธุรกิจแฟรนไชส์สู่สากล	
6.6 เพิ่มมูลค่าและสร้างโอกาสการตลาดผลิตภัณฑ์ OTOP Select	
6.7 พัฒนาสินค้าชุมชน Offline 2 Online (B2C)	

โครงการ	หน่วยงาน
6.8 เพิ่มศักยภาพ SMEs ไทยด้วยหลักประกันทางธุรกิจ	
6.9 สร้างและยกระดับธุรกิจ SMEs ให้มีธรรมาภิบาล	
7. โครงการส่งเสริมแบรนด์สินค้าและธุรกิจสร้างสรรค์สู่สากล	กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ
8. โครงการพาณิชย์ดิจิทัลเพื่อพัฒนาและส่งเสริม SMEs สู่สากล	กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ
9. มุ่งเน้นให้ความสำคัญในการพัฒนาผู้ประกอบการโดยการเน้นการกระจายองค์ความรู้ไปสู่ทุกภูมิภาคของประเทศ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจท้องถิ่น	กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ
9.1 โครงการสร้าง SMEs ไทยสู่สากล (ต้นกล้า ทู โกล)	
9.2 โครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการหลักสูตรพาณิชย์ 4.0 สู่โลกการค้ายุคใหม่ หัวข้อ “ครบเครื่องการค้าออนไลน์ by NEA”	
9.3 โครงการสร้างพี่เลี้ยงทางการค้า (Train the Trainers)	
9.4 โครงการพัฒนานักส่งออกรุ่นใหม่ Young Exporter From Local to Global	
9.5 โครงการพัฒนาธุรกิจสู่การค้าระหว่างประเทศ Passport to Global Challenge (PGC by NEA)	
10. โครงการหุ้นส่วนยุทธศาสตร์การค้าสินค้าอุตสาหกรรม 4.0 จาก CLMVT สู่สากล (Sister Cluster)	สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า

2. สรุปผลการดำเนินงาน และข้อค้นพบที่สำคัญ

จากการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลโครงการ ค.ต.ป. ประจำกระทรวงพาณิชย์ เห็นว่าหน่วยงานต่าง ๆ ในกระทรวงฯ มีการดำเนินโครงการ/กิจกรรมในลักษณะที่คล้ายกัน โดยมีการปรึกษาหารือ แต่ยังไม่มีบูรณาการในทางปฏิบัติระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่มีภารกิจร่วมกันอย่างจริงจัง อาทิ

1) ตลาดชุมชนเพื่อธุรกิจท้องถิ่น ซึ่งเป็นโครงการนี้ที่ดี มีแนวทางการพัฒนาและเป้าหมายที่ชัดเจน มีผลช่วยสนับสนุนเศรษฐกิจฐานราก

2) โครงการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยง 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้สู่ตลาดอาเซียน โครงการนี้เป็นการจัดสัมมนาเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการค้าเสรี ความตกลงและการใช้ประโยชน์จาก FTA กฎระเบียบทางการค้า และเตรียมตัวรองรับผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นจาก FTA ให้แก่ผู้ประกอบการในพื้นที่ 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากในช่วงเวลาที่กรมฯ กำหนดจัดการอบรมในพื้นที่เป้าหมายมีการจัดงานอบรมสัมมนาของหลายหน่วยงานพร้อมกัน ทำให้มีกลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมโครงการน้อยกว่าที่คาดการณ์ อีกทั้ง กลุ่มเป้าหมายของโครงการ คือผู้ประกอบการ SMEs กลุ่มสินค้าเกษตร ซึ่งใกล้เคียงกับกลุ่มเป้าหมายของหน่วยงานอื่น เช่น กรมการค้าต่างประเทศ กรมการค้าภายใน

3) โครงการยกระดับศักยภาพการแข่งขันผู้ประกอบการ SMEs ด้วยทรัพย์สินทางปัญญาและนวัตกรรม พบว่า ผู้เข้าร่วมโครงการให้ข้อมูลไม่ครบถ้วนทำให้การจัดทำฐานข้อมูลไม่ครบถ้วนและการติดตามผลการดำเนินโครงการไม่สามารถพัฒนาได้ตามความต้องการ รวมถึงผู้ประกอบการ SMEs ของไทยไม่มีศักยภาพเพียงพอที่จะดำเนินการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมได้ด้วยตนเอง

4) โครงการเพิ่มโอกาสการค้าด้วย E-Commerce พบว่าการกำหนดกลุ่มเป้าหมายของโครงการเป็นกรอบกว้าง (ผู้ประกอบการทั่วไป/ผู้ประกอบธุรกิจ e-Commerce/ ผู้สนใจทั่วไป) ไม่ได้ชี้ชัดว่าเป็นกลุ่ม SMEs

5) โครงการส่งเสริมแบรนด์สินค้าและธุรกิจสร้างสรรค์สู่สากลพบว่าการดำเนินงานส่วนใหญ่เป็นการพัฒนาความรู้ให้แก่ ผู้ประกอบการ นักออกแบบ/Creative Maker โดยให้ความรู้ในเรื่อง Value Creation/Branding และการจัดทำธุรกิจ ซึ่งองค์ความรู้ดังกล่าว จะส่งผลให้กลุ่มเป้าหมายดังกล่าวสามารถประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ เช่น การสร้างมูลค่าเพิ่ม การขยายตลาดต่างประเทศและการเป็นที่ยอมรับในตลาดต่างประเทศ เป็นต้น แต่ไม่มีการติดตามวัดผลสำเร็จในเรื่องดังกล่าว

- **ข้อเสนอแนะ**

1) หน่วยงานในสังกัดกระทรวงพาณิชย์ควรร่วมกันกำหนดยุทธศาสตร์และทิศทางในการทำงานร่วมกัน เพื่อให้เกิดการบูรณาการการทำงานร่วมกันในทุกด้านและทุกขั้นตอน โดยการรวมพลังดำเนินกิจกรรมที่คล้ายกัน จัดรวมกลุ่มเป้าหมาย และดำเนินกิจกรรมในช่วงเวลาเดียวกัน เพื่อลดภาระของกลุ่มเป้าหมายในการเข้าร่วมกิจกรรมที่ซ้ำซ้อนกันและหลีกเลี่ยงปัญหาจากการที่มีจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ อีกทั้งช่วยเพิ่มประสทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินกิจกรรม

2) สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า ควรทำหน้าที่ในการวิจัยระบบ (SystemResearch) เพื่อวางกรอบนโยบายและยุทธศาสตร์ให้กับกระทรวงพาณิชย์ และหน่วยงานในสังกัดกระทรวงพาณิชย์นำไปดำเนินการตามขอบเขตภารกิจหน้าที่ของแต่ละหน่วยงาน เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในภาพรวมที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน รวมถึงควรหารือร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของโครงการหุ้นส่วนยุทธศาสตร์การค้าสินค้าอุตสาหกรรม 4.0 จาก CLMVT สู่สากล (Sister Cluster) ซึ่งอยู่ภายใต้แผนงานบูรณาการพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมาย S-Curve เพื่อชี้แจงและทำความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของโครงการให้ชัดเจน โดยมุ่งเน้นการคัดเลือกพัฒนาสินค้าตามความต้องการของตลาดมากกว่าความต้องการของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตสินค้า รวมถึงควรทำหน้าที่ในการวางกรอบนโยบายและแนวทางปฏิบัติเพื่อเป็นแนวทางให้หน่วยงานอื่น ๆ นำไปดำเนินงานเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

3) ในการกำหนดแนวทางการดำเนินงานด้านการฝึกอบรมให้ความรู้พื้นฐานและการใช้กลไกเครื่องมือต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ประกอบการนำไปพัฒนาธุรกิจ เช่น การทำบัญชี การค้าออนไลน์ ควรแบ่งหน้าที่การดำเนินกิจกรรมตามภารกิจหลักและความชำนาญของแต่ละหน่วยงาน

4) กรมการค้าภายในควรขยายขอบเขตการดำเนินงานเสริมสร้างความเข้มแข็งเศรษฐกิจชุมชน (ประกอบด้วย 2 โครงการย่อย ได้แก่ หมู่บ้านทำมาค้าขายและตลาดชุมชนเพื่อธุรกิจท้องถิ่น) ให้กว้างขึ้น รวมถึงควรมีการวางแผนว่าภายหลังจาก 3 ปี หมู่บ้านทำมาค้าขายที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการแล้วจะดำเนินการต่อไปอย่างไร รวมถึงควรศึกษาปัญหาที่เป็นสาเหตุให้ยกเลิกการสนับสนุนตลาดชุมชนต่าง ๆ เพื่อกำหนดเป็นหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกตลาดชุมชนที่จะส่งเสริมในอนาคต

5) กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ ควรขยายการดำเนินโครงการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยง 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้สู่ตลาดอาเซียน ซึ่งเป็นการจัดสัมมนาเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการค้าเสรี ความตกลง และการใช้ประโยชน์จาก FTA ให้กับผู้ประกอบการ ไปยังภูมิภาคอื่น ๆ ของประเทศอย่างทั่วถึง

6) กรมทรัพย์สินทางปัญญา ควรส่งเสริมการยกระดับศักยภาพการแข่งขันผู้ประกอบการ SMEs ด้วยทรัพย์สินทางปัญญาและนวัตกรรม โดยการส่งเสริมให้เกิดการเชื่อมโยงกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น การร่วมมือกับสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ซึ่งมีสมาชิกที่เป็นผู้ประกอบการขนาดกลางถึงขนาดใหญ่มีความสามารถที่จะทำการวิจัยและพัฒนาได้ เป็นต้น

7) กรมพัฒนาธุรกิจการค้า ควรส่งเสริมการเพิ่มศักยภาพ SMEs ไทยด้วยหลักประกันทางธุรกิจด้วยการประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมกันกำหนดราคากลางสำหรับใช้ประเมินมูลค่าของหลักประกันทางธุรกิจในรูปแบบต่าง ๆ รวมถึงควรกำหนดตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมายในการดำเนินโครงการที่เป็นลักษณะเชิงคุณภาพเพื่อสามารถประเมินประสิทธิผลในการดำเนินงานได้

8) กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศควรพัฒนาเว็บไซต์ Thaitrade.com ให้สามารถส่งเสริมกลุ่มผู้ขายในกลุ่ม SMEs ได้ตรงตามกลุ่มเป้าหมายและพัฒนาระบบติดตามในรูปแบบ software หรือ program ให้สามารถติดตามผลข้อมูล มูลค่าการซื้อขายได้เองที่เป็นระบบ Auto โดยไม่ต้องขอข้อมูลจากผู้ประกอบการ

- **ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ (Better life)**

ความเชื่อมั่นต่อการดำเนินโครงการของกระทรวงพาณิชย์ในการพัฒนาผู้ประกอบการเศรษฐกิจชุมชนและ SMEs ว่ามีความคุ้มค่า ช่วยพัฒนาศักยภาพ เพิ่มโอกาสทางการค้าและเพิ่มรายได้ให้กับผู้ประกอบการ

13

กระทรวงมหาดไทย

13 กระทรวงมหาดไทย

1. ข้อมูลทั่วไป

คณะกรรมการตรวจสอบติดตามและประเมินผลประจำกระทรวงมหาดไทย (ค.ต.ป. มท.) ได้กำหนดประเด็นการตรวจสอบและประเมินผล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 จำนวน 2 ประเด็น ได้แก่ 1) การกำกับดูแลการจัดการที่พักเพื่อบริการนักท่องเที่ยวและผู้เดินทาง และ 2) การพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อการบริหารและการบริการของกระทรวงมหาดไทย ซึ่งการดำเนินงานสอดคล้องตามแนวทางที่ ค.ต.ป. กำหนด

2. สรุปผลการดำเนินงาน และข้อค้นพบที่สำคัญ

2.1 การกำกับดูแลการจัดการที่พักเพื่อบริการนักท่องเที่ยวและผู้เดินทาง

เนื่องจากการประกอบกิจการให้เช่าที่พักในปัจจุบันมีรูปแบบที่หลากหลายเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวในปัจจุบัน ในขณะที่กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการให้เช่าที่พักยังไม่ครอบคลุม จึงได้มีการประชุมหารือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในสังกัดกระทรวงมหาดไทย ได้แก่ กรมการปกครอง กรมโยธาธิการและผังเมือง กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรมการพัฒนาชุมชน ซึ่งมีภารกิจในการกำกับดูแลการจัดการที่พักเพื่อบริการนักท่องเที่ยว และจัดทำข้อมูลที่เกี่ยวข้อง อาทิ จำนวนที่พักฯ ประเภทต่าง ๆ ผลการดำเนินงานที่ผ่านมาจนถึงปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 และเมื่อนำการจำแนกประเภทที่พักเทียบกับกฎหมายที่กำหนดทำให้เห็นที่พักและสถานะของที่พักตามกฎหมายยังไม่ครอบคลุมที่พักเพื่อบริการนักท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นใหม่ในปัจจุบัน

- **ผลการตรวจสอบในภาพรวม**

ในการติดตามประเมินผลฯ พบว่ากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลการประกอบกิจการให้เช่าที่พักที่กฎหมายกำหนดในมิติด้านความมั่นคงปลอดภัยและความสงบเรียบร้อย และมิติด้านการบริหารจัดการซึ่งมีกรมการพัฒนาชุมชน และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเกี่ยวข้องนั้นเป็นลักษณะการส่งเสริมในระดับนโยบายเพื่อสร้างอาชีพ สร้างรายได้ ในขณะที่กฎหมายและระเบียบที่บัญญัติโดยกระทรวงการท่องเที่ยวฯ มีลักษณะเป็นการส่งเสริม จึงมุ่งเน้นไปที่การประกอบกิจการฯ ให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด โดยไม่มีสภาพบังคับ และบทลงโทษเป็นเพียงการถอดถอนการรับรองมาตรฐาน ซึ่งเป็นไปตามภารกิจอำนาจหน้าที่และบทบาทภารกิจของหน่วยงานภาครัฐที่แตกต่างกัน และเมื่อนำการจำแนกประเภทที่พักเพื่อบริการนักท่องเที่ยวมาพิจารณาร่วมกับการจำแนกประเภทตามที่กฎหมายกำหนด ทำให้เห็นปัญหาในการจัดการที่พักและสถานะของที่พักตามกฎหมายว่ายังไม่ครอบคลุมที่พักเพื่อบริการนักท่องเที่ยวและผู้เดินทางประเภทอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นใหม่ในปัจจุบัน โดยมีข้อค้นพบที่สำคัญ ดังนี้

1) การแก้ไขปัญหาในเรื่องดังกล่าวจะทำให้เกิดความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์ของประชาชน ซึ่งเป็นการดำเนินงานที่ประสานขอข้อมูลจากกรมการปกครอง กรมโยธาธิการและผังเมือง กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น และกรมการพัฒนาชุมชน เช่น จำนวนที่พักฯ ประเภทต่าง ๆ ทั้งที่มีกฎหมายรองรับและไม่มีกฎหมายรองรับ ซึ่งปัญหาในภาพรวมจำแนกได้ 3 เรื่อง คือ

(1) ที่พักเพื่อบริการนักท่องเที่ยวและผู้เดินทางที่มีกฎหมายรองรับ

(2) กลุ่มที่พักที่ไม่อยู่ในนิยาม “โรงแรม” ตามกฎหมาย และไม่ได้เข้าข่ายข้อยกเว้นตามมาตรา 4 ของพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 รวมทั้งกรณีที่เป็นการประกอบกิจการโดยไม่ดำเนินการขออนุญาตให้ถูกต้อง เช่น กรณีของ AirBnb ซึ่งเป็นรูปแบบการทำธุรกิจดังกล่าวไม่สอดคล้องกับกฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบันทำให้เกิดปัญหาและผลกระทบต่อภาครัฐในการกำกับดูแลและควบคุม

(3) กลุ่มที่พักที่มีกฎหมายให้การยกเว้น เพื่อเป็นการสร้างรายได้ให้กับชุมชนท้องถิ่น

2) จากการสำรวจผลการดำเนินงานที่ผ่านมา พบว่าการจัดการที่พักเพื่อบริการนักท่องเที่ยวและผู้เดินทางยังมีปัญหาใน 4 ด้านสำคัญ คือ (1) ด้านการจัดการ ควรมีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้เหมาะสมกับบริบทและสถานการณ์ในปัจจุบัน (2) ด้านเศรษฐกิจ อาทิ ยังไม่มีกฎหมายรองรับที่จะให้ภาครัฐสามารถนำเงินรายได้จากการเก็บค่าธรรมเนียมต่าง ๆ มาใช้ในการปรับปรุงพัฒนาพื้นที่ดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและระบบสาธารณูปโภคเพื่อรองรับการท่องเที่ยว (3) ด้านความมั่นคงปลอดภัยและสิ่งแวดล้อม อาทิ ไม่มีมาตรฐานสำหรับที่พักรูปแบบใหม่ เช่น ที่พักบนแพ การรับน้ำหนัก อุปกรณ์ช่วยชีวิต) รถบ้าน (สถานที่จอด การใช้น้ำ ใช้เชื้อเพลิง) (4) ด้านสังคม อาทิ จำนวนนักท่องเที่ยวในพื้นที่มากเกินไปส่งผลกระทบต่อชุมชน

- **ข้อเสนอแนะ**

1) ด้านการจัดการ

(1) ควรมีการปรับปรุงแก้ไขการกำหนดขั้นตอนการลงทะเบียนผู้เข้าพัก ตาม พ.ร.บ. โรงแรม พ.ศ. 2547 มาตรา 35 ที่กำหนดให้ผู้จัดการโรงแรมต้องดำเนินการบันทึกการลงทะเบียนผู้เข้าพักภายใน 24 ชั่วโมง และส่งสำเนาการรายงาน (รร 4) ให้นายทะเบียนทุกสัปดาห์ เป็นการรายงานผ่านระบบออนไลน์ตามห้วงเวลาที่เหมาะสม เพื่อประโยชน์ในการมีฐานข้อมูลนักท่องเที่ยว สามารถตรวจสอบสถานที่พำนักของบุคคลได้หากเกิดปัญหา เช่น กรณีเกิดภัยพิบัติ การหลบหนีเข้าเมือง การเกิดอาชญากรรม เป็นต้น และเป็นการลดค่าใช้จ่ายเนื่องจากมีค่าผลิตเอกสารและค่าใช้จ่ายในการเดินทางเพื่อส่งเอกสารให้นายทะเบียนเป็นจำนวนมาก หากปรับเปลี่ยนการส่งข้อมูลผ่านระบบดิจิทัลและอนุญาตให้สามารถใช้ e-signature ได้จะช่วยประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย รวมทั้งสามารถตรวจสอบข้อมูลนักท่องเที่ยวได้อย่างรวดเร็ว สามารถสืบค้นได้ทุกที่ ทุกเวลา และนำไปใช้ประโยชน์ในด้านอื่น ๆ ได้ เช่น การคาดการณ์จำนวนนักท่องเที่ยวในอนาคต ความหนาแน่นของนักท่องเที่ยวในแต่ละพื้นที่ เพื่อออกแบบการให้บริการ การวางผังเมือง การคมนาคมให้สอดคล้องกับความต้องการใช้พื้นที่และสนับสนุนการเป็น Smart City

(2) ควรมีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้เหมาะสมกับบริบทและสถานการณ์ในปัจจุบัน โดยนำปัจจัยด้านการแข่งขันและการลงทุนมาประกอบการพิจารณาแก้ไขกฎหมายเพื่อให้สามารถประกอบกิจการได้อย่างถูกต้อง เนื่องจากไลฟ์สไตล์ของนักท่องเที่ยวเปลี่ยนแปลงไป และโรงแรมที่ประกอบกิจการมาก่อน ใช้ต้นทุนในการบริหารจัดการที่สูงกว่าที่พักฯ ที่เกิดขึ้นใหม่

(3) ภาครัฐควรมีการให้ข้อมูลกับผู้ประกอบการล่วงหน้า กรณีที่จะมีการออกกฎหมายใหม่ที่มีการกำหนดระยะเวลา เพื่อให้นักลงทุนและผู้ประกอบการสามารถวางแผนการลงทุน หรือกำหนดแผนการปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องกับกฎหมาย

(4) หากมีการแก้ไขกฎหมายควรมีการแบ่งประเภทที่พักให้ชัดเจน และกำหนดรายละเอียดขั้นตอนเพื่อลดการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ในการตีความ และควรมีการบูรณาการกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานตามกฎหมายแต่ละฉบับ ควรมีการสื่อสารและทำงานร่วมกัน

(5) ควรเพิ่มบทลงโทษให้เหมาะสมกับบริบทและสภาวการณ์ในปัจจุบัน

(6) ควรปรับแก้กฎหมายให้กระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถเข้าไปตรวจสอบการประกอบกิจการ/การจัดเก็บภาษี/การกำกับดูแลการจัดการที่พักและผู้เดินทาง

(7) ควรมีการจัดทำคู่มือสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน และคู่มือสำหรับประชาชนหรือผู้ประกอบการที่มีความประสงค์ขออนุญาตประกอบกิจการที่เข้าใจง่าย โดยมีการกำหนดระยะเวลาดำเนินการระยะเวลาแล้วเสร็จของการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนโดยละเอียด

(8) ควรปรับปรุงกฎหมายสำหรับการให้เช่าที่พักสำหรับนักท่องเที่ยวเป็นการเฉพาะเพื่อไม่ให้กระทบกับการให้เช่าที่พักในกรณีปกติ

2) ด้านเศรษฐกิจ

(1) ควรมีการกลั่นกรองการให้อนุญาตประกอบกิจการ เพื่อจำกัดจำนวนผู้ประกอบการตามศักยภาพของพื้นที่ที่จะรองรับได้ และกำหนดมาตรฐานการประกอบกิจการให้มีคุณภาพ

(2) นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรองของรัฐ ทำให้เกิดกระแสการท่องเที่ยวและการจองที่พักในย่านเมืองเก่า หรือมีการนำอาคารอนุรักษ์มาดัดแปลงเป็นอาคารที่พักสำหรับนักท่องเที่ยว ซึ่งอาคารเหล่านี้ปรับปรุงให้เป็นไปตามกฎหมายที่กำหนดทำได้ยาก เนื่องจากมีข้อจำกัดในการดัดแปลงอาคาร จึงควรมีการกำหนดขอบเขตที่ชัดเจนหรือมีการผ่อนผันมากขึ้น

(3) ควรมีการจัดเก็บค่าธรรมเนียม ภาษี และกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมให้มีความเหมาะสมกับที่พักประเภทต่าง ๆ ให้ครอบคลุมทุกประเภท สอดคล้องกับบริบทและสภาวการณ์ในปัจจุบัน

(4) ควรจัดสรรรายได้จากการเก็บค่าธรรมเนียมต่าง ๆ มาใช้ในการปรับปรุงพัฒนาพื้นที่ดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและระบบสาธารณูปโภคเพื่อรองรับการท่องเที่ยว

3) ด้านความมั่นคงปลอดภัยและสิ่งแวดล้อม

(1) ควรมีการแบ่งประเภทของที่พักตามรูปแบบการใช้ชีวิต (lifestyle) ของนักท่องเที่ยว

(2) ความปลอดภัยของทางหนีไฟตาม พ.ร.บ. ควบคุมอาคารฯ ภาคเอกชน และผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวมีความเห็นว่าเป็นเรื่องที่อนุโลมไม่ได้เนื่องจากเป็นเรื่องของความปลอดภัยตามมาตรฐานขั้นต่ำเพื่อป้องกันความสูญเสียที่อาจเกิดขึ้นต่อชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวผู้มาใช้บริการ ส่งผลต่อภาพลักษณ์ของประเทศในภาพรวม และความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยวต่างชาติในการตัดสินใจเดินทางมาประเทศไทย

(3) กรณีการประกอบกิจการผ่านแพลตฟอร์ม AirBnb ควรมีมาตรการบังคับให้ผู้ประกอบการต้องดำเนินการจดทะเบียนกับเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแล และควรมีมาตรการลงโทษผู้ประกอบการคอนโดมิเนียมที่โฆษณาชวนเชื่อและการันตีว่าจะได้รับผลตอบแทนที่แน่นอนจากการให้เช่าที่พักรายวันเพื่อกระตุ้นยอดขาย

(4) ควรมีการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารแบบดิจิทัลมาใช้ในการกำกับติดตามดูแล เช่น การสอดส่องเฝ้าระวังและให้รายงานผ่านกลุ่มไลน์ การใช้ CCTV เพื่อนับจำนวนนักท่องเที่ยวในโรงแรมแต่ละแห่ง การส่งรายชื่อผู้เข้าพักของโรงแรมผ่านระบบออนไลน์ให้นายทะเบียน กรมการปกครองแทนการรายงานด้วยเอกสาร เช่นเดียวกับสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองซึ่งปัจจุบันได้ปรับปรุงระบบให้สามารถส่งรายชื่อผ่านระบบออนไลน์ได้แล้ว

(5) ควรทบทวนระบบ/ขั้นตอนการรายงานทะเบียนผู้เข้าพักทุกวันผ่านระบบออนไลน์เพื่อความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว และเป็นประโยชน์ในการกำกับติดตามดูแลของรัฐ

(6) ควรมีการกำหนดให้โฮมสเตย์และที่พักประเภทอื่น ๆ ที่ควรส่งเสริมเพื่อประโยชน์ของชุมชนท้องถิ่นได้รับการยกเว้น มีการจัดทำทะเบียนผู้เข้าพักและมาตรฐานด้านความปลอดภัยเช่นเดียวกับโรงแรมที่ได้รับอนุญาตตาม พ.ร.บ.โรงแรม 2547 และ พ.ร.บ.ควบคุมอาคาร เพื่อความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวผู้ใช้บริการเสนอให้มีการกำหนดมาตรการในการกำกับดูแลให้ชัดเจน ได้แก่ มาตรการรักษาความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว มาตรการด้านสาธารณสุข สุขอนามัย ระบบทะเบียน การรักษาสภาพแวดล้อมของประชาชนที่อยู่อาศัยในพื้นที่ การนำรายได้เข้ารัฐเพื่อนำไปจัดการผลกระทบจากการใช้ทรัพยากร หรือนำไปพัฒนาพื้นที่รองรับการท่องเที่ยว การควบคุมการประกอบธุรกิจผ่านระบบออนไลน์ การกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นเข้ามากำกับดูแลและรับผิดชอบ เป็นต้น

(7) ที่พักประเภทอื่น ๆ ที่ควรส่งเสริมควรมีการสำรวจจำนวน รูปแบบการประกอบกิจการเพื่อผลักดันให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนท้องถิ่นอย่างแท้จริง

4) ด้านสังคม

(1) การกำหนดนโยบายด้านการท่องเที่ยวควรมุ่งเน้นการท่องเที่ยวเชิงคุณภาพมากกว่าเชิงปริมาณ เพื่อให้ได้นักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพในจำนวนที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ในการรองรับเพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบกับชุมชนท้องถิ่น

(2) การประกอบธุรกิจรองรับนักท่องเที่ยวให้คำนึงถึงกิจการอื่น ๆ ที่สืบเนื่องกับการให้เช่าที่พักและการท่องเที่ยวด้วย เช่น การให้นักท่องเที่ยวต่างชาติเช่ารถยนต์ รถจักรยานยนต์ ควรมีการกำหนดมาตรการที่เข้มงวด อาทิ การอนุญาตให้เช่าจะต้องมีใบขับขี่สากล เป็นต้น เพื่อลดผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อชุมชนท้องถิ่น

- **ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ (Better life)**

ประชาชน นักท่องเที่ยว ได้รับความมั่นใจในการใช้บริการที่พักที่มีความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน สำหรับผู้ประกอบการเมื่อดำเนินการได้ตามมาตรฐาน และถูกต้องตามกฎหมายจะได้รับความไว้วางใจ

2.2 การพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อการบริหารและการบริการของกระทรวงมหาดไทย

กระทรวงมหาดไทยได้กำหนดแผนปฏิบัติการดิจิทัลของกระทรวงมหาดไทย (พ.ศ. 2561 - 2564) เพื่อเป็นกรอบในการพัฒนาการขับเคลื่อนผ่านกรอบการปฏิรูปประเทศ ทั้งนี้ ได้กำหนดกลไกการดำเนินงานของกระทรวงมหาดไทยในส่วนกลางผ่านคณะทำงานขับเคลื่อนมหาดไทย 4.0 และส่วนภูมิภาค

- **ผลการตรวจสอบในภาพรวม**

กระทรวงมหาดไทยได้กำหนดแผนปฏิบัติการดิจิทัลของกระทรวงมหาดไทย (พ.ศ. 2561 - 2564) และกำหนดกลไกการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนมหาดไทย 4.0 ที่จะยกระดับการพัฒนาการบริหารและการบริการ โดยได้มีแผนงาน/โครงการการที่จะพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อการบริหารและการบริการตามภารกิจของแต่ละกรมในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 1562 จำนวน 26 แผนงาน/โครงการ เช่น โครงการพัฒนาระบบการบูรณาการฐานข้อมูลประชาชนและการบริการภาครัฐ (Linkage Center) ของกรมการปกครองที่จะเชื่อมโยงฐานข้อมูลของส่วนราชการต่าง ๆ เพื่อการบริการภาครัฐโดยใช้เลขประจำตัวประชาชน 13 หลัก โครงการยกระดับการรังวัดที่ดินด้วยระบบแผนที่ดาวเทียมจลน์ (RTK) ของกรมที่ดิน และโครงการพัฒนาระบบแจ้งเตือนภัยสู่ประชาชนผ่าน Smartphone ของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ในการดำเนินงาน พบว่าหน่วยงานส่วนกลางดำเนินการ

ตามแผนงาน/โครงการ แต่หน่วยงานส่วนภูมิภาคแปลงนโยบายสู่การปฏิบัติเฉพาะตามภารกิจหลักของหน่วยงานต้นสังกัด นอกจากนี้ ในเรื่องของการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ ทิศทางการพัฒนาของกระทรวงมหาดไทยยังมีช่องว่าง (Gap) ระหว่างหน่วยงานส่วนกลาง และหน่วยงานส่วนภูมิภาคในการขับเคลื่อนงาน และการแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติ รวมถึงการบูรณาการการดำเนินงาน และแลกเปลี่ยนฐานข้อมูลสำคัญกับส่วนราชการอื่น ๆ ซึ่งหน่วยงานส่วนภูมิภาคจะเน้นการดำเนินการตามข้อสั่งการทำให้ไม่ทราบถึงแนวนโยบาย หรือประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาระบบอย่างแท้จริง

- **ข้อเสนอแนะ**

1) การกำหนดทิศทาง/แนวนโยบายจากระดับบนที่ชัดเจนทั้งในส่วนของยุทธศาสตร์การพัฒนาแผนปฏิบัติการและแผนงบประมาณ เพื่อถ่ายทอดแนวทางปฏิบัติลงสู่พื้นที่ ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ/คณะทำงานที่รับผิดชอบการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมของแต่ละพื้นที่เป็นกลไกในการประสานการดำเนินงานภายในจังหวัดขับเคลื่อนการดำเนินงานในพื้นที่ด้วย นอกจากนี้ หน่วยงานกลางต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) ซึ่งต้องทราบว่าฐานข้อมูลขนาดใหญ่ที่กระทรวงจำเป็นต้องมี และต้องรับผิดชอบฐานข้อมูลใด รวมถึงพิจารณาถึงการใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูล

2) กำหนดยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการที่ครอบคลุมการพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลทั้งระบบเชื่อมโยงกับการกำหนดกรอบงบประมาณให้สมดุลในทุกมิติ กล่าวคือ การกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนา/แผนปฏิบัติการด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ต้องพิจารณาถึงองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัล ได้แก่ เป้าหมายการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการบริหารและการบริการ การพัฒนาฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์การพัฒนาบุคลากร การกำหนดงบประมาณ และโครงสร้างพื้นฐาน/ระบบเทคโนโลยีดิจิทัล การทบทวน/ปรับปรุงยุทธศาสตร์/แผนปฏิบัติการดิจิทัลของกระทรวงมหาดไทยในห้วงเวลาต่อไป เน้นการก้าวสู่ราชการ 4.0 การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการบริหารและการบริการ อาทิ การดำเนินการตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. 2558 ซึ่งใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการให้บริการข้อมูลการขออนุมัติอนุญาตฯ รวมถึงการให้ความสำคัญในการพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลของข้าราชการเพื่อการปรับเปลี่ยนเป็นรัฐบาลดิจิทัลเพื่อยกระดับการพัฒนา และประสิทธิภาพ/ความสะดวกในการให้บริการประชาชน

3) กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาภาครัฐจากการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล โดยกำหนดเป้าหมายใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการบริการประชาชนในการเข้าใช้บริการภาครัฐ การเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร การมีส่วนร่วมและการติดตามการดำเนินการของภาครัฐ ตลอดจนการเชื่อมโยงข้อมูลภาครัฐ เพื่อให้เกิดความสะดวก รวดเร็ว ลดค่าใช้จ่ายของประชาชนในการเข้ารับบริการภาครัฐ ทั้งนี้ ควรมีการทบทวนโครงสร้างอัตรากำลังภาครัฐด้านเทคโนโลยีดิจิทัลเป็นกรณีพิเศษเพื่อสนับสนุนการพัฒนาของส่วนราชการด้วย

4) มีการทบทวนเพื่อยกเลิก ปรับปรุงกฎหมายที่ไม่เป็นปัจจุบันและยังไม่ได้รับการปรับปรุงให้เข้ากับสถานการณ์ปัจจุบัน ทำให้เกิดการทำงานล่าช้า และบัญญัติกฎหมายใหม่เพื่ออำนวยความสะดวกในการพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัล

5) ควรมีการออกแบบกลไกคณะกรรมการ/คณะทำงานขับเคลื่อนการพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการบริหารและการบริการในระดับพื้นที่ เพื่อให้เกิดการวางแผนการดำเนินการ และเกิดผลสัมฤทธิ์ครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศตามศักยภาพของพื้นที่รวมถึงอาจพิจารณาการส่งเสริม/การพัฒนาศูนย์เทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาเทคโนโลยีของกระทรวงมหาดไทยในห้วงต่อไป

6) ราชการบริหารส่วนกลางต้องมีการถ่ายทอด/สื่อสารความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบลงสู่การดำเนินการในส่วนภูมิภาคให้มีความถูกต้องและตรงกัน ควรมีการกำหนดโครงข่าย หรือ Platform ของระบบ และแนวทางปฏิบัติให้ชัดเจน รวมถึงการพัฒนาเครื่องมือ/ระบบปฏิบัติการในลักษณะศูนย์กลางการให้บริการ

7) จัดให้มีการถอดบทเรียน/การจัดการความรู้ทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อให้เกิดการปฏิบัติราชการที่มีประสิทธิภาพสูงสุด อาทิ กรณีตัวอย่างของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการบริหารงานและการบริการประชาชน กรณีประเทศญี่ปุ่น ที่สามารถพยากรณ์และแจ้งเตือนภัยพิบัติ มีระบบแจ้งเตือนภัยแบบ Real Time เพื่อให้สามารถทราบสถานการณ์และจัดการภัยได้ทันท่วงที ซึ่งการศึกษาจะเป็นการสนับสนุนการวางแผนการดำเนินงานเพื่อขอรับงบประมาณที่เกี่ยวข้องในอนาคต รวมถึงเป็นการพัฒนาต่อยอดเทคโนโลยีนวัตกรรมที่มีอยู่ให้ทันต่อเหตุการณ์ และให้เกิดความยั่งยืน

8) จัดให้มีฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) ของกระทรวงมหาดไทยเพื่อยกระดับการบริหารและการให้บริการประชาชน โดยต้องมีการวิเคราะห์ความต้องการสารสนเทศของฐานข้อมูลขนาดใหญ่ หรือวิเคราะห์สถาปัตยกรรมการจัดการองค์กรด้านพันธกิจ (Business Architecture) เพื่อสนับสนุนการพัฒนาระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ให้มีประสิทธิภาพ ตอบสนองต่อเป้าหมายในภาพรวมของกระทรวงมหาดไทย

- **ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ (Better life)**

  - ประชาชน นักท่องเที่ยว ได้รับความมั่นใจในการใช้บริการที่พักที่มีความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน สำหรับผู้ประกอบการเมื่อดำเนินการได้ตามมาตรฐาน และถูกต้องตามกฎหมายจะได้รับความไว้วางใจจากผู้ใช้บริการ
  - การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารและบริการจะส่งผลให้ประชาชนได้รับความสะดวก รวดเร็ว ประหยัดค่าใช้จ่าย เชื่อมั่นในการทำงานว่ามีความโปร่งใส ตรวจสอบได้

14

กระทรวงยุติธรรม

14 กระทรวงยุติธรรม

1. ข้อมูลทั่วไป

คณะกรรมการตรวจสอบติดตามและประเมินผลประจำกระทรวงยุติธรรม (ค.ต.ป. ยธ.) ได้กำหนดประเด็นการตรวจสอบและประเมินผล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 จำนวน 4 โครงการ 1 ผลผลิต ได้แก่ 1) โครงการเรือนจำปลอดยาเสพติด 2) ผลผลิต : ประชาชนได้รับการส่งเสริม คุ้มครองมีหลักประกันด้านสิทธิตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายและหลักการสิทธิมนุษยชน 3) โครงการพัฒนาศักยภาพการตรวจพิสูจน์ด้านนิติวิทยาศาสตร์เชิงบูรณาการเพื่ออำนวยความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำ 4) โครงการกองทุนยุติธรรม และ 5) โครงการพัฒนาระบบวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) ซึ่งการดำเนินงานสอดคล้องตามแนวทางที่ ค.ต.ป. กำหนด

2. สรุปผลการดำเนินงาน และข้อค้นพบที่สำคัญ

2.1 โครงการการเรือนจำปลอดยาเสพติด

- **ผลการตรวจสอบในภาพรวม**

เรือนจำบางแห่งได้นำเทคโนโลยีมาปรับใช้ในงานราชทัณฑ์ เช่น การนำเครื่องเอ็กซเรย์ร่างกาย เครื่องเอ็กซเรย์สัมภาระ เครื่องตรวจจับโลหะภายในร่างกาย อุปกรณ์บันทึกเสียงสนทนาขณะเยี่ยมญาติ อุปกรณ์ตัดสัญญาณโทรศัพท์ กล้องวงจรปิด อุปกรณ์ตรวจสารเสพติดภายในร่างกาย การเยี่ยมญาติผ่านทางแอปพลิเคชันไลน์ อย่างไรก็ตามจากการติดตาม ตรวจสอบฯ มีข้อค้นพบที่สำคัญ ดังนี้

1) สภาพทางกายภาพของเรือนจำหลายแห่งไม่สามารถแยกแดนในการควบคุมผู้ต้องขังที่มีพฤติการณ์ค้ายาเสพติดออกจากผู้ต้องขังทั่วไปได้ ทำให้ผู้ต้องขังที่มีพฤติการณ์ดังกล่าวสามารถสั่งการผ่านผู้ต้องขังรายอื่น ๆ ได้

2) เรือนจำ/ทัณฑสถานบางแห่งยังขาดเทคโนโลยีเครื่องตรวจจับวัตถุโลหะเครื่องบอดี้สแกนหรืออุปกรณ์ที่สามารถสแกนยาเสพติดภายในร่างกายได้ เพราะผู้ต้องขังส่วนใหญ่ใช้วิธีกลืนหรือซุกซ่อนมาทางทวารหนัก และหากสามารถลักลอบนำยาเสพติดเข้ามาในเรือนจำได้จะมีราคาสูงกว่าภายนอกเรือนจำหลายเท่าตัว จึงทำให้มีการจ้างผู้ต้องขังที่ออกไปศาลหรือผู้ต้องขังเข้าใหม่ผู้ต้องขังออกงานสาธารณะหรือผู้ต้องขังไปโรงพยาบาลให้ลักลอบนำยาเสพติดเข้ามาภายในเรือนจำ

3) การเข้าตรวจค้นพื้นที่บริเวณภายนอก ซึ่งมีความต่อเนื่องกับพื้นที่ของเรือนจำที่มีการซุกซ่อน ลักลอบกระทำความผิดของผู้ต้องขังจ่ายนอก ทั้งเรื่องยาเสพติด สิ่งของต้องห้าม ซึ่งอาจสุ่มเสี่ยงในการบุกรุก เข้าไปในพื้นที่ส่วนบุคคล และอาจมีการฟ้องร้องในการปฏิบัติหน้าที่ในภายหลังได้

4) การเยี่ยมญาติผ่านแอปพลิเคชันไลน์อาจเป็นระบบที่ไม่ปลอดภัยเกี่ยวกับข้อมูลผู้ต้องขัง

5) ความจุของเรือนจำ/ทัณฑสถาน ทั่วประเทศสามารถรองรับผู้ต้องขังตามมาตรฐานได้จำนวน 126,156 คน แต่ในปัจจุบันผู้ต้องขังที่อยู่ในความดูแลของกรมราชทัณฑ์ ทั้งในเรือนจำและทัณฑสถานประมาณ 360,000 คน ส่งผลให้เรือนจำ/ทัณฑสถาน มีความแออัดเนื่องจากผู้ต้องขังเกินความจุตามมาตรฐาน ทั้งนี้ เป็นผู้ต้องขังที่กระทำผิดเกี่ยวกับคดียาเสพติด ร้อยละ 80 ของจำนวนผู้ต้องขังทั้งหมด หรือประมาณ 288,000 คน

● **ข้อเสนอแนะ**

1) กรมราชทัณฑ์ ควรนำมาตรการอื่น ๆ มาปรับใช้ เพื่อลดจำนวนผู้ต้องขัง เช่น การใช้ (Electronic Monitoring - EM) มาใช้ควบคู่กับการพักการลงโทษทำให้เรือนจำมีพื้นที่ว่างเพิ่มขึ้น สามารถบริหารจัดการจำนวนผู้ต้องขังให้มีความเหมาะสมกับพื้นที่ของเรือนจำ

2) กรมราชทัณฑ์ควรจัดหาอุปกรณ์เทคโนโลยีให้เพียงพอในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ทุกเรือนจำ/ทัณฑสถาน อีกทั้งควรสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการใช้สุนัขช่วยดมกลิ่น เพื่อค้นหาสิ่งของต้องห้าม อาทิเช่น ยาเสพติดให้โทษ โทรศัพท์มือถือ วัตถุระเบิด อาวุธ และสิ่งของที่ไม่อนุญาตให้เก็บไว้ภายในเรือนจำ รวมทั้งเพื่อป้องกันการแหกหักเรือนจำ การก่อเหตุร้าย และการก่อความวุ่นวายต่าง ๆ ภายในเรือนจำ

3) กรมราชทัณฑ์ ควรกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการปฏิบัติการตรวจค้นจู่โจมพื้นที่บริเวณภายนอกซึ่งมีความต่อเนื่องกับพื้นที่ของเรือนจำเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่และแจ้งแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจนกับบุคคลภายนอกที่มีพื้นที่ติดกับเรือนจำ เพื่อสร้างความเข้าใจและลดปัญหาในการฟ้องร้องในภายหลัง

4) กรมราชทัณฑ์ควรกำหนดข้อบังคับ แนวทางการปฏิบัติ หรือมาตรการเกี่ยวกับระบบการเยี่ยมญาติผ่านทางแอปพลิเคชันไลน์ให้มีความชัดเจน หรือกำหนดวิธีการเยี่ยมญาติรูปแบบอื่นทดแทน เช่น ระบบการเยี่ยมญาติทางไกลผ่านทางจอภาพ (Video conference) หรือการเยี่ยมญาติผ่านโทรศัพท์มือถือ ในกรณีที่ญาติผู้ต้องขังพักอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ต่างจังหวัด

5) กระทรวงยุติธรรม ควรนำมาตรการการใช้ (Electronic Monitoring - EM) มาใช้ควบคู่ให้เป็นประโยชน์เกื้อกูลกับการพักการลงโทษให้มีความเหมาะสม อาจทำให้การพักการลงโทษมีดุลยพินิจที่กว้างขวางมากขึ้น เกิดประโยชน์ทำให้เรือนจำมีพื้นที่ว่างเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ เห็นควรให้เอกชนเข้ามาดำเนินการจัดหาอุปกรณ์ EM เพื่อปล่อยให้เช่าแทน โดยให้ผู้กระทำผิด/ผู้ต้องขังที่มีความสามารถที่จะเช่าอุปกรณ์ EM ไปใช้เพื่อควบคุมตัวในบริเวณที่กำหนดแทนการควบคุมหรือกักขังภายในเรือนจำเพื่อลดความแออัดภายในเรือนจำควรให้ใช้กับกลุ่มผู้ต้องขังหญิงที่ตั้งครรภ์ที่ต้องเลี้ยงดูบุตรเกิดใหม่ ผู้ต้องขังที่มีภาระดูแลพ่อแม่ญาติผู้สูงอายุ โดยให้กระทรวงยุติธรรมพิจารณากำหนดเงื่อนไข และราคาเช่าอุปกรณ์ EM

6) กระทรวงยุติธรรมควรกำหนดระเบียบการบังคับใช้อุปกรณ์ EM ให้ชัดเจนว่าผู้กระทำผิดที่ใช้อุปกรณ์ EM ต้องยอมรับในเงื่อนไขที่กระทรวงยุติธรรมกำหนดต้องรักษาอุปกรณ์ EM ไม่ให้เสียหายและสัญญาณการติดต่อต้องไม่ขาดหายเป็นอันขาด กรณีถ้าสัญญาณหายเมื่อไรจะต้องได้รับการลงโทษให้กลับเข้าไปอยู่ในเรือนจำ/เพิ่มโทษเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ เรือนจำ/ผู้บัญชาการเรือนจำควรรายงานผลข้อมูลการใช้และปัญหาการใช้อุปกรณ์ EM ให้หน่วยงานส่วนกลางทราบ เพื่อจะได้วิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นว่าเกี่ยวข้องกับเครื่องมืออุปกรณ์หรือปัญหาจากการปฏิบัติ รวมไปถึงการร่างกฎหมายเกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์ EM กรณีปล่อยตัวชั่วคราวของนักโทษชั้นเยี่ยมที่มีความพร้อมจะเช่าอุปกรณ์ EM ไปติดใช้เอง

● **ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ (Better life)**

เพื่อลดปัญหาคดียาเสพติด ประชาชนได้รับความปลอดภัย มีความมั่นใจในความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และสาธารณชนรับทราบข้อมูลข่าวสารการดำเนินงานของภาครัฐที่ถูกต้อง

2.2 ผลผลิต : ประชาชนได้รับการส่งเสริม คุ้มครอง มีหลักประกันด้านสิทธิตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายและหลักการสิทธิมนุษยชน

● **ผลการตรวจสอบในภาพรวม**

กระทรวงยุติธรรมเป็นหน่วยงานที่มีพันธกิจสำคัญในการพัฒนาระบบการให้บริการประชาชนเพื่อให้เข้าถึงความยุติธรรมอย่างเท่าเทียมกัน เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม และให้การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ของกระทรวงยุติธรรมเป็นไปตามผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม โดยครอบคลุมแผนงาน 3 ด้าน คือ 1) แผนงานด้านการช่วยเหลือประชาชนให้เข้าถึงความเป็นธรรม 2) แผนงานพัฒนาระบบงานยุติธรรมชุมชน และ 3) แผนงานด้านสิทธิมนุษยชน ซึ่งจากการติดตาม ตรวจสอบฯ พบว่าเจ้าหน้าที่รัฐได้รับการพัฒนาศักยภาพและองค์ความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมสิทธิเสรีภาพ เครือข่ายอาสาสมัครคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ เครือข่ายยุติธรรมชุมชน ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่นและบุคลากรด้านการจัดการความขัดแย้งได้รับการฝึกอบรมตามหลักสูตรที่เป็นมาตรฐานสามารถช่วยจัดการกับปัญหาของชุมชนลดปริมาณคดีขึ้นสู่ศาลลดภาระในการดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรม ศูนย์ไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาทได้รับการพัฒนาศักยภาพและตรวจประเมินรับรองตามเกณฑ์มาตรฐานสามารถช่วยจัดการกับปัญหาของชุมชน ลดปริมาณคดีขึ้นสู่ศาล ลดภาระในการดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรมประชาชนได้รับความช่วยเหลือทางกฎหมาย อย่างไรก็ตาม พบว่าสื่อเผยแพร่ด้านการส่งเสริมสิทธิและเสรีภาพและสิทธิมนุษยชนที่นำไปใช้ในการสร้างการรับรู้แก่ประชาชนมีรูปแบบเฉพาะ ดังนั้น ผู้นำสื่อไปใช้ต้องมีช่องทางการสื่อสารที่เหมาะสม นอกจากนี้ ยังไม่มีการติดตามประเมินผลว่าหน่วยงานภาครัฐที่ได้รับข้อมูลข่าวสารด้านกฎหมาย ด้านการส่งเสริมสิทธิเสรีภาพและสิทธิมนุษยชน ได้นำสื่อที่ได้รับจากกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพไปเผยแพร่ต่อให้ประชาชนรับรู้อย่างทั่วถึงหรือไม่

● **ข้อเสนอแนะ**

1) ควรมีการมอบหมายให้สำนักงานยุติธรรมจังหวัดทั่วประเทศเป็นหน่วยงานประสานหน่วยงานภาคีเครือข่ายในจังหวัดในการเผยแพร่ความรู้ด้านการส่งเสริมสิทธิและเสรีภาพและสิทธิมนุษยชน อีกทั้งควรมีการจัดทำแผนการเผยแพร่ความรู้และกำหนดช่องทางการสื่อสารให้ชัดเจนในระดับจังหวัด และให้มีการติดตามรายงานผลการเผยแพร่ สร้างการรับรู้กลับมายังกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ เพื่อนำไปปรับปรุงการดำเนินการในระยะต่อไป และให้มีการจัดฝึกอบรมด้านการส่งเสริมสิทธิและเสรีภาพและสิทธิมนุษยชนให้ครบถ้วนทุกพื้นที่

2) ควรมีการเร่งรัดการเบิกจ่ายงบประมาณภายหลังการจัดโครงการ/กิจกรรม และกำหนดให้มีโครงการ/กิจกรรมเพิ่มเติมในแผนงานซึ่งสามารถนำงบประมาณเหลือจ่ายจากการดำเนินงานตามแผนหรือนำงบประมาณของโครงการ/กิจกรรม ที่ไม่สามารถดำเนินการได้ไปจัดทำโครงการ/กิจกรรมที่เตรียมสำรองไว้เพื่อให้การเบิกจ่ายงบประมาณเป็นไปตามเป้าหมาย

● **ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ (Better life)**

ประชาชนที่ตกเป็นเหยื่อผู้เสียหายได้รับการช่วยเหลือเยียวยา

2.3 โครงการพัฒนาศักยภาพการตรวจพิสูจน์ด้านนิติวิทยาศาสตร์เชิงบูรณาการ เพื่ออำนวยความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำ

● **ผลการตรวจสอบในภาพรวม**

การดำเนินการโครงการทำให้ประชาชนและหน่วยงานภาครัฐได้รับบริการด้านนิติวิทยาศาสตร์ เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐได้รับการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานด้านคนหาย คนนิรนาม และศพนิรนาม ซึ่งเป็นการลดข้อสงสัย ความหวาดระแวง ความขัดแย้ง และข้อพิพาทของประชาชน รวมทั้งช่วยประชาชนได้รับความเป็นธรรมเมื่อเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม โดยมีการดำเนินงานตามแนวทางที่ ค.ต.ป.กำหนด และมีผลการดำเนินงาน

อาทิ ประชาชนผู้ไร้สถานะและประสบปัญหาทางทะเบียนราษฎรได้รับการตรวจพิสูจน์สารพันธุกรรม เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาของกรมการปกครอง มีการจัดเก็บฐานข้อมูลสารพันธุกรรม (DNA) ผู้ต้องขังที่ถูกคุมขังในเรือนจำทั่วประเทศ เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการเชื่อมโยงกับผู้ต้องขังรายอื่น ๆ หรือวัตถุพยานที่สามารถตรวจพบในสถานที่เกิดเหตุซึ่งนำไปสู่การขยายผลดำเนินคดีที่เกี่ยวข้องต่อไปมีการดำเนินการติดตามคนหายและพิสูจน์ศพนิรนามตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสนับสนุนการปฏิบัติงานติดตามคนหายและพิสูจน์ศพนิรนาม พ.ศ. 2558 มีการจัดเก็บฐานข้อมูลการตรวจพิสูจน์สารเสพติดในเส้นผมผู้กระทำความผิด เด็กและเยาวชนของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน เพื่อติดตามและป้องกันผู้ที่ผ่านการบำบัดยาเสพติดไม่ให้กลับไปเสพยาเสพติดซ้ำและเครือข่ายผู้ปฏิบัติงานด้านคนหาย คนนิรนาม และศพนิรนามในประเทศไทยได้รับการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานสามารถดำเนินการรับแจ้งคนหาย คนนิรนาม และศพนิรนาม และบันทึกข้อมูลในแบบฟอร์มต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์ และเป็นไปในแนวทางเดียวกัน

จากการติดตาม ตรวจสอบ มีข้อค้นที่เป็นปัญหา ได้แก่

1) การเบิกจ่ายงบประมาณไม่เป็นไปตามเป้าหมาย สามารถเบิกจ่ายได้เพียงร้อยละ 25.97 โดยกิจกรรมที่ไม่สามารถเบิกจ่ายได้ คือ การพัฒนาฐานข้อมูลอาวุธปืนและลูกกระสุนปืนเนื่องจากมีผู้เข้าเสนอราคาเพียงรายเดียว คณะกรรมการพิจารณาฯ จึงเห็นควรยกเลิก และประกาศจัดซื้อจัดจ้างใหม่ ส่งผลให้เกิดความล่าช้าในการดำเนินงานและการเบิกจ่ายงบประมาณ

2) การตรวจพิสูจน์สารพันธุกรรมให้แก่ประชาชนผู้ไร้สถานะและประสบปัญหาทางทะเบียนราษฎรยังไม่มีการแจ้งผลการพิจารณาจากกรมการปกครองให้สถาบันนิติวิทยาศาสตร์รับทราบ

3) การตรวจพิสูจน์สารพันธุกรรมให้แก่ประชาชนผู้ไร้สถานะและประสบปัญหาทางทะเบียนราษฎรสามารถดำเนินการได้เพียงปีละ 40,000 ราย และต้องรอดำเนินการในปีงบประมาณถัดไปทำให้เกิดความล่าช้า อีกทั้งยังไม่มีฐานข้อมูลประชาชนผู้ไร้สถานะและประสบปัญหาทางทะเบียนราษฎรจากกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทยและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อใช้ในการวางแผนดำเนินการในภาพรวม

4) แผนแม่บทด้านคนหาย คนนิรนาม และศพนิรนาม (พ.ศ. 2562 - 2565) อยู่ระหว่างการรอนำเสนอคณะกรรมการพัฒนาระบบการติดตามคนหายและการพิสูจน์ศพนิรนาม (ค.พ.ศ.) จึงยังไม่สามารถนำเสนอให้คณะรัฐมนตรีเห็นชอบได้

- **ข้อเสนอแนะ**

1) ควรมีการประสานกระทรวงมหาดไทยเพื่อให้มีการบูรณาการข้อมูลผลการพิจารณาการพิสูจน์สัญชาติ และแก้ปัญหาสถานะทางทะเบียนราษฎรให้แก่ผู้ผ่านการตรวจพิสูจน์ เพื่อให้สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ได้รับทราบผลการพิจารณาอย่างครบถ้วน อีกทั้งควรมีการเชื่อมโยงระบบข้อมูลระบบใหญ่ของประเทศ พัฒนากลไกในการสนับสนุนการดำเนินการทั้งระบบ

2) ควรขอรับการจัดสรรงบประมาณในการตรวจพิสูจน์ โดยการจัดวางระบบในการจัดสรรเงิน งบประมาณ ภารกิจ เป้าหมาย ตัวชี้วัด ให้สอดคล้องกับจำนวนปริมาณงานการให้ความช่วยเหลือประชาชน

3) จำเป็นต้องมีการสนับสนุนเชิงนโยบาย การประสานงานระหว่างหน่วยงานกับกระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ กระทรวงยุติธรรม กำหนดแนวทางการปฏิบัติงานให้เป็นทิศทางเดียวกันของหน่วยงานภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องทั้งหมด

4) ควรมีการผลักดันแผนแม่บทด้านคนหาย คนนิรนาม และศพนิรนาม (พ.ศ. 2562 - 2565) ให้เข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรีโดยเร็ว

5) ควรมีการเปิดให้บริการประชาชนด้านการตรวจพิสูจน์โดยคิดค่าใช้จ่ายภาคประชาชน เช่น การตรวจพิสูจน์สารเสพติดในเส้นผม ตรวจสารพันธุกรรม และการตรวจเอกสารวัตถุพยานบางส่วนเกี่ยวกับเอกชน เพื่อเป็นการช่วยเหลือประชาชน

● **ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ (Better life)**

1) ประชาชนผู้ไร้สถานะและประสบปัญหาทางทะเบียนราษฎร์ ได้รับการตรวจพิสูจน์สารพันธุกรรมเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาของกรมการปกครอง

2) สามารถดำเนินการติดตามคนหาย และพิสูจน์ศพนิรนามได้

2.4 โครงการกองทุนยุติธรรม

โครงการกองทุนยุติธรรม เป็นการดำเนินงานเพื่อให้บริการด้านการให้ความช่วยเหลือเงินกองทุนยุติธรรมแก่ประชาชนผู้ยากไร้ที่ได้รับความเดือดร้อนและไม่ได้รับความเป็นธรรมให้เข้าถึงความยุติธรรมได้อย่างเสมอภาคและเท่าเทียม ตามพระราชบัญญัติกองทุนยุติธรรม พ.ศ. 2558 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 27 ตุลาคม 2558 และมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 24 เมษายน พ.ศ. 2559 ปัจจุบันมีสำนักงานกองทุนยุติธรรม สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม และสำนักงานยุติธรรมจังหวัดและสาขา จำนวน 81 แห่ง เป็นหน่วยงานที่ดำเนินงานให้ความช่วยเหลือในการพิจารณาสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดี การขอปล่อยผู้ต้องหา หรือจำเลยชั่วคราว การช่วยเหลือผู้ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือผู้ได้รับผลกระทบจากการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน และการให้ความรู้ทางกฎหมายแก่ประชาชน

● **ผลการตรวจสอบในภาพรวม**

มีการดำเนินการตามแนวทางการตรวจสอบฯ ที่ ค.ต.ป. กำหนด โดยพบว่า ผลการดำเนินงานโครงการกองทุนยุติธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 มีประชากรขอรับความช่วยเหลือจำนวน 7,464 ราย คิดเป็น 119.10% สูงกว่าเป้าหมายที่กำหนด และผลการดำเนินงานมีผู้ยื่นขอรับความช่วยเหลือเงินกองทุนยุติธรรมจำนวน 4,764 ราย เป็นเรื่องที่อยู่ระหว่างดำเนินการ 426 ราย ดำเนินการแล้วเสร็จ 4,338 ราย อีกทั้งพบว่าร้อยละความพึงพอใจของผู้ใช้บริการกองทุนยุติธรรม 94 % สูงกว่าเป้าหมายที่กำหนด อย่างไรก็ตาม จากการติดตาม ตรวจสอบฯ มีข้อค้นพบที่สำคัญ 2 ด้าน ดังนี้

1) ประเด็นกระบวนการปฏิบัติงานและประสิทธิภาพของการดำเนินงานโครงการกองทุนยุติธรรม

1.1) ด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและฐานข้อมูล

(1) ระบบสารสนเทศกองทุนยุติธรรมได้มีการเชื่อมโยงข้อมูลกับระบบ Data Exchange Center (DXC) ของสำนักงานกิจการยุติธรรม แต่มีข้อจำกัดเรื่องการอนุญาตเข้าใช้งานระบบที่จำกัดเวลาการเข้าใช้งาน และยังไม่มีการเชื่อมโยงข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เช่น ข้อมูลทะเบียนราษฎร์ อาชญากรรม การชำระภาษีของกรมสรรพากร บัญชีเงินฝากธนาคาร ผู้ถือกรรมสิทธิ์รถยนต์ เป็นต้น เพื่อใช้ประโยชน์สืบค้นหรือตรวจสอบข้อมูลที่สำคัญประกอบการพิจารณาของคณะอนุกรรมการคณะต่าง ๆ

(2) การรับคำขอความช่วยเหลือในระบบ Justice Fund พบว่า ระบบออกเลขที่รับคำขอโดยเรียงลำดับตามวัน เดือน ปี ที่สำนักงานยุติธรรมจังหวัดทุกแห่งได้บันทึกรับคำขอในระบบ แต่ลำดับเลขที่รับคำขอของสำนักงานยุติธรรมจังหวัดแต่ละแห่งจะไม่ได้เรียงลำดับให้ต่อเนื่องกัน หากระบบสามารถจำแนกรหัสพื้นที่ (จังหวัด) การจำหน่ายเรื่องออกจากสารบบ สถานะทางคดี สถานะทางการเงิน มีการประมวลผลและติดตามข้อมูลในระบบ เช่น ในกรณีที่ศาลสั่งคืนค่าธรรมเนียมศาลให้แก่คู่ความ (ผู้ขอรับความช่วยเหลือที่ชนะคดี) การคืนเงินค่าประกันตัวหรือการริบเงินค่าประกันตัว เป็นต้น รวมทั้งใช้ในการสอบยันความถูกต้องกับรายงานทางการเงินในระบบ

บริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ (ระบบ GFMIS) ตลอดจนสามารถนำข้อมูลไปใช้คาดการณ์ได้ว่าเงินทุนหมุนเวียนจะกลับเข้ามาในระบบ หรือมีหนี้สงสัยจะสูญ/หนี้สูญ เป็นจำนวนเท่าใด

(3) เจ้าหน้าที่สำนักงานยุติธรรมจังหวัดต้องบันทึกข้อมูลผู้มารับบริการผ่านระบบงาน จำนวน 3 ระบบ ได้แก่ ระบบศูนย์ให้บริการประชาชนกระทรวงยุติธรรม (MOJ Service Center: MSC) ระบบช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา (OCIPA) และระบบสารสนเทศกองทุนยุติธรรม (Justice Fund) ซึ่งเป็นการปฏิบัติงานที่ซ้ำซ้อนและรายงานข้อมูลที่อาจมีความคลาดเคลื่อนกันในแต่ละระบบงาน

(4) การนำระบบบริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ (ระบบ GFMIS) มาใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารการเงินการคลัง พบว่า กองทุนยุติธรรม (รหัสหน่วยงาน x 8157) โอนเงินจากส่วนกลางผ่านธนาคารกรุงไทยโดยกำหนดให้สำนักงานยุติธรรมจังหวัดบันทึกบัญชีในระบบ GFMIS (ผ่านหน่วยเบิกจ่าย-สำนักงานคุมประพฤติจังหวัด กรมคุมประพฤติ) เป็นเงินรับฝากจากทุนหมุนเวียนแต่ไม่ได้บันทึกเป็นรายได้และค่าใช้จ่าย หากกรมบัญชีกลางกำหนดโครงสร้างรหัสในระบบ GFMIS และรหัสหน่วยเบิกจ่ายในรหัสพื้นที่ (จังหวัด) เป็นการเฉพาะแล้ว จะทำให้สถานะทางการเงินของกองทุนยุติธรรมมีความครบถ้วน ถูกต้อง เป็นปัจจุบัน และสามารถนำข้อมูลไปใช้ในการบริหารทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2) ด้านกฎหมาย กฎ และระเบียบที่เกี่ยวข้อง พบว่า ยังปฏิบัติไม่เป็นตามกฎหมาย กฎระเบียบและมาตรฐานที่กำหนด ได้แก่

(1) การพิจารณาให้ความช่วยเหลือ พบว่า ความไม่สม่ำเสมอของการใช้หลักเกณฑ์พิจารณาคำขอรับความช่วยเหลือเงินกองทุนยุติธรรมในส่วนภูมิภาคขึ้นอยู่กับดุลยพินิจที่แตกต่างกันของประธานอนุกรรมการหรืออนุกรรมการให้ความช่วยเหลือประจำจังหวัด เช่น คดีบุกรุกป่าไม้ คดีมโนสาเร่ คดีที่ต้องต่อสู้กับหน่วยงานภาครัฐ คดีความมั่นคง คดีเกี่ยวกับยาเสพติด เป็นต้น ซึ่งบางจังหวัดอนุมัติให้ความช่วยเหลือแต่บางจังหวัดไม่อนุมัติให้ความช่วยเหลือ อาจส่งผลต่อการพิจารณาให้ความช่วยเหลือค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีหรือขอปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน เกิดความไม่เป็นธรรมต่อประชาชนที่มายื่นขอรับความช่วยเหลือเงินกองทุนยุติธรรม

(2) การพิจารณาอนุมัติค่าจ้างทนายความในแต่ละพื้นที่จังหวัด พบว่า เมื่อคณะอนุกรรมการพิจารณาอนุมัติให้มีการจัดจ้างทนายความแล้ว ฝ่ายเลขานุการ (ยุติธรรมจังหวัด) เป็นผู้ใช้ดุลยพินิจพิจารณากำหนดวงเงินที่คณะอนุกรรมการพิจารณาอนุมัติไม่เกินจำนวน 30,000 บาท มีบางแห่งใช้วิธีทำหนังสือแจ้งทนายความที่เรียงลำดับในบัญชีทนายความของกองทุนให้จัดทำใบเสนอราคาหรือบางแห่งแจ้งทนายความหลายคนให้จัดทำใบเสนอราคาไม่เกินวงเงินที่กำหนด หรือบางแห่งเมื่อคณะอนุกรรมการพิจารณาอนุมัติค่าจ้างทนายความ ได้เสนอที่ประชุมให้พิจารณากำหนดค่าจ้างทนายความเบื้องต้นด้วย ทั้งนี้ การกำหนดค่าจ้างทนายความจะขึ้นอยู่กับคดีมีข้อยุ่งยากหรือมีความยุ่งยาก การปฏิบัติหน้าที่ในจังหวัดอื่น เป็นต้น

(3) กรณีที่มีเหตุจำเป็นเร่งด่วน ตามมาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติกองทุนยุติธรรม พ.ศ. 2558 เมื่อมีผู้ร้องขอรับความช่วยเหลือการขอปล่อยชั่วคราว (เงินประกันตัว) พบว่า มีปัจจัยที่ทำให้คณะอนุกรรมการให้ความช่วยเหลือประจำจังหวัด ซึ่งเป็นกลไกการขับเคลื่อนนโยบายกองทุนยุติธรรมในส่วนภูมิภาคไม่สามารถนำสู่การปฏิบัติได้ตรงตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กองทุนยุติธรรมได้กำหนดไว้ เช่น เมื่อประธานอนุกรรมการให้ความช่วยเหลือประจำจังหวัดไม่สามารถทำหน้าที่และไม่มีการมอบให้ผู้อื่นปฏิบัติหน้าที่แทนได้ หรือการให้ความช่วยเหลือในชั้นพนักงานสอบสวนที่มีระยะเวลาจำกัดในการตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสถานะของผู้ร้องขอความช่วยเหลือ เป็นต้น อาจส่งผลต่อผู้ขอรับความช่วยเหลือไปเช่าหลักประกันจากเอกชน

(4) การรับรายงานตัวในระหว่างที่ได้รับการปล่อยตัวชั่วคราวตามระยะเวลาเงื่อนไขของกองทุนยุติธรรม และกรณีหนีประกัน ไม่มารายงานตัว พบว่า เจ้าหน้าที่หรือบุคคลที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่รับรายงานตัวยังปฏิบัติไม่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ตามข้อ 26 ข้อ 28 และข้อ 29 แห่งระเบียบคณะกรรมการกองทุนยุติธรรมว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย พ.ศ. 2559 และไม่มีระบบการตรวจสอบที่แม่นยำ

(5) การช่วยเหลือผู้ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือผู้ได้รับผลกระทบจากการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน พบว่า สำนักงานยุติธรรมจังหวัดได้มีการส่งต่อให้สำนักงานกองทุนยุติธรรม กรณีที่ผู้ร้องขอความช่วยเหลือมีสถานะเป็นผู้ต้องหาในชั้นของพนักงานสอบสวน และอัยการสูงสุดพิจารณาแล้วมีคำสั่งไม่ฟ้อง และได้ขอศาลปล่อยตัวผู้ต้องหาและศาลอนุญาต ซึ่งเป็นการไม่เข้าใจแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือกองทุนยุติธรรมระหว่างผู้ปฏิบัติงานกองทุนยุติธรรมในส่วนกลางกับส่วนภูมิภาค

(6) การขอรับการสนับสนุนการให้ความรู้ทางกฎหมายแก่ประชาชน พบว่า

(6.1) เมื่อส่วนกลางพิจารณาอนุมัติคำขอรับการสนับสนุนฯ แล้ว ผู้ได้รับการสนับสนุนจะต้องลงนามล่วงหน้าในสัญญาการได้รับเงินช่วยเหลือที่ได้กำหนดขึ้น และส่งสัญญากลับคืนให้คู่สัญญา (ผู้มีอำนาจ) ลงนามในสัญญาภายหลัง ซึ่งมิได้กระทำต่อหน้าพยาน ตามมาตรา 9 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

(6.2) ไม่มีการกระจายอำนาจให้ส่วนภูมิภาคเพื่อดำเนินการพิจารณาอนุมัติคำขอรับการสนับสนุนฯ ซึ่งผลการพิจารณาอนุมัติของคณะอนุกรรมการอาจไม่เป็นไปตามนโยบายการให้ความช่วยเหลืองานกองทุนยุติธรรมที่ได้กำหนดกรอบระยะเวลามาตรฐานการให้บริการงานกองทุนยุติธรรมไว้จำนวน 21 วัน โดยเริ่มนับระยะเวลาเมื่อได้รับเอกสารถูกต้องครบถ้วน

(7) กรณีสัญญาจ้างทนาย สัญญาค้ำประกัน และหนังสือมอบอำนาจให้บุคคลอื่นดำเนินการยื่นคำขอรับความช่วยเหลือ พบว่า ไม่ปิดอากรแสตมป์หรือปิดแต่ไม่ได้ขีดฆ่าอากรแสตมป์ตามมาตรา 103 และมาตรา 104 แห่งประมวลรัษฎากร

(8) กรณีสัญญาจ้างทนายซึ่งเข้าลักษณะเป็นสัญญาจ้างทำของตามมาตรา587แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และไม่ได้หักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย ตามมาตรา 50 แห่งประมวลรัษฎากร

(9) การมอบอำนาจให้ส่วนภูมิภาคดำเนินงานตามภารกิจกองทุนยุติธรรมซึ่งมีฐานะเป็นนิติบุคคล มีข้อพิจารณาเกี่ยวกับสถานะของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงยุติธรรมที่แตกต่างกัน เช่น หน่วยงานในสังกัดกระทรวงยุติธรรมที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาคและอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของผู้ว่าราชการจังหวัด หน่วยงานส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค จึงต้องระมัดระวังเรื่องการมอบอำนาจว่าสามารถดำเนินการได้หรือไม่ หรือมีผลสมบูรณ์เพียงใด

1.3) ด้านการบริหารจัดการและการปฏิบัติงาน

(1) สำนวนการให้ความช่วยเหลือ พบว่า ในสำนวนไม่ปรากฏหลักฐานการรับ - จ่ายเงินและหรือไม่ปรากฏรายงานคำวินิจฉัยของคณะอนุกรรมการให้ความช่วยเหลือรับรองมีเพียงการรับรองรายงานการประชุมในการประชุมครั้งต่อไป หรือเป็นการลงนามโดยผู้ทำหน้าที่ทางธุรการเท่านั้นซึ่งแยกเก็บรวมไว้กับเอกสารทางการเงิน

(2) การกำหนดระยะเวลามาตรฐานการให้บริการงานกองทุนยุติธรรมยังไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานจริงในภาคสนามของเจ้าหน้าที่ (ขั้นตอนการแสวงหาข้อเท็จจริง) ส่งผลให้ค่าเฉลี่ยระยะเวลาการให้บริการงานกองทุนยุติธรรม (จำนวนวัน) ต่อเรื่อง/คดี/ราย ไม่ตรงกับข้อเท็จจริง

(3) เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่เป็นลูกจ้างมีการโยกย้ายและเปลี่ยนงานใหม่อยู่เสมอ ทำให้การปฏิบัติงานไม่มีความต่อเนื่อง ขาดความรู้ความเข้าใจในแต่ละกระบวนงานต่าง ๆ ทั้งด้านการเงินและด้านคดี เป็นต้น ในบางจังหวัดที่มีข้าราชการเป็นหัวหน้ากลุ่มอำนวยความยุติธรรมซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานหลักไม่มีความรู้ความชำนาญด้านกฎหมาย ทำให้ไม่มีการถ่ายทอดความรู้และการสอนงานภายในหน่วยงาน

2) การประชาสัมพันธ์การให้บริการกองทุนยุติธรรม พบว่าสำนักงานกองทุนยุติธรรมจัดส่งสื่อประชาสัมพันธ์ให้แก่สำนักงานยุติธรรมจังหวัดยังไม่สอดคล้องกับสภาพของพื้นที่และไม่ตรงกับความต้องการของประชาชนส่งผลให้การรับรู้ของประชาชนยังมีไม่มากนัก

- **ข้อเสนอแนะ**

1) ควรพัฒนาปรับปรุงระบบสารสนเทศให้มีความเหมาะสมตรงกับความต้องการใช้งาน และสามารถนำข้อมูลไปใช้เพื่อประโยชน์ในการบริหารและการตัดสินใจงานกองทุนยุติธรรม รวมทั้งให้มีการเชื่อมโยงข้อมูลสารสนเทศกับหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง

2) ควรทบทวนและปรับปรุงหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข เรื่องการให้ความช่วยเหลือในการดำเนินคดี การช่วยเหลือผู้ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือผู้ได้รับผลกระทบจากการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนการขอรับความช่วยเหลือในการสนับสนุนการให้ความรู้ทางกฎหมายแก่ประชาชน และเรื่องอื่น ๆ ที่มีผลกระทบต่อการดำเนินงานของกองทุนยุติธรรม ให้มีความชัดเจนเป็นมาตรฐานแนวทางปฏิบัติเดียวกัน รวมทั้งสร้างการรับรู้ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ

3) ควรศึกษาแนวทางเกี่ยวกับเรื่องอัตราค่าตอบแทนหรือค่าจ้างทนายความโดยเทียบเคียงกับหน่วยงานอื่นในกระบวนการยุติธรรม

4) ควรปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ที่เกี่ยวข้อง ให้ครบถ้วนถูกต้องโดยเคร่งครัด

5) ควรใช้เครื่องมือวัดประสิทธิภาพ (KPI: Key Performance Indicator) สำหรับการดำเนินโครงการที่ขอรับการสนับสนุนการให้ความรู้ทางกฎหมายแก่ประชาชนจากกองทุนยุติธรรมเพื่อแสดงให้เห็นถึงรายละเอียดความสำเร็จของงาน

6) ควรวิเคราะห์สภาพปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการให้บริการงานกองทุนยุติธรรม และนำมาใช้ประกอบการพิจารณาเพื่อทบทวน หรือกำหนดวิธีการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับแต่ละพื้นที่

7) ควรทบทวนและจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานเพื่อเป็นมาตรฐานและแนวทางการปฏิบัติงานต่อไป

8) ควรเพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์ข้อมูลการให้บริการกองทุนยุติธรรมให้มากขึ้น เช่น ขอความอนุเคราะห์ติดสื่อประชาสัมพันธ์ในพื้นที่หน่วยงานราชการที่ให้บริการประชาชน ประสานขอให้ตำรวจในชั้นพนักงานสอบสวนแจ้งหรือแนะนำข้อมูลการให้บริการกองทุนยุติธรรมแก่ประชาชน การนำเสนอข้อมูลในที่ประชุมระดับจังหวัด เป็นต้น

9) สำนักงานกองทุนยุติธรรมควรจัดสรรงบประมาณด้านการประชาสัมพันธ์ให้กับส่วนภูมิภาคเพื่อดำเนินการผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ให้ตรงกับความต้องการในเชิงพื้นที่

● **ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ (Better life)**

1) ประชาชนได้รับสิทธิ ความเสมอภาค ความเท่าเทียม และความเป็นธรรมในสังคม และประชาชนผู้ยากไร้ได้รับการช่วยเหลือเยียวยาเงินกองทุนเพื่อนำไปแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนในการดำเนินการคดี

2) ประชาชน ได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสิทธิมนุษยชน การปกป้องรักษาสิทธิเสรีภาพของตนเอง

2.5 โครงการพัฒนาระบบวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) กลุ่มภารกิจพัฒนาพฤตินิสัยกระทรวงยุติธรรม

กระทรวงยุติธรรมดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในงานด้านพฤตินิสัยของผู้กระทำผิดมาจัดทำข้อมูลในรูปแบบของ Big Data เพื่อจะนำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา (Root Cause Analysis) ทราบแนวโน้มในการกระทำผิดซ้ำที่อาจเกิดขึ้น สามารถทำนายหรือคาดการณ์การกระทำผิดทำให้สามารถกำหนดนโยบายในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด แนวทางการแก้ปัญหาจากสาเหตุ และแนวทางในการป้องกันกระทำผิดซ้ำ

● **ผลการตรวจสอบในภาพรวม**

ค.ต.ป. ประจำกระทรวงยุติธรรม ได้ตรวจสอบและประเมินผลโครงการพัฒนาระบบวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) กลุ่มภารกิจพัฒนาพฤตินิสัย โดยวิธีการติดตามจากข้อมูลทุติยภูมิสำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม และกลุ่มภารกิจพัฒนาพฤตินิสัย กระทรวงยุติธรรม และประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม กรมราชทัณฑ์ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และกรมคุมประพฤติ สำหรับผลการติดตาม ตรวจสอบเป็นไปตามแนวทางที่ ค.ต.ป. กำหนดโดยสามารถบูรณาการข้อมูลในกลุ่มภารกิจด้านพัฒนาพฤตินิสัย นำข้อมูลมาใช้ในการบริหารจัดการและประกอบการตัดสินใจของผู้บริหารกระทรวง อย่างไรก็ตาม ในการพัฒนาระบบวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) ยังพบปัญหาเรื่องคุณภาพข้อมูล และการบูรณาการข้อมูล ดังนี้

1) คุณภาพของข้อมูลยังมีข้อบกพร่อง เช่น มีข้อมูลซ้ำกัน มีข้อมูลที่ผิดพลาด หรือมีข้อมูล สูญหายเป็นจำนวนที่เกินกว่าจะยอมรับได้ เป็นต้น อันจะส่งผลต่อความแม่นยำและผลการวิเคราะห์ผิดพลาด

2) การจัดเก็บข้อมูลของผู้กระทำผิดยังไม่ครบถ้วน โดยเฉพาะข้อมูลระบุตัวตน จำเป็นต้องนำมาใช้ร่วมกัน เพื่อให้สามารถทำนายผลได้อย่างแม่นยำ เช่น หมายเลขประจำตัวประชาชน 13 หลัก หรือ เลขหนังสือเดินทางของต่างชาติ (Passport) และหรือเลขประจำตัวคนต่างด้าว หากไม่มีข้อมูลดังกล่าวไม่สามารถยืนยันความถูกต้อง (Cross Check) เพื่อระบุตัวตนของผู้กระทำผิดซ้ำระหว่างหน่วยงาน (กรม) ได้

3) ขาดการบูรณาการและเชื่อมโยงข้อมูลอย่างเป็นระบบร่วมกันในกลุ่มงานภารกิจพัฒนาพฤตินิสัยกระทรวงยุติธรรม ได้แก่ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กรมคุมประพฤติ และกรมราชทัณฑ์ ทำให้การตรวจสอบตัวบุคคลระหว่างหน่วยงานไม่สามารถทำได้ และคาดการณ์การกระทำผิดซ้ำไม่แม่นยำ

● **ข้อเสนอแนะ**

1) ควรให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องตรวจสอบคุณภาพของข้อมูล โดยจะต้องมีคุณสมบัติประกอบด้วย ข้อมูลมีความถูกต้อง (Accuracy) ข้อมูลมีความครบถ้วน (Completeness) ข้อมูลมีความตรงกัน (Consistency) ข้อมูลมีความเป็นปัจจุบัน (Timeliness) ข้อมูลตรงตามความต้องการของผู้ใช้ (Relevancy) และข้อมูลมีความพร้อมใช้ (Availability) ก่อนการนำเข้าในระบบงานคอมพิวเตอร์ โดยเฉพาะหมายเลขประจำตัว 13 หลักของผู้กระทำผิดที่เป็นคนไทย ต้องระบุได้ทุกคน

2) ควรมีการบูรณาการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดกรมการปกครองกระทรวงมหาดไทยสำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) (สรอ.) และศาลยุติธรรม เป็นต้น เพื่อกำหนดมาตรฐานการใช้หมายเลขประจำตัวของกลุ่มผู้กระทำผิดที่เป็นต่างชาติ ต่างด้าว หรือบุคคลที่ไม่สามารถระบุหมายเลขประจำตัว 13 หลัก ได้ให้เป็นเลขมาตรฐานเดียวกัน

3) กระทรวงยุติธรรมควรมีการระงับการเชื่อมโยงประวัติของผู้กระทำความผิดภายใต้ระยะเวลาที่ได้กำหนดเป็นเงื่อนไขไว้เพื่อไม่ให้ปรากฏประวัติการกระทำความผิด หรือการเพิ่มเงื่อนไขเพื่อไม่ให้มีการส่งต่อหรือแสดงประวัติหรือข้อมูลในการกระทำผิด ในกรณีที่มีหน่วยงานหรือมีผู้ร้องขอตรวจสอบประวัติภายใต้ระยะเวลาที่ได้กำหนดเป็นเงื่อนไขเพื่อส่งเสริมให้ผู้ที่เคยกระทำความผิดแล้วกลับตัวเป็นพลเมืองที่ดีได้มีโอกาสในการดำรงชีวิตในสังคมต่อไป

- **ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ (Better life)**

สามารถนำผู้กระทำความผิดมาลงโทษได้อย่างถูกต้อง ลดปัญหาผู้กระทำผิดซ้ำ ลดปัญหาอาชญากรรมในภาพรวมของประเทศ ให้โอกาสผู้ที่เคยกระทำผิดมีที่ยืนในสังคม และสังคม ชุมชน อยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข

15

กระทรวงแรงงาน

15 กระทรวงแรงงาน

1. ข้อมูลทั่วไป

คณะกรรมการตรวจสอบติดตามและประเมินผลประจำกระทรวงแรงงาน (ค.ต.ป. รง.) ได้กำหนดประเด็นการตรวจสอบและประเมินผล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 จำนวน 2 ประเด็นที่เป็นนโยบายเร่งด่วนเพื่อขับเคลื่อนให้แรงงานไทยมีศักยภาพสูง และมีคุณภาพชีวิตที่ดี ได้แก่ 1) การยกระดับทักษะฝีมือแรงงานให้เป็นแรงงานคุณภาพ (Super Worker) และ 2) การพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานตามมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติเพื่อรองรับ 10 อุตสาหกรรมเป้าหมายในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก EEC ซึ่งการดำเนินงานสอดคล้องตามแนวทางที่ ค.ต.ป. กำหนด

2. สรุปผลการดำเนินงาน และข้อค้นพบที่สำคัญ

ค.ต.ป. ประจำกระทรวงแรงงาน ได้มีการประเมินตรวจสอบการดำเนินโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ในนโยบายเร่งด่วน 2 ประเด็น รวม 12 โครงการ/กิจกรรม และจากการติดตาม ตรวจสอบฯ พบว่าเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลและมีความสอดคล้องกับหลัก PDCA โดยมีผลการดำเนินงาน ดังนี้

1) การดำเนินงานตามนโยบายเร่งด่วน “การยกระดับทักษะฝีมือแรงงานให้เป็นแรงงานคุณภาพ (Super Worker)” ทั้ง 5 โครงการ สามารถให้บริการผู้ใช้แรงงานที่เข้ารับการพัฒนา/ฝึกอบรม จำนวน 66,941 คน (สูงกว่าเป้าหมายที่กำหนด ร้อยละ 12.88) โดยการพัฒนา/ฝึกอบรมสามารถเพิ่มผลิตภาพแรงงานได้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 35 ลดการสูญเสียในกระบวนการผลิตได้ร้อยละ 47.07 ขณะที่มีการใช้งบประมาณในการดำเนินงาน จำนวน 302.1830 ล้านบาท (คิดเป็นร้อยละ 98.83 ของงบประมาณที่ได้รับจัดสรร) นอกจากนี้ยังมีโครงการพัฒนาฝีมือแรงงานเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีของภาคอุตสาหกรรมและบริการ และโครงการเพิ่มทักษะกำลังแรงงานในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ สามารถทำให้แรงงานว่างงาน และแรงงานใหม่ที่ผ่านการฝึกอบรมร้อยละ 80 มีงานทำภายหลังการอบรมโดยมีรายได้เฉลี่ยอยู่ระหว่าง 9,371 - 16,738 บาท/เดือน รวมถึงมีการบริการให้คำปรึกษาแนะนำเชิงลึกเกี่ยวกับการพัฒนากระบวนการผลิตย่อยทำให้กลุ่ม OTOP กลุ่มวิสาหกิจชุมชน สามารถเพิ่มผลิตภาพแรงงานในชนบทได้อีกทางหนึ่ง

2) การดำเนินงานตามนโยบายเร่งด่วน “การพัฒนาฝีมือแรงงานตามมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติเพื่อรองรับ 10 อุตสาหกรรมเป้าหมาย ในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC)” ได้แยกการดำเนินงานเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนายกระดับทักษะฝีมือกำลังแรงงาน 2) ด้านการอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ประกอบการที่ต้องการแรงงาน และ 3) ด้านการคุ้มครองแรงงานในภาพรวมสามารถบริการผู้ใช้แรงงานรวมจำนวน 109,708 คน (สูงกว่าเป้าหมายที่กำหนดร้อยละ 74.19) โดยใช้งบประมาณในการดำเนินงาน จำนวน 56.8737 ล้านบาท สูงกว่างบประมาณที่ได้รับจัดสรรจำนวน 56.3423 ล้านบาท (เนื่องจากการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติในพื้นที่ EEC มีแรงงานเข้ามาทดสอบ 2,217 คน สูงกว่าเป้าหมายที่กำหนด 1,190 คน อนึ่งผู้เข้ารับการอบรมที่ผ่านการฝึกในโครงการพัฒนาฝีมือแรงงานรองรับ 10 อุตสาหกรรมเป้าหมาย และอุตสาหกรรมเทคโนโลยีชั้นสูงพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก สามารถทำงานมีผลิตภาพสูงขึ้น ร้อยละ 36.80 นอกจากนี้มีการให้บริการตามโครงการนัดพบตลาดแรงงานเชิงคุณภาพพื้นที่ EEC สามารถบรรจุงานให้ผู้มาสมัครงานได้ จำนวน 2,589 คน และสร้างรายได้ให้ผู้ได้งานทำดังกล่าวรวม 22,294,250 บาท/เดือน ขณะเดียวกัน ในส่วนการดำเนินการ

ด้านการคุ้มครองแรงงานได้มีการออกตรวจเยี่ยมสถานประกอบการเพื่อคุ้มครองแรงงาน เฝ้าระวังปัญหาแรงงานสัมพันธ์ และส่งเสริมการจัดสวัสดิการ รวม 1,186 แห่ง (ลูกจ้างรวม 97,022 คน)

อย่างไรก็ตาม จากผลการติดตาม ตรวจสอบฯ มีข้อค้นพบที่สำคัญ ดังนี้

(1) ข้อมูลประมาณการความต้องการแรงงานในพื้นที่ EEC ระยะเวลา 5 ปี (พ.ศ. 2562 - 2566) มีจำนวนรวม 945,096 อัตรา (ข้อมูล ณ วันที่ 21 สิงหาคม 2562) แรงงานไร้ฝีมือ 469,429 อัตรา (ร้อยละ 49.67) ส่วนที่เหลือเป็นแรงงานฝีมือและกึ่งฝีมือ ทั้งนี้ ความต้องการแรงงานมากที่สุดอยู่ใน 7 อุตสาหกรรมเป้าหมาย (ยานยนต์สมัยใหม่ อิเล็กทรอนิกส์ ท่องเที่ยว หุ่นยนต์ การบิน ดิจิทัลการแพทย์) จำนวนรวม 411,097 อัตรา (แรงงานฝีมือ 163,875 อัตรา แรงงานกึ่งฝีมือ 163,006 อัตรา แรงงานไร้ฝีมือ 84,216 อัตรา) รองลงมาเป็นความต้องการแรงงานในอุตสาหกรรมโครงสร้างพื้นฐาน 187,120 อัตรา (แรงงานกึ่งฝีมือ 90,109 อัตรา แรงงานฝีมือ 58,677 อัตรา แรงงานไร้ฝีมือ 38,334 อัตรา) จากข้อมูลความต้องการแรงงานดังกล่าว เมื่อเทียบกับงบประมาณที่กระทรวงแรงงานได้รับในปีงบประมาณ 2562 จำนวน 54.2833 ล้านบาท เพื่อเตรียมแรงงานรองรับความต้องการของภาคอุตสาหกรรมต่าง ๆ ในพื้นที่ EEC สามารถพัฒนาฝีมือแรงงานได้เพียง 6,700 คน เมื่อเทียบกับความต้องการด้านแรงงานพื้นที่ EEC ในอีก 5 ปี จะเห็นได้ว่า มีจำนวนค่อนข้างน้อย ประกอบกับข้อมูลประมาณการความต้องการแรงงานในพื้นที่ EEC จำนวนรวม 945,096 อัตรา เป็นข้อมูลที่ศูนย์บริหารแรงงานเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเป็นผู้จัดทำ เพื่อประมาณการความต้องการแรงงานในพื้นที่ EEC ในระยะเวลา 5 ปี ในมิติเดียว ซึ่งยังไม่มีการเชื่อมโยงฐานข้อมูลให้มีความสอดคล้องกันระหว่างภาคกำลังแรงงาน และภาคความต้องการแรงงานอย่างทั่วถึงทั้งประเทศ

(2) การตรวจสอบและประเมินผลโครงการด้านการพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานตามมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ เพื่อรองรับ 10 อุตสาหกรรมเป้าหมายในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) พบว่า การดำเนินงานด้านการส่งเสริมการมีงานทำ มีผู้ประสงค์ต้องการรับบริการในพื้นที่มากกว่าเป้าหมายที่กำหนด และการดำเนินการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติไม่สามารถดำเนินการได้ครบทุกสาขาที่ประกาศตามอัตราจ้างตามมาตรฐานฝีมือแรงงาน เนื่องจากมีข้อจำกัดเกี่ยวกับเครื่องมือและอุปกรณ์ในการดำเนินงานในแต่ละพื้นที่ รวมทั้งงบประมาณและบุคลากร

(3) การตรวจแรงงานในสถานประกอบกิจการที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 1 คนขึ้นไป เพื่อดูแลให้นายจ้างปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองแรงงาน และคุ้มครองให้ลูกจ้างได้รับค่าตอบแทนในการทำงานได้รับสิทธิประโยชน์ไม่ต่ำกว่าตามที่กฎหมายกำหนด รวมถึงได้รับสวัสดิการที่ดีจากนายจ้าง เป็นการใช้ดุลยพินิจของพนักงานตรวจแรงงานที่เป็นเจ้าหน้าที่ของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานฝ่ายเดียว บางกรณีอาจทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนได้

- **ข้อเสนอแนะ**

1) ควรปรับแผนปฏิบัติงานในการตรวจแรงงานโดยเน้นให้พนักงานตรวจแรงงานที่เป็นเจ้าหน้าที่ของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เข้าตรวจสถานประกอบการที่มีข้อมูล/ข้อร้องเรียนการปฏิบัติตามกฎหมายไม่ครบถ้วน ขณะเดียวกัน ควรจัดให้มีการตรวจแรงงานแบบมีส่วนร่วม โดยอาจจะปรับเป็น “คณะกรรมการตรวจแรงงาน” ที่มีหน่วยงานอื่น ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องมาบูรณาการร่วมตรวจ

2) ควรมีการพัฒนาระบบข้อมูลแรงงานแห่งชาติให้เป็นระบบเดียว สามารถนำไปใช้วิเคราะห์ประเมินสถานการณ์ด้านแรงงานและวางแผนพัฒนาสวัสดิการ คุณภาพชีวิต หลักประกันความมั่นคงของแรงงานในอนาคต สามารถใช้สนับสนุนและแบ่งปัน Big Data ด้านแรงงาน ระหว่างหน่วยงานรวมถึงการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานทั้งภายในและภายนอกกระทรวงที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ประโยชน์

3) ควรมีการขยายผลภารกิจการพัฒนากระบวนการผลิต เพิ่มผลิตภาพแรงงานในวิสาหกิจชุมชน ให้มีจำนวนมากขึ้น และครอบคลุมพื้นที่เป้าหมายในทุกจังหวัด

● **ประเด็นที่ต้องการให้คณะรัฐมนตรีตัดสินใจ**

1) การยกระดับศักยภาพของแรงงาน ซึ่งเป็นนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล ขณะนี้การดำเนินงานทั้งหมด ใช้งบประมาณที่ได้รับจัดสรร ขณะที่พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน พ.ศ. 2545 มีบทบัญญัติเรื่อง “กองทุนพัฒนาฝีมือแรงงาน” และกำหนดให้ผู้ประกอบกิจการต้องส่งเงินสมทบเข้ากองทุนฯ ดังนั้น สมควรทบทวนเงื่อนไขการส่งเงินสมทบเข้ากองทุนฯ และเงื่อนไขการใช้เงินกองทุนฯ ให้เปิดกว้างมากขึ้น เพื่อให้สถานประกอบการต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการยกระดับศักยภาพแรงงานตามนโยบายรัฐบาล

2) การเตรียมแรงงานรองรับความต้องการของภาคอุตสาหกรรมต่าง ๆ ในพื้นที่ EEC พบว่างบประมาณที่กระทรวงแรงงานได้รับในปี 2562 มีจำนวนค่อนข้างน้อย เมื่อเทียบกับความต้องการด้านแรงงานในพื้นที่ EEC ในอีก 5 ปีข้างหน้า เห็นควรสนับสนุนการจัดสรรงบประมาณให้แก่กระทรวงแรงงานเพิ่มขึ้นตามความจำเป็นเร่งด่วนอย่างมีนัยสำคัญภายใต้แนวทางยุทธศาสตร์ชาติ ตามนโยบายรัฐบาล

● **ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ (Better life)**

1) ประชาชนวัยแรงงาน ได้รับการพัฒนาศักยภาพ ถูกยกระดับให้เป็นแรงงานที่มีทักษะและองค์ความรู้เพิ่มขึ้นและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานสถานประกอบการสามารถเพิ่มผลิตภาพแรงงานและลดการสูญเสียในกระบวนการผลิตได้ รวมทั้งแรงงานว่างงาน เมื่อผ่านการพัฒนาแล้ว (ผ่านหลักสูตรฝึกเตรียมเข้าทำงาน) ยังมีงานทำและมีรายได้ภายหลังการอบรมอีกด้วย

2) ประชาชนวัยแรงงานได้รับการพัฒนายกระดับทักษะฝีมือให้มีมาตรฐาน ส่งเสริมให้เกิดการจ้างงาน แรงงานมีงานทำ มีรายได้ สถานประกอบการที่ต้องการแรงงานได้รับความสะดวก ลดปัญหาการขาดแคลนแรงงาน รวมทั้งแรงงานในพื้นที่ได้รับความคุ้มครองให้ได้รับสิทธิประโยชน์ตามที่กฎหมายกำหนดในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

16

กระทรวงวัฒนธรรม

16 กระทรวงวัฒนธรรม

1. ข้อมูลทั่วไป

คณะกรรมการตรวจสอบติดตามและประเมินผลประจำกระทรวงวัฒนธรรม (ค.ต.ป. วธ.) ได้กำหนดประเด็นการตรวจสอบและประเมินผล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 จำนวน 3 โครงการ คือ 1) โครงการการแสดงศิลปกรรมร่วมสมัยนานาชาติ Thailand Biennale, Krabi 2018 2) โครงการพัฒนากลุ่มท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนาและกลุ่มชาติพันธุ์ภาคเหนือ อนุรักษ์และพัฒนาโบราณสถานเวียงกุมกามและ 3) โครงการวัฒนธรรมเชื่อมใจชายแดนใต้สันติสุข ซึ่งการดำเนินงานสอดคล้องตามแนวทางที่ ค.ต.ป. กำหนด

2. สรุปผลการดำเนินงาน และข้อค้นพบที่สำคัญ

2.1 โครงการการแสดงศิลปกรรมร่วมสมัยนานาชาติ Thailand Biennale, Krabi 2018

โครงการการแสดงศิลปกรรมร่วมสมัยนานาชาติ Thailand Biennale, Krabi 2018 เป็นการพัฒนาความร่วมมือ ภาคีเครือข่ายด้านศิลปวัฒนธรรมทั้งในประเทศและต่างประเทศ และสร้างรายได้จากต้นทุนและทรัพยากรทางวัฒนธรรม ผ่านการจัดงานศิลปกรรมร่วมสมัยนานาชาติ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวด้านศิลปวัฒนธรรมในจังหวัดกระบี่

- **ผลการตรวจสอบในภาพรวม**

จากการติดตาม ตรวจสอบฯ พบว่าโครงการการแสดงศิลปกรรมร่วมสมัยนานาชาติ Thailand Biennale, Krabi 2018 ตอบสนองยุทธศาสตร์ชาติที่ 2 ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน โดยโครงการนี้ส่งเสริมให้เกิดธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม การสร้างงานศิลปะที่ต่อยอดจากภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรมของไทยมานำเสนอคุณค่าใหม่ผ่านงานศิลปกรรม เป็นการสร้างความหลากหลายด้านการท่องเที่ยว และเพิ่มสัดส่วนนักท่องเที่ยวคุณภาพที่มุ่งหมายมาชื่นชมงานศิลปะและวัฒนธรรมเป็นการสร้างปลายทางของการท่องเที่ยวในลักษณะใหม่เพิ่มขึ้นซึ่งเชื่อมต่อไปสู่การท่องเที่ยววิถีชุมชนส่งผลต่อเศรษฐกิจ

- **ข้อเสนอแนะ**

1) การกำหนดวัตถุประสงค์และแนวทางการจัดงาน Thailand Biennale ควรมีลักษณะเฉพาะและโดดเด่น ควรคัดเลือกภัณฑารักษ์ที่มีประสบการณ์และความสามารถในการจัดงานระดับ International Biennale เพื่อสร้างการรับรู้และการมีส่วนร่วมในหมู่ศิลปินชั้นยอดของระดับภูมิภาคให้มากขึ้นเพื่อสร้างการยอมรับงาน Thailand Biennale ว่าเป็นงานแสดงศิลปะที่โดดเด่นของภูมิภาค

2) ควรเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การจัดงานให้กว้างขวาง

3) ควรเลือกสถานที่จัดแสดงผลงานที่ไม่กระจัดกระจายเกินไป เพื่อให้ผลงานมีพลังดึงดูดผู้ชมงานและชมงานให้อย่างทั่วถึง

4) ผลงานควรมีความคงทนและอยู่ได้ยาวนานอย่างน้อยเท่ากับระยะเวลาการจัดแสดง อีกทั้งควรพิจารณาถึงผลงานบางชิ้นที่จะสามารถติดตั้งถาวรในพื้นที่ได้อย่างเหมาะสมด้วย

5) การใช้อาสาสมัครท้องถิ่นนำชมผลงานนับเป็นเรื่องที่ดีเพราะทำให้ชุมชนมีส่วนร่วมและช่วยกันดูแลรักษาผลงาน

6) ควรมีการประเมินผลแบบ 360 องศา เพื่อการปรับปรุงงานอย่างรอบด้าน รวมถึงแบบสอบถามความคิดเห็นควรมีมากกว่า 1 ภาษา เนื่องจากมีนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเข้าร่วมชมงานด้วย

- **ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ (Better life)**

เปิดเวทีสร้างโอกาสให้ศิลปินร่วมสมัยทั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่น ได้แสดงออกทางความคิดสร้างสรรค์และพัฒนาตนเองสู่ความเป็นเลิศทางด้านศิลปะ พร้อมก้าวสู่ศิลปินมืออาชีพระดับสากลส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในประเทศ และเป็นการกระจายรายได้สู่ชุมชน

2.2 โครงการพัฒนากลุ่มท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนาและกลุ่มชาติพันธุ์ภาคเหนืออนุรักษ์และพัฒนาโบราณสถานเวียงกุมกาม

กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม มีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาโบราณสถานเวียงกุมกามให้เป็นอุทยานประวัติศาสตร์ เพื่อการจัดการแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการบริหารจัดการพื้นที่ทั้งในเชิงอนุรักษ์ การส่งเสริมการศึกษา และการท่องเที่ยว และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมชุมชนและสังคมที่สัมพันธ์กับมรดกทางวัฒนธรรม เพื่อพัฒนาพื้นที่ให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบันโดยการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณค่าและมีความสำคัญทางประวัติศาสตร์จึงมีแนวคิดในการจัดทำแผนแม่บทอุทยานประวัติศาสตร์เวียงกุมกามเพื่อเตรียมจัดตั้งเป็นอุทยานประวัติศาสตร์เวียงกุมกาม

- **ผลการตรวจสอบในภาพรวม**

คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลประจำกระทรวงวัฒนธรรม (ค.ต.ป. วธ.) ได้ลงพื้นที่ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ระหว่างวันที่ 15 - 16 กุมภาพันธ์ 2562 “โครงการพัฒนากลุ่มท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนาและกลุ่มชาติพันธุ์ภาคเหนือ อนุรักษ์และพัฒนาโบราณสถานเวียงกุมกาม เพื่อเตรียมจัดตั้งเป็นอุทยานประวัติศาสตร์เวียงกุมกาม ตำบลท่าวังตาล อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่” ซึ่งได้เชิญผู้แทนกรมศิลปากร สำนักศิลปากรที่ 7 เชียงใหม่ ผู้รับผิดชอบโครงการฯ และเชิญผู้รับจ้างการจัดทำแผนแม่บทฯ จากคณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร ร่วมประชุมเพื่อชี้แจงและรายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานการจัดทำแผนแม่บทการอนุรักษ์และพัฒนาโบราณสถานเวียงกุมกามฯ โดยมีประเด็นข้อค้นพบที่สำคัญ ดังนี้

1) ที่ตั้งอุทยานของโบราณสถานเวียงกุมกามฯ เป็นเมืองโบราณที่มีความสำคัญเชิงประวัติศาสตร์ของอารยธรรมล้านนา ตั้งอยู่ในพื้นที่ของ ตำบลท่าวังตาล และตำบลหนองผึ้ง เขตอำเภอสารภี รวมถึงตำบลป่าแดด และตำบลหนองหอย เขตอำเภอเมือง ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถเข้ามาภายในโบราณสถานเวียงกุมกามได้ทุกทางแต่ไม่มีการกำหนดจุดหมายตา (Land Mark) หรือ การกำหนดทางเข้าที่ชัดเจน ทำให้ไม่สามารถกำหนดทางเข้า - ออกเพื่อจัดเก็บรายได้ในการเข้าชมโบราณสถานเวียงกุมกามฯ

2) เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ไม่ไกลจากตัวเมืองเชียงใหม่ จึงมีศักยภาพในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวแหล่งเรียนรู้ และห้องเรียนทางธรรมชาติที่มีชีวิต สามารถเพิ่มรายได้ทางเศรษฐกิจ โดยการนำทุนทางวัฒนธรรมมาต่อยอดเพื่อสร้างสรรค์สินค้าทางวัฒนธรรมได้

3) ในการพัฒนาพื้นที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากท้องถิ่นและภาคเอกชนด้วย เพื่อให้เกิดความสมดุลในการใช้ชีวิตของประชาชนชุมชนในพื้นที่ ซึ่งโดยรวมเห็นว่าการพัฒนาเมืองโบราณเวียงกุมกามฯ เป็นอุทยานประวัติศาสตร์ควรดำเนินการต่อไปให้บรรลุผลเพื่อช่วยเพิ่มโอกาสในการผลักดันให้เชียงใหม่เป็นเมืองมรดกโลกต่อไป

- **ข้อเสนอแนะ**

1) ในการจัดทำแผนแม่บทควรยึดหลักการทางวิชาการ และนำเสนอแนวทางการพัฒนาพื้นที่เมืองโบราณเวียงกุมกามฯ ตามศักยภาพที่มีอยู่อย่างเหมาะสม และนำเสนอแนวทางหรือทางเลือกอื่นที่เหมาะสมในการพัฒนาต่อไปด้วย

2) ในการศึกษา วิเคราะห์ ควรคำนึงถึงสภาพการณ์ปัจจุบันของโบราณสถานและดำเนินการใน 3 ประเด็น ได้แก่ (1) ประเด็นการอนุรักษ์ (2) การจัดระเบียบ และ (3) การพัฒนาเวียงกุมกามฯ เพื่อให้มีการอนุรักษ์ในรูปแบบที่เหมาะสมกับพื้นที่ทั้งทางกายภาพ สังคม และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการจัดระเบียบต้องไม่มีความขัดแย้งในทางกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง และมีทิศทาง การพัฒนาที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เหมาะสมกับโบราณสถานเวียงกุมกามฯ

3) โบราณสถาน เวียงกุมกามฯ มีศักยภาพในการพัฒนาเป็นพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยว ควรบูรณาการความร่วมมือกับองค์การพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยว และหน่วยงานอื่น เพื่อส่งเสริมการพัฒนาพื้นที่เมืองโบราณเวียงกุมกามเป็นแหล่งท่องเที่ยวในลักษณะพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวต่อไป

- **ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ (Better life)**

สามารถเพิ่มรายได้ทางเศรษฐกิจ โดยการนำทุนทางวัฒนธรรมมาต่อยอดเป็นสินค้าทางวัฒนธรรมนำมาจัดทำเป็นของฝากแก่นักท่องเที่ยวเป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่ชุมชน ช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ในดียิ่งขึ้น รวมถึงส่งเสริมให้ประชาชนเกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์ หวงแหน และสืบสานวัฒนธรรมท้องถิ่นสืบต่อไป

2.3 โครงการวัฒนธรรมเชื่อมใจชายแดนใต้สันติสุข

สนับสนุนการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ เน้นบูรณาการให้เกิดเอกภาพที่สอดคล้องกันในทุกระดับตั้งแต่ระดับนโยบาย หน่วยงานรับผิดชอบในส่วนกลาง และหน่วยปฏิบัติในพื้นที่ และทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่มีโอกาสทางการศึกษา และมีความรู้ความเข้าใจหลักศาสนาที่ถูกต้อง มีความรู้ความเข้าใจในด้านการอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมรวมทั้งสามารถดำเนินชีวิตร่วมกันได้อย่างปกติสุขในสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม สังคมจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นสังคมพหุวัฒนธรรมที่มีความเข้มแข็ง

- **ผลการตรวจสอบในภาพรวม**

เป็นโครงการที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนอยู่ดีมีสุข สังคมมีความเข้มแข็ง สามัคคีและเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กัน พัฒนาและเสริมสร้างคนในทุกภาคส่วนให้มีความเข้มแข็ง คนในชาติมีจิตสำนึกรักและหวงแหน มุ่งจงรักภักดีพร้อมธำรงรักษาไว้ซึ่งสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ให้เป็นสิ่งยึดเหนี่ยวและศูนย์รวมจิตใจหนึ่งเดียวกันของคนทั้งชาติ โดยปลูกฝังและสร้างความตระหนักรู้ถึงความสำคัญของสถาบันหลักของชาติรณรงค์เสริมสร้างความรักและภาคภูมิใจในความเป็นคนไทยและชาติไทยผ่านทางกลไกต่าง ๆ รวมถึงการศึกษาประวัติศาสตร์ในเชิงสร้างสรรค์ แหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรม และการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ในเรื่องสังคมพหุวัฒนธรรมการต่อยอดทุนทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญา รวมถึงสร้างความปลอดภัยและความสันติสุขอย่างยั่งยืนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประชาชนในพื้นที่อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขในสังคมพหุวัฒนธรรม

● **ข้อเสนอแนะ**

1) ด้านงบประมาณ ว่าควรพิจารณาจัดสรรสนับสนุนอย่างต่อเนื่องสำหรับโครงการที่เกิดประโยชน์สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และเป็นโครงการจากความต้องการของพื้นที่ รวมทั้งการจัดสรรงบประมาณสำหรับบุคลากรที่ปฏิบัติงานในพื้นที่

2) ด้านโครงการและกิจกรรมในปีงบประมาณต่อ ๆ ไป ควรส่งเสริมให้มีโครงการและกิจกรรมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้การอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม กิจกรรมเพื่อสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมถิ่นมาลายู ซึ่งเป็นวัฒนธรรมเฉพาะของท้องที่ที่มีความแตกต่างจากวัฒนธรรมของภูมิภาคมุสลิมอื่น

● **ประเด็นที่เสนอให้คณะรัฐมนตรีตัดสินใจ**

โครงการและกิจกรรมที่ใช้มิติทางวัฒนธรรมเป็นการดำเนินงานที่เข้าถึงประชาชน ชุมชน และพื้นที่ที่มีประสิทธิผล สามารถสร้างความไว้เนื้อเชื่อใจและส่งเสริมการยอมรับภาครัฐ อีกทั้งช่วยสร้างความเข้าใจในการเรียนรู้และยอมรับในวัฒนธรรมที่หลากหลาย ดังนั้น จึงเห็นควรให้หน่วยงานที่กำกับแผนงานบรรจุโครงการและกิจกรรมเหล่านี้ไว้ใน “แผนงานบูรณาการการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้” และให้การสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

● **ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ (Better life)**

เปิดเวทีสร้างโอกาสให้ศิลปินร่วมสมัยทั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่น ได้แสดงออกทางความคิดสร้างสรรค์และพัฒนาตนเองสู่ความเป็นเลิศทางด้านศิลปะ พร้อมก้าวสู่ศิลปินมืออาชีพระดับสากล ส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในประเทศ และเป็นการกระจายรายได้สู่ชุมชน

17

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

17 กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

1. ข้อมูลทั่วไป

คณะกรรมการตรวจสอบติดตามและประเมินผลประจำกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ตามประกาศ พ.ร.บ. ปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ 19) พ.ศ. 2562 เมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2562) (ค.ต.ป. อว.) ได้กำหนดประเด็นการตรวจสอบและประเมินผล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 จำนวน 9 โครงการ ที่มีความสอดคล้องตามนโยบายรัฐบาลในการพัฒนาประเทศ ซึ่งการดำเนินงานสอดคล้องตามแนวทางที่ ค.ต.ป. กำหนด ดังนี้

1) โครงการบริการวิเคราะห์และทดสอบมาตรฐานความปลอดภัยระบบขนส่งทางราง : สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย

2) โครงการพัฒนามาตรฐานการวัดเพื่อรองรับการพัฒนาระบบราง : สถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ

3) โครงการส่งเสริมกิจการอุทยานวิทยาศาสตร์ (นิคมธุรกิจวิทยาศาสตร์ภูมิภาค) : สำนักงานปลัดกระทรวง

4) โครงการก่อสร้างอาคารอำนวยการอุทยานวิทยาศาสตร์ภาคใต้ (นิคมธุรกิจวิทยาศาสตร์ภูมิภาค) : สำนักงานปลัดกระทรวง

5) โครงการพัฒนาธุรกิจนวัตกรรมเกิดใหม่ที่มีการเติบโตสูง (Innovative Startup) : สำนักงานปลัดกระทรวง

6) โครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีให้แก่ผู้ประกอบการและชุมชน : กรมวิทยาศาสตร์บริการ

7) โครงการวิจัยและนวัตกรรมเพื่อตอบโจทย์การสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ : บูรณาการนวัตกรรมวัสดุทางการแพทย์ : กรมวิทยาศาสตร์บริการ

8) โครงการพัฒนาศักยภาพความมั่นคงปลอดภัยทางนิวเคลียร์และรังสีของประเทศ : สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ

9) โครงการเพิ่มศักยภาพการตรวจสอบสถานประกอบการเชิงรุกเพื่อป้องกันการกระทำผิดกฎหมายของสถานประกอบการนิวเคลียร์และรังสี : สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ

2. สรุปผลการดำเนินงาน และข้อค้นพบที่สำคัญ

จากการตรวจสอบและประเมินผลในภาพรวม พบว่าส่วนใหญ่สามารถดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และตัวชี้วัดของโครงการ รวมทั้งดำเนินงานเป็นไปตามแผนงานและสอดคล้องกับงบประมาณที่ได้รับ ทั้งนี้ หากมีการกำหนดตัวชี้วัดในด้านคุณภาพที่สะท้อนผลลัพธ์ให้ชัดเจนจะทำให้การดำเนินงานโครงการมีผลสัมฤทธิ์ที่ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่าการดำเนินงานที่เกี่ยวกับการก่อสร้างอาคารที่มีลักษณะพิเศษทางด้านวิทยาศาสตร์ของหน่วยงานต่าง ๆ มีความจำเป็นต้องใช้ผู้ออกแบบที่มีความเข้าใจในลักษณะการใช้งานเป็นพิเศษและมีความเชี่ยวชาญในด้านเทคโนโลยี รวมถึงมีกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างที่เหมาะสม โดยมีผลสรุปการดำเนินงานและข้อเสนอแนะ ดังนี้

2.1 โครงการบริการวิเคราะห์ และทดสอบมาตรฐานความปลอดภัยระบบขนส่งทางราง : สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.)

เนื่องจากการดำเนินงานระบบรางมีหลายหน่วยงานเข้ามาเกี่ยวข้อง และ วว. มีภารกิจหลักที่รับผิดชอบไม่เกี่ยวกับระบบรางโดยตรง ดังนั้นเพื่อให้เห็นประโยชน์และเป้าหมายการทำงานร่วมกันที่ชัดเจน ควรมีการกำหนดตัวชี้วัดร่วมที่แสดงผลการดำเนินงานร่วมกันกับหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับระบบรางโดยตรง

2.2 โครงการพัฒนามาตรฐานการวัดเพื่อรองรับการพัฒนาระบบราง : สถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ (มว.)

การก่อสร้างอาคารทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มีลักษณะเทคนิคพิเศษ ควรมีหน่วยงานเฉพาะกิจในการดำเนินการที่มีความเชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยี รวมถึงกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างที่เหมาะสมและยืดหยุ่นเป็นมาตรฐาน

2.3 โครงการส่งเสริมกิจการอุทยานวิทยาศาสตร์ : สำนักงานปลัดกระทรวง (สป.)

อุทยานวิทยาศาสตร์ควรจะสามารถดำเนินงานได้ด้วยตนเองอย่างยั่งยืน และควรลดการใช้งบประมาณของรัฐลงตามลำดับ โดยคำนึงถึงรายได้ที่อุทยานวิทยาศาสตร์จะสามารถทำได้มาชดเชยส่วนที่ต้องขอจากรัฐ และทำความตกลงกับกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง เพื่อขอยกเว้นการนำเงินส่งคืนคลัง โดยจัดทำร่างระเบียบการขอยกเว้นการนำเงินส่งคืนคลังให้มีความสมบูรณ์และชัดเจน

2.4 โครงการก่อสร้างอาคารอำนวยการอุทยานวิทยาศาสตร์ : สำนักงานปลัดกระทรวง (สป.)

การออกแบบอาคารที่มีลักษณะเฉพาะ ควรคำนึงถึงความเหมาะสม คุ้มค่าในการใช้งานตามสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม และกำกับการก่อสร้างด้วยผู้ควบคุมงานที่มีคุณภาพ

2.5 โครงการพัฒนาธุรกิจนวัตกรรมเกิดใหม่ที่มีการเติบโตสูง (Innovative Startup) : สำนักงานปลัดกระทรวง (สป.)

การวัดผลการดำเนินงานโครงการส่วนใหญ่มุ่งเน้นการวัดผลในเชิงปริมาณ ดังนั้นควรกำหนดตัวชี้วัดในด้านคุณภาพให้มากขึ้น เพื่อให้สะท้อนถึงผลสำเร็จในการพัฒนากลุ่มเป้าหมายให้เป็นผู้ประกอบการธุรกิจนวัตกรรมใหม่ การสร้างนวัตกรรมในการพัฒนาประเทศ และสามารถใช้เป็นแนวทางผลักดันเทคโนโลยีตามความต้องการ โดยควรกำหนดตัวชี้วัดผลสำเร็จเชิงคุณภาพในประเด็นที่สำคัญ อาทิ จำนวน Startup ที่เกิดขึ้น และสามารถประกอบธุรกิจได้ด้วยตนเอง และสิ่งที่สะท้อนถึงการใช้นวัตกรรมในการดำเนินธุรกิจของ Startup ดังนั้น ควรเชิญชวนนักธุรกิจในจังหวัดร่วมพัฒนานักศึกษาที่ต้องการเป็น Startup เพื่อดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจท้องถิ่น เช่น การท่องเที่ยว การเกษตร การบริหารจัดการน้ำ ระบบขนส่ง ซึ่งจะช่วยพัฒนาธุรกิจท้องถิ่นอีกทางหนึ่ง

2.6 โครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีให้แก่ผู้ประกอบการและชุมชน : กรมวิทยาศาสตร์บริการ (วศ.)

การวัดผลการดำเนินงานส่วนใหญ่มุ่งเน้นการวัดผลในเชิงปริมาณ ดังนั้น ควรกำหนดตัวชี้วัดในด้านคุณภาพให้มากขึ้น เพื่อให้เห็นถึงประโยชน์และผลกระทบในด้านบวกของโครงการที่ชัดเจน

2.7 โครงการวิจัยและนวัตกรรมเพื่อตอบโจทย์การสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ : กรมวิทยาศาสตร์บริการ (วศ.)

โครงการวิจัยและพัฒนาที่พบส่วนใหญ่เป็นโครงการต่อเนื่องจากปีงบประมาณที่ผ่านมา ดังนั้นหน่วยงานควรแสวงหาโครงการใหม่ ๆ มาดำเนินการเพิ่มขึ้น เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าของการใช้ทรัพยากร

2.8 โครงการพัฒนาศักยภาพความมั่นคงปลอดภัยทางนิวเคลียร์และรังสีของประเทศ : สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ (ปส.)

1) หน่วยงานภาครัฐที่มีความเสี่ยงหรือต้องรับผิดชอบต่อความปลอดภัยทางนิวเคลียร์และรังสี เช่น การท่าเรือแห่งประเทศไทย การท่าอากาศยานแห่งประเทศไทย กรมศุลกากร ควรเป็นผู้รับผิดชอบงบประมาณในการจัดซื้อเครื่องมืออุปกรณ์ เพื่อมาใช้งานที่เกี่ยวข้อง

2) สำหรับหน่วยงานที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณ (งบลงทุน) เพื่อจัดหาติดตั้งเครื่องมือ อุปกรณ์เรียบร้อยแล้ว หรือมีการใช้งานไประยะหนึ่งแล้วในปีงบประมาณถัดไปสำนักงบประมาณควรพิจารณาจัดสรรงบประมาณ (งบดำเนินงาน) เพื่อดูแลรักษาเครื่องมือ อุปกรณ์ให้กับหน่วยงานด้วย

2.9 โครงการเพิ่มศักยภาพการกำกับดูแลทางนิวเคลียร์และรังสีเชิงรุกเพื่อป้องกันการกระทำผิดตามกฎหมาย : สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ (ปส.)

สำหรับหน่วยงานที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณ เพื่อจัดหาติดตั้งเครื่องมือ อุปกรณ์เรียบร้อยแล้ว หรือมีการใช้งานไประยะหนึ่งแล้ว ในปีงบประมาณถัดไปสำนักงบประมาณควรพิจารณาจัดสรรงบประมาณ เพื่อดูแลรักษาเครื่องมือ อุปกรณ์ให้กับหน่วยงานด้วย

- **ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ (Better life)**

ประชาชนได้ประโยชน์จากการที่ภาครัฐสามารถพัฒนานวัตกรรมเพื่อให้ประเทศไทยพัฒนาอย่างยั่งยืน

18

กระทรวงศึกษาธิการ

18 กระทรวงศึกษาธิการ

1. ข้อมูลทั่วไป

คณะกรรมการตรวจสอบติดตามและประเมินผลประจำกระทรวงศึกษาธิการ (ค.ต.ป. ศธ.) ได้กำหนดประเด็นการตรวจสอบและประเมินผล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 จำนวน 4 ประเด็น คือ 1) การพัฒนาเด็กปฐมวัย 2) การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ 3) การพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) และ 4) การบริหารจัดการขยะ ซึ่งการดำเนินงานสอดคล้องตามแนวทางที่ ค.ต.ป. กำหนด

2. สรุปผลการดำเนินงาน และข้อค้นพบที่สำคัญ

2.1 การพัฒนาเด็กปฐมวัย

กระทรวงศึกษาธิการ โดย สป. และ สพฐ. ได้ขับเคลื่อนการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยในระดับพื้นที่ภาคและจังหวัด รวมทั้งจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อให้ได้รับการพัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา อย่างเต็มตามศักยภาพ โดยกำหนดหลักการคุณภาพ ขอบข่ายของการจัดการเรียนรู้ และกลไกที่จะกำกับดูแลส่งเสริมอย่างใกล้ชิด โดยการติดตาม ตรวจสอบฯ ดำเนินการโดยศึกษาข้อมูลจากแบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ พร้อมทั้งลงพื้นที่ในการติดตามโดยศึกษาข้อมูลจากผู้รับผิดชอบประเด็นการพัฒนาเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 3 โครงการ คือ 1) โครงการขับเคลื่อนการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยในระดับพื้นที่ (ภาคและจังหวัด) 2) โครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย และ 3) โครงการพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนปฐมวัย

- **ผลการตรวจสอบในภาพรวม**

จากการติดตาม ตรวจสอบฯ มีข้อค้นพบที่สำคัญ ดังนี้

1) โครงการขับเคลื่อนการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยในระดับพื้นที่ (ภาคและจังหวัด) พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรได้รับความรู้ความเข้าใจในแนวทางการจัดการศึกษาปฐมวัย สามารถนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติในทิศทางเดียวกันร่วมกับทุกภาคส่วน อย่างไรก็ตาม ในการดำเนินงานยังพบว่าการประสานงานกับหน่วยงานต่างสังกัด เช่น การจัดทำข้อมูลสารสนเทศเด็กปฐมวัย การอบรม การพัฒนาครู หรือเก็บข้อมูลต่าง ๆ ยังไม่ได้รับความร่วมมือเท่าที่ควร ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการบูรณาการร่วมกันยังไม่เกิดสัมฤทธิ์ผลเท่าที่ควร

2) โครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย ประเทศไทย พบว่า เด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนาการคิดผ่านกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ โดยมีการบูรณาการเชื่อมโยงกับทักษะภาษา ช่วยให้นักเรียนกล้าคิด กล้าแสดงออก มีทักษะการสื่อสารทางภาษาที่ดี ทำให้มีความพร้อมในการเรียนรู้ในระดับชั้นที่สูงขึ้น รวมถึงมีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติให้ครูแกนนำปฐมวัยที่ทำหน้าที่วิทยากรท้องถิ่น (Local Trainer) และพัฒนาครูผู้สอนระดับปฐมวัยในทุกปีการศึกษา แต่ครูส่วนใหญ่มีความรู้ในกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ไม่มากพอจึงใช้กิจกรรมเดิมซึ่งเป็นกิจกรรมพื้นฐานในการสอน รวมทั้งการคิดสร้างสรรค์ การประยุกต์ใช้วัสดุท้องถิ่นมาดัดแปลงต่อยอด หรือคิดนวัตกรรมใหม่ในการสอนมีน้อยส่งผลต่อความสนใจในการเรียนรู้ของนักเรียน นอกจากนี้ ครูปฐมวัยมีการโยกย้ายบ่อยครั้งโดยเฉพาะในโรงเรียนขนาดเล็ก หรือโรงเรียนในพื้นที่ห่างไกลทำให้ต้องมีการพัฒนาครูตลอดเวลา

3) โครงการพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนปฐมวัย พบว่าโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ทั้งภาครัฐหรือเอกชนที่มีความพร้อมสูง สามารถบูรณาการแนวคิดจากนวัตกรรมต่าง ๆ เข้ากับรูปแบบเดิมที่ใช้อยู่ทั้งการสอนตามแนวคิดแบบมอนเตสซอรี่ การสอนตามแนวคิด BBL (Brain Based Learning) การสอนตามแนวคิดไฮสโคป (HighScope) และโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย ได้อย่างลงตัว แต่ยังมีครูผู้สอนบางคนที่ยังขาดความรู้ความเข้าใจหลักการจัดการศึกษาปฐมวัยตามแนวคิดไฮสโคป (HighScope) ที่ถ่องแท้ ทำให้ไม่สามารถจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการตามแนวคิดดังกล่าวได้เต็มประสิทธิภาพเท่าที่ควร นอกจากนี้ ปัญหาประการหนึ่งที่พบคือ โรงเรียนส่วนใหญ่ขาดครูผู้สอนที่จบการศึกษาเอกปฐมวัยโดยตรง ทำให้การจัดการเรียนการสอนไม่ตรงตามทฤษฎีและหลักการที่ถูกต้อง รวมถึงการออกแบบประเมินการพัฒนานักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2561 โดยใช้โรงเรียนที่คัดเลือกแบบเจาะจง ทำให้ขาดความเป็นเอกภาพในการรายงานผลตามวัตถุประสงค์ของโครงการในส่วนกลาง

- **ข้อเสนอแนะ**

1) ควรศึกษาข้อมูลเด็กปฐมวัยที่ได้รับการพัฒนาตามค่าใช้จ่ายรายหัว ว่าผลการพัฒนาต่างกับเด็กอายุ 3 - 5 ปี ที่ไม่ผ่านการเรียนรู้ในระบบปฐมวัยอย่างไรบ้าง เพื่อใช้เป็นข้อมูลชี้แจงให้สาธารณชนและประชาชนให้เห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาปฐมวัย และเป็นข้อมูลพื้นฐานในการของบประมาณด้านนี้ต่อไป

2) ควรทำข้อตกลงร่วมกัน ในการพัฒนาโปรแกรมสร้างรายละเอียดข้อมูลสารสนเทศการจัดการศึกษาปฐมวัยระดับประเทศให้ทุกหน่วยงาน ทุกสังกัด ใช้เป็นแนวทางเดียวกัน

3) ผู้บริหารระดับนโยบาย ควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ระดับการศึกษาปฐมวัยอย่างจริงจัง และควรบรรจุครูที่จบสาขาปฐมวัยเพิ่มขึ้นเพราะการพัฒนาเด็กระดับนี้ต้องเป็นครูผู้มีความรู้ ความสามารถเฉพาะทาง และให้เด็กได้รับการพัฒนาสมวัย

4) ควรอบรม พัฒนาและเพิ่มพูนความรู้ให้กับครูปฐมวัยในโรงเรียนขนาดเล็ก และโรงเรียนในพื้นที่ห่างไกลอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนาการเรียนรู้เท่าเทียมกับนักเรียนในเขตเมือง

- **ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ (Better life)**

ได้รับการศึกษาและฝึกอาชีพเด็กและเยาวชนอย่างทั่วถึง เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ สอดคล้องกับความต้องการของการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ พร้อมทั้งสร้างเครือข่ายความร่วมกับประเทศเพื่อนบ้าน และหน่วยงานระหว่างประเทศ

2.2 การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ

คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ได้มีมติเห็นชอบให้มีการเตรียมการ ด้านการศึกษาในการสร้างคนเพื่อรองรับการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ 10 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดตาก มุกดาหาร สระแก้ว สงขลา ตราด หนองคาย นราธิวาส เชียงราย นครพนม และจังหวัดกาญจนบุรี โดยจัดการศึกษา และฝึกอาชีพให้กับเด็กและเยาวชนอย่างทั่วถึงเหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ สอดคล้องกับความต้องการของการพัฒนาตามบริบทแต่ละพื้นที่ในเขตเศรษฐกิจพิเศษ โดยมีการศึกษาข้อมูลจาก 2 โครงการ คือ โครงการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) และโครงการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพกำลังคนด้านวิชาชีพบริเวณชายแดนเพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศ ของ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.)

● **ผลการตรวจสอบในภาพรวม**

จากการติดตาม ตรวจสอบฯ มีข้อค้นพบที่สำคัญ ดังนี้

1) โครงการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

(1) การพัฒนาหลักสูตรยังไม่เชื่อมโยงกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษของจังหวัดนั้น ๆ สถานศึกษาบางส่วนได้ปรับปรุงหลักสูตรโดยเพิ่มเติมหน่วยการเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจ อาชีพ ภาษา สังคม วัฒนธรรม และงานอาชีพในอนาคต เพื่อเตรียมนักเรียนให้มีพื้นฐานในการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพเช่นเดียวกับสถานศึกษาที่ไม่ได้อยู่ในเขตเศรษฐกิจพิเศษ และยังมีการจัดการศึกษาตามหลักสูตรเดิมโดยใช้พื้นฐานจากรายวิชาอาเซียนศึกษา รายละเอียดเนื้อหาเป็นไปตามช่วงชั้นในแต่ละระดับการศึกษา มาจัดการเรียนการสอนดังกล่าว แต่มีสถานศึกษาบางส่วนขาดแคลนผู้สอนที่เชี่ยวชาญวิชาเฉพาะด้าน ได้แก่ ด้านโลจิสติกส์ ด้านการค้าและการลงทุนในโลกสมัยใหม่ ด้านภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาจีน ญี่ปุ่น เกาหลี และสาขาวิชาชีพทางช่าง เป็นต้น

(2) ผู้ปกครองของนักเรียนที่โรงเรียนบ้านปาดังส่วนใหญ่มีอาชีพค้าขายที่ด่านศุลกากรปาดังเบซาร์ มีความเกี่ยวข้องกับชาวมาเลเซีย โรงเรียนมีครูที่มีความรู้ภาษามลายู จึงเปิดสอนควบคู่กัน 3 ภาษา คือ ภาษาอังกฤษ ภาษามลายู ภาษาไทย เนื้อหาหลักสูตรเป็นคำศัพท์ในชีวิตประจำวันแยกตามระดับชั้น มีคู่มือประกอบการเรียนการสอนให้ครูและนักเรียนทุกคน มีการจัดทำสื่อการสอนลงใน Youtube จัดกิจกรรมค่ายภาษามลายูร่วมกับโรงเรียนเครือข่ายของประเทศมาเลเซีย ผลที่เกิดขึ้นนักเรียนเกิดทักษะ มีความมั่นใจ กล้าสื่อสารกับคนต่างชาติ และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ช่วยเหลือผู้ปกครองได้

2) โครงการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพกำลังคนด้านวิชาชีพบริเวณชายแดนเพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศ

(1) สถานศึกษาขาดการนำแผนแม่บทและแผนพัฒนาจังหวัดในเขตเศรษฐกิจพิเศษ มาใช้ในการกำหนดหลักสูตร การจัดการศึกษาส่วนใหญ่จึงเป็นการใช้หลักสูตรระยะสั้นที่มีอยู่เดิม อย่างไรก็ตาม สถานศึกษาที่จังหวัดสงขลาได้พัฒนาหลักสูตรระยะสั้นเพิ่มเติม คือ หลักสูตรการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าปาเต๊ะทำให้เกิดผลิตภัณฑ์ที่มีลวดลายแตกต่างจากประเทศเพื่อนบ้าน เพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ด้วยการปักเลื่อมดีไซน์ปรากฏว่าเป็นสินค้าส่งออกที่สร้างรายได้ให้กับชุมชนในพื้นที่เป็นอย่างดี

(2) การขยายโอกาสให้เยาวชนได้รับการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพ ให้แก่นักศึกษา ประชาชนตามชายแดนยังทำได้ไม่เต็มที่ บางครั้งจัดได้ไม่ครบตามระยะเวลาของหลักสูตร เนื่องจากเป็นพื้นที่เสี่ยงภัยบางแห่ง การเดินทางยากลำบาก รวมทั้งชุมชนยังไม่เข้าใจการเป็นพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ จึงไม่เข้าใจโครงการของสถานศึกษา

(3) การจัดการศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ สถานศึกษาส่วนใหญ่ดำเนินงานเฉพาะกิจกรรมที่ได้รับงบประมาณจากส่วนกลาง ตามความรู้ความสามารถของบุคลากรของสถานศึกษา และงบประมาณของสถานศึกษาไม่เพียงพอกับการดำเนินงานในพื้นที่เขตพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ

● **ข้อเสนอแนะ**

1) จังหวัดควรวางแผนบูรณาการศึกษาร่วมกันกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อวางระบบการศึกษาต่อยอดกันทุกระดับการศึกษารองรับความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น โดยจังหวัดกำหนดเป้าหมาย ความต้องการกำลังคนในแต่ละสาขาอาชีพให้ชัดเจน เพื่อสถาบันการศึกษาใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาหลักสูตรและจัดการศึกษาให้ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานที่จะเกิดขึ้น

2) สถานศึกษาควรจัดการเรียนการสอนวิชาชีพ กิจกรรมที่มีลักษณะเด่นแตกต่างจากอาชีพปกติหรืออาชีพเดิมที่มีอยู่ในชุมชน โดยเอา เอกลักษณ์ที่มีอยู่และเป็นจุดเด่นของท้องถิ่นมาปรับเพื่อสร้างมูลค่าให้กับอาชีพ

3) สถานศึกษาทุกสังกัดในพื้นที่ ควรจัดทำหลักสูตรการดูแลผู้สูงอายุในท้องถิ่น ทั้งด้านการแพทย์แผนไทย การบริบาลต่าง ๆ เพื่อสร้างงานให้กลุ่มที่สนใจมีงานทำอย่างยั่งยืนในพื้นที่สอดรับกับสถานการณ์ปัจจุบันที่ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์ของเอเชีย (Medical Hub in Asia)

2.3 การพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC)

การพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) เป็นการดำเนินงานใน 3 จังหวัด คือ จังหวัดชลบุรี ระยอง และฉะเชิงเทรา ซึ่งเป็นโครงการที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ยุทธศาสตร์ที่ 2 คือ การสร้างความสามารถในการแข่งขัน โดยมีการศึกษาข้อมูลจาก 2 โครงการ คือ 1) โครงการพัฒนาสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อรองรับเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ด้านภาษา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และการประกอบอาชีพ 10 อุตสาหกรรม และ 2) โครงการผลิตและพัฒนากำลังคนสนับสนุนเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC)

- **ผลการตรวจสอบในภาพรวม**

1) การดำเนินโครงการพัฒนาสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อรองรับเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ด้านภาษา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และการประกอบอาชีพ 10 อุตสาหกรรม โดยมีการพัฒนาความรู้ความเข้าใจให้ผู้บริหาร ครู และบุคลากร จำนวน 79 โรงเรียน 6,433 คน ซึ่งจากการติดตาม ตรวจสอบฯ พบว่าผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรได้รับการพัฒนา และมีหน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ มหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน และองค์กรเอกชนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี อย่างไรก็ตาม การดำเนินงานของสถานศึกษาจะไม่ได้รับงบประมาณโดยตรง (โครงการ EEC) แต่จะเป็นการปรับโครงการให้เข้ากับพื้นที่เท่านั้น และสถานศึกษาบางส่วนยังขาดทรัพยากรที่จะดำเนินงานให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ในการพัฒนาพื้นที่ EEC

2) การดำเนินโครงการผลิตและพัฒนากำลังคนสนับสนุนเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานสากล โดยดำเนินการกับสถานศึกษา 58 แห่ง เสริมสร้างคุณลักษณะผู้เรียนและส่งเสริมความร่วมมือกับสถานประกอบการ ประชาสังคม พบว่ามีการวางแผนการผลิตและพัฒนากำลังคนโดยการจัดทำฐานข้อมูลกำลังคนเพื่อวางแผนการพัฒนากำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในพื้นที่ EEC มีการต่อยอด 5 อุตสาหกรรมเดิม (First S-Curve) และเพิ่ม 5 อุตสาหกรรมอนาคต (New S-Curve) โดยร่วมมือกับสถานประกอบการ และสถาบันการศึกษาเฉพาะทาง อย่างไรก็ตาม ในการส่งเสริมความร่วมมือกับสถานประกอบการ ประชาสังคม เพื่อยกระดับมาตรฐานอาชีวศึกษาให้สอดคล้องกับภาคผลิตและบริการใน EEC ยังพบว่าสถานศึกษาขาดการวางแผนกำลังคน การผลิตแรงงานระดับฝีมือ กึ่งฝีมือให้ตรงตามความต้องการของ 10 อุตสาหกรรมหลัก ซึ่งการดำเนินการมีความล่าช้าถ้าเทียบกับการพัฒนาพื้นที่ EEC ที่พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) พัฒนาสาธารณูปโภค เช่น ถนน ไฟฟ้า ประปา เป็นต้น ไปมากแล้ว สถานศึกษายังดำเนินงานไม่ทัน ทั้งทางด้านหลักสูตร ด้านการวางแผนเพื่อผลิตกำลังคนให้ตรงกับความต้องการ 10 อุตสาหกรรมใหม่ แต่ครูผู้สอน และสื่ออุปกรณ์ห้องปฏิบัติการยังต้องมีการพัฒนาอย่างเร่งด่วนจากกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งขณะนี้การผลิตนักศึกษาเข้าสู่ตลาดแรงงานยังไม่สามารถตอบสนองตามที่สถานประกอบการต้องการ เช่น นักลงทุนจากประเทศจีนได้เจรจากับวิทยาลัยเทคนิคระยองจะขอเป็นผู้จัดการศึกษาเองโดยใช้อาคารสถานที่ของวิทยาลัยเพื่อผลิตนักศึกษาที่ตรงกับความต้องการในสถานประกอบการของตนเอง เป็นต้น

● **ข้อเสนอแนะ**

1) ควรให้สถานศึกษาในสังกัด สพฐ. จัดสรรบุคลากรให้เพียงพอ เพื่อการดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายของโครงการ มีการสนับสนุน สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ให้กับสถานศึกษาขนาดกลางมากขึ้น และจัดการศึกษาดูงานเพื่อพัฒนาครูและนักเรียนตามสถานประกอบการ และควรมีการติดตาม ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

2) ควรให้สถานศึกษาในสังกัด สอศ.สนับสนุน การพัฒนาบุคลากร สื่อ เทคโนโลยีให้ทันต่อการพัฒนาในพื้นที่ EEC

● **ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ (Better life)**

เพื่อพัฒนากำลังคนตามความต้องการแรงงานที่ใช้ความรู้ความสามารถและทักษะขั้นสูงในการประกอบอาชีพของ 10 กลุ่มอาชีพอุตสาหกรรม และส่งเสริมความร่วมมือกับสถานประกอบการและประชาสังคมในการยกระดับมาตรฐานการศึกษาเพื่อสนับสนุนการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (EEC)

2.4 การบริหารจัดการขยะ

เมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม พุทธศักราช 2561 คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบให้ดำเนินโครงการ “ทำความดีด้วยหัวใจ ลดภัยสิ่งแวดล้อม” โดยมีมาตรการลดและคัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงานภาครัฐเป็นกิจกรรมหนึ่งของโครงการดังกล่าว เพื่อมุ่งเน้นให้การจัดการขยะมูลฝอยมีประสิทธิภาพ และนำกลับมาใช้ประโยชน์ โดยโครงการนี้ได้เริ่มดำเนินงานพร้อมกันทั่วประเทศ ตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม พุทธศักราช 2561 ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้มอบหมายให้สถานศึกษา หน่วยงานทางการศึกษาดำเนินโครงการ/กิจกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงานภาครัฐ และมีการติดตามผลการดำเนินงานในพื้นที่จังหวัดชลบุรี ระยอง เชียงราย สงขลา และจังหวัดสตูล

● **ผลการตรวจสอบในภาพรวม**

1) มีการประชุม ชี้แจงเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและขอความร่วมมือจากบุคลากรทุกระดับ ให้ตระหนักและเห็นความสำคัญในการบริหารจัดการขยะอย่างเป็นระบบ มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับทราบและมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

2) ผู้บริหาร ครู นักเรียนและบุคลากรทางการศึกษา เกิดจิตสำนึก และให้ความร่วมมือในการลดและการคัดแยกขยะ การนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์หรือสร้างมูลค่าเพิ่ม การมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้ภาชนะหรือบรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

3) สถานศึกษา/หน่วยงานทางการศึกษาส่วนใหญ่จัดให้มีภาชนะจัดเก็บหรือรองรับ การคัดแยกขยะทุกประเภท มีการประชาสัมพันธ์ รณรงค์ให้มีการลดและการคัดแยกขยะจนบรรลุเป้าหมายที่น่าพอใจ

4) สถานศึกษาส่วนใหญ่จัดตั้งธนาคารขยะ การรีไซเคิลขยะและการทำปุ๋ยจากขยะมูลฝอย เพื่อนำมาใช้ในสถานศึกษาและบริการชุมชน รวมทั้งการให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะที่ถูกวิธี มีการติดตามนิเทศและประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

5) สถานศึกษาสังกัด สอศ. จัดกิจกรรมในรูปแบบของชมรมสิ่งแวดล้อมร่วมกับคนในชุมชน การเก็บขยะมูลฝอยชายทะเล การดูแลรักษาป่าชายเลน และการเสริมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม รวมทั้งสนับสนุนให้คนในชุมชนตระหนักถึงการมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ

● **ข้อเสนอแนะ**

1) ควรบูรณาการการบริหารจัดการขยะร่วมกันระหว่างสถานศึกษา/หน่วยงานทางการศึกษา และชุมชน เช่น การจัดการและทำลายขยะ การเป็นวิทยากรให้ความรู้กับชุมชน และการเสริมสร้างจิตสำนึกตั้งแต่ระดับครัวเรือน เป็นต้น

2) ควรกำหนดนโยบายจากส่วนกลางหรือต้นสังกัดในการบริหารจัดการขยะให้ชัดเจน เพื่อให้หน่วยปฏิบัติดำเนินงานได้อย่างชัดเจน มีประสิทธิภาพ

3) ควรสนับสนุนงบประมาณ วัสดุ และอุปกรณ์ ให้แก่สถานศึกษา/หน่วยงานทางการศึกษา ในการบริหารจัดการขยะ การป้องกัน การดูแลรักษา และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

4) ควรสร้างขวัญกำลังใจให้บุคลากรที่รับผิดชอบการบริหารจัดการขยะ เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในสถานศึกษาขนาดเล็ก

5) ควรพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะอย่างเป็นระบบและยั่งยืน โดยการบูรณาการไว้ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ รวมถึงสนับสนุนการพัฒนารูปแบบหรือนวัตกรรมในการบริหารจัดการขยะอย่างหลากหลายที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมในชุมชน รวมทั้งการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงาน

6) ควรกำหนดนโยบายการบริหารจัดการขยะให้เป็นวาระแห่งชาติ ที่ทุกหน่วยงานจะต้องดำเนินการและร่วมกันขับเคลื่อนอย่างจริงจัง พร้อมทั้งผลักดันให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะ และบทลงโทษเมื่อมีการละเลยฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติ

● **ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ (Better life)**

ประชาชนและชุมชนในท้องถิ่นรับทราบสถานการณ์และปัญหาสิ่งแวดล้อม สร้างจิตสำนึกและร่วมรับผิดชอบในการบริหารจัดการขยะและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม รวมทั้งร่วมกันดูแล รักษาและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

19

กระทรวงสาธารณสุข

19 กระทรวงสาธารณสุข

1. ข้อมูลทั่วไป

คณะกรรมการตรวจสอบติดตามและประเมินผลประจำกระทรวงสาธารณสุข (ค.ต.ป. สธ.) ได้กำหนดประเด็นการตรวจสอบและประเมินผล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 จำนวน 6 โครงการ ซึ่งการดำเนินงานสอดคล้องตามแนวทางที่ ค.ต.ป. กำหนด โดยมีส่วนราชการรับผิดชอบ ดังนี้

1) กรมการแพทย์ ประกอบด้วย 3 โครงการ ได้แก่

(1) โครงการพัฒนาบริการโรคหลอดเลือดสมองเพื่อลดอัตราตายของผู้สูงอายุ

(2) โครงการสร้างศักยภาพและพัฒนาเครือข่ายด้านวิชาการโรคหลอดเลือดสมองและโรคทางระบบประสาทในเขตภาคเหนือ

(3) โครงการวิกฤตโรคหัวใจปลอดภัยทั่วไทย (Save Thais from Heart Diseases)

2) กรมอนามัย ประกอบด้วย 3 โครงการ ได้แก่

(1) โครงการมหัศจรรย์ 1,000 วันแรกของชีวิต

(2) โครงการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. 2559 และยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น

(3) โครงการพัฒนาระบบการดูแลด้านสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาว (Long Term Care) ในชุมชนปี 2562

2. สรุปผลการดำเนินงานและข้อค้นพบที่สำคัญ

จากการติดตาม ตรวจสอบฯ มีข้อค้นพบที่สำคัญ ดังนี้

2.1 โครงการพัฒนาบริการโรคหลอดเลือดสมองเพื่อลดอัตราตายของผู้สูงอายุ

- **ผลการตรวจสอบในภาพรวม**

ผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาบริการโรคหลอดเลือดสมองเพื่อลดอัตราตายของผู้สูงอายุประจำปีงบประมาณ 2562 เป็นไปตามแผนและกิจกรรมที่กำหนดไว้ มีการจัดประชุมคณะทำงานเพื่อวางแผนการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในโครงการ ประชาชนทุกจังหวัดสามารถเข้าถึงบริการการให้ยาละลายลิ่มเลือด (Stroke Fast Track) เพิ่มมากขึ้นในปีงบประมาณ 2562 โรงพยาบาลเครือข่ายโรคหลอดเลือดสมองที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพหอผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง (Stroke Unit) และศูนย์โรคหลอดเลือดสมองตามมาตรฐาน (Standard Stroke Center Certify : SSCC) ผ่านมาตรฐานการประเมินของสถาบันประสาทวิทยา กรมการแพทย์ คิดเป็นอัตราร้อยละ 93.33 ซึ่งมากกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ (ร้อยละ 80) บุคลากรทางการแพทย์ที่ผ่านการอบรมการดูแลรักษาผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองทั่วประเทศสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติงานในหน่วยงานของตน ส่งผลให้สามารถลดอัตราการตายของโรคหลอดเลือดสมองในโรงพยาบาลได้อย่างเชิงประจักษ์อัตราตายโรคหลอดเลือดสมอง (I60-I69) ในโรงพยาบาลลดลง ผลการดำเนินงานอยู่ที่ร้อยละ 8.00 ซึ่งลดลงจากปีก่อน (ปี 2561 ร้อยละ 8.20) แต่ยังไม่ผ่านค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ไม่เกินร้อยละ 7.00 สถาบันประสาทวิทยายังได้ตระหนักถึงความสำคัญของการสร้างการรับรู้ให้แก่ประชาชนในเรื่องของปัจจัยเสี่ยง สัญญาณเตือนของโรค แนวทางการรักษาเมื่อพบอาการของโรค รวมถึงการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในชีวิตประจำวัน

● **ข้อเสนอแนะ**

กระทรวงสาธารณสุขควรกำหนดให้การพัฒนาบริการโรคหลอดเลือดสมองเพื่อลดอัตราตายของผู้สูงอายุให้เป็นแผนงานระดับชาติ เพื่อพัฒนาแนวทางในการสร้างอัตรากำลังสำหรับการดำเนินงานให้เพียงพอที่จะดำเนินการจัดตั้ง Stroke Unit และพัฒนาศูนย์โรคหลอดเลือดสมองตามมาตรฐาน (Standard Stroke Center Certify : SSCC) และดำเนินการจัดตั้งหอผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง (Stroke Unit) ให้มีมาตรฐานจะสามารถลดการเกิดอัมพฤกษ์อัมพาตได้ สถาบันประสาทวิทยา กรมการแพทย์ เป็นหน่วยงานที่มีศักยภาพทางด้านการบริการเฉพาะทาง และเป็นสถาบันฝึกอบรมแพทย์ที่เชี่ยวชาญทางประสาทวิทยา ควรได้รับการส่งเสริมให้เป็นศูนย์แห่งความเป็นเลิศระดับภูมิภาค ทั้งทางด้านโครงสร้างการจัดการที่มีประสิทธิภาพมีความเป็นอิสระ คล่องตัว และมีงบประมาณที่เพียงพอสำหรับการลงทุนใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย

2.2 โครงการสร้างศักยภาพและพัฒนาเครือข่ายด้านวิชาการโรคหลอดเลือดสมองและโรคทางระบบประสาทในเขตภาคเหนือ

● **ผลการตรวจสอบในภาพรวม**

ผลการดำเนินงานโครงการสร้างศักยภาพและพัฒนาเครือข่ายด้านวิชาการโรคหลอดเลือดสมองและโรคทางระบบประสาทในเขตภาคเหนือของโรงพยาบาลประสาทเชียงใหม่นั้น บุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านวิชาการและบริการทางการแพทย์ด้านโรคหลอดเลือดสมองและโรคทางระบบประสาท มีเครือข่ายบริการและวิชาการด้านโรคหลอดเลือดสมองและโรคทางระบบประสาทในเขตภาคเหนือ 2 เครือข่าย ในเขตสุขภาพที่ 2 และเขตสุขภาพที่ 3 และมีการเพิ่มจำนวนเตียง Stroke Unit ให้เพียงพอต่อความต้องการ ซึ่งเขตสุขภาพที่ 2 สามารถเพิ่มเตียง Stroke Unit ได้จำนวน 92 เตียง จากที่ควรมี 52 เตียง จึงเพียงพอต่อความต้องการ ส่วนเขตสุขภาพที่ 3 สามารถเพิ่มเตียง Stroke Unit ได้จำนวน 22 เตียง จากที่ควรมี 59 เตียง เนื่องจากยังมี Stroke Unit ไม่ครบทุกจังหวัด ได้แก่ จังหวัดกำแพงเพชร และจังหวัดชัยนาท ซึ่งในปีงบประมาณ 2563 จะสนับสนุนให้มีการจัดตั้ง Stroke Unit ให้ครบทุกจังหวัด และเพิ่มจำนวนเตียง Stroke Unit ให้เพียงพอต่อความต้องการ ส่วนอัตราการเสียชีวิตของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองภาพรวมของภาคเหนืออยู่ที่ร้อยละ 10.75 ซึ่งยังสูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ไม่เกินร้อยละ 7 เนื่องจากอัตราการเสียชีวิตของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองมีอัตราที่สูงขึ้นและการเข้าถึงระบบบริการยังล่าช้า ซึ่งสาเหตุส่วนหนึ่งเกิดจากผู้ป่วยยังขาดความรู้ในเรื่องสัญญาณเตือนของโรค การนำส่งผู้ป่วยเพื่อเข้ารับการรักษาพยาบาลล่าช้า โรงพยาบาลประสาทเชียงใหม่จึงมีการพัฒนาระบบ Stroke Fast Track อย่างต่อเนื่อง และพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรทางการแพทย์เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงระบบบริการโรคหลอดเลือดสมองที่มีคุณภาพและมาตรฐานอย่างทั่วถึงและครอบคลุม มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น อัตราป่วย อัตราตาย และความพิการจากการเจ็บป่วยด้วยโรคหลอดเลือดสมองลดลง

● **ข้อเสนอแนะ**

กระทรวงสาธารณสุข และกรมการแพทย์ควรผลักดันและพัฒนาให้โรงพยาบาลศูนย์มีศักยภาพในการปฏิบัติงาน Stroke Unit เพื่อสร้างเครือข่ายบริการด้านโรคหลอดเลือดสมองและโรคทางระบบประสาท สร้างความเข้มแข็งของ Service Plan สร้างเครือข่ายการปฏิบัติงานร่วมกับทีมสหวิชาชีพ และผู้ตรวจราชการ เนื่องจากเป็นสิ่งสำคัญที่จะก่อให้เกิดความยั่งยืนของระบบสาธารณสุข ควรกำหนดเป็นแผนงานระดับชาติและมีการขยายรูปแบบการดำเนินงานในลักษณะเดียวกันไปยังพื้นที่ในภาคอื่น ๆ ของประเทศด้วย

2.3 โครงการวิกฤตโรคหัวใจปลอดภัยทั่วไทย (Save Thais from Heart Diseases)

● **ผลการตรวจสอบในภาพรวม**

สถาบันโรคทรวงอก กรมการแพทย์ได้ผลักดันและพัฒนาการให้บริการรักษาผู้ป่วยโรคหัวใจเพื่อพัฒนาขีดความสามารถและขยายบริการการรักษาผู้ป่วยโรคหัวใจในโรงพยาบาลต่าง ๆ ตามเครือข่ายบริการสุขภาพ (Service Plan) ในปีงบประมาณ 2562 อัตราการตายในโรงพยาบาลของผู้ป่วย STEMI อยู่ที่ร้อยละ 8.41 ซึ่งลดลงจากปีที่ผ่านมา (ปี 2561 อยู่ที่ร้อยละ 9.84) ผลการดำเนินงานตัวชี้วัดผู้ป่วย STEMI ได้รับยาละลายลิ่มเลือดหรือขยายหลอดเลือดได้มากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 80 ผลการดำเนินงานอยู่ที่ร้อยละ 79.50 ซึ่งต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ สาเหตุเกิดจากผู้ป่วยยังมีความล่าช้าในการเข้าถึงบริการ และโรงพยาบาลบางแห่งยังไม่มีความพร้อมในการให้ยาละลายลิ่มเลือด ในทางปฏิบัติแพทย์ยังขาดความมั่นใจในการให้ยา Streptokinase (SK) เนื่องจากมีโอกาสเกิดภาวะแทรกซ้อนจากการให้ยา เช่น ความดันโลหิตต่ำ แพ้ยา และภาวะเลือดออกผิดปกติ สำหรับยาละลายลิ่มเลือด Tenecteplase : TNK เป็นยาที่มีประสิทธิภาพในการเปิดหลอดเลือดหัวใจมากกว่ายา Streptokinase : SK แต่เป็นยาในบัญชียาประเภทบัญชี ง ซึ่งจะสามารถใช้ได้ในกรณีที่ผู้ป่วยมีประวัติการแพ้ยา SK หรือเคยได้รับยา SK ภายใน 6 เดือน ทำให้ในทางปฏิบัติไม่สามารถใช้ยาได้จริง ศูนย์หัวใจบางแห่งยังไม่มีความพร้อมในการทำ Primary PCI ตลอด 24 ชั่วโมง เนื่องจากอัตรากำลังของบุคลากรไม่เพียงพอต่อการให้บริการ การปรับปรุงและพัฒนาฐานข้อมูลด้านโรคหัวใจให้เป็นมาตรฐานเดียวกันโดยการรายงานผ่านโปรแกรม Thai ACS Registry มีจำนวนโรงพยาบาลที่ใช้โปรแกรม Thai ACS Registry เพิ่มมากขึ้นแต่การบันทึกข้อมูลยังไม่ครบถ้วนสมบูรณ์และเป็นปัจจุบันเนื่องจากผู้ปฏิบัติงานมีภาระงานจำนวนมากซึ่งสถาบันโรคทรวงอกได้มีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้ใช้โปรแกรมเพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนาให้ง่ายและสะดวกในการบันทึกข้อมูล หากการบันทึกข้อมูลในโปรแกรม Thai ACS Registry มีความครบถ้วนสมบูรณ์จะทำให้ได้ข้อมูลที่แท้จริงเพื่อใช้ในการพัฒนาระบบบริการสุขภาพและแก้ปัญหาได้ตรงประเด็นมากขึ้น

● **ข้อเสนอแนะ**

1) กระทรวงสาธารณสุข และกรมการแพทย์ควรผลักดันให้ยา Tenecteplase : TNK เป็นยาในบัญชียาหลักแห่งชาติ เพื่อการรักษาผู้ป่วย STEMI แทนการใช้ยา Streptokinase : SK ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน เนื่องจากมีผลงานวิจัยรองรับว่ายา TNK มีประสิทธิภาพในการเปิดหลอดเลือดได้ดีกว่า การให้ยาไม่ยุ่งยากและมีโอกาสเกิดภาวะแทรกซ้อนน้อยกว่าการใช้ยา SK ในการรักษาผู้ป่วย ดังนั้น แนวทางการรักษาผู้ป่วยในต่างประเทศจึงได้ใช้ยา TNK เป็นยาหลัก เพื่อใช้ในการเปิดหลอดเลือดหัวใจ (Reperfusion Therapy) และมีงานวิจัยรองรับในด้าน Cost-effectiveness ในการใช้ยา TNK ว่ามีความคุ้มค่าเหนือกว่าการใช้ยา SK จึงควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในเรื่องดังกล่าว เช่น กรมบัญชีกลาง สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติรับทราบถึงปัญหา ข้อดี และแนวทางการรักษาโดยการใช้ยา TNK เพื่อมีส่วนร่วมในการผลักดันให้เป็นยาในบัญชียาหลักแห่งชาติ ซึ่งจะส่งผลให้การรักษาผู้ป่วยเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

2) ควรกำหนดทิศทางในการผลักดันการนำเข้าข้อมูลในโปรแกรม Thai ACS Registry ที่ยังไม่ครอบคลุมโรงพยาบาลทั้งหมดในเขตสุขภาพ โรงพยาบาลเอกชน และโรงเรียนแพทย์ ร่วมกับกองยุทธศาสตร์และแผนงาน กระทรวงสาธารณสุข และ Service Plan ให้ได้มาซึ่งข้อมูลดังกล่าว และสะท้อนให้ทุกภาคส่วนเห็นถึงประโยชน์จากการนำเข้าข้อมูลลงในโปรแกรม เพื่อให้เกิดเป็นฐานข้อมูล Big Data ที่มีมาตรฐานเดียวกันและ

ควรมีการสะท้อนปัญหาทั้งอัตราการตายในโรงพยาบาลและข้อมูลภาพรวมของประเทศ เพื่อใช้ในการพัฒนาระบบบริการสุขภาพและแก้ปัญหาได้ตรงประเด็น

2.4 โครงการมหัศจรรย์ 1,000 วันแรกของชีวิต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

● **ผลการตรวจสอบในภาพรวม**

กรมอนามัยได้ดำเนินงานโดยการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์เพื่อสร้างแม่ลูกคุณภาพผ่านกลไกคณะกรรมการอนามัยแม่และเด็ก (Maternal and Child Health Accreditation : MCH Board) ทุกระดับ Service Plan และคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (พชอ.) และขับเคลื่อนการดำเนินงานมหัศจรรย์ 1,000 วันแรกของชีวิต โดยการพัฒนาศักยภาพบุคลากรระดับหน่วยงาน ภาคีเครือข่าย และ Health Literacy ในประชาชนผ่านสื่อช่องทางต่าง ๆ และได้รับการสนับสนุนจากภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนที่มีส่วนร่วม ผลการดำเนินงานในภาพรวมเป็นไปตามวัตถุประสงค์ แต่ผลการดำเนินงานตัวชี้วัดจำนวนอำเภอที่ขับเคลื่อนนโยบายมหัศจรรย์ 1,000 วันแรกของชีวิต และตัวชี้วัดอัตราส่วนการตายมารดาไม่เกิน 17 ต่อแสนการเกิดมีชีพยังไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ และจากการตรวจ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานในระดับพื้นที่ พบว่าบุคลากรยังขาดองค์ความรู้ความเข้าใจในสาระสำคัญของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติควบคุมการส่งเสริมการตลาดอาหารทารกและเด็กเล็ก พ.ศ. 2560 และจากการที่กรมอนามัยยังไม่มีการกำหนดมาตรฐาน หลักเกณฑ์ วิธีการ หรือแนวทางที่ชัดเจนในการถือปฏิบัติจึงส่งผลให้การสร้างการรับรู้ การสื่อสารการทำความเข้าใจที่จะกำหนดผู้รับผิดชอบในระดับจังหวัดยังไม่ชัดเจน อย่างไรก็ตามผลจากการขับเคลื่อนการดำเนินงานส่งผลให้ชุมชนเกิดความร่วมมือในการดำเนินงานและมองเป้าหมายที่จะพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพสูงสุดตามศักยภาพ ประชาชนมีความรู้ และตระหนักรู้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและเฝ้าระวังดูแลตนเองในการส่งเสริมสุขภาพเพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี

● **ข้อเสนอแนะ**

กรมอนามัยควรเร่งดำเนินการสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับบุคลากรในพื้นที่รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการเพื่อใช้ขับเคลื่อนพระราชบัญญัติควบคุมการส่งเสริมการตลาดอาหารทารกและเด็กเล็ก พ.ศ. 2560 ให้ครอบคลุม และใช้กลไกที่มีอยู่ในระดับกระทรวงสาธารณสุข เช่น เขตสุขภาพ, Service Plan หรือคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (พชอ.) เป็นเครื่องมือในการช่วยถ่ายทอดและผลักดันนโยบายแนวทางการปฏิบัติงานลงไปสู่ระดับพื้นที่ เพื่อขับเคลื่อนการปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ให้ประสบผลสำเร็จ ปัญหาอัตราการตายของมารดาที่ยังสูงและผลการดำเนินงานในปี 2562 ไม่บรรลุเป้าหมายนั้น ควรทบทวนยุทธศาสตร์การทำงานและพัฒนาให้มีแผนงานแก้ไขปัญหาด้วยมาตรการเชิงบูรณาการตามปัจจัยแวดล้อมใหม่

2.5 โครงการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. 2559 และยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น

● **ผลการตรวจสอบในภาพรวม**

การดำเนินงานขับเคลื่อนการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. 2559 และยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ภาพรวมบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด มีการขับเคลื่อนการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด และได้รับการสนับสนุนการดำเนินงานจากภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น การออกกฎกระทรวงภายใต้พระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นของหน่วยงานภาคีเครือข่ายยังไม่ครบทั้ง 5 กระทรวงหลัก ได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงแรงงาน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์และกระทรวงมหาดไทย กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์อยู่ระหว่างการรอประกาศใช้กฎกระทรวงและกระทรวงมหาดไทยอยู่ในขั้นตอนยกร่างกฎกระทรวง ซึ่งการออกกฎกระทรวงยังไม่ครบทั้ง 5 กระทรวงหลักนั้นส่งผลกระทบถึงการปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ อีกทั้งการชี้แจงประชาสัมพันธ์ การสร้างการรับรู้ถึงแนวทางปฏิบัติภายใต้กฎกระทรวงยังไม่ครอบคลุมในระดับพื้นที่ทำให้การดำเนินการขับเคลื่อนการถ่ายทอดไม่ครอบคลุมและขาดความชัดเจนในบทบาทหน้าที่ของผู้รับผิดชอบ ทำให้เห็นว่าผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดร้อยละการตั้งครรภ์ซ้ำในหญิงอายุน้อยกว่า 20 ปี อยู่ที่ร้อยละ 14.86 เป้าหมายกำหนดไว้ไม่เกินร้อยละ 14.50 จึงยังไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด สาเหตุหลักของการตั้งครรภ์ซ้ำในวัยรุ่นเกิดจากขาดความรู้ที่ถูกต้องในการคุมกำเนิด ขาดความตระหนักในการป้องกันการคุมกำเนิด และสาเหตุส่วนหนึ่งเกิดจากบางโรงพยาบาลยังไม่ให้บริการคุมกำเนิดด้วยวิธีกึ่งถาวรแก่วัยรุ่นหลังคลอด หลังแท้ง และก่อนออกจากโรงพยาบาล เมื่อวัยรุ่นไม่ได้กลับมาตรวจหลังคลอดจึงทำให้ไม่ได้รับบริการและเสี่ยงต่อการตั้งครรภ์ซ้ำ

- **ข้อเสนอแนะ**

กรมอนามัยควรเสนอกลไกระดับนโยบายตามพระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นที่มีผู้บริหารระดับสูงของทุกกระทรวงที่เกี่ยวข้องอยู่ เรื่อง การออกกฎกระทรวงภายใต้พระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นของหน่วยงานภาคีเครือข่ายให้ครบทั้ง 5 กระทรวงหลัก ซึ่งยังขาดการประกาศใช้กฎกระทรวงของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์และกระทรวงมหาดไทย เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาร่วมกับกระทรวงที่เกี่ยวข้องเนื่องจากปัญหาดังกล่าวส่งผลกระทบถึงการปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ นอกจากนี้ ให้รับเอาข้อมูลปัญหาความตระหนักรู้ของวัยรุ่นรวมทั้งการให้บริการคุมกำเนิดด้วยวิธีกึ่งถาวรหลังคลอดไปเพิ่มประเด็นปรับปรุงยุทธศาสตร์ในปีต่อ ๆ ไปด้วย และควรมุ่งเป้าหมายไปที่ประชากรวัยรุ่นกลุ่มที่มีความเสี่ยงสูงให้มากขึ้น

2.6 โครงการพัฒนาระบบการดูแลด้านสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาว (Long Term Care) ในชุมชนปี 2562

- **ผลการตรวจสอบในภาพรวม**

ผู้บริหารกระทรวงสาธารณสุขทุกระดับให้ความสำคัญในการขับเคลื่อนโครงการพัฒนาระบบการดูแลด้านสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาว (Long Term Care) ในชุมชน ให้ความร่วมมือในการขับเคลื่อนและแก้ไขปัญหาร่วมกันทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ผลการดำเนินงานภาพรวมบรรลุวัตถุประสงค์ ผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงสามารถดูแลช่วยเหลือตัวเองได้ดีขึ้นจากกลุ่มติดเตียงเป็นกลุ่มติดบ้าน และจากกลุ่มติดบ้านเป็นกลุ่มติดสังคมและดูแลช่วยเหลือตนเองได้ เป้าหมายในปีงบประมาณ 2562 กำหนดให้มีตำบลที่มีระบบการส่งเสริมสุขภาพดูแลผู้สูงอายุระยะยาว (Long Term Care) ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 สามารถดำเนินงานได้ร้อยละ 86.59 ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด ส่วนตัวชี้วัดผู้สูงอายุเข้าถึงหรือใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการดูแลผู้สูงอายุระยะยาวไม่น้อยกว่า 200,000 คน ยังไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด มีผู้สูงอายุเข้าถึงหรือใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการดูแลผู้สูงอายุจำนวน 180,821 คน ซึ่งเกิดจากผู้สูงอายุในโครงการย้ายที่อยู่อาศัยออกจากพื้นที่ที่เข้าร่วมโครงการ เสียชีวิตขณะเข้าร่วมโครงการ และจำนวนผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงเปลี่ยนกลุ่มจากกลุ่มติดบ้านเป็นกลุ่มติดสังคมและออกจากโครงการ

ในปีงบประมาณ 2562 ระบบการประเมินคัดกรองปัญหาสุขภาพผู้สูงอายุที่จำเป็นต้องได้รับการดูแลช่วยเหลือระยะยาวยังไม่ครอบคลุมผู้สูงอายุทั้งหมด กรมอนามัยซึ่งเป็นเจ้าภาพหลักในการขับเคลื่อนควรผลักดันให้มีการรณรงค์และเชิญชวนให้มีการประเมินคัดกรองปัญหาสุขภาพผู้สูงอายุให้ครอบคลุมในทุกพื้นที่ และบูรณาการความร่วมมือกับทุกกระทรวงที่เกี่ยวข้องในการผลักดันให้พื้นที่เข้าร่วมโครงการ Long Term Care เนื่องจากหากพื้นที่ใดไม่เข้าร่วมโครงการกับสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติจะทำให้ขาดทีม Care Manager Caregiver เนื่องจากเป้าหมายการผลิต Care Manager Caregiver จะเน้นพื้นที่ที่เข้าร่วมโครงการ ประกอบกับหน่วยงานสาธารณสุขในระดับพื้นที่และหน่วยงานท้องถิ่นยังมีประเด็นความเข้าใจที่ไม่ตรงกันในเรื่องการเบิกจ่ายเงินผ่านศูนย์พัฒนาศูนย์คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ และยังขาดความมั่นใจในการใช้จ่ายเงินงบประมาณว่าถูกต้องตามระเบียบของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกำหนดหรือไม่ ซึ่งอาจส่งผลให้เกิดความล่าช้าในการปฏิบัติงานและการเบิกจ่ายเงิน

- **ข้อเสนอแนะ**

เนื่องจากมีหลายหน่วยงานที่รับผิดชอบในการดูแลผู้สูงอายุ ดังนั้น กรมอนามัยควรกำหนดขอบเขตและทิศทางการดูแลผู้สูงอายุให้ครอบคลุมทุกกลุ่ม นอกเหนือจากกลุ่มผู้สูงอายุที่ติดบ้าน ติดเตียง ซึ่งจะเชื่อมโยงกับกลุ่มวัยเด็กที่อัตราการเกิดลดน้อยลงแต่กลุ่มผู้สูงอายุมีมากขึ้น ควรผลักดันให้มีการรณรงค์และเชิญชวนให้มีการประเมินคัดกรองผู้สูงอายุให้ครอบคลุมในทุกพื้นที่ และประเทศไทยควรมีนโยบายส่งเสริมให้มีการเพิ่มประชากรหรือนำผู้สูงอายุมาทำงานให้เกิดประโยชน์มากขึ้นเนื่องจากวัยแรงงานลดน้อยลง

- **ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ (Better life)**

ประชาชนได้มีความรู้ ความตระหนักรู้เรื่องการส่งเสริมสุขภาพและสัญญาณเตือนของโรคให้กับประชาชนเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงระบบการดูแลรักษา บริการรักษาได้ทันเหตุการณ์ ลดอัตราตาย และความพิการจากการเจ็บป่วย

20

กระทรวงอุตสาหกรรม

20 กระทรวงอุตสาหกรรม

1. ข้อมูลทั่วไป

คณะกรรมการตรวจสอบติดตามและประเมินผลประจำกระทรวงอุตสาหกรรม (ค.ต.ป. อก.) ได้กำหนดประเด็นการตรวจสอบและประเมินผล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 จำนวน 2 ประเด็น คือ 1) ประเด็นการพัฒนาอุตสาหกรรมศักยภาพ และ 2) ประเด็นการพัฒนาอุตสาหกรรมให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมซึ่งการดำเนินงานสอดคล้องตามแนวทางที่ ค.ต.ป. กำหนด

2. สรุปผลการดำเนินงาน และข้อค้นพบที่สำคัญ

2.1 ประเด็นการพัฒนาอุตสาหกรรมศักยภาพ

การจัดทำโครงการตามประเด็นการพัฒนาอุตสาหกรรมศักยภาพที่ทำการตรวจสอบติดตามและประเมินผล ซึ่งประกอบด้วยกลุ่มอุตสาหกรรมเดิมที่มีศักยภาพ (S - Curve) ได้แก่ อุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่ อุตสาหกรรมอาหารแปรรูปและกลุ่มอุตสาหกรรมอนาคต (New S - Curve) ได้แก่ อุตสาหกรรมยานยนต์ อุตสาหกรรมดิจิทัล และอุตสาหกรรมการแพทย์ครบวงจร มีความจำเป็นและเหมาะสมกับการเพิ่มศักยภาพการผลิตและการแข่งขันให้แก่อุตสาหกรรมของประเทศ ซึ่งอาศัยจุดแข็งฐานการผลิตเดิมด้านยานยนต์และด้านเกษตรกรรม ในการพัฒนาเพิ่มศักยภาพอุตสาหกรรมที่ทำรายได้ให้แก่ประเทศมาอย่างต่อเนื่อง

- **ผลการตรวจสอบในภาพรวม**

1) โครงการพัฒนาอุตสาหกรรมศักยภาพทั้ง S - Curve และ New S - Curve ปัจจุบันอยู่ภายใต้ร่มใหญ่การยกระดับอุตสาหกรรม 4.0 ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและนวัตกรรม โดยส่วนใหญ่เน้นการเพิ่มผลผลิต (Productivity) โดยการพัฒนาด้านบุคลากรและการพัฒนาการจัดการทั่ว ๆ ไป ยังขาดจุดมุ่งด้านนวัตกรรม ไม่ว่าด้านกระบวนการผลิตและด้านผลิตภัณฑ์ (Product) รวมตลอดถึงการเพิ่ม Digital โดยการวิเคราะห์ประเมินสถานะของโรงงานตามหลักการอุตสาหกรรม 4.0 ของประเทศไทย ยังไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์สากล และเพิ่งจะอยู่ในขั้นตอนของการเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญจากประเทศเยอรมนีจำเป็นต้องหาวิธี/แนวทางเร่งรัดการขยายองค์ความรู้ด้านนี้ให้แพร่กระจายอย่างทั่วถึงและทันต่อเหตุการณ์

2) การดำเนินโครงการที่ผ่านมา ส่วนมากเป็นการจ้างที่ปรึกษาดำเนินการ ซึ่งมีระเบียบขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างอันเป็นอุปสรรคต่อการจ้างที่ปรึกษาและทำให้ระยะเวลาการดำเนินโครงการให้แล้วเสร็จในปีงบประมาณสั้นลงการดำเนินโครงการจ้าง อาจมีคุณภาพของงานไม่เป็นไปตามความคาดหวังของส่วนราชการโดยเน้นปริมาณของผลผลิตที่กำหนดค่าเป้าหมายเป็นสำคัญมากกว่าประสิทธิภาพและคุณภาพของงานเพื่อเร่งรัดการเบิกจ่ายงบประมาณตามนโยบายของรัฐในขณะที่บางส่วนราชการ เช่น กรมส่งเสริมอุตสาหกรรมได้ปรับเปลี่ยนจากการจ้างที่ปรึกษาดำเนินการเป็นการใช้บุคลากรของส่วนราชการดำเนินการเองก็มีปัญหาในด้านการเบิกจ่ายงบประมาณความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านที่จะให้คำแนะนำ ฝึกอบรม และอื่น ๆ

- **ข้อเสนอแนะ**

1) กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม (กสอ.) ควรให้ความสำคัญกับการคัดเลือกผู้เข้าร่วมโครงการพัฒนาอุตสาหกรรมศักยภาพให้เหมาะสม และเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการรายใหม่ที่ไม่เคยเข้าร่วมโครงการได้มีโอกาสเข้ามารับบริการ เพราะสังเกตเห็นว่าผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการมักจะเข้าซ้ำโครงการของกระทรวง เป็นประจำ

หลาย ๆ ครั้ง โรงงานมีศักยภาพในการช่วยตัวเองได้ก็ควรแนะนำให้ไปใช้บริการจากที่ปรึกษาภาคเอกชนโดยตรง หรือควรขยับจากโครงการที่เน้นการเพิ่มผลิตภาพไปสู่โครงการที่เป็นยุทธศาสตร์อุตสาหกรรม 4.0 ที่เน้นนวัตกรรมมากกว่าการเพิ่มศักยภาพการผลิตเพียงอย่างเดียว

2) กสอ. ควรเน้นการสร้างผู้ประกอบการที่สามารถสร้างงานวิจัยและออกแบบผลิตภัณฑ์เองได้ จะทำให้อุตสาหกรรมไทยยกระดับได้ดีกว่าการรับจ้างผลิต

3) กรณีที่ผู้ประกอบการมีโครงการที่กำลังจะลงทุนสร้างโรงงานใหม่ กสอ. ควรช่วยแนะนำว่ากิจการนั้นว่ามีโอกาสจะได้รับการส่งเสริมและการลงทุนจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) กสอ. ควรจะช่วยแนะนำว่ากิจการนั้น มีโอกาสได้รับการส่งเสริม และการลงทุน จาก BOI หรือไม่อย่างไร โดยเฉพาะถ้าเป็นโครงการตาม S-Curve และ New S-Curve ก็จะได้สิทธิประโยชน์มากกว่าปกติถ้าลงทุนในเขต EEC เพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถแข่งขันได้มากยิ่งขึ้น

4) ผู้ประกอบการรายใดที่มีการส่งเสริมการรับนักศึกษามาฝึกงานในบริษัทฯ กสอ. ควรศึกษารายละเอียดข้อกำหดและเงื่อนไขในการรับนักศึกษามาฝึกงาน โดยเฉพาะด้านการวิจัยพัฒนา การออกแบบการผลิต เครื่องมือ/เครื่องจักรโรงงาน เพื่อประสานบริษัท/โรงงาน และผู้ประกอบการอื่น ๆ นำไปพิจารณาดำเนินการต่อไป เพื่อให้นักศึกษามีประสบการณ์จริง สามารถนำไปประยุกต์กับการทำงานในอนาคต

5) กสอ. ควรส่งเสริมการจัดตั้งกองทุนจัดซื้อหรือส่งเสริมให้มีระบบจัดซื้อโปรแกรมคอมพิวเตอร์ถูกกฎหมายให้ผู้ประกอบการเช่าเวลาใช้หรือโดยวิธีอื่น ๆ เพื่อลดค่าใช้จ่ายและอำนวยความสะดวก ทั้งนี้ อาจจัดตั้งกลุ่ม/สมาคม ขึ้นมาดำเนินการ หรือใช้กลุ่ม/สถาบันที่มีอยู่ดำเนินการภายใต้โครงการช่วยเหลือของรัฐในระยะแรก

6) การคัดเลือกผู้ประกอบการในกลุ่มอุตสาหกรรมใด เช่น กลุ่มชิ้นส่วนยานยนต์เข้าร่วมโครงการยกระดับ กสอ. ควรพิจารณาให้มีผู้ประกอบการที่หลากหลาย ตั้งแต่ต้นน้ำ คืองานวิจัย ศึกษาออกแบบและผลิตกลางน้ำ คืองานรับจ้าง หลอม หล่อ กลึง ฯลฯ เครื่องยนต์และอุปกรณ์ต่าง ๆ ปลายน้ำ คืองานด้านอุปกรณ์เสริมและตกแต่งยานยนต์ รวมถึงการขนส่งและติดตั้งอุปกรณ์ เพื่อสร้างผู้ประกอบการชิ้นส่วนยานยนต์ครบวงจร ซึ่งในอนาคตหากใช้รถยนต์ไฟฟ้าหรือพลังงานรูปอื่นที่ไม่ใช่เครื่องยนต์น้ำมันชิ้นส่วนยานยนต์อาจจะน้อยลงมาก ผู้ประกอบการไทยอาจผลิตได้เองทั้งคัน รวมทั้งยังสามารถนำองค์ความรู้และโรงงานไปใช้ผลิตชิ้นส่วนยานยนต์อื่น ๆ เช่น รถไฟฟ้า รถไฟระบบราง ฯลฯ ต่อไป

7) การเลือกโรงงานเข้าร่วมโครงการไม่ได้เน้นการวิเคราะห์ปัญหาที่แท้จริง กสอ. ควรวิเคราะห์ตามความเหมาะสมของการเข้าร่วมโครงการของสถานประกอบการเกิดประโยชน์สูงสุดไม่ใช่เพียงหาสถานประกอบการให้ได้จำนวนตามเป้าหมายของโครงการตามที่ที่ปรึกษาโครงการจัดหาให้แต่ควรพิจารณาถึงประโยชน์ที่สถานประกอบการจะได้รับ และก่อให้เกิดประสิทธิภาพของการเข้าร่วมโครงการและควรคัดเลือกสถานประกอบการที่จะเข้าร่วมโครงการเป็นการล่วงหน้า โดยอาจขึ้นบัญชีไว้ก่อนได้รับงบประมาณโครงการ ทั้งนี้ ควรเน้นการประชาสัมพันธ์โครงการไปสู่สถานประกอบการเป้าหมาย เพื่อให้มีผู้ประกอบการสมัครเข้ามารับการคัดเลือกมากขึ้น เพื่อจะได้ผู้เข้าร่วมโครงการที่ตรงกับวัตถุประสงค์ของโครงการ ควรพัฒนาและมีข้อมูลข่าวสารที่เป็น One stop service เพื่อช่วยให้สถานประกอบการเข้าถึงข้อมูลความช่วยเหลือของภาครัฐได้ง่ายมากยิ่งขึ้น

8) กระทรวงอุตสาหกรรมควรจัดตั้งหน่วยงานที่เป็น Competence Center ในการขับเคลื่อนอุตสาหกรรม 4.0 เพื่อเป็นกลไกให้กับผู้ประกอบการในการเข้ามารับคำปรึกษาแนะนำ เป็น One stop service ที่ผู้ประกอบการสามารถขอความช่วยเหลือในเรื่อง solution เทคโนโลยีต่าง ๆ ได้ เช่นเดียวกับในเยอรมนีที่มีโปรแกรมที่เรียกว่า 2 plus 2 ที่เป็นเหมือนโครงการศึกษาวิจัยด้านเทคโนโลยี หากผู้ประกอบการมีดำเนินงานในเรื่องนี้ก็จะให้การสนับสนุนในเรื่องเงินทุน

9) สำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม (สปอ.) ในฐานะหน่วยงานที่อุดหนุนสถาบันไทย - เยอรมัน ดำเนินการพัฒนาอุตสาหกรรมหุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติ ควรเน้นการพัฒนาหลักสูตรโมเดลรูปแบบใหม่ ๆ ให้เป็นมาตรฐาน และขยายผลในรูปการสร้างวิทยากรผู้เชี่ยวชาญ ที่ปรึกษา หรือ SI (System Integrator) ของหน่วยงานเครือข่าย กิจการเป้าหมาย บริษัทที่ปรึกษา เพื่อไปดำเนินการในเชิงธุรกิจ โดยสถาบันจะยังคงมีการดำเนินการอยู่ แต่เป็นลักษณะนำร่อง พัฒนาปรับปรุงเพื่อให้ได้หลักสูตร โมเดลหรือรูปแบบการพัฒนาที่ดียิ่งขึ้น เพื่อเป็นตัวเทียบให้กับการดำเนินงานขยายผลกับหน่วยงานเครือข่าย กิจการเป้าหมาย วิทยากร ผู้เชี่ยวชาญ ที่ปรึกษา เป็นต้น เนื่องจากสถาบันไทย - เยอรมัน เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ โดยมีเครือข่ายสถาบันการศึกษาต่าง ๆ มากกว่า 10 แห่ง ร่วมดำเนินการในการพัฒนา Robotic Prototype 85 ต้นแบบ ประเด็นองค์ความรู้และความเชี่ยวชาญตลอดจนกระบวนการการดำเนินงานให้ได้มาตรฐานเดียวกัน จึงเป็นเรื่องที่ต้องใส่ใจ เพื่อให้ไปต้นแบบที่ดี นอกจากนี้ควรคำนึงถึงการขยายผลการนำต้นแบบไปพัฒนาต่อยอด

10) โครงการนี้เป็นโครงการที่น่าสนใจและสอดรับกับยุทธศาสตร์ฯ เนื่องจากในแต่ละปี ประเทศต้องนำเข้าหุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติในภาคอุตสาหกรรม ปีละกว่า 25,000 ล้านบาท และมีแนวโน้มความต้องการสูงขึ้นตลอดเวลาเพราะว่าประชากรเข้าสู่ผู้สูงวัยเพิ่มขึ้น และค่าแรงงานสูงขึ้นหายากขึ้น ดังนั้น ควรให้การสนับสนุนงบประมาณให้สถาบันไทย - เยอรมัน เป็นแกนหลักในการดำเนินการอย่างต่อเนื่องและทำให้เกิดการบูรณาการตามแผนงาน

11) ควรให้ผู้ดำเนินโครงการและเครือข่ายนำองค์ความรู้จากการพัฒนาต้นแบบหุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติและรายละเอียดหลักสูตรการฝึกอบรมทุกเรื่องไปเผยแพร่ให้นักเรียน นักศึกษา และผู้สนใจทั่วไป เข้ามาศึกษาหาความรู้ และเตรียมความพร้อมสำหรับการสมัครเข้าร่วมโครงการในปีงบประมาณถัดไปโดยใช้ช่องทางต่าง ๆ เช่น ระบบ E-Learning ของสถาบันไทย - เยอรมัน เครือข่ายหน่วยงานสถาบันการศึกษาที่เข้าร่วมโครงการการเผยแพร่รายงานผลการดำเนินงานที่มีรายละเอียดเพียงพอ และการดูงานที่โครงการได้ดำเนินการแล้วเสร็จ เป็นต้น

2.2 ประเด็นการพัฒนาอุตสาหกรรมให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

การพัฒนาอุตสาหกรรมให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เป็นไปตามยุทธศาสตร์ชาติที่ต้องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พร้อมกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม เพื่อก้าวสู่การพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน ลดข้อขัดแย้งกับชุมชน และสร้างความตระหนักและความรับผิดชอบต่อสังคม โดยเป็นการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานราชการต่างกระทรวง และหน่วยงานในระดับจังหวัดผ่านโครงการเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ โครงการยกระดับอุตสาหกรรมเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียว โครงการบริหารจัดการของเสียภาคอุตสาหกรรม และโครงการส่งเสริมและพัฒนาเทคโนโลยีรีไซเคิลของเสียจากกระบวนการผลิตและซากผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ

- **ผลการตรวจสอบในภาพรวม**

1) โครงการพัฒนาเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศและโครงการยกระดับอุตสาหกรรมให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมทั้งโครงการบริหารจัดการกากอุตสาหกรรมเป็นโครงการที่ต้องได้รับความร่วมมือประสานงานและบูรณาการการทำงาน ระหว่างหน่วยงาน หลายหน่วยงานทั้งส่วนกลางและส่วนจังหวัดที่ผ่านมายังมีปัญหาอุปสรรคและความไม่เพียงพอในการประสานงานระหว่างหน่วยงานทำให้การดำเนินงานการพัฒนาเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนและการจัดการกากอุตสาหกรรมให้ถูกต้องตามกฎหมายและมีความยั่งยืนเป็นไปอย่างล่าช้าไม่สอดคล้องประสานไม่มีเป้าหมายร่วมที่ชัดเจนต่างคนต่างทำ นอกจากนี้ ยังขาดการชี้นำในระดับนโยบายอีกด้วย

2) เนื่องจากจำนวนผู้ประกอบการโรงงานอุตสาหกรรมมีจำนวนมาก (โรงงานจำพวกที่ 3 มีประมาณ 70,000 ราย) หากดำเนินโครงการเหมือนที่ผ่านมา คือ กำหนดตามตัวชี้วัด และดำเนินการตามงบประมาณ จะทำให้จำนวนผู้ประกอบการเข้าร่วมโครงการน้อยราย การขยายผลในการก่อให้เกิดผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงของภาคอุตสาหกรรมไทยจึงเป็นไปอย่างล่าช้าหรือไม่ได้รับผลสำเร็จ ดังนั้น จำเป็นต้องหาแนวทางเร่งรัดขยายผลให้ผู้ประกอบการเล็งเห็นถึงความสำคัญของโครงการส่งเสริมและพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ และนำผลการดำเนินโครงการที่เกี่ยวข้องไปประยุกต์ใช้อย่างกว้างขวาง

- **ข้อเสนอแนะ**

1) กรมโรงงานอุตสาหกรรม (กรอ.) ควรประสานความร่วมมือกับสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด (สอจ.) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในจังหวัด ในการดำเนินการตามแผนแม่บทการพัฒนาเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ สร้างความตระหนักถึงประโยชน์ของการพัฒนาเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศอย่างเป็นรูปธรรมให้กับประชาชนในพื้นที่ ทำให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของโครงการร่วมกัน

2) กรอ. ควรพิจารณาจัดทำโครงการให้ตอบสนองแนวทางการพัฒนาและบริบทในพื้นที่ รวมทั้งเน้นย้ำให้โครงการที่เกี่ยวข้องกับตัวชี้วัดการเป็นเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศดำเนินการในพื้นที่เมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ 15 จังหวัด 18 พื้นที่ โดยเฉพาะการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อมและการบริหารจัดการกากอุตสาหกรรม นอกจากนี้ กรอ. ต้องประสานงานกับประชาชนโดยรอบของพื้นที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำแผน การพัฒนาอุตสาหกรรมเชิงนิเวศผนวกเข้ากับแผนพัฒนาจังหวัด โดยกำหนดประเด็นปัญหาและขั้นตอนการดำเนินการที่ชัดเจน เช่นเดียวกับการพัฒนาเมืองเชิงนิเวศต้นแบบของญี่ปุ่น

3) กรอ. จะต้องร่วมดำเนินการกับ สอจ. พัฒนาโรงงานในพื้นที่ทุกโรงให้เป็นอุตสาหกรรมสีเขียว หรือเป็นอุตสาหกรรมสะอาดพร้อมกับประสานความร่วมมือของหน่วยงานและภาคประชาชน

4) กรอ. ควรใช้ข้อมูลของกรมควบคุมมลพิษที่มีอยู่แล้วมาเป็นฐานข้อมูลและประสานกับหน่วยงานหลักที่เป็นผู้ดูแลในเรื่องของสิ่งแวดล้อม นำข้อมูลที่เป็น Core มาประเมินค่าในแต่ละปีว่ามีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางใด

5) กรอ. ควรกระจายอำนาจไปยัง สอจ. ทุกจังหวัด เพื่อให้แต่ละจังหวัดเป็นผู้รับผิดชอบลดความซ้ำซ้อนในการดำเนินงานโดย กรอ. สนับสนุนองค์ความรู้วิชาการและงบประมาณให้ สอจ. อย่างต่อเนื่อง รวมตลอดถึงอัตรากำลังเจ้าหน้าที่

6) ควรตรวจสอบติดตามและประเมินความสามารถของโรงงานบำบัด/กำจัดกากอุตสาหกรรมที่ได้รับอนุญาต ให้รับบำบัด/กำจัดกากอุตสาหกรรมตามความเป็นจริง และต่อเนื่องและยกเลิกใบอนุญาตโรงงานที่ไม่มีความเหมาะสม ที่จะให้รับกำจัด/บำบัดกากอุตสาหกรรมอีกต่อไป

7) กรอ. ควรมีการสรุปประเมินผลในการการยกระดับอุตสาหกรรมเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียว เพื่อการปรับปรุงกระบวนการส่งเสริม/ยกระดับโรงงานเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียวให้มีประสิทธิภาพ และโรงงานมีการพัฒนาตนเองเข้าสู่ระบบที่สูงขึ้น (ปัจจุบันส่วนใหญ่ยังอยู่ระดับที่ 1 - 2 ซึ่งมีอายุของใบรับรองเพียง 1 และ 2 ปี ตามลำดับ)

- **ประเด็นที่ต้องการให้คณะรัฐมนตรีตัดสินใจ**

จากการตรวจเยี่ยมผู้ประกอบการตามโครงการพัฒนาอุตสาหกรรมการแพทย์และสุขภาพครบวงจร ได้รับทราบถึงปัญหาการขอขึ้นทะเบียนบัญชีนวัตกรรมอันเนื่องมาจากข้อกำหนดที่ต้องให้นักวิจัยนำเสนอผลงาน

การศึกษาวิจัยทดลอง และต้องมีการตีพิมพ์ในวารสารต่างประเทศ ซึ่งข้อเท็จจริงนั้นผู้ประกอบการเป็นผู้ดำเนินการศึกษาวิจัยและทดลองเป็นหลัก โดยมีนักวิชาการจากสถานศึกษาร่วมด้วยตามการว่าจ้าง นอกจากนี้ เมื่อผลิตผลิตภัณฑ์เครื่องมืออุปกรณ์ทางการแพทย์ที่ผ่านการวิจัยพัฒนาแล้วแต่ไม่สามารถจำหน่ายในตลาดทั้งต่างประเทศและในประเทศได้ เนื่องจากยังไม่ผ่านการตรวจสอบรับรองผลิตภัณฑ์จากหน่วยรับรอง สาเหตุสำคัญประเทศไทยยังไม่มีศูนย์ทดสอบฯ ที่มีความเชี่ยวชาญ จึงต้องส่งไปทดสอบต่างประเทศทำให้เสียค่าใช้จ่ายและเวลามาก และยังอาจเป็นเหตุให้พลาดโอกาสในเชิงธุรกิจอีกด้วยจากการชิงจดสิทธิบัตรของคนอื่น ค.ต.ป. อก. จึงมีข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา ดังนี้

1) มอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาทบทวนข้อกำหนด และวิธีการขอขึ้นทะเบียนบัญชีนวัตกรรมเพื่อเอื้ออำนวยแก่ผู้ประกอบการที่ทำการศึกษาวิจัยพัฒนาและทดลองผลิตผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเครื่องมือทางการแพทย์และสุขภาพให้สามารถขอขึ้นทะเบียนเองได้

2) มอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาจัดตั้งศูนย์ทดสอบเครื่องมือทางการแพทย์และสุขภาพเพื่อให้การรับรองผลิตภัณฑ์เครื่องมือทางการแพทย์ที่คนไทยผลิตขึ้นโดยไม่ต้องส่งไปทดสอบยังต่างประเทศ เพื่อให้มีโอกาสทางการค้าและมีศักยภาพในการแข่งขันทั้งในและต่างประเทศ

- **ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ (Better life)**

ประชาชนไม่ได้รับผลกระทบจากการพัฒนาอุตสาหกรรม ส่งผลให้เกิดความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อม

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- **องค์ประกอบคณะกรรมการตรวจสอบ และประเมินผลภาคราชการ คณะต่าง ๆ**

องค์ประกอบคณะอนุกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการกลุ่มกระทรวง

1 คณะอนุกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการกลุ่มกระทรวง คณะที่ 1

1. รองศาสตราจารย์กุลภัทรา สิโรดม	ประธานอนุกรรมการ
2. นางกรรณิการ์ งามโสภี	อนุกรรมการ
3. นายการัณย์ ศุภกิจวิเลขการ	อนุกรรมการ
4. นายประสิทธิ์ โอสถานนท์	อนุกรรมการ
5. นางอัญชลี เต็งประทีป	อนุกรรมการ
6. ผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (นายณรงค์ เชื้อบุญช่วย)	อนุกรรมการ
7. ผู้อำนวยการกองประเมินผล 1 สำนักงบประมาณ (นายอภิชาติ รัตนราศรี)	อนุกรรมการและเลขานุการ
8. นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (นายบุญชุบ ส่งตระกูลศักดิ์)	อนุกรรมการและเลขานุการร่วม
9. ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการพัฒนาระบบราชการ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (นางสาวอโนมา จัตตารีส์)	อนุกรรมการและเลขานุการร่วม

2 คณะอนุกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการกลุ่มกระทรวง คณะที่ 2

1. นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ	ประธานอนุกรรมการ
2. นางสาวจิราภรณ์ ตันติวงศ์	อนุกรรมการ
3. นางชุตินาฏ วงศ์สุบรรณ	อนุกรรมการ
4. นายบุญเลิศ เลิศเมธากุล	อนุกรรมการ
5. นางพนิดา ไพศาลยกิจ	อนุกรรมการ
6. ที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผนงาน (นางสาววรวรรณ พลิคามิน)	อนุกรรมการและเลขานุการ
7. ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาระบบจำแนกตำแหน่งและค่าตอบแทน (นายสมศักดิ์ เจตสุรกานต์)	อนุกรรมการและเลขานุการร่วม
8. ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการพัฒนาระบบราชการ (นางศศิธร สีมาวงศ์)	อนุกรรมการและเลขานุการร่วม

3 คณะอนุกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการกลุ่มกระทรวง คณะที่ 3

1. รองศาสตราจารย์วรากรณ์ สามโกเศศ	ประธานอนุกรรมการ
2. นายประสัณห์ เชื้อพานิช	อนุกรรมการ
3. ศาสตราจารย์พรายพล คุ้มทรัพย์	อนุกรรมการ
4. นางวนิดา สักการโกศล	อนุกรรมการ
5. นายภูมิ ภูมิรัตน	อนุกรรมการ
6. หัวหน้าผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี (พันตำรวจโท เธียรรัตน์ วิเชียรสรรค์)	อนุกรรมการและเลขานุการ
7. นางอารีย์รัศมิ์ ทีฆะพันธุ์	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
9. นักบัญชีชำนาญการพิเศษ (นางสาวกชพร รักอยู่)	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

องค์ประกอบคณะอนุกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการกลุ่มจังหวัด

4 คณะอนุกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการกลุ่มจังหวัด

1. ศาสตราจารย์กิตติคุณบวรศักดิ์ อุวรรณโณ	ประธานอนุกรรมการ
2. ศาสตราจารย์จรัส สุวรรณมาลา	อนุกรรมการ
3. นายวิทวัส ชัยภาคภูมิ	อนุกรรมการ
4. นายมนูญ สรรค์คุณากร	อนุกรรมการ
5. นายนิสิต จันทร์สมวงศ์	อนุกรรมการ
6. นางสาวอ้อนฟ้า เวชชาชีวะ	อนุกรรมการ
7. ผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย (นายสมบูรณ์ ศิริเวช)	อนุกรรมการ
8. ผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (นางสาวปภัสมน อัมราลิขิต)	อนุกรรมการและเลขานุการ
9. ผู้อำนวยการกองติดตามและประเมินผลการพัฒนาระบบราชการ ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการกองติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการพัฒนาระบบราชการ (นางศิริเนตร กล้าหาญ)	อนุกรรมการและเลขานุการร่วม
10. ผู้อำนวยการกองพัฒนาระเบียบราชการส่วนภูมิภาค และความสัมพันธ์กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (นายธนศักดิ์ มังกโรทัย)	อนุกรรมการและเลขานุการร่วม

องค์ประกอบคณะอนุกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการเฉพาะกิจ

5 คณะอนุกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการเฉพาะกิจ คณะที่ 1

1. นายทวีศักดิ์ กออนันตกูล	ประธานอนุกรรมการ
2. รองศาสตราจารย์ศักรินทร์ ภูมิรัตน	อนุกรรมการ
3. รองศาสตราจารย์ยืน ภู่วรวรรณ	อนุกรรมการ
4. นายณรงค์ศักดิ์ อังคะสุวพลา	อนุกรรมการ
5. นางปัทมา เธียรวิศิษฎ์สกุล	อนุกรรมการ
6. นางสาวอ้อนฟ้า เวชชาชีวะ	อนุกรรมการ
7. รองผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ (นายภูมิรักษ์ ชมแสง)	อนุกรรมการ
8. ผู้อำนวยการกองติดตามและประเมินผลการพัฒนาระบบราชการ ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการกองติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการพัฒนาระบบราชการ (นางศิริเนตร กล้าหาญ)	อนุกรรมการและเลขานุการ
9. รองเลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (นายวิชญายุทธ บุญชิต)	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
10. นักบัญชีชำนาญการพิเศษ รักษาการในตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านพัฒนาระบบงานตรวจสอบภายใน (นางสาวอุไรวรรณ รุกขวัฒนกุล)	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

6 คณะอนุกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการเฉพาะกิจ คณะที่ 3

1. รองศาสตราจารย์ศักรินทร์ ภูมิรัตน	ประธานอนุกรรมการ
2. นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ	อนุกรรมการ
3. นางสาวนันทน์ ถาวรังกูร	อนุกรรมการ
4. นางลดาวัลย์ กระแสร์ชล	อนุกรรมการ
5. นางสาวกัญญวิมว์ กีรติกร	อนุกรรมการ
6. ผู้อำนวยการกองจัดทำงบประมาณด้านเศรษฐกิจ 3 (นางสาวรัชนี เครือรัตน์)	อนุกรรมการและเลขานุการ
7. ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาระบบจำแนกตำแหน่งและค่าตอบแทน (นายสมศักดิ์ เจตสุรกานต์)	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
8. นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ (นางสาวจิตรลดา พิศาลสุพงศ์)	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

องค์ประกอบคณะอนุกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการประจำกระทรวง

1 คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการประจำสำนักนายกรัฐมนตรี

1. นายวรวิทย์ จำปีรัตน์	ประธานกรรมการ
2. นางเพ็ญจา อ่อนชิต	กรรมการ
3. นายจำรัส ศักดิ์จิรพาพงษ์	กรรมการ
4. นายประสิทธิ์ สืบชนะ	กรรมการ
5. นางสาวพรพิมล รัตนพิทักษ์	กรรมการ
6. ผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี (นายจิรายุ นันท์ธราธร)	กรรมการและเลขานุการ
7. นักวิชาการตรวจสอบภายในชำนาญการพิเศษ รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการกลุ่มตรวจสอบภายใน (นางสาวสุวพันธ์ จารุพันธ์)	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
8. ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (นางเพลินพิศ โพธิสัตย์)	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

2 คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการประจำกระทรวงกลาโหม

1. พลเอก บัณฑิต เนียมทันต์	ประธานกรรมการ
2. พลเรือเอก วีรพล วรานนท์	กรรมการ
3. พลเอก รังสาทย์ แช่มเชื้อ	กรรมการ
4. พลอากาศเอก ณรงค์ เหล่าธีระเชาวน์	กรรมการ
5. พลโท ทวี แจ่มจำรัส	กรรมการ
6. ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจสอบภายในกลาโหม (พลตรี ภราดร จินดาลัทธ)	กรรมการและเลขานุการ
7. รองผู้อำนวยการสำนักงานตรวจสอบภายในกลาโหม (พันเอก เกียรติสกุล จันทนา)	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
8. ผู้อำนวยการกองตรวจสอบภายในระดับกระทรวง สำนักงานตรวจสอบภายในกลาโหม (พันเอก โยธิน พิมพการ)	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

3 คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการประจำกระทรวงการคลัง

1. นางพันธ์ทิพย์ สุรทิณฑ์	ประธานกรรมการ
2. นายวีระชัย ตันติกุล	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
3. นายวินัย วิทวัสการเวช	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
4. นายประกอบ ตันติยาพงศ์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
5. นางทมยันตี โปษยานนท์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
6. หัวหน้าผู้ตรวจราชการกระทรวงการคลัง (นายจำเริญ โพธิยอด)	กรรมการและเลขานุการ
7. ผู้ตรวจสอบภายในกระทรวง (สิรินท์รัฐ มหาลี้ตระกูล)	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
8. นักวิชาการตรวจสอบภายในส่วนตรวจสอบภายในระดับกระทรวงที่ได้รับมอบหมายจากกรรมการและเลขานุการ (นางสาวเพ็ญศิริ เพชรไข่)	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

4 คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการประจำกระทรวงการต่างประเทศ

1. นางจิตริยา ปิ่นทอง	ประธานกรรมการ
2. นางนวลพรรณ มหาคุณ	กรรมการ
3. นางศรีพนม บุนนาค	กรรมการ
4. นายธวัชชัย กิจรัตนะกุล	กรรมการ
5. นางอมรา อินทวงศ์	กรรมการ
6. รองปลัดกระทรวงการต่างประเทศหัวหน้ากลุ่มอำนวยการ (นายภาสกร ศิริยะพันธุ์)	กรรมการและเลขานุการ
7. หัวหน้ากลุ่มตรวจสอบภายใน (นางสาวเนตรชนก เกษโรจน์)	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

5 คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการประจำกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

1. นายสมบัติ คุรุพันธ์	ประธานกรรมการ
2. นางเบญจวรรณ สร่างนิทร	กรรมการ
3. นายนรวัฒน์ สุวรรณ	กรรมการ
4. นายสุพล ศรีพันธุ์	กรรมการ
5. นายศักดิ์ชาย ทัพสุวรรณ	กรรมการ
6. ผู้อำนวยการกองพัฒนาระบบบริหาร (นางดุลยรัตน์ นิธิกฤตานุสรณ์)	กรรมการและเลขานุการ
7. ผู้อำนวยการกองตรวจสอบภายใน (นางสาวสุภาพร โทนสุวรรณ)	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
8. หัวหน้ากลุ่มพัฒนาระบบการบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ กองพัฒนาระบบบริหาร (นายศุภศิลป์ คงอัครเดชา)	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

6 คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการประจำกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

1. นายปิ่นชาย ปิ่นแก้ว	ประธานกรรมการ
2. รองศาสตราจารย์จิตตินันท์ เดชะคุปต์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
3. นางชูสม รัตนนิตย์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
4. นางลักขณา บุญสนอง	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
5. นางสุธาทิพ ธัชยพงษ์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
6. ลาออก	กรรมการและเลขานุการ
7. ผู้ตรวจสอบภายในกระทรวง สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (นางสาวปรานิดา ค้าสม)	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
8. ผู้อำนวยการกลุ่มการตรวจราชการ กองตรวจราชการ สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (นายศราวุธ มูลโพธิ์)	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

7 คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการประจำกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

1. นายเฉลิมพร พิรุณสาร	ประธานกรรมการ
2. นางสาวสุพัตรา ธนเสนีวัฒน์	กรรมการ
3. นางสมหญิง เปี่ยมสมบูรณ์	กรรมการ
4. นายฉลอง เทพวิทักษ์กิจ	กรรมการ
5. นายปรีชา สมบูรณ์ประเสริฐ	กรรมการ
6. ผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบภายใน สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นางละออ ขันธรักษ์)	กรรมการและเลขานุการ
7. ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาระบบบริหาร สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายวุฒิพงศ์ เนียมหอม)	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
8. ผู้อำนวยการสำนักตรวจราชการ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นางนงลักษณ์ เกตุเวชสุริยา)	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

8 คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการประจำกระทรวงคมนาคม

1. นายถวัลย์รัฐ อ่อนศิระ	ประธานกรรมการ
2. นายอาวุธ วรรณวงศ์	กรรมการ
3. นางสาวเพรามาตร หันตรา	กรรมการ
4. นายสุธีระ อริยะวนกิจ	กรรมการ
5. นายชัยศักดิ์ อังค์สุวรรณ	กรรมการ
6. นายก้องเกียรติ เกิดศรีพันธุ์ นักวิชาการตรวจสอบภายในชำนาญการพิเศษ กลุ่มตรวจสอบภายใน สำนักงานปลัดกระทรวง	กรรมการและเลขานุการ
7. นางดวงใจ อนุสรณ์ชัย นักวิชาการตรวจสอบภายในชำนาญการพิเศษ กลุ่มตรวจสอบภายใน สำนักงานปลัดกระทรวง	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
8. นางกนกพร นอบน้อม นักวิชาการตรวจสอบภายในปฏิบัติการ กลุ่มตรวจสอบภายใน สำนักงานปลัดกระทรวง	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

9 คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการประจำกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

1. นายสือ ล้ออุทัย	ประธานกรรมการ
2. นายสมบูรณ์ เมฆไพบูลย์วัฒนา	กรรมการ
3. นายเฉลิมชัย เอกก้านตรง	กรรมการ
4. นายสมเกียรติ ศิริวัฒนโชค	กรรมการ
5. รองศาสตราจารย์ ดร.อธิคม ฤกษบุตร	กรรมการ
6. ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (นายเวทางค์ พ่วงทรัพย์)	กรรมการและเลขานุการ
7. นางสาวปวีร์รวี อินนุพัฒน์ นักประชาสัมพันธ์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
8. นางสาวขวัญจิต จินดานุรักษ์ นักประชาสัมพันธ์ชำนาญการ สำนักงานปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

10 คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการประจำกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1. นายชนะ รุ่งแสง	ประธานกรรมการ
2. นางนิศานาท สถิรกุล	กรรมการ
3. นายอดิศักดิ์ ทองไข่มุกต์	กรรมการ
4. นายสมชัย เพียรสถาพร	กรรมการ
5. นายวิรัตน์ ขาวอุปถัมภ์	กรรมการ
6. ผู้อำนวยการกลุ่มตรวจสอบภายใน (นางนิตยา สหนันท์พร)	กรรมการและเลขานุการ
7. ผู้อำนวยการกองตรวจราชการ (นางสาวกานดา ชูแก้ว)	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
8. ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร (นางสิริมณี ชุมเรียง)	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

11 คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการประจำกระทรวงพลังงาน

1. นายปราโมทย์ เอี่ยมศิริ	ประธานกรรมการ
2. นายไกรฤทธิ์ นิลคูหา	กรรมการ
3. นายพีระพล สาครินทร์	กรรมการ
4. นางปรียาภรณ์ วิเวกาภิรัต	กรรมการ
5. นายรัตนชัย นามวงศ์	กรรมการ
6. หัวหน้าผู้ตรวจราชการกระทรวงพลังงาน (นายนที ทับมณี)	กรรมการและเลขานุการ
7. ผู้อำนวยการกองตรวจและประเมินผล สำนักงานปลัดกระทรวงพลังงาน (นายประเทือง ชะอุ่ม)	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
8. ผู้แทนสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงพลังงาน (นางสาวจอมขวัญ พลรักษ์)	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

12 คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการประจำกระทรวงพาณิชย์

1. นางพวงรัตน์ อัศวพิศิษฐ์	ประธานกรรมการ
2. นางเบญจวรรณ รัตนประยูร	กรรมการ
3. นางสาวกอบสุข เอี่ยมสุรีย์	กรรมการ
4. นายกิตติ ตั้งจิตรมณีศักดา	กรรมการ
5. นางวราภรณ์ อุ่นปิติพงษา	กรรมการ
6. ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ (นางธนันดา ทีปวัชระ)	กรรมการและเลขานุการ
7. ผู้อำนวยการกลุ่มตรวจสอบภายใน สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ (นายสมพร ธรรมบูชิต)	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
8. นักวิชาการพาณิชย์ชำนาญการ (นางชไมพร ล้วนเส้ง) กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

13 คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการประจำกระทรวงมหาดไทย

1. นายวิชัย ศรีขวัญ	ประธานกรรมการ
2. นายเริงศักดิ์ มหาวินิจฉัยมนตรี	กรรมการ
3. นายสุริยะ ประสาทบัณฑิตย์	กรรมการ
4. นายคณิต เอี่ยมระหงษ์	กรรมการ
5. นายวิเชียร พุฒิวิญญู	กรรมการ
6. นายณัฐภัทร สุวรรณประทีป หัวหน้าผู้ตรวจราชการกระทรวง กระทรวงมหาดไทย (ผู้ตรวจราชการกระทรวงระดับสูง)	กรรมการและเลขานุการ
7. หัวหน้ากลุ่มพัฒนาระบบบริหาร (นางพรรณวิภา ปิยัมปุระ)	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
8. นางสาวดรุณศิริ แพน้อย ผู้อำนวยการกลุ่มงานพัฒนาโครงสร้าง ระบบงาน และระบบบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

14 คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการประจำกระทรวงยุติธรรม

1. ศาสตราจารย์พิเศษธงทอง จันทรางศุ	ประธานกรรมการ
2. นายนัที เปรมรัศมี	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
3. นายพิษณุโรจน์ พลับรู้การ	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
4. นายชาตรี โชไชย	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
5. หัวหน้ากลุ่มตรวจสอบภายใน (นางสาวกาญจนามาส ชำนาญกิจ)	กรรมการและเลขานุการ
6. ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร กระทรวงยุติธรรม (นางอรเกษมศิลป์ จิรวัสวงศ์)	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
7. หัวหน้าสำนักผู้ตรวจราชการ กระทรวงยุติธรรม (นายณรงค์ฤทธิ์ บุญเกิน)	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

15 คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการประจำกระทรวงแรงงาน

1. ว่าที่ร้อยตรี ศรัณย์ สมานพันธ์	ประธานกรรมการ
2. นายปั้น วรรณพินิจ	กรรมการ
3. พลตำรวจเอก อุดม รักศีลธรรม	กรรมการ
4. พลตำรวจโท นเรศ เทียนกริม	กรรมการ
5. ร้อยตำรวจเอก สุธรรม เชื้อประกอบกิจ	กรรมการ
6. นางสาวรัชนี ศรีชนะชัยโชค ผู้ตรวจสอบภายในกระทรวง กลุ่มตรวจสอบภายใน สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน	กรรมการและเลขานุการ
7. นางสาวกาญจนกัญจ์ มงคลสีมานนท์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาระบบบริหาร กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
8. นายวิษณุ สวัสดิสวนีย์ นักวิชาการแรงงานชำนาญการ ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

16 คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการประจำกระทรวงวัฒนธรรม

1. นายพงศ์โพยม วาศภูติ	ประธานกรรมการ
2. นางปริศนา พงษ์ทัดศิริกุล	กรรมการ
3. นายสหวัฒน์ แน่นหนา	กรรมการ
4. นางวิไล วิทยานารถไพศาล	กรรมการ
5. นายพีรศักย จันทวรินทร์	กรรมการ
6. นางสาวพรพนา จงเกษกรณ์	กรรมการและเลขานุการ
7. นางอรอนงค์ ไกยูรวงศ์	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
8. นางสาวขนิษฐา โชติกวณิชย์	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

17 คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการประจำกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เดิม)

1. นายอภิชัย ชวเจริญพันธ์	ประธานกรรมการ
2. นายเขมทัต สุคนธสิงห์	กรรมการ
3. นายแสงชัย เอกพัฒนพาณิชย์	กรรมการ
4. นายณพงศ์ ศิริขันตยกุล	กรรมการ
5. นางนงลักษณ์ ปานเกิดดี	กรรมการ
6. นักวิชาการตรวจสอบภายในชำนาญการพิเศษ (นางสาวจินดา นริศรานุกูล)	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ ปฏิบัติหน้าที่เลขานุการ
7. ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร (นางวิรัชนี แข็งแรง)	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

18 คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการประจำกระทรวงศึกษาธิการ

1. นางอุไร ร่มโพธิหยก	ประธานกรรมการ
2. นายปัญญา แก้วกียูร	กรรมการ
3. นางอรทัย มูลคำ	กรรมการ
4. นางสาววิภา โอสถารมย์	กรรมการ
5. นายสมพร ฉั่วสกุล	กรรมการ
6. ผู้อำนวยการกลุ่มตรวจสอบภายใน (นายประสพ กันจู)	กรรมการและเลขานุการ
7. นายวัฒนชัย จันทร์วีนุกูล	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
8. นางสาววันรวี จุลเสน	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

19 คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการประจำกระทรวงสาธารณสุข

1. นายอำนวย กาจีนะ	ประธานกรรมการ
2. นายสุพรรณ ศรีธรรมมา	กรรมการ
3. นางประภาศรี เพิ่มทรัพย์	กรรมการ
4. นางพรทิพย์ วงศ์รัตนพงษ์	กรรมการ
5. นายพิศิษฐ์ ศรีประเสริฐ	กรรมการและเลขานุการ
6. ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (นายชัยพร สุชาติสุนทร)	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
7. หัวหน้ากลุ่มตรวจสอบภายในระดับกระทรวง (นางสาวเครือพันธุ์ บุกบุญ)	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

20 คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการประจำกระทรวงอุตสาหกรรม

1. นายอาทิตย์ วุฒิคะโร	ประธานกรรมการ
2. นายเสน่ห์ นิยมไทย	กรรมการ
3. นายพงษ์เทพ จารุอำพรพรรณ	กรรมการ
4. นายหทัย อู่ไทย	กรรมการ
5. นายณัฐพล ณัฏฐสมบูรณ์	กรรมการและเลขานุการ
6. ผู้ตรวจสอบภายในกระทรวง (นางดารุณีย์ ภู่พงศ์สกุล)	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ภาคผนวก ข

- ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ พ.ศ. 2548 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

- ประกาศคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ เรื่อง องค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลประจำกระทรวง ลงวันที่ 28 พฤศจิกายน พ.ศ. 2550

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี

ว่าด้วยการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ

พ.ศ. ๒๕๔๘

โดยที่เป็นการสมควรบูรณาการและเสริมสร้างความเข้มแข็งของการกำกับดูแลและควบคุมตนเองที่ดีของส่วนราชการ อันจะนำไปสู่การบรรลุผลตามเจตนารมณ์ตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี รวมทั้งเพื่อเสริมสร้างความน่าเชื่อถือและความมั่นใจแก่สาธารณชนต่อการดำเนินการตามนโยบาย ยุทธศาสตร์ และผลงานของส่วนราชการว่าได้มีการตรวจสอบและกำกับดูแลอย่างรอบคอบถึงประสิทธิผล ความคุ้มค่า ประสิทธิภาพ คุณภาพของการบริหารงาน ตลอดจนการยกระดับขีดสมรรถนะ การเรียนรู้ และศักยภาพของการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมถึงมีความยุติธรรม โปร่งใส และความรับผิดชอบต่อประเทศชาติและประชาชน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๘) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี จึงวางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ พ.ศ. ๒๕๔๘”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“การตรวจสอบและประเมินผล” หมายความว่า การตรวจสอบและประเมินผลการบริหารและผลการดำเนินงาน การตรวจสอบบัญชีและการเงิน ความถูกต้องตามกฎระเบียบ รวมถึงการประเมินความเสี่ยง การประเมินความเพียงพอและเชื่อถือได้ของการกำกับดูแลและควบคุมตนเองที่ดี ตลอดจนการให้คำปรึกษาในการสร้างคุณค่า

“ส่วนราชการ” หมายความว่า ส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม และกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน และหน่วยงานอื่นของรัฐที่อยู่ในกำกับของราชการฝ่ายบริหาร แต่ไม่รวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ

ข้อ ๔ การตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการจะต้องเป็นไปเพื่อก่อให้เกิดความมั่นใจแก่สาธารณะได้ถึงประสิทธิผล ความคุ้มค่า ประสิทธิภาพ และคุณภาพของการบริหารงาน ตลอดจนการ

ปรับปรุงขีดสมรรถนะและศักยภาพ การเสริมสร้างการเรียนรู้ และการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยการจัดวางระบบการควบคุมภายในของส่วนราชการที่เพียงพอ เหมาะสม และมีกลไกกำกับดูแลที่น่าเชื่อถือ

ข้อ ๕ ให้มีคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการคณะหนึ่ง เรียกโดยย่อว่า ค.ต.ป. ประกอบด้วย

(๑)	รัฐมนตรีซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง	ประธานกรรมการ
(๒)	ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ	กรรมการ
(๓)	เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	กรรมการ
(๔)	เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน	กรรมการ
(๕)	ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี	กรรมการ
(๖)	อธิบดีกรมบัญชีกลาง	กรรมการ
(๗)	ผู้อำนวยการกำกับและบริหารโครงการเปลี่ยนระบบการบริหารงานการเงินการคลังโดยระบบอิเล็กทรอนิกส์	กรรมการ
(๘)	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากบุคคลซึ่งได้รับการสรรหาจำนวนไม่น้อยกว่าห้าคนแต่ไม่เกินเจ็ดคน	กรรมการ
(๙)	เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ	กรรมการและเลขานุการ

ข้อ ๖ ให้ประธานกรรมการแต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นจำนวนไม่เกินห้าคน เพื่อทำหน้าที่สรรหากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามข้อ ๕ (๘) เมื่อสรรหาได้แล้วให้คณะกรรมการสรรหาเสนอรายชื่อกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต่อประธานกรรมการเพื่อพิจารณาเสนอรายชื่อให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งต่อไป

หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อ ๗ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามข้อ ๕ (๘) ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปีบริบูรณ์

(๓) เป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์เป็นที่ประจักษ์ทางด้านการบัญชี การตรวจสอบการดำเนินการ กฎหมาย การเงิน เศรษฐศาสตร์ การบริหาร เทคโนโลยีสารสนเทศ วิศวกรรมศาสตร์ หรือสถาปัตยกรรมศาสตร์

(๔) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๕) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๖) ไม่เป็นข้าราชการประจำ พนักงานหรือลูกจ้างที่ได้รับเงินเดือนหรือค่าจ้าง หรือค่าตอบแทนจากส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ รวมทั้งบริษัทมหาชนที่รัฐบาลเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่

(๗) ไม่เป็นข้าราชการการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งที่รับผิดชอบในการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง

ข้อ ๘ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสองปี ผู้ซึ่งพ้นจากตำแหน่งแล้วอาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้ แต่ต้องไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งตามวาระ และยังไม่ได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒินั้นปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิใหม่

ข้อ ๙ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๗

(๔) คณะรัฐมนตรีให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือหย่อนความสามารถ

ข้อ ๑๐ ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ให้ดำเนินการสรรหาและเสนอคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง เว้นแต่วาระของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเหลืออยู่ไม่ถึงเก้าสิบวัน จะไม่ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนก็ได้

ให้นำความในข้อ ๖ มาใช้บังคับกับการสรรหากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่งโดยอนุโลม

ข้อ ๑๑ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง หรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอื่นยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้มีวาระการดำรงตำแหน่งเท่ากับเวลาที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ยังอยู่ในตำแหน่ง

ข้อ ๑๒ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานปฏิบัติหน้าที่แทน ในกรณีที่ไม่มีรองประธานหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้ามีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิผู้ใดมีส่วนได้เสียในเรื่องที่พิจารณา ห้ามมิให้เข้าร่วมประชุมและไม่มีสิทธิออกเสียงในเรื่องนั้น

ข้อ ๑๓ คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) วางนโยบาย แนวทางการตรวจสอบและประเมินผลในภาคราชการ รวมถึงกำหนดประเด็นหัวข้อการตรวจสอบและประเมินผล

(๒) ให้ความเห็นชอบแนวทางการตรวจสอบและประเมินผลตาม (๑) ของคณะอนุกรรมการตาม (๗) และหน่วยงานกลางที่มีภารกิจด้านการตรวจสอบและประเมินผล

(๓) ส่งเสริม ผลักดัน สอบทาน และเสนอแนะมาตรการ เพื่อให้แต่ละส่วนราชการดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ตามข้อ ๔ และหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

(๔) จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบ รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการตรวจสอบและประเมินผลต่อนายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีอย่างน้อยปีละสองครั้ง และส่งสำเนารายงานดังกล่าวให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องด้วย

(๕) ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ ตลอดจนมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง และรายงานให้นายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีทราบเป็นระยะ

(๖) ประสานงานกับคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการในการประเมินผลการดำเนินงานตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ

(๗) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

(๘) ปฏิบัติการอื่นตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการจะเชิญบุคคลใดหรือเรียกให้เจ้าหน้าที่ของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องมาชี้แจงหรือแสดงความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาก็ได้

ข้อ ๑๔ คณะกรรมการต้องจัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการเองอย่างน้อยปีละสองครั้ง แล้วรายงานผลการปฏิบัติงานให้คณะรัฐมนตรีทราบ

ข้อ ๑๕ คณะอนุกรรมการตามข้อ ๑๓ (๗) อย่างน้อยจะต้องมีคณะอนุกรรมการกลุ่มกระทรวงและคณะอนุกรรมการกลุ่มจังหวัด เพื่อทำหน้าที่วางแนวทางการตรวจสอบและประเมินผลในระดับกระทรวงและจังหวัด และอาจให้มีคณะอนุกรรมการอื่นตามรายสาขาหรือตามประเด็นที่มีความสำคัญก็ได้

ให้นำความในข้อ ๑๒ มาใช้บังคับกับการประชุมของคณะอนุกรรมการด้วยโดยอนุโลม

ข้อ ๑๖ ให้คณะกรรมการและคณะอนุกรรมการตามข้อ ๑๓ (๗) ได้รับค่าตอบแทนการปฏิบัติงานเป็นเงินสมนาคุณเหมาจ่ายเป็นรายเดือน โดยทำความตกลงกับกระทรวงการคลัง

ข้อ ๑๗ เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลตนเองที่ดี แต่ละกระทรวงอาจจัดให้มีคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลประจำกระทรวงของตนเองก็ได้

การแต่งตั้ง อำนาจหน้าที่ องค์ประกอบ และคุณสมบัติของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อ ๑๘ ในระหว่างที่ยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามข้อ ๕ (๘) ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการเท่าที่มีอยู่

ข้อ ๑๙ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๘
พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร
นายกรัฐมนตรี

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี

ว่าด้วยการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๕๐

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ พ.ศ. ๒๕๔๘ เพื่อให้การตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๘) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี จึงวางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐"

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกความในข้อ ๑๖ และข้อ ๑๗ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ พ.ศ. ๒๕๔๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"ข้อ ๑๖ ให้กรรมการและอนุกรรมการตามข้อ ๑๓ (๗) ได้รับค่าตอบแทนการปฏิบัติงานเป็นเงินสมนาคุณเหมาจ่ายเป็นรายเดือน โดยทำความตกลงกับกระทรวงการคลัง

ข้อ ๑๗ เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลตนเองที่ดี ให้แต่ละกระทรวงแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลประจำกระทรวงขึ้นทำหน้าที่ในการตรวจสอบและประเมินผล

การแต่งตั้งและคุณสมบัติของกรรมการตรวจสอบและประเมินผลประจำกระทรวง ตลอดจนองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลประจำกระทรวงให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด

ให้กรรมการตรวจสอบและประเมินผลประจำกระทรวงได้รับค่าตอบแทนจากการปฏิบัติงานเป็นเงินสมนาคุณเหมาจ่ายรายเดือนในอัตราเดียวกับอนุกรรมการตามข้อ ๑๖"

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๐
พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้ระเบียบฉบับนี้ คือ โดยที่การตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการเป็นกลไกที่สำคัญของระบบราชการในการกำกับดูแลและควบคุมตนเองที่ดีของส่วนราชการตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ประกอบกับได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลประจำกระทรวงจากผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาต่าง ๆ เพื่อให้ทำหน้าที่สอบทานในประเด็นต่าง ๆ ตามที่คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ (ค.ต.ป.) กำหนด สมควรที่จะได้กำหนดค่าตอบแทนการปฏิบัติงานให้แก่คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลประจำกระทรวงดังกล่าว จึงจำเป็นต้องวางระเบียบนี้

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี

ว่าด้วยการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ (ฉบับที่ ๓)

พ.ศ. ๒๕๕๒

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ พ.ศ. ๒๕๔๘ เพื่อปรับปรุงให้การตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๘) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี จึงวางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๒"

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกความในข้อ ๕ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ พ.ศ. ๒๕๔๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"ข้อ ๕ ให้มีคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการคณะหนึ่ง เรียกโดยย่อว่า ค.ต.ป. ประกอบด้วย

(๑) รัฐมนตรีซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง	ประธานกรรมการ
(๒) ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี	กรรมการ
(๓) ปลัดกระทรวงการคลัง	กรรมการ
(๔) ปลัดกระทรวงมหาดไทย	กรรมการ
(๕) ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ	กรรมการ
(๖) เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน	กรรมการ
(๗) เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	กรรมการ
(๘) อธิบดีกรมบัญชีกลาง	กรรมการ
(๙) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากบุคคลซึ่งได้รับการสรรหาจำนวนไม่น้อยกว่าเจ็ดคนแต่ไม่เกินสิบคน	กรรมการ

(๑๐) เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ กรรมการและเลขานุการ

(๑๑) รองเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ
ที่เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการมอบหมาย กรรมการและ
ผู้ช่วยเลขานุการ”

ข้อ ๔ ให้ยกเลิกความในข้อ ๖ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ พ.ศ. ๒๕๔๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๖ ให้ประธานกรรมการแต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นจำนวนไม่เกินห้าคน เพื่อทำหน้าที่สรรหากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามข้อ ๕ (๔) เมื่อสรรหาได้แล้วให้คณะกรรมการสรรหาเสนอรายชื่อกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต่อประธานกรรมการ เพื่อพิจารณาเสนอรายชื่อให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งต่อไป

หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด”

ข้อ ๕ ให้ยกเลิกความในข้อ ๗ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ พ.ศ. ๒๕๔๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๗ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามข้อ ๕ (๔) ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบห้าปีบริบูรณ์

(๓) เป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์เป็นที่ประจักษ์ทางด้านการบัญชี การตรวจสอบและประเมินผล กฎหมาย การเงิน เศรษฐศาสตร์ การบริหารและการจัดการ การวางแผน เทคโนโลยีสารสนเทศ วิศวกรรมศาสตร์ หรือสถาปัตยกรรมศาสตร์

(๔) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๕) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๖) ไม่เป็นข้าราชการประจำ พนักงานหรือลูกจ้างที่ได้รับเงินเดือนหรือค่าจ้าง หรือค่าตอบแทนจากส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ รวมทั้งบริษัทมหาชนที่รัฐบาลเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่

(๗) ไม่เป็นข้าราชการการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งที่รับผิดชอบในการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง”

ข้อ ๖ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของข้อ ๘ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ พ.ศ. ๒๕๔๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๘ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี ผู้ซึ่งพ้นจากตำแหน่งแล้วอาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้ แต่ต้องไม่เกินสองวาระติดต่อกัน”

ข้อ ๗ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับการแต่งตั้งตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ พ.ศ. ๒๕๔๘ และดำรงตำแหน่งติดต่อกันครบสองวาระแล้ว อาจได้รับการสรรหาและแต่งตั้งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามระเบียบนี้ได้แต่ให้มีวาระอยู่ในตำแหน่งได้เพียงหนึ่งวาระ

ประกาศ ณ วันที่ ๒๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๒
อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ
นายกรัฐมนตรี

ประกาศคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ
เรื่อง องค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผล
ประจำกระทรวง

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดหลักเกณฑ์การแต่งตั้งและคุณสมบัติของกรรมการตรวจสอบและประเมินผลประจำกระทรวง ตลอดจนองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลประจำกระทรวงตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ พ.ศ. ๒๕๔๘

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑๗ วรรคสองของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ พ.ศ. ๒๕๔๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐ คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ จึงกำหนดหลักเกณฑ์การแต่งตั้ง คุณสมบัติ องค์ประกอบ และอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลประจำกระทรวง ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลประจำกระทรวงประกอบด้วย

(๑) ประธานกรรมการ

(๒) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิไม่เกินสี่คน

(๓) กรรมการและเลขานุการ

(๔) กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการไม่เกินสองคน

ข้อ ๒ ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการสรรหากรรมการตรวจสอบและประเมินผลประจำกระทรวงขึ้นคณะหนึ่ง จำนวนสี่คน โดยมีปลัดกระทรวงเป็นประธาน เพื่อทำหน้าที่สรรหาประธานกรรมการ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และเมื่อดำเนินการเสร็จแล้ว ให้คณะกรรมการสรรหาเสนอรายชื่อต่อรัฐมนตรีเพื่อแต่งตั้งต่อไป

ในการเสนอรายชื่อประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง ให้ปลัดกระทรวงเสนอรายชื่อกรรมการและเลขานุการ และกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ ซึ่งคัดเลือกจากข้าราชการในกระทรวงนั้น ๆ ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งพร้อมกันด้วย

ข้อ ๓ ประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปีบริบูรณ์

/(๓) เป็นผู้...

(๓) เป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านการบัญชี การตรวจสอบการดำเนินงาน กฎหมาย การเงิน เศรษฐศาสตร์ การบริหาร เทคโนโลยีสารสนเทศวิศวกรรมศาสตร์ สถาปัตยกรรมศาสตร์ หรือมีความรู้และประสบการณ์เฉพาะทางที่เกี่ยวกับภารกิจของกระทรวงนั้น ๆ

(๔) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๕) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๖) ไม่เป็นข้าราชการประจำ พนักงาน หรือลูกจ้างที่ได้รับเงินเดือนหรือค่าจ้าง หรือค่าตอบแทนจากส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ รวมทั้งบริษัทมหาชนที่รัฐบาลเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่

(๗) ภายในระยะเวลาสองปีก่อนวันที่ดำเนินการสรรหา ต้องไม่เป็นหรือเคยเป็นข้าราชการในกระทรวงที่จะได้รับแต่งตั้งให้เป็นประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแล้วแต่กรณี

(๘) ไม่เป็นข้าราชการการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งที่รับผิดชอบในการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง

(๙) ไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสียหรือมีส่วนเกี่ยวข้องในกิจการที่กระทำกับกระทรวงนั้น ๆ

(๑๐) ไม่เป็นกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ อนุกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการเกี่ยวกับการกำหนดแนวทาง วิธีการ การตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ อนุกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการกลุ่มกระทรวง อนุกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการกลุ่มจังหวัด หรือกรรมการตรวจสอบและประเมินผลประจำกระทรวงอื่น

ข้อ ๔ ประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสองปี ผู้ซึ่งพ้นจากตำแหน่งแล้วอาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้ แต่ต้องไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

ในกรณีที่ประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งตามวาระให้ดำเนินการสรรหาตามวิธีที่กำหนดในข้อ ๒ และเสนอรัฐมนตรีแต่งตั้งให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันครบวาระ

ในระหว่างที่ยังมิได้แต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิใหม่ให้ประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒินั้นปฏิบัติหน้าที่ไปก่อนจนกว่าจะได้แต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิใหม่

ข้อ ๕ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๓

(๔) รัฐมนตรีให้ออกเพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือหย่อนความสามารถ

/ข้อ ๖ ...

ข้อ ๖ ในกรณีที่ประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่ไม่มีผลกระทบต่อองค์ประกอบของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลประจำกระทรวงให้อยู่ในดุลยพินิจของรัฐมนตรีในการที่จะพิจารณาให้มีการสรรหาและแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนหรือไม่ก็ได้

(๒) ในกรณีที่มีผลกระทบต่อองค์ประกอบของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลประจำกระทรวงตามข้อ ๓ ให้ดำเนินการสรรหาและเสนอรัฐมนตรีแต่งตั้งประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทน

การดำเนินการสรรหาให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง และให้นำความในข้อ ๒ มาใช้บังคับกับการสรรหาประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่งโดยอนุโลม

ข้อ ๗ ประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง หรือที่ได้รับแต่งตั้งเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอื่นยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งเท่ากับเวลาที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ยังอยู่ในตำแหน่ง

ข้อ ๘ การประชุมคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลประจำกระทรวงต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการดำเนินการประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งทำหน้าที่เป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้ามีคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิผู้ใดมีส่วนได้เสียในเรื่องที่พิจารณา ห้ามมิให้เข้าร่วมประชุมและไม่มีสิทธิออกเสียงในเรื่องนั้น

ข้อ ๙ คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลประจำกระทรวงมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) กำกับดูแลระบบการตรวจสอบและประเมินผลของกระทรวงและหน่วยงานในสังกัดให้เป็นไปตามมาตรฐานที่คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาครัฐกำหนด

(๒) สอบทาน ติดตาม และประเมินผลการปรับปรุงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงานราชการ และเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหา

(๓) สอบทานรายงานผลการดำเนินงานและรายงานผลสถานะทางการเงินของกระทรวงและหน่วยงานในสังกัด

(๔) รายงานผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลประจำกระทรวงให้รัฐมนตรี พร้อมทั้งส่งสำเนาให้ปลัดกระทรวงและคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาครัฐทราบทุกหกเดือน เว้นแต่มีเรื่องจำเป็นเร่งด่วนให้ รายงานทันที

/(๕) เรียก...

(๕) เรียกให้เจ้าหน้าที่หรือบุคคลอื่นใดมาชี้แจงหรือแสดงความคิดเห็นหรือเรียกเอกสารหลักฐานต่างๆ เพื่อประกอบการพิจารณา

(๖) ปฏิบัติงานอื่นตามที่คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการมอบหมาย

ข้อ ๑๐ ให้แต่ละกระทรวงโดยสำนักงานปลัดกระทรวงจัดสรรงบประมาณ จัดหาอุปกรณ์เครื่องมือ และสถานที่ทำงานที่เหมาะสมในการดำเนินงานของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลประจำกระทรวง พร้อมทั้งจัดให้มีเจ้าหน้าที่ตามความเหมาะสมเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลประจำกระทรวง

ให้ส่วนราชการและหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสนับสนุนข้อมูลตามที่คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลประจำกระทรวงร้องขอ

ข้อ ๑๑ ให้คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลประจำกระทรวงที่ได้มีการแต่งตั้งก่อนประกาศนี้มีผลใช้บังคับดำรงอยู่ในตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลประจำกระทรวงตามประกาศนี้

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๐

(นายโฆสิต ปันเปี่ยมรัษฎ์)
รองนายกรัฐมนตรี
ประธานกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ

รายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ครั้งที่ 2

http://opdc.link/MjM0ZQ